

ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

pre 2. stupeň ZŠ – 7.ročník - dodatok

Škola pre život

*Motto: „Dobré vzdelanie nám pomáha rozumieť svetu a nájsť si
v ňom vlastné miesto.“*

<i>Vzdelávací program</i>	Škola pre život
<i>Stupeň vzdelania</i>	ISCED 2
<i>Dĺžka štúdia</i>	ISCED 2 - 5 rokov
<i>Vyučovací jazyk</i>	slovenský
<i>Študijná forma</i>	denná
<i>Druh školy</i>	štátna

Predkladateľ:

<i>Názov školy</i>	Základná škola
<i>Adresa</i>	Komenského ulica 135/6, 068 01 Medzilaborce
<i>IČO</i>	37874063

Koordinátori pre tvorbu školského vzdelávacieho projektu:

<i>Titul, meno a priezvisko</i>	<i>Pracovná pozícia</i>	<i>Telefón</i>	<i>Fax</i>	<i>E-mail</i>
PaedDr. Emília Kocanová	riaditeľka školy	0577321001	057 7321001	kocanovaem@gmail.com
		0918361973		
RNDr. Anna Tarčová	zástupkyňa riaditeľky školy	0577321001		annatarca@gmail.com
		0918223820		

Zriaďovateľ:

<i>Názov</i>	<i>Telefón</i>	<i>Fax</i>	<i>E-mail</i>
Mestský úrad, Mierová ulica, Medzilaborce	057 7460111	054 7460131	medzilaborce@stonline.sk

Formy výchovy a vzdelávania

Výchova a vzdelávanie sa v základnej škole organizuje dennou formou štúdia. Denná forma štúdia sa uskutočňuje ako celodenná. Vzdelávanie sa môže uskutočňovať aj formou individuálneho vzdelávania podľa individuálneho vzdelávacieho programu alebo podľa individuálneho učebného plánu. Poldenné vzdelávanie je organizované len v dopoludňajších hodinách v rozsahu piatich pracovných dní v týždni. Celodenné vzdelávanie je organizované v dopoludňajších aj v odpoľudňajších hodinách v rozsahu piatich pracovných dní v týždni. Pre žiakov, ktorí plnia povinnú školskú dochádzku, sa vzdelávanie organizuje dennou formou štúdia alebo formou individuálneho vzdelávania. Vzdelanie získané vo všetkých formách štúdia je rovnocenné.

			5.ročník		6.ročník		7.ročník		8.ročník		9.ročník			
Šk.r. 2017/2018									BUCh		SIL		PUK	
II.stupeň-nereformovaný									8.A		9.A		9.B	
		PH	P	V	P	V	P	V	P	V	P	V	P	V
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a lit.	23	5		4		5		4		5		5	
	1.cudzí jazyk	15	3	2	3	1	3		3		3	1	3	1
	2.cudzí jazyk	4			1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Tvorivá dramatika					1								
Človek a príroda	Fyzika	5			1		1	1	1	1	2		2	
	Chémia	4							2		2		2	
	Biológia	5	1		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Manaž.dážď. Vôd	1		1										
Človek a spoločnosť	Dejepis	6	1		2		1	1	1		1	2	1	2
	Geografia	5	1	1	1	1	1	1	1	1	1		1	
	Občianska náuka	4	1		1		1		1					
Človek a hodnoty	EV / NV	4	1		1		1		1					
Matematika a práca s informáciami	Matematika	19	4	1	4	1	4	1	3	2	4	1	4	1
	Informatika	2							1		1		1	
	Mladý informatik			0,5		0,5								
Človek a svet práce	Svet práce	1							1					
	Technika	1							1					
Umenie a kultúra	Hudobná výchova	3	1		1		1	1						
	Výtvarná výchova	3	1		1		1							
	Výchova umením	1									1		1	
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	10	2		2		2		2		2		2	
Povinné hodiny - P		115	21		23		23		24		24		24	
Voliteľné hodiny - V		31		5,5		6,5		7		6		6		6
Spolu - počet hodín		146	26,5		29,5		30		30		30		30	

			5.ročník			6.ročník			7.ročník		8.ročník		9.ročník	
Šk.r. 2017/2018			HRI		POR		LOZ		LUK					
II.stupeň - inovovaný			5.A		6.A		6.B		7.A					
		PH	P	V	P	V	P	V	P	V	P	V	P	V
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a lit.	24	5		5		5		4	1	5		5	
	Anglický jazyk	15	3	1	3	1	3	1	3		3		3	
	2.cudzí jazyk									2		2		2
Človek a príroda	Fyzika	6			2		2		1		1		1	
	Chémia	5							2		2		1	
	Biológia	7	2		1	1	1	1	2		2		1	1
Človek a spoločnosť	Dejepis	7	1		1		1		1		1		2	1
	Geografia	6	2		1	1	1	1	1		1		1	1
	Občianska náuka	4			1		1		1		1		1	
Človek a hodnoty	EV / NV	5	1		1		1		1		1		1	
Matematika a	Matematika	21	4	1	4	1	4	1	4	1	4	1	5	
práca s informáciami	Informatika	4	1		1		1		1		1			
	Technika	5	1		1		1		1		1		1	
Umenie a	Hudobná výchova	4	1	1	1		1		1		1			
	Výtvarná výchova	5	1		1		1		1		1		1	
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	10	2		2		2		2		2		2	
Povinné hodiny - P		120	24		25		25		26		27		25	
Voliteľné hodiny - V		26		3		4		4		4		3		5
Spolu - počet hodín		146	27		29		29		30		30		30	

RUP ISCED 2 – poznámky

Rámcový učebný plán je 2.stupeň je tvorený dvoma učebnými plánmi, a to nereformovaným UP a inovovaným UP. Podľa nereformovaného schváleného UP sa v školskom roku 2017/2018 vzdeláva 8. a 9.ročník a 5., 6. a 7. ročníky idú v školskom roku 2017/2018 podľa inovovaného rámcového učebného plánu.

Každý ročník je rozdelený na dva stĺpce. Stĺpec označený písmenom P – sú hodiny stanovené štátnym vzdelávacím programom, stĺpec označený písmenom V - sú navýšené hodiny.

V školskom roku 2017/2018 voliteľné (disponibilné) hodiny použije škola na dotvorenie školského programu:

- Voliteľné hodiny využijeme na posilnenie na vyučovacích predmetov, ktoré rozširujú a prehĺbujú obsah predmetov zaradených do štátneho vzdelávacieho programu :
ANJ- 5.ročník; druhý cudzí jazyk – 7. – 9 .ročník; FYZ – 8.ročník; BIO – 6., 8. a 9.ročník;
DEJ – 9. ročník – Škola využila v deviatom ročníku pri tvorbe školského vzdelávacieho programu jednu hodinu z voliteľných (disponibilných) hodín na posilnenie vyučovacieho

predmetu dejepis (dodatok č.1, ktorým sa mení ŠVP pre nižšie stredné vzdelávanie – 2.stupeň ZŠ schválený MŠVVaŠ SR dňa 6.2.015 pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0 pre druhý stupeň ZŠ s platnosťou 1.9.2015; GEG – 6. a 8.ročník; MAT – 5.-9.ročník; HUV – 5.ročník;

- 1- Žiaci sa vyučujú v skupinách, pričom počet žiakov v skupine nepresahuje 17 žiakov, ak to organizačné podmienky školy umožňujú.

ANJ – sa bude realizovať vo všetkých triedach všetkých ročníkov po dve skupiny, okrem 5.A, 6.A, 6.B a 9.B

RUJ – sa bude realizovať v ročník 7. -9. v jednej skupine.

NEJ – sa bude realizovať v 7. a 8.ročníku v jednej skupine, v 9. ročníku v dvoch skupinách.

INF – sa bude realizovať v 5.A, 6.A, 6.B a 9.B v jednej skupine a 7.A, 8.A a 9.A v dvoch skupinách.

SEE – sa bude realizovať v dvoch skupinách 8.A

THD – sa bude realizovať v 5.A, 6.A, 6.B a 9.B v jednej skupine a 7.A, 8.A a 9.A v dvoch skupinách.

- 2- V školskom roku 2017/2018 sa v našej škole bude vyučovať NBV – gréckokatolícka, pravoslávna, rímskokatolícka a etická výchova. Žiaci budú spájaní podľa počtu do skupín:

NBG- 3 skupiny – 5.A/6.A/6.B; 7.A; 8.A/ 8.B

NBP – 3 skupiny – 4.A/4.B/5.A; 6.A/6.B/7.A; 6.C/7.A/7.B; 8.A/8.B

NBR – 1 skupina – 5.B/6.A/7.A/8.A/8.B

ETV – 1 skupina – 1.- 9.ročník

Žiaci sú rozdelení do skupín , pričom najvyšší počet žiakov v skupine je 20. Ak počet žiakov v skupine klesne pod 12, možno do skupín spájať aj žiakov rozličných ročníkov. Nie je možné meniť predmet počas školského roka.

- 3- TSV sa v školskom roku 2017/2018 budú žiaci rozdelení do skupín podľa dievčat a chlapcov v každej triede v každom ročníku, pričom najvyšší počet žiakov v skupine je 25. Ak počet žiakov v skupine klesne pod 12, možno do skupín spájať aj žiakov rozličných ročníkov.

Vzdelávacie oblasti a prierezové témy

Vzdelávacie oblasti

Vzdelávacie oblasti sú okruhy, do ktorých patrí problematika príbuzných vyučovacích predmetov. Zabezpečujú nadväznosť a previazanosť obsahu jednotlivých vyučovacích predmetov patriacich do konkrétnej oblasti. Umožňujú rozvíjanie medzipredmetových vzťahov.

Tab.1 Vzdelávacie oblasti a príslušné predmety pre ŠVP pre nižie stredné vzdelávanie

VZDELÁVACIA OBLASŤ	PREDMETY
JAZYK A KOMUNIKÁCIA	SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA CUDZÍ JAZYK
MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI	MATEMATIKA INFORMATIKA
ČLOVEK A PRÍRODA	FYZIKA CHÉMIA BIOLÓGIA
ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ	DEJEPIS GEOGRAFIA OBČIANSKA NÁUKA
ČLOVEK A HODNOTY	ETICKÁ VÝCHOVA / NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA/NÁBOŽENSTVO
ČLOVEK A SVET PRÁCE	TECHNIKA
UMENIE A KULTÚRA	HUDOBNÁ VÝCHOVA VÝTVARNÁ VÝCHOVA
ZDRAVIE A POHYB	TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOV

Jazyk a komunikácia

Vzdelávaciu oblasť Jazyk a komunikácia tvoria učebné predmety zahrnuté do troch skupín, a **to vyučovacie jazyky, druhý jazyk (slovenský jazyk a literatúra, slovenský jazyk a slovenská literatúra, jazyk národnostnej menšiny a literatúra) a anglický jazyk.**

Spoločným menovateľom oblasti je jazyk, ktorý sa chápe ako potenciálny zdroj osobného a kultúrneho obohatenia človeka, ako nástroj myslenia a komunikácie a ako prostriedok vyjadrovania emócií. Vzdelávanie preto vedie k vnímaniu a postupnému osvojovaniu si jazyka ako bohatého mnohotvárneho prostriedku na získavanie a odovzdávanie informácií, k zvyšovaniu jazykovej kultúry ústnych i písomných jazykových prejavov žiakov a k rozvíjaniu čitateľských kompetencií zameraných na príjem textu (čítanie, deklamácia, počúvanie), jeho analýzu a hodnotenie.

Špecifickou zložkou vyučovacích jazykov a druhého jazyka je literatúra, ktorej základom je postupné rozvíjanie čitateľských kompetencií od úrovne naivného čitateľa k čítaniu s porozumením.

Podstatou oblasti je súhrn predmetových kompetencií, ktoré umožňujú výrazne posilniť komunikačno-zážitkový model vyučovania a naopak oslabujú tendenciu obsiahnuť školskú podobu vedných disciplín.

SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA

Učebné osnovy vyučovacieho predmetu slovenský jazyk a literatúra pre 7. ročník

Názov predmetu	Slovenský jazyk a literatúra
Ročník	siedmy
Časový rozsah výučby	5 hodín týždenne / 3 hodiny jazyková zložka + 2 hodiny literárna zložka
Škola	Základná škola , Komenského 135/6, Medzilaborce
Názov ŠkVP	Škola pre život
Stupeň vzdelávania	nižšie sekundárne vzdelávanie – ISCED 2
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

ÚVOD

Vzdelávací štandard zo slovenského jazyka a literatúry je pedagogický dokument, ktorý stanovuje nielen výkon a obsah, ale umožňuje aj rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov. Obsahuje charakteristiku a kompetencie, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Predstavuje ucelený systém kognitívne odstupňovaných výkonov – učebných požiadaviek. Tieto základné požiadavky sa bližšie špecifikujú, konkretizujú a rozvíjajú v podobe ďalších učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek s prihliadnutím na aktuálne kognitívne schopnosti žiakov.

K vymedzeným výkonom sa priradzuje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa zložiek predmetu a jednotlivých predmetových kompetencií. Vzdelávací štandard zo slovenského jazyka a literatúry je koncipovaný tak, aby učiteľ nepredkladal žiakom len hotové poznatky, ale vytváral im primerané podmienky na aktívne osvojovanie vedomostí, zručností a spôsobilostí.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Podstatou predmetu slovenský jazyk a literatúra je viesť žiakov k uvedomeniu si jazykovej a kultúrnej pestrosti nielen v rámci Európy a sveta, ale aj v rámci jednotlivých sociálnych prostredí. Cez pochopenie významu jazyka pre národnú kultúru by mali žiaci dospieť k chápaniu odlišností, tolerancii a orientácii v multikultúrnom prostredí. Predmet slovenský jazyk a literatúra ako súčasť vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia je jedným z kľúčových všeobecnovzdelávacích predmetov, obsahom ktorého sú dve vzájomne sa dopĺňajúce zložky – jazyk a literatúra, pričom vnútorné delenie predmetu je v pomere zložiek 2:2 alebo integrácia oboch zložiek.

A: JAZYKOVÁ ZLOŽKA

Jazyková časť predmetu sa zaoberá problematikou jazyka ako nástroja myslenia a komunikácie medzi ľuďmi. Jazyk je vnímaný ako potenciálny zdroj osobného a kultúrneho obohatenia človeka. Vo vyučovaní jazyka je v popredí analýza a interpretácia textov/prejavov a tvorba vlastných textov/prejavov, ktoré sú adekvátne konkrétnej komunikačnej situácii.

Nová štruktúra dokumentu

Inovovaný vzdelávací štandard zo slovenského jazyka a literatúry – jazyková zložka – sa delí podľa komunikačných jazykových kompetencií – **čítanie s porozumením, písanie a hovorenie** (počúvanie je integrovanou súčasťou hovorenia). Komunikačné jazykové kompetencie členia obsah učiva a výkon do uzavretých celkov na základe predmetových kompetencií. Kompetencie – čítanie s porozumením, písanie, hovorenie – je možné rozvíjať samostatne alebo ich vzájomne kombinovať. Postupnosť rozvíjania uvedených kompetencií je v právomoci učiteľa.

Vzdelávací štandard pre jazykovú zložku predmetu tvoria časti usporiadané do riadkov a stĺpcov v nasledujúcom poradí:

- **riadky:** kontext, kľúčové kompetencie,
- **stĺpce:** predmetové kompetencie, výkon, pojmy.

Kľúčové kompetencie majú nadpredmetový charakter. Sú nevyhnutné pre rôzne činnosti súvisiace s učením sa.

Predmetové kompetencie sú špecifické pre konkrétny predmet. Majú činnostný charakter a sú napĺňané výkonom a obsahovým vymedzením učiva.

Obsah predmetu tvoria **aplikačný kontext a kľúčové pojmy**.

Aplikačný kontext je v inovovanom vzdelávacom štandarde dominantným prvkom. Ide o **textovú zložku** vzdelávacieho štandardu, ktorú tvoria jednotlivé slohové útvary/žánre stanovené v obsahovom štandarde. V rámci **kompetencie čítanie s porozumením** predstavuje textová zložka priestor na analýzu, t. j. priestor na vyvodzovanie, utvrdzovanie jednotlivých pojmov a nadobúdanie predmetových kompetencií. Pri **kompetenciách písanie a hovorenie** žiak deklaruje svoje nadobudnuté vedomosti a kompetencie formou tvorby konkrétneho slohového útvaru/žánru. Jednotlivé slohové útvary/žánre tak predstavujú priestor, v ktorom žiak aplikuje svoje nadobudnuté vedomosti a kompetencie z jednotlivých jazykových rovín a slohu.

Pojmy tvoria druhú časť obsahového štandardu. Ide o základné pojmy z oblasti jazykovedy, ktoré sú rozdelené do príslušných ročníkov a spojené s kontextom. V každom ročníku sú uvádzané len **pojmy**, ktoré sa v danom ročníku zavádzajú a obsahovo súvisia s predmetovou kompetenciou uvedenou v príslušnom riadku tabuľky. V niektorých ročníkoch nie je uvedený nový pojem, pretože príslušná kompetencia si nevyžaduje vyvodzovanie nového pojmu v danom ročníku, ale vyžaduje si naplnenie konkrétneho výkonu, ktorý je vymedzený kontextom.

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE

Poznávacie (kognitívne) kompetencie	Komunikačné kompetencie	Interpersonálne (sociálne) kompetencie	Intrapersonálne (osobnostné) kompetencie
Kompetencia: používať kognitívne operácie	Kompetencia: tvoriť, prijímať a spracovávať informácie	Kompetencia: akceptovať skupinové hodnoty	Kompetencia: vytvárať a reflektovať vlastnú identitu
Kompetencia: učiť sa sám aj v skupine	Kompetencia: vyhľadávať a sprostredkovať informácie	Kompetencia: tolerovať odlišnosti jednotlivcov i skupín	Kompetencia: vytvárať vlastný hodnotový systém
Kompetencia: kriticky myslieť	Kompetencia: formulovať svoj názor a argumentovať	Kompetencia: spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami	
Kompetencia: formulovať a riešiť problémy	Kompetencia: verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city	Kompetencia: vžiť sa do pocitov a konaní inej osoby	Kompetencia: regulovať svoje konanie a chrániť vlastný život
Kompetencia: tvorivo myslieť			

Tabuľka 1 ¹ Komunikačné jazykové kompetencie		
Čítanie s porozumením	Písanie	Hovorenie
	Predmetové kompetencie	
I. Zamerať svoje čítanie podľa potreby.	I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum.	I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum.
II. Pochopiť obsah textu.		II. Používať informácie a textové pasáže z iných zdrojov.
III. Pochopiť kompozíciu textu.	II. Organizovať text z hľadiska kompozície.	III. Používať slovnú zásobu primeranú určitému cieľu komunikácie a publiku.
IV. Pochopiť gramatickú formu textu.	III. Zosúladiť štýl textu s cieľom písania.	IV. Štylizovať text.
	IV. Štylizovať jednoduché vety a jednoduché súvetia.	V. Využívať pri komunikácii mimojazykové prostriedky.
	V. Používať informácie a textové pasáže z iných zdrojov.	
	VI. Transformovať texty z jedného žánru do druhého.	
	VII. Opakovane čítať a opravovať text so zameraním na gramatiku, interpunkciu a pravopis.	

Inštrukcia

¹) Jednotlivé tabuľky jazykových komunikačných kompetencií (čítanie s porozumením, písanie, hovorenie) sú v dokumente zaradené pod sebou, kvôli prehľadnosti a ľahkej orientácii sú rozlíšené farebne. V právomoci učiteľa je rozhodnúť o postupe preberania jednotlivých komunikačných jazykových kompetencií a ich možnej kombinácii.

I. Zamerat' svoje čítanie podľa potreby.	Vybrať text na základe znalostí informačných prameňov, podľa komunikačného zámeru a podľa danej situácie.
	Nahlas, ticho a opakovane prečítať text.
II. Pochopiť obsah textu.	Vyvodit' explicitné a implicitné informácie z vecného aj umeleckého textu.
	Porozumieť významu slov v umeleckých a vecných textoch.
	Overiť si význam slova.
	Porozumieť štruktúre slova a jeho častiam.
	Prerozprávať obsah umeleckého a vecného textu na základe chronologickej alebo logickej postupnosti.
III. Pochopiť kompozíciu textu.	Rozoznať a pomenovať časti vonkajšej kompozície textu.
	Rozoznať a pomenovať časti vnútornej kompozície umeleckého textu.
IV. Pochopiť gramatickú formu textu.	Vyhľadať prvky nadväznosti medzi slovami a skupinami slov, ktoré vyjadrujú významovú a gramatickú súvislosť medzi vetami, odsekmi, časťami výpovedí.
	Určiť syntaktické zloženie viet.
	Pochopiť a vysvetliť funkciu slovných druhov a ich gramatických kategórií v umeleckom a vecnom texte.

Tabuľka 2	Písanie
I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum.	Sformulovať cieľ a tému písomného prejavu.
	Vybrať vhodný slohový útvar/žáner v súlade s cieľmi písania.
II. Organizovať text z hľadiska kompozície.	Zostaviť osnovu, koncept.
	Zoradiť motívy a myšlienky podľa časovej a logickej postupnosti.
	Zoradiť motívy podľa fáz vnútornej kompozície umeleckého a vecného textu.
	Prispôsobiť formálnu úpravu textu vybranému žánru.
III. Zosúladiť štýl textu s cieľom písania.	Zosúladiť slovnú zásobu s cieľom komunikácie a využívať primerané stylistické prostriedky.
	Využívať bohatstvo spisovnej a nespisovnej lexiky národného jazyka.
	Overiť si v jazykových príručkách vhodnosť a správnosť použitých slov.
IV. Štylizovať jednoduché vety a jednoduché súvetia.	Utvoriť jednoduché vety s rôznou modalitou a použiť interpunkčné znamienka.
	Utvoriť jednoduché súvetia s rôznou modalitou a použiť interpunkčné znamienka.
V. Používať informácie a textové pasáže z iných zdrojov.	Vybrať a použiť slová, vety, textové pasáže z rozličných informačných zdrojov.
	Vybrať a použiť údaje z grafov a tabuliek.
	Vytvoriť graf a tabuľku.
	Určiť rozdielnosti jednotlivých útvarov/žánrov.

VI. Transformovať texty z jedného žánru do druhého.	Vytvoriť modifikovaný text.
VII. Opakovane čítať a opravovať text so zameraním na gramatiku, interpunkciu a pravopis.	Skontrolovať a upraviť text s cieľom zlepšiť štýl a opraviť gramatické chyby, pravopis a interpunkciu.
	Upraviť text na základe spätnej väzby od učiteľa a spolužiakov.
	Vytvoriť čistopis.
	Skontrolovať a zhodnotiť spolužiakov text.

Tabuľka 3	HHovorenie
I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum.	Sformulovať vlastný názor a pomocou argumentov ho obhájiť.
	Sformulovať tému adekvátnu komunikačnej situácii.
	Zosúladiť jazykové a mimojazykové prostriedky s cieľom komunikácie.
	Zvoliť vhodný spoločenský tón komunikácie v súlade s jej cieľom a prostredím.
	Začať a ukončiť komunikáciu na určitú tému.
	Zistiť pomocou kontrolných otázok, či ostatní porozumeli prejavu.
	Analyzovať a zhodnotiť kvalitu ústneho prejavu.
	Rešpektovať jazykové pravidlá.
II. Používať informácie a textové pasáže z iných zdrojov.	Vybrať slová, vety a textové pasáže a použiť ich vo vlastnom prejave.
III. Používať slovnú zásobu primeranú určitému cieľu komunikácie a publiku.	Využívať v jazykovom prejave diferencovanú slovnú zásobu s ohľadom na komunikačnú situáciu a komunikačných partnerov.
	Rešpektovať jazykové pravidlá.
IV. Štylizovať text.	Utvoriť jednoduché vety a súvetia.
	Využívať vo vetách správne gramatické tvary slov.
	Uplatňovať logickú nadväznosť vytvoreného textu.
	Rešpektovať v ústnom prejave znaky slohových žánrov/útvarov.
	Rešpektovať jazykové pravidlá.
V. Využívať pri komunikácii mimojazykové prostriedky.	Uplatňovať plynulosť, tempo a zrozumiteľnosť prejavu.
	Využívať gestikuláciu a mimiku.

ČÍTANIE S POROZUMENÍM

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHÝ TEXTOV): statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba); slávnostný príhovor (prívet); projekt; diskusia

KEÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; prijať a spracovať informácie; formulovať svoj názor a argumentovať; regulovať svoje konanie

Predmetové kompetencie	Výkon	Pojmy
I. Zamerat' svoje čítanie podľa potreby. 1. <u>Vybrať</u> text na základe znalostí informačných prameňov, podľa komunikačného zámeru a podľa danej situácie. 2. Nahlas, ticho a opakovane <u>prečítať</u> text.	Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy. <u>Optimálny I.</u> Žiak 1.1 dokáže z obsahového i formálneho hľadiska správne vybrať text a odôvodniť výber textu v konkrétnej situácii. 1.2 dokáže na základe analýzy jednotlivých textov identifikovať, systematizovať a zovšeobecniť poznatky o slohových útvaroch/žánroch. 2.1 dokáže samostatne a bez prípravy správne, plynule a nahlas čítať akékoľvek texty (vrátane tabuliek), ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam a dokáže prispôbiť rýchlosť čítania tomu, aby mohol čo najefektívnejšie pochopiť informácie. 2.2 dokáže správne v domácich a cudzích slovách artikulovať a spisovne vyslovovať slabiky de, te, ne, le, di, ti, ni, li; dodržiavať správnu dĺžku slabík a pravidiel spodobovania.	<u>7. ročník:</u> <ul style="list-style-type: none"> spisovná výslovnosť v slovách cudzieho pôvodu umelecký opis slávnostný príhovor (prívet)
	<u>Minimálny I.</u> Žiak 1.1 dokáže podľa zadaných kritérií vybrať text a odôvodniť správnosť výberu na základe subjektívnych pocitov. 1.2 dokáže z navrhovaného súboru slohových útvarov/žánrov s pomocou učiteľa vybrať žáner/útvar zodpovedajúci téme. 2.1 dokáže s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam. 2.2 dokáže po príprave a s pomocou učiteľa správne vyslovovať slabiky de, te, ne, le, di, ti, ni, li domácich a cudzích slovách a dodržiavať správnu dĺžku slabík.	

ČÍTANIE S POROZUMENÍM

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba) slávnostný príhovor (prívet); projekt; diskusia

KEÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; vyhľadať, prijať a spracovať informácie; formulovať svoj názor a argumentovať

Predmetové kompetencie	Výkon	Pojmy
	Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.	
II. Pochopiť obsah textu. <ol style="list-style-type: none"> Vyvodit' explicitné a implicitné informácie z vecného aj umeleckého textu. Porozumieť' významu slov v umeleckých a vecných textoch. Overiť' si význam slova. Porozumieť' štruktúre slova a jeho častiam. Prerozprávať' obsah umeleckého a vecného textu na základe chronologickej alebo logickej postupnosti. 	<u>Optimálny II.</u> Žiak <ol style="list-style-type: none"> dokáže vyhľadať v texte explicitne a implicitne vyjadrené informácie vzťahujúce sa na danú tému a správne spojiť jednotlivé údaje do komplexnej informácie. dokáže na základe explicitných a implicitných informácií v umeleckom texte analyzovať dej a vyvodit' pointu. dokáže vysvetliť význam daných pojmov a určiť ich v texte. dokáže vyhľadať určené lexikálne prostriedky v texte a posúdiť ich štylistický význam. dokáže v prečítanom texte vysvetliť význam slov, ktoré pozná. dokáže na základe kontextu alebo pri jazykovej a štylistickej analýze textu odhadnúť význam slov, ktoré nepozná a overiť si ich v jazykových slovníkoch. dokáže vysvetliť význam daných pojmov. dokáže určiť v slove slovotvorný základ, predponu a príponu a vysvetliť ich využitie na zmenu lexikálneho významu. dokáže v texte priradiť základové slovo k odvodenému slovu a naopak. dokáže určiť slová, z ktorých vzniklo zložené slovo. dokáže prerozprávať obsah textu so zachovaním časovej a logickej postupnosti. dokáže vyjadriť názor na prečítaný text, obhajovať svoje stanovisko a ako argumenty, resp. protiargumenty použiť niektoré poznatky získané analýzou textu. 	<u>7. ročník:</u> <ul style="list-style-type: none"> spisovné slová – nespisovné slová domáce slová – slová cudzieho pôvodu nové slová zastarané slová, historizmy, archaizmy slangové slová nárečové slová skratky pointa

Minimálny II.**Žiak**

1.1 dokáže s pomocou učiteľa vyhľadať v texte explicitne vyjadrené informácie vzťahujúce sa na danú tému.

1.2 dokáže s pomocou učiteľa vyvodiť jednoduchý záver príbehu.

2.1 dokáže reprodukovat' definície daných pojmov a s pomocou učiteľa ich určiť v texte.

2.2 dokáže vysvetliť stylistickú funkciu citovo zafarbených slov v texte.

2.3 dokáže v prečítanom texte s pomocou učiteľa vysvetliť význam slov, ktoré pozná.

3.1 dokáže identifikovať neznáme slová v texte a s pomocou učiteľa vyhľadať ich význam v jazykových slovníkoch.

4.1 dokáže reprodukovat' definície daných pojmov.

4.2 dokáže s pomocou učiteľa určiť slová, z ktorých vzniklo zložené slovo.

5.1 dokáže prerozprávať obsah známeho umeleckého textu so zachovaním časovej postupnosti.

5.2 dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok.

ČÍTANIE S POROZUMENÍM

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba); príhovor (prívet); projekt; diskusia

KEÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; vyhľadať a spracovať informácie; formulovať svoj názor a argumentovať

Predmetové kompetencie	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.	Pojmy
III. Pochopiť kompozíciu textu. 1. <u>Rozoznať a pomenovať</u> časti vonkajšej kompozície textu. 2. <u>Rozoznať a pomenovať</u> časti vnútornej kompozície umeleckého textu.	<u>Optimálny III.</u> Žiak 1.1 dokáže rozlíšiť jednotlivé časti vonkajšej kompozície textu a dokáže ich vyjadriť pri hlasnom čítaní. 1.2 dokáže vysvetliť pojmy: tabuľka, názov, hlavička, riadok, stĺpec. 1.3 dokáže určiť jednotlivé časti tabuľky, pomenovať ich a objasniť vzťahy medzi nimi. 2.1 dokáže určiť všetky časti vnútornej kompozície rozprávania (úvod, zápleтка, vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie).	<u>7. ročník</u> <ul style="list-style-type: none"> • tabuľka: názov, hlavička, riadok, stĺpec □ graf • spisovná výslovnosť v slovách cudzieho pôvodu
	<u>Minimálny III. Žiak</u> 1.1 dokáže s pomocou učiteľa rozlíšiť niektoré časti vonkajšej kompozície textu. 1.2 dokáže označiť v tabuľke riadok a stĺpec. 2.1 dokáže určiť úvod v príbehu.	

ČÍTANIE S POROZUMENÍM

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba); príhovor (prívet); projekt; diskusia

KEŤOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; vyhľadať, prijať a spracovať informácie

Predmetové kompetencie	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.	Pojmy
<p>IV. Pochopiť gramatickú formu textu.</p> <p>1. <u>Vyhľadať</u> prvky nadväznosti medzi slovami a skupinami slov, ktoré vyjadrujú významovú a gramatickú súvislosť medzi vetami, odsekmi, časťami výpovedí.</p> <p>2. <u>Určiť</u> syntaktické zloženie viet.</p> <p>3. <u>Pochopiť a vysvetliť</u> funkciu slovných druhov a ich gramatických kategórií v umeleckom a vecnom texte.</p>	<p><u>Optimálny IV.</u></p> <p>Žiak</p> <p>1.1 pri hlasnom čítaní rešpektuje prostriedky nadväznosti: hlavný slovný prízvuk, typ písma, interpunkciu.</p> <p>2.1 dokáže vysvetliť význam daných pojmov a určiť ich v texte.</p> <p>2.2 dokáže v jednoduchých vetách určiť hlavné vetné členy a zdôvodniť ich funkciu.</p> <p>2.3 dokáže na základe analýzy rozlíšiť jednotlivé typy viet.</p> <p>3.1 dokáže vysvetliť význam daných pojmov a určiť ich v texte.</p> <p>3.2 dokáže určiť prídavné mená, ktoré sa skloňujú podľa vzoru pávi, matkin, otcov a svoje tvrdenie zdôvodniť. 3.3 dokáže vysvetliť štylistickú funkciu stupňovania prísloviek v texte.</p>	<p><u>7. ročník:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • pomnožené podstatné mená: rod • číslovky – ohybný slovný druh • delenie čísloviek: určité, neurčité; násobné • skloňovanie čísloviek; rod, číslo, pád • slovesá: ohybný slovný druh • slovesá: jednoduchý – zložený tvar • vid: dokonavý, nedokonavý • spojky – neohybný slovný druh • holá veta, rozvitá veta, rozvitá s viacnásobným vetným členom □ vetný základ • vedľajšie vetné členy: predmet, príslovkové určenie (miesta, času, spôsobu, príčiny) • jednočlenná veta: slovesná, neslovesná

Minimálny IV.

Žiak

1.1 po predchádzajúcej príprave a s pomocou učiteľa rešpektuje pri hlasnom čítaní prostriedky nadväznosti: hlavný slovný prízvuk, typ písma, interpunkciu.

2.1 dokáže reprodukovať definície daných pojmov a s pomocou učiteľa ich vyhľadať v texte.

2.2 dokáže s pomocou učiteľa určiť holú a rozvitú vetu.

3.1 dokáže reprodukovať definície daných pojmov a s pomocou učiteľa ich vyhľadať v texte.

PÍSANIE		
APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba); slávnostný príhovor(prívet); projekt; diskusia		
KEŤOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijívať a spracovávať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém		
Predmetové kompetencie	Výkon	Pojmy
I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum. 1. Sformulovať cieľ a tému písomného prejavu. 2. Vybrať vhodný slohový útvar/žáner v súlade s cieľmi písania.	Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy. <u>Optimálny I.</u> Žiak 1.1 dokáže navrhnúť tému písania, ktorá je v súlade s komunikačnou situáciou a cieľom písania. 2.1 dokáže vysvetliť význam daných pojmov. 2.2 dokáže na základe analýzy stanovenej komunikačnej situácie vybrať vhodný slohový útvar/žáner.	<u>7. ročník:</u> <ul style="list-style-type: none"> • umelecký opis • slávnostný príhovor (prívet) • tabuľka: názov, hlavička, riadok, stĺpec graf
	<u>Minimálny I.</u> Žiak 1.1 si dokáže z navrhovaného súboru tém vybrať tému písania, ktorá je v súlade s komunikačnou situáciou a cieľmi písania. 2.1 dokáže reprodukovat' definíciu daných pojmov. 2.2 dokáže z navrhovaného súboru žánrov s pomocou učiteľa vybrať vhodný útvar/žáner zodpovedajúci téme.	

PÍSANIE

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba); slávnostný príhovor (prívet); projekt; diskusia

KEŤOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém

Predmetové kompetencie	Výkon	Pojmy
	Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.	
II. Organizovať text z hľadiska kompozície. 1. <u>Zostaviť</u> osnovu, koncept. 2. <u>Zoradiť</u> motívy a myšlienky podľa časovej a logickej postupnosti. 3. <u>Zoradiť</u> motívy podľa fáz vnútornej kompozície umeleckého a vecného textu. 4. <u>Prispôbiť</u> formálnu úpravu textu vybranému žánru.	<u>Optimálny II.</u> Žiak 1.1 dokáže vytvoriť osnovu a koncept pripravovaného textu. 2.1 dokáže vytvoriť na zadanú alebo voľnú tému ucelený text, ktorý spĺňa znaky konkrétneho slohového útvaru/žánru. 2.2 dokáže z východiskového textu vybrať potrebné údaje a usporiadať ich do tabuľky. 3.1 dokáže pri tvorbe textu aplikovať svoje vedomosti o vnútornej kompozícii a vytvoriť rozprávanie, ktoré obsahuje všetky jeho fázy. 4.1 dokáže pri písaní textu zohľadniť a odôvodniť požiadavky na formálnu úpravu slohových útvarov/žánrov.	<u>7. ročník:</u> <ul style="list-style-type: none"> • umelecký opis • slávnostný príhovor (prívet) • tabuľka: názov, hlavička, riadok, stĺpec □ graf
	<u>Minimálny II.</u> Žiak 1.1 dokáže s pomocou učiteľa vytvoriť osnovu a koncept pripravovaného textu. 2.1 dokáže s pomocou učiteľa vytvoriť text, ktorý má niektoré znaky stanoveného žánru, ale obsahuje chyby, sťažujúce jeho porozumeniu. 3.1 dokáže s pomocou učiteľa vytvoriť jednoduché rozprávanie. 4.1 dokáže s pomocou učiteľa aplikovať niektoré znaky formálnej úpravy slohových útvarov/žánrov.	

PÍSANIE		
APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba); slávnostný príhovor (prívet); projekt; diskusia		
KEÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém		
Predmetové kompetencie	Výkon	Pojmy
III. Zosúladiť štýl textu s cieľom písania. 1. <u>Zosúladiť</u> slovnú zásobu s cieľom komunikácie a využívať primerané štylistické prostriedky. 2. <u>Využívať</u> bohatstvo spisovnej a nespisovnej lexiky národného jazyka. 3. <u>Overiť si</u> v jazykových príručkách vhodnosť a správnosť použitých slov.	Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy. <u>Optimálny III.</u> Žiak 1.1 dokáže prispôbiť lexiku textu vzhľadom na cieľ komunikačnej situácie. 1.2 dokáže vysvetliť význam daných pojmov. 1.3 dokáže vysvetliť pojem skratka, vytvoriť ju a použiť v texte. 2.1 pri tvorbe textov funkčne využíva bohatstvo spisovnej a nespisovnej lexiky národného jazyka s ohľadom na žáner/slohový postup/štýl a cieľ komunikácie. 3.1 dokáže vybrať a používať vhodnú jazykovú príručku.	<u>7. ročník:</u> <ul style="list-style-type: none"> • spisovné slová – nespisovné slová • domáce slová –slová cudzieho pôvodu • nové slová • zastarané slová, historizmy, archaizmy • slangové slová • nárečové slová • skratky
	<u>Minimálny výkon III.</u> Žiak 1.1 dokáže reprodukovat' definície pojmov. 1.2 dokáže s pomocou učiteľa vytvoriť skratku. 2.1 dokáže pri tvorbe textu využívať obmedzenú lexiku, často opakuje slová v rámci textu. 3.1 dokáže s pomocou učiteľa vybrať vhodnú jazykovú príručku a skontrolovať správnosť a význam slov použitých v texte.	
IV. Štylizovať jednoduché vety. 1. <u>Utvoriť</u> jednoduché vety s rôznou modalitou a použiť interpunkčné znamienka.	<u>Optimálny IV.</u> Žiak 1.1 dokáže samostatne tvoriť jednoduché holé a rozvité vety s rôznou modalitou, pričom dodržiava správny slovosled a správne používa interpunkčné znamienka. 1.2 dokáže samostatne tvoriť jednočlenné a dvojčlenné vety s rôznou modalitou, pričom dodržiava správny slovosled a správne používa interpunkčné znamienka. 1.3 dokáže pri tvorbe dvojčlenných viet správne používať hlavné vetné členy, resp. pri jednočlenných vetách vetný základ.	<u>7. ročník:</u> <ul style="list-style-type: none"> • holá veta • rozvitá veta, rozvitá s viacnásobným vetným členom • vetný základ • vedľajšie vetné členy: predmet, príslovkové určenie (miesta, času, spôsobu, príčiny)

Minimálny IV**Žiak**

1.1 dokáže s pomocou učiteľa tvoriť dvojčlenné holé a rozvité vety.

- jednočlenná veta: slovesná, neslovesná

PÍSANIE

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba); slávnostný príhovor (prívet); projekt; diskusia

KEÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém

Predmetové kompetencie	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.	Pojmy
V. Používať informácie a textové pasáže z rozličných zdrojov. 1. <u>Vybrať</u> a <u>použiť</u> slová, vety, textové pasáže z rozličných informačných zdrojov. 2. <u>Vybrať</u> a <u>použiť</u> údaje z grafov a tabuliek. 3. <u>Vytvoriť</u> graf a tabuľku.	<u>Optimálny V.</u> Žiak 1.1 dokáže v rozličných informačných zdrojoch vyhľadať informácie (slová, vety, textové pasáže) súvisiace s obsahom jeho textu a použiť ich. 1.2 si dokáže systematicky a prehľadne tvoriť poznámky, zaznamenávať kľúčové slová a uplatniť ich vo vlastnom texte. 2.1 dokáže v rozličných informačných zdrojoch vyhľadať informácie v grafoch a tabuľkách a použiť ich v rámci svojho textu. 2.2 dokáže zdôvodniť výber a použitie rozličných informácií z grafov a tabuliek vo svojom texte. 3.1 dokáže z dostupných údajov a informácií vytvoriť graf a tabuľku a použiť ich v texte. <u>Minimálny V.</u> Žiak 1.1 dokáže s pomocou učiteľa v rozličných informačných zdrojoch vyhľadať informácie (slová, vety, textové pasáže) súvisiace s obsahom jeho textu a využiť ich vo svojom texte. 2.1 dokáže s pomocou učiteľa vyhľadať informácie v tabuľkách a niektoré z nich využiť vo svojom texte.	<u>7. ročník:</u> □ tabuľka: názov, hlavička, riadok, stĺpec □ graf
VI. Transformovať texty z jedného žánru do druhého.	<u>Optimálny VI.</u> Žiak 1.1 dokáže porovnať a odlíšiť jednotlivé slohové útvary/žánre.	(<u>7. ročník:</u> • umelecký opis • slávnostný príhovor (prívet)

1. <u>Určiť</u> rozdielnosti jednotlivých útvarov/žánrov. 2. <u>Vytvoriť</u> modifikovaný text.	2.1 dokáže samostatne aplikovať svoje vedomosti o jednotlivých žánroch/útvoroch pri transformácii z jedného žánru do druhého.	<ul style="list-style-type: none"> • tabuľka: názov, hlavička, riadok, stĺpec □ graf
	<u>Minimálny VI.</u> Žiak 1.1 dokáže s pomocou učiteľa a podľa vopred stanovených kritérií porovnať slohové útvary/žánre. 2.1 dokáže s pomocou učiteľa doplniť do rozprávania jednoduchú charakteristiku postavy.	

PÍSANIE		
APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHÝ TEXTOV): statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba); príhovor (prívet); projekt; diskusia		
KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém		
Predmetové kompetencie	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.	Pojmy
VII. Opakovane čítať a opravovať text so zameraním na gramatiku, interpunkciu a pravopis. 1. <u>Skontrolovať a upraviť text</u> s cieľom zlepšiť štýl a opraviť gramatické chyby, pravopis a interpunkciu. 2. <u>Upraviť</u> text na základe spätnej väzby od učiteľa a spolužiakov. 3. <u>Vytvoriť</u> čistopis. 4. <u>Skontrolovať</u> a <u>zhodnotiť</u> spolužiakov text.	<u>Optimálny VII.</u> Žiak 1.1 dokáže skontrolovať svoj text s cieľom vyhľadať a opraviť chyby, pričom aplikuje nadobudnuté znalosti z pravopisu, lexikológie, morfológie, syntaxe a slohu. 1.2 dokáže opraviť texty vytvorené niekým iným. 2.1 dokáže nahlas a plynulo prečítať svoj text, pričom správne artikuluje, intonuje, prispôbuje tempo svojho prejavu poslucháčom. 2.2 dokáže prijať hodnotenie druhých (spolužiakov a učiteľa) a zapracovať identifikované chyby s cieľom zlepšiť organizáciu a nadväznosť myšlienok, opraviť jednotlivé chyby a formálnu úpravu textu. 2.3 dokáže zdôvodniť, prečo niektoré pripomienky nezapracoval vo svojom texte. Pri obhajobe svojho názoru rešpektuje spoločenské a komunikačné pravidlá. 3.1 dokáže vytvoriť čistopis.	<u>7. ročník:</u> <ul style="list-style-type: none"> • spisovná výslovnosť v slovách cudzieho pôvodu • umelecký opis • slávnostný príhovor (prívet) • tabuľka: názov, hlavička, riadok, stĺpec □ graf

	<p>4.1 dokáže zhodnotiť texty vytvorené niekým iným a svoje hodnotenie dokáže zdôvodniť.</p>	
	<p><u>Minimálny VII.</u></p> <p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže vyhľadať a opraviť niektoré chyby vo svojom texte.</p> <p>2.1 dokáže po príprave nahlas prečítať svoj text.</p> <p>2.2 dokáže prijať hodnotenie druhých (spolužiakov a učiteľa) a s pomocou učiteľa dokáže opraviť identifikované chyby.</p>	

HOVORENIE		
APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba); príhovor (prívet); projekt; diskusia		
KEŤOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijívať a spracovávať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém		
Predmetové kompetencie	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.	Pojmy
I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum. <ol style="list-style-type: none"> Sformulovať vlastný názor a pomocou argumentov ho obhájiť. Sformulovať tému adekvátnu komunikačnej situácii. Zosúladiť jazykové a mimojazykové prostriedky s cieľom komunikácie. Zvoliť vhodný spoločenský tón komunikácie v súlade s jej cieľom a prostredím. Začať a ukončiť komunikáciu na určitú tému. Zistiť pomocou kontrolných otázok, či ostatní porozumeli prejavu. Analyzovať a zhodnotiť kvalitu ústneho prejavu. Rešpektovať jazykové pravidlá. 	Optimálny I. Žiak <ol style="list-style-type: none"> dokáže sformulovať vlastný názor a použiť presvedčivé argumenty a vhodné výrazové prostriedky. si dokáže samostatne zvoliť a sformulovať tému komunikácie. dokáže samostatne a pohotovo sformulovať základné myšlienky na zvolenú tému a zrozumiteľne ich vysloviť. dokáže samostatne sformulovať text na určenú tému. dokáže podľa logickej postupnosti usporiadať svoju výpoveď. dokáže použiť vhodné jazykové i mimojazykové (mimika, gestikulácia, postoj) prostriedky v súlade s komunikačnou situáciou. dokáže v danej komunikačnej situácii použiť vhodný spoločenský tón v súlade s cieľom komunikácie a prostredím, v ktorom sa daná komunikácia uskutočňuje. dokáže vhodne začať a ukončiť svoj prejav a použiť pritom vhodné výrazové prostriedky. dokáže správne a spoločensky vhodne sformulovať otázky, aby zistil, ako poslucháči porozumeli vytvorenému prejavu. dokáže posúdiť z hľadiska jazykovej správnosti a spoločenského tónu vyjadrenie partnerov v danej komunikácii. dokáže zhodnotiť obsah a kvalitu ústnych prejavov spolužiakov a reagovať na ne spoločensky vhodným spôsobom. 	7. ročník: <ul style="list-style-type: none"> spisovná výslovnosť slov cudzieho pôvodu spisovná výslovnosť slov cudzieho pôvodu spisovné slová – nespisovné slová domáce slová – slová cudzieho pôvodu nové slová □ zastarané slová, historizmy, archaizmy slangové slová nárečové slová □ skratky komunikačná situácia: odosielateľ, prijímateľ efektívna komunikácia

Minimálny I.**Žiak**

1.1 dokáže jednoduchým spôsobom vyjadriť vlastný názor na určitú tému a použiť predovšetkým subjektívne argumenty.

2.1 si dokáže z ponúknutých komunikačných tém jednu vybrať.

2.2 dokáže po príprave sformulovať myšlienky na určenú tému.

2.3 dokáže vytvoriť krátky prejav na určenú tému.

3.1 dokáže s pomocou učiteľa identifikovať vo vlastnom prejave slangové slová a nahradiť ich spisovnými slovami.

6.1 dokáže po príprave sformulovať jednoduché otázky, aby si preveril, či poslucháči porozumeli vytvorenému textu.

- asertívna komunikácia

HOVORENIE

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): diskusia; statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba); príhovor (prívet); projekt; diskusia

KEĽČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť, verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém

Predmetové kompetencie	Výkon	Pojmy
	Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.	
II. Používať informácie a textové pasáže z rôznych zdrojov. 1. Vybrať slová, vety a textové pasáže a použiť ich vo vlastnom prejave.	<u>Optimálny II.</u> Žiak 1.1 dokáže vo vlastnom prejave vhodne využiť informácie získané z rôznych informačných zdrojov.	<u>7. ročník:</u> ☐ spisovná výslovnosť slov cudzieho pôvodu
	<u>Minimálny II.</u> Žiak 1.1 dokáže vo vlastnom prejave s pomocou učiteľa vhodne využiť informácie získané z rôznych informačných zdrojov.	

<p>III. Používať slovnú zásobu primeranú určitému cieľu komunikácie a publiku.</p> <p>1. <u>Využívať</u> v jazykovom prejave diferencovanú slovnú zásobu s ohľadom na komunikačnú situáciu a komunikačných partnerov.</p> <p>2. <u>Rešpektovať</u> jazykové pravidlá.</p>	<p><u>Optimálny III.</u></p> <p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže v danej komunikačnej situácii vhodne využívať slovnú zásobu s ohľadom na cieľ, obsah a adresáta komunikácie.</p>	<p><u>7. ročník:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • spisovná výslovnosť slov cudzieho pôvodu • spisovné slová – nespisovné slová • slangové slová • nárečové slová • domáce slová –slova cudzieho pôvodu □ nové slová • zastarané slová, historizmy, archaizmy
	<p><u>Minimálny II.</u></p> <p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže po upozornení nahradiť nespisovné jazykové prostriedky spisovnými.</p>	

HOVORENIE

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): diskusia; statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba); príhovor (prívet); projekt; diskusia

KEŤOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém

Predmetové kompetencie	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.	Pojmy
IV. Štylizovať text. <ol style="list-style-type: none"> Utvoriť jednoduché vety a súvetia. Využívať vo vetách správne gramatické tvary slov. Uplatňovať logickú nadväznosť vytvoreného textu. Rešpektovať v ústnom prejave znaky slohových žánrov/útvarov. Rešpektovať jazykové pravidlá. 	<p>Optimálny IV.</p> <p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže samostatne tvoriť jednoduché holé vety, jednoduché rozvité vety (jednočlenné a dvojčlenné vety), pričom dodržiava správny slovosled a intonáciu.</p> <p>2.1 dokáže vo svojom prejave používať správne tvary ohybných a neohybných slovných druhov.</p> <p>3.1 dokáže počas komunikácie opraviť alebo preformulovať vety vo svojej výpovedi.</p> <p>3.2 dokáže samostatne vytvoriť logicky usporiadaný súvislý text.</p> <p>4.1 dokáže na základe analýzy zhodnotiť správnosť použitého žánru/útvaru a uplatnenie časovej a logickej postupnosti v ústnom prehovore komunikačného partnera.</p> <hr/> <p>Minimálny IV.</p> <p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže samostatne tvoriť jednoduché holé vety a jednoduché rozvité vety.</p> <p>2.1 dokáže na základe učiteľovho upozornenia opraviť konkrétnu morfológickú chybu vo svojej výpovedi.</p>	<p>7. ročník:</p> <ul style="list-style-type: none"> spisovná výslovnosť slov cudzieho pôvodu pomnožené podstatné mená: rod číslovky – ohybný slovný druh delenie čísloviek: určité, neurčité; násobné; skloňovanie čísloviek; rod, číslo, pád slovesá – ohybný slovný druh slovesá: jednoduchý – zložený tvar vid dokonavý, nedokonavý spojky holá veta rozvitá veta vetný základ jednočlenná veta hlavné a vedľajšie vetné členy

HOVORENIE		
APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): diskusia; statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba); príhovor (prívet); projekt; diskusia		
KEŤOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém		
Predmetové kompetencie	Výkon	Pojmy
V. Využívať pri komunikácii mimojazykové prostriedky. 1. Uplatňovať plynulosť, tempo a zrozumiteľnosť prejavu. 2. Využívať gestikuláciu a mimiku.	Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy. Optimálny V. Žiak 1.1 dokáže v komunikačnej situácii plynulo a zrozumiteľne artikulovať a uplatňovať primeranú silu hlasu. 1.2 dokáže správne dodržiavať hlavný slovný prízvuk. 1.3 dokáže správne vyslovovať domáce a zdomácnené cudzie slová so slabikami de, te, ne, le, di, ti, ni, li. 2.1 dokáže primerane gestikulovať, používať vhodnú mimiku, zaujať spoločensky vhodný postoj a dodržiavať vhodnú vzdialenosť s komunikujúcim.	7. ročník: <ul style="list-style-type: none"> • spisovná výslovnosť slov cudzieho pôvodu • sila hlasu • artikulácia • komunikačná situácia: odosielateľ, prijímateľ • efektívna komunikácia • asertívna komunikácia
	Minimálny V. Žiak 1.1 dokáže po usmernení učiteľom opraviť chybnú artikuláciu vo svojom prehovore. 2.1 dokáže po upozornení učiteľom upraviť gestikuláciu a mimiku.	

LITERÁRNA ZLOŽKA

Cieľom vyučovania literárnej výchovy je sústavne rozvíjať čitateľské a interpretačné zručnosti žiakov.

Základným princípom osnovania obsahu je rozvoj čítania ako všestranného osvojovania umeleckého textu. Dôraz sa kladie na postupné rozvíjanie čitateľa od naivnej úrovne (charakteristickej hlavne pre 1. stupeň ZŠ) cez schopnosť analyzovať sémantiku umeleckého textu (analytické čítanie), porozumieť jej a prenikať do znakovkej podstaty textu, až po schopnosť pracovať s jeho významom na vyššej individuálnej úrovni spracovania, t.j. syntetizovať ho, interpretovať a hodnotiť zo všetkých jeho stránok (syntetické, hodnotiace čítanie).

Tento princíp usporiadania obsahu smeruje k rozvíjaniu čitateľských kompetencií, resp. súboru vedomostí, zručností, hodnôt a postojov zameraných na príjem umeleckého textu, jeho analýzu a hodnotenie.

Základnou úlohou literárnej výchovy na 2. stupni ZŠ je postupný prechod jednotlivými fázami čítania:

- čítanie so simultánnym porozumením;
- analýza štruktúry textu a identifikácia jeho významu; □ hodnotenie textu.

Nová štruktúra dokumentu

Inovovaný vzdelávací štandard zo slovenského jazyka a literatúry – **literárna zložka** – si zachoval tabuľkovú formu. Inovovaná forma neobsahuje popis procesualnej stránky nadobúdania vzdelávacieho obsahu.

Vzdelávací štandard pre literárnu zložku predmetu tvoria časti usporiadané do riadkov a stĺpcov v nasledujúcom poradí:

- **riadky:** kontext, kľúčové kompetencie;
- **stĺpce:** predmetové kompetencie, výkon, pojmy.

Kľúčové kompetencie nie sú charakteristické pre literárnu zložku predmetu, ale sú nevyhnutné pre rôzne činnosti súvisiace s učením sa.

Predmetové kompetencie majú činnostný charakter a sú napĺňané výkonom a obsahovým vymedzením učiva. **Obsah predmetu** tvoria **kontext a pojmy**.

Kontext v inovovanom vzdelávacom štandarde sa stal dominantným prvkom. Ide o **textovú zložku** vzdelávacieho štandardu, ktorú tvoria jednotlivé literárne

žánre stanovené v obsahovom štandarde. Kontext predstavuje priestor pre rozvoj čitateľských a interpretačných kompetencií, ktoré sú spojené s osvojovaním si základných teoretických poznatkov o literatúre.

Pojmy predstavujú druhú časť obsahového štandardu. Ide o základné literárnovedné pojmy, ktoré sú rozdelené do príslušných ročníkov a spojené s kontextom. V každom ročníku sú uvádzané len **novozavedené pojmy**, ktoré obsahovo súvisia s predmetovými kompetenciami. V niektorých ročníkoch nie je uvádzaný novozavedený pojem, pretože funkcia príslušnej kompetencie si nevyžaduje vyvodzovanie nového pojmu v danom ročníku, ale vyžaduje si naplnenie konkrétneho výkonu, ktorý je vymedzený kontextom, prípadne v konkrétnom ročníku daného dvojročného obdobia sa nové pojmy nezavádzajú z toho dôvodu, aby vznikol priestor na opakovanie už zavedených pojmov v textoch s analogickou štruktúrou.

Výkon je definovaný dvoma úrovňami, a to optimálnou (najvyššou – výborný) a minimálnou (najnižšou akceptovateľnou – dostatočný) úrovňou. Inštitucionálne (školskou inšpekciou, národnými testami a pod.) je merateľný na konci piateho, siedmeho a deviateho ročníka.

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE

Poznávacie (kognitívne) kompetencie	Komunikačné kompetencie	Interpersonálne (sociálne) kompetencie	Intrapersonálne (osobnostné) kompetencie
Kompetencia: používať kognitívne operácie	Kompetencia: tvoriť, prijať a spracovať informácie	Kompetencia: akceptovať skupinové hodnoty	Kompetencia: vytvárať a reflektovať vlastnú identitu
Kompetencia: učiť sa sám aj v skupine	Kompetencia: vyhľadávať a sprostredkovať informácie	Kompetencia: tolerovať odlišnosti jednotlivcov i skupín	Kompetencia: vytvárať vlastný hodnotový systém
Kompetencia: kriticky myslieť	Kompetencia: formulovať svoj názor a argumentovať	Kompetencia: spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami	
Kompetencia: formulovať a riešiť problémy	Kompetencia: verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city	Kompetencia: vžiť sa do pocitov a konania inej osoby	Kompetencia: regulovať svoje konanie a chrániť vlastný život
Kompetencia: tvorivo myslieť			

POZNÁVACIE A ČITATELSKÉ KOMPETENCIE

1. Recitovať spamäti prozaické a básnické diela.
2. Nahlas a plynule čítať umelecký alebo náučný text.
3. Rešpektovať rytmickú usporiadanosť básnického textu.
4. Čítať text postavy dramatického diela pri spoločnom dramatizovanom čítaní.
5. Modulovať hlas podľa zmyslu textu.
6. Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť.
7. Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi.
8. Usporiadať známe javy do tried.
9. Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou.
10. Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela.
11. Sformulovať vlastné hodnotenie diela a podložiť svoje stanovisko argumentmi.
12. Transformovať literárny text.
13. Vytvoriť krátky umelecký alebo náučný text.
14. Orientovať sa v školskej a verejnej knižnici.
15. Vedieť získať informácie z knižných a elektronických zdrojov.

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): báseň; prozaický text		
KEÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; formulovať svoj názor a argumentovať; akceptovať skupinové hodnoty; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; vytvárať vlastný hodnotový systém; regulovať svoje správanie		
Predmetové kompetencie	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.	Pojmy
<ol style="list-style-type: none"> 1. Nahlas a plynulo čítať umelecký text. 2. Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť. 3. Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi. 4. Usporiadať známe javy do tried. 5. Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou. 6. Analyzovať umelecký text po štylistickolexikálnej a kompozičnej stránke 	<p>Optimálny výkon:</p> <p>Žiak</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokáže plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava správnu výslovnosť. • dokáže vysvetliť a rozlíšiť pojmy príslovie, porekadlo, pranostika, anekdota a uviesť príklad. • dokáže vysvetliť význam konkrétneho príslovia, porekadla a pranostiky. • dokáže vysvetliť podstatu humoru v anekdote z hľadiska deja, charakteristiky postavy a štýlu. • dokáže funkčne využiť príslovie, porekadlo, pranostiku, anekdotu vo svojom texte. • dokáže vytvoriť krátky vtipný príbeh. Pri jeho tvorbe aplikuje svoje znalosti o anekdote. • dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo. 	<p><u>7. ročník</u></p>

<p>a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela.</p> <p>7. Sformulovať vlastné hodnotenie diela a podložiť svoje stanovisko argumentmi.</p> <p>8. Transformovať literárny text.</p> <p>9. Vytvoriť krátky umelecký text.</p>	<p>Minimálny výkon:</p> <p>Žiak</p> <ul style="list-style-type: none"> dokáže s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam. dokáže zreprodukovať definície pojmov príslovie, porekadlo, pranostika, anekdota. dokáže s pomocou učiteľa vysvetliť význam známych prísloví. dokáže zreprodukovať obsah anekdoty. dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok.
--	---

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHÝ TEXTOV): bájka		
KĹÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; formulovať svoj názor a argumentovať; akceptovať skupinové hodnoty; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; vžiť sa do pocitov a konaní inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém; regulovať svoje správanie		
Predmetové kompetencie	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.	Pojmy
<p>1. Nahlas a plynulo čítať umelecký text.</p> <p>2. Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť.</p> <p>3. Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi.</p> <p>4. Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou.</p> <p>5. Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela.</p>	<p>Optimálny:</p> <p>Žiak</p> <ul style="list-style-type: none"> dokáže plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava správnu výslovnosť. dokáže vysvetliť pojem bájka. dokáže vyvodiť z bájky mravné ponaučenie. dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo. <p>Minimálny:</p> <p>Žiak</p> <ul style="list-style-type: none"> dokáže s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam. dokáže reprodukovat' pojem bájka. dokáže zreprodukovať obsah bájky. dokáže s pomocou učiteľa vyjadriť svoj čitateľský zážitok. 	<p><u>7. ročník</u></p>

<p>6. Sformulovať vlastné hodnotenie diela a podložiť svoje stanovisko argumentmi.</p> <p>7. Transformovať literárny text.</p>		
--	--	--

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): báj; poviedka; balada		
KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; formulovať svoj názor a argumentovať; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby		
Predmetové kompetencie	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.	Obsah

<p>1. Nahlas a plynulo čítať umelecký text.</p> <p>2. Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť.</p> <p>3. Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi.</p> <p>4. Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou.</p> <p>5. Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela.</p> <p>6. Sformulovať vlastné hodnotenie diela a podložiť svoje stanovisko argumentmi.</p> <p>7. Zdramatizovať prozaický text.</p> <p>8. Napísať kratší prozaický útvar.</p>	<p>Optimálny:</p> <p>Žiak</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokáže plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava správnu výslovnosť. • dokáže vysvetliť podstatu jednotlivých literárnych pojmov. • dokáže v texte identifikovať žánrové znaky prečítaného literárneho diela. • dokáže vyhľadať v literárnom diele hlavné a vedľajšie postavy, dokáže charakterizovať hlavné postavy z čitateľského hľadiska a svoje tvrdenie podložiť argumentmi. • dokáže transformovať prozaický text na dramatický, výrazne ho prečítať a prezentovať ho v dramatizovanom čítaní. • dokáže na základe analýzy literárneho diela identifikovať jeho vnútornú kompozíciu a svoje tvrdenie zdôvodniť. • dokáže vytvoriť príbeh, v ktorom sú obsiahnuté všetky fázy vnútornej kompozície. □ dokáže rozpoznať jednotlivé spôsoby rozprávania. • dokáže transformovať spôsoby rozprávania – z ja-rozprávania do on-rozprávania a naopak. • dokáže analyzovať umelecký text z hľadiska témy, kompozície a štylizácie. • dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo. <p>Minimálny:</p> <p>Žiak</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokáže s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam. • dokáže reprodukovať definície jednotlivých pojmov. • dokáže s pomocou učiteľa v literárnom diele vyhľadať hlavné postavy. • dokáže s pomocou učiteľa v známom literárnom texte určiť časť vnútornej kompozície – zápletku. • dokáže s pomocou učiteľa vyjadriť svoj čitateľský zážitok. 	<p><u>7. ročník</u></p>
--	--	--------------------------------

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): dobrodružná literatúra		
KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; formulovať svoj názor a argumentovať		
Predmetové kompetencie	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.	Obsah
<p>1. Nahlas a plynulo čítať umelecký text.</p> <p>2. Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť.</p> <p>3. Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi.</p> <p>4. Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou.</p> <p>5. Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela.</p> <p>6. Sformulovať vlastné hodnotenie diela a podložiť svoje stanovisko argumentmi.</p>	<p>Optimálny:</p> <p>Žiak</p> <ul style="list-style-type: none"> dokáže plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava správnu výslovnosť. dokáže vysvetliť pojmy dobrodružná literatúra, umelecká literatúra. dokáže nájsť jazykové prostriedky, ktorými autor dosahuje dramatické napätie v texte a svoje tvrdenie vie zdôvodniť. dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo. 	<p>7. ročník</p> <p>☐ umelecká literatúra</p>
	<p>Minimálny:</p> <p>Žiak</p> <ul style="list-style-type: none"> dokáže s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam. dokáže reprodukovať definície pojmov dobrodružná literatúra, umelecká literatúra. dokáže s pomocou učiteľa vyjadriť svoj čitateľský zážitok. 	

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): rozhlasová rozprávka

KEÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; formulovať svoj názor; verbálne vyjadriť city, spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém		
Predmetové kompetencie	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.	Obsah
<p>1. Čítať text postavy dramatického diela pri spoločnom dramatizovanom čítaní.</p> <p>2. Modulovať hlas podľa zmyslu textu. 3. Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť.</p> <p>4. Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi.</p> <p>5. Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou.</p> <p>6. Analyzovať umelecký text po stylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela.</p> <p>7. Sformulovať vlastné hodnotenie diela a podložiť svoje stanovisko argumentmi.</p> <p>8. Transformovať literárny text.</p>	<p>Optimálny:</p> <p>Žiak</p> <ul style="list-style-type: none"> dokáže plynulo čítať dramatický text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava spisovnú výslovnosť. dokáže výrazne prečítať prehovory jednotlivých postáv dramatického textu v súlade s ich charakterom. dokáže vysvetliť rozdiel medzi rozprávkou ako literárnym žánrom a rozhlasovou rozprávkou. dokáže na základe analýzy vytvoriť dejovú osnovu literárnej/rozhlasovej rozprávky. dokáže na základe analýzy prerozprávať obsah literárnej/rozhlasovej rozprávky. dokáže určiť na základe analýzy rozhlasovej rozprávky hlavné a vedľajšie postavy, dokáže charakterizovať hlavné postavy a svoje tvrdenie podložiť argumentmi. dokáže transformovať dramatický literárny text na prozaický. dokáže vytvoriť jednoduchý scenár pre rozhlasovú podobu rozprávky. dokáže vyjadriť svoj zážitok z rozhlasovej hry a uviesť, čo ho vyvolalo. 	<p><u>7.ročník:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> rozhlasová hra monológ
	<p>Minimálny:</p> <p>Žiak</p> <ul style="list-style-type: none"> dokáže s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať dramatický text. dokáže reprodukovať definíciu rozhlasovej rozprávky. dokáže s pomocou učiteľa prerozprávať obsah rozhlasovej rozprávky. dokáže určiť hlavnú postavu. dokáže vyjadriť svoj zážitok z rozhlasovej hry. 	

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): báseň; populárna pieseň		
KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; formulovať svoj názor a argumentovať; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby		
Predmetové kompetencie	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.	Obsah
<p>1. Recitovať spamäti básnické diela.</p> <p>2. Rešpektovať rytmickú usporiadanosť básnického textu.</p> <p>3. Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť.</p> <p>4. Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi.</p> <p>5. Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou.</p> <p>6. Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela.</p> <p>7. Sformulovať vlastné hodnotenie diela.</p>	<p>Optimálny:</p> <p>Žiak</p> <ul style="list-style-type: none"> dokáže recitovať báseň tak, aby vyjadril rytmickú usporiadanosť básnického textu, správne dýcha, artikuluje a dodržiava spisovnú výslovnosť. dokáže vysvetliť rozdiel medzi striedavým a združeným rýmom. dokáže vyhľadať striedavý, združený, obkročný a prerývaný rým v neznámom texte. dokáže vytvoriť jednoduchý básnický text, v ktorom uplatní striedavý alebo združený rým. dokáže analyzovať text populárnej piesne z hľadiska témy, štylizácie a metriky. dokáže vyjadriť svoj zážitok z textu piesne a uviesť, čo ho vyvolalo. <p>Minimálny:</p> <p>Žiak</p> <ul style="list-style-type: none"> dokáže spamäti zarecitovať známu báseň. dokáže v známej básni s pomocou učiteľa určiť striedavý a združený rým. dokáže vyjadriť svoj zážitok z textu piesne. 	<p>,</p> <p>7. ročník</p> <ul style="list-style-type: none"> rým: prerývaný, obkročný voľný verš

KRITÉRIÁ KONTROLY A HODNOTENIA ŽIAKOV

DIKTÁTY				PÍŠOMNÉ PRÁCE	
Ročník	Počet	Zameranie	Rozsah	Počet	Zameranie
5. ročník	4	<ul style="list-style-type: none"> ✓ opakovanie zo 4. ročníka ✓ podstatné mená ✓ prídavné mená ✓ slovesá 	50 – 60 plnovýznamových slov	1	✓ rozprávanie s prvkami opisu
6. ročník	4	<ul style="list-style-type: none"> ✓ opakovanie učiva z 5. ročníka ✓ prídavné mená ✓ slovesné spôsoby ✓ opakovanie učiva zo 6. ročníka 	61 – 70 plnovýznamových slov	2	<ul style="list-style-type: none"> ✓ statický opis ✓ rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba)
7. ročník	4	<ul style="list-style-type: none"> ✓ opakovanie učiva zo 6. ročníka ✓ cudzie slová ✓ číslovky ✓ záverečné opakovanie učiva zo 7. ročníka 	71 – 80 plnovýznamových slov	2	<ul style="list-style-type: none"> ✓ umelecký opis ✓ charakteristika osoby

8. ročník	4	<ul style="list-style-type: none"> ✓ opakovanie učiva zo 7. ročníka ✓ podstatné mená mužského rodu: zvieracie ✓ neživotné zakončené na -r, -l ✓ opakovanie učiva z 8. ročníka 	81 – 90 plnovýznamových slov	2	<ul style="list-style-type: none"> ✓ slávnostný prejav ✓ životopis
9. ročník	4	<ul style="list-style-type: none"> ✓ opakovanie učiva z 8. ročníka ✓ interpunkcia ✓ jednoduché súvetie ✓ záverečné opakovanie 5. – 9. ročníka 	91 – 100 plnovýznamových slov	2	<ul style="list-style-type: none"> ✓ výklad ✓ úvaha

Slohové práce hodnotiť podľa týchto kritérií:

1. Vonkajšia forma (max. 4 body)

Celková úprava	
Čitateľnosť	Zreteľné rozlíšenie veľkých a malých písmen, dôsledné dodržanie diakritických znamienok. Každé písmeno musí byť jasne identifikovateľné tak, aby nemohlo prísť k jeho zámene za iné písmeno.
Zreteľné grafické členenie odsekov	Na začiatku každého odseku treba začať písať asi 1,5 – 2 cm od začiatku daného riadka.
Prepísanie práce z konceptu do čistopisu	Práca musí byť za daný časový limit kompletne prepísaná z konceptu do čistopisu; v inom prípade sa nemôže prideliť maximálny počet bodov za vonkajšiu formu. Pre potreby hodnotenia vnútornej formy a celkového dojmu sa však pokračuje v hodnotení práce v koncepte na tom mieste, kde sa končí neúplný čistopis.

Čistota textu	Bez škrtania. V čistopise žiaci nemajú škrtat', v nevyhnutnom prípade majú dať chybné napísané slovo do okrúhlych zátvoriek a prečiarknuť ho vodorovnou čiarou.
Dodržiavanie okrajov	Dodržiavanie okrajov: vnútorných aj vonkajších; v prípade potreby slová na konci riadkov rozdeľovať.
Dodržanie predpísaného rozsahu	Ak žiaci napíšu menej alebo viac ako je predpísaný rozsah, t.j. zákonite nezískajú maximálny počet bodov za vonkajšiu formu.

2.Vnútná forma (max. 20 bodov)

Obsah (max. 4 body)	
Dodržanie témy	Práca musí reagovať na všetky kľúčové slová v zadaní, v názve.
Myšlienkové vyústenie	Zakončenie práce, záver. Rozprávanie – príbeh s pointou. Úvaha – primeranosť vyjadrovania sa veku žiakov. Výklad – vysvetlenie problému.

Kompozícia (max. 4 body)	
Uplatnenie zodpovedajúceho slohového postupu	Dodržanie žánrovej formy.
Vnútna stavba, členenie textu	Členenie do myšlienkových celkov – odsekov, vyváženosť jednotlivých častí. Rozprávanie – zápletky, zauzľovanie deja, vyvrcholenie deja, nečakaný obrat v deji, rozuzlenie; jednoduché rozprávanie – úvod, jadro, záver; časový sled; pásmo rozprávača, pásmo postáv.
Nadväznosť a logickosť textu	Úvaha – citáty, umelecké prostriedky, vlastné myšlienky a hodnotenie problému. Výklad – vyváženosť argumentácie a sprievodných vysvetlení.

Jazyk (max. 4 body)	
Správne využitie slovných druhov	Slovné druhy typické pre daný slohový postup a útvar/žáner.
Morfologická správnosť jazykových prostriedkov	Správne väzby slovies, správne pádové koncovky a pod.
Syntaktická správnosť jazykových prostriedkov	Správne postavenia prívlastkov, slovosled a pod.

Rôznorodosť, variabilnosť	Rôznorodé syntaktické prostriedky i slovné druhy. Neopakovanie slov. Šírka slovnej zásoby. Rozprávanie – použitie častíc, citoslovieč. Úvaha – umelecké prostriedky. Výklad – vedeckosť jazyka, pravdivosť uvedených faktov. Opis – primeranosť jazyka – prirovnania, neutrálnosť.
---------------------------	--

Pravopis (max. 4 body)	
4 body	0 – 4 chyby
3 body	5 – 8 chýb
2 body	9 – 12 chýb
1 bod	13 – 16 chýb
0 bodov	17 a viac chýb
Ak je v texte napísané rovnaké slovo v rovnakom tvare s tou istou pravopisnou chybou, táto chyba sa počíta len raz. (Např.: <u>Ríchlý</u> chlapec mal <u>ríchlý</u> krok. = 1 chyba) Každá chyba v interpunkcii sa počíta ako osobitná chyba toľkokrát, koľkokrát sa vyskytne v texte. Všetky chyby majú rovnakú hodnotu. Javy, ktoré sa žiaci ešte neučili, sa nezarátavajú do chýb.	

Štýl (max. 4 body)	
Správna štylizácia viet	Zrozumiteľnosť textu ako celku.
Tvorivosť	Tvorivá lexika.
Pútavosť	Podanie zaujímavou, nezvyčajnou formou, ktorá vyvoláva v čitateľovi zvedavosť.

Celkový dojem (max. 4 body)	
Celkové vyznenie práce po jej prvom prečítaní.	
Práca by nemala obsahovať	Nelogické názory, protispoločenské postoje, protihumánne a neetické názory, názory propagujúce poškodzovanie ľudského zdravia, iné.

Hodnotiaca stupnica			
DIKÁTY		PÍSOMNÉ PRÁCE	
Známka	Chyby v diktáte	Známka	Body
1	0 – 1 chyba	1	28 – 26 bodov

2	2 – 3 chyby	2	25 – 21 bodov
3	4 – 7 chýb	3	20 – 14 bodov
4	8 – 10 chýb	4	13 – 9 bodov
5	11 a viac chýb	5	8 – 0 bodov

Poznámka:

- Rovnaké chyby v tom istom slove sa pokladajú za 1 chybu. Napr.: Ríchly chlapec mal ríchly krok. = 1 chyba
- Ak je v texte napísané rovnaké slovo v rovnakom tvare s tou istou pravopisnou chybou, táto chyba sa počíta len raz. Každá chyba v interpunkcii sa počíta ako osobitná chyba toľkokrát, koľkokrát sa vyskytne v texte. Všetky chyby majú rovnakú hodnotu. Javy, ktoré sa žiaci ešte neučili, sa nezarátavajú do chýb.

Obsahový vzdelávací štandard pre 2. stupeň základnej školy

1. – 4. ročník gymnázií s osemročným vzdelávacím programom

Slovenský jazyk a literatúra

Časť: slovenský jazyk

Poznámka: □ označuje pojem, ktorý bude zavedený až v nasledujúcich ročníkoch.

✓ označuje pojem, ktorý sa zavádza v danom ročníku.

☞ označuje pojem, ktorý bol už zavedený a ďalej sa s ním pracuje. **Tučné písmo** – pojmy už boli zavedené na 1. stupni.

Úvod

Obsahový vzdelávací štandard vymedzuje súbor *jazykovedných termínov*, ktoré v časovom úseku vymedzenom týmto vzdelávacím štandardom musia byť **povinne zaradené** do obsahu vzdelávania na každej škole tohto typu v Slovenskej republike.

Súbor jazykovedných termínov obsahuje aj všetky jazykovedné pojmy, ktoré boli štandardizované pre 1. stupeň základnej školy (sú zvýraznené osobitným typom písma). Tieto pojmy sú už trvalou zložkou obsahu vzdelávania, a preto sa pri nich neuvádza nijaká časová hranica na zaradenie do obsahu vyučovania na 2. stupni. Sú len informáciou pre učiteľov tohto stupňa základnej školy.

Zvuková rovina jazyka a pravopis	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
abeceda	☞	☞	☞	☞	☞
písmená: malé, veľké, písané, tlačené	☞	☞	☞	☞	☞
hlásky, slabiky, slová	☞	☞	☞	☞	☞
delenie hlások: samohlásky – spoluhlásky – dvojhlásky	☞	☞	☞	☞	☞
samohlásky: krátke – dlhé	☞	☞	☞	☞	☞
spoluhlásky: tvrdé – mäkké	☞	☞	☞	☞	☞
dĺžeň, mäkčeň, vokáň	☞	☞	☞	☞	☞
bodka, otáznik, výkričník, čiarka, zátvorka, dvojbodka	☞	☞	☞	☞	☞
spojovník, pomlčka	□□	□□	□	□	✓
melódia vety (oznamovacia, opytovacia, rozkazovacia, zvolacia, želacia)	☞	☞	☞	☞	☞
pravopis	□□	□□	□	□	✓
bodkočiarka	☞	☞	☞	☞	☞
úvodzovky	☞	☞	☞	☞	☞
priama reč, uvádzacia veta	☞	✓	☞	☞	☞
slabikotvorné hlásky -l, -ĺ, -r, -ř	☞	☞	☞	☞	☞
výslovnosť	☞	☞	☞	☞	☞

splyvavá/viazaná výslovnosť	✓	👍	👍	👍	👍
výslovnosť a výskyt ä	👍	👍	👍	👍	👍
výslovnosť slabík de/di, te/ti, ne/ni, le/li v cudzích slovách	□□	👍	✓	👍	👍
spodobovanie	👍	👍	👍	👍	👍
znelé – neznelé; znelé nepárové (zvučné) spoluhlásky	✓	👍	👍	👍	👍
obojaké spoluhlásky	👍	👍	👍	👍	👍
vybrané slová	👍	👍	👍	👍	👍
rozdeľovanie slov na slabiky	👍	👍	👍	👍	👍
rozdeľovanie predponových slov	👍	👍	👍	👍	👍
slabičné a neslabičné predpony	👍	👍	👍	👍	👍
prestávka, sila hlasu, tempo	✓	👍	👍	👍	👍
hlavný slovný prízvuk	✓□	👍	👍	👍	👍
dôraz	✓	👍	👍	👍	👍
vsuvka, oslovenie	□□	□□	□	✓	👍
prístavok	□□	□□	□	✓	👍
pravidlo o rytmickej krátení	👍	👍	👍	👍	👍
interpunkčné znamienka	□□	□	□□	□	✓

Významová/lexikálna rovina		5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
slovo		👍	👍	👍	👍	👍
slovná zásoba		✓□	👍	👍	👍	👍
spisovný jazyk – nárečia		✓	👍	👍	👍	👍
spisovné slová – nespisovné slová		□□	□	✓	👍	👍
slangové slová		□□	□	✓	👍	👍
nárečové slová		□□	□	✓	👍	👍
neutrálne slová – citovo zafarbené (expresívne) slová		□□	✓	👍	👍	👍
domáce slová – slová cudzieho pôvodu		□□	□	✓	👍	👍
nové slová		□□	□	✓	👍	👍
zastarané slová, historizmy, archaizmy		□□	□	✓	👍	👍
odborné slová		□□	□	□	□	✓
jednovýznamové a viacvýznamové slová		✓	👍	👍	👍	👍
synonymá		👍	👍	👍	👍	👍
antonymá		👍	👍	👍	👍	👍
slovníky		👍	👍	👍	👍	👍
	pravopisný, synonymický	👍	👍	👍	👍	👍
	výkladový, cudzích slov	□□	✓	👍	👍	👍
	frazeologický	👍	👍	👍	👍	👍
tvorenie slov		□□	✓	👍	👍	👍
odvodzovaním	predpona	👍	👍	👍	👍	👍
	prípona	□□	✓	👍	👍	👍
	slovotvorný základ	□□	✓	👍	👍	👍
	základové slovo	□□	✓	👍	👍	👍

	odvodené slovo	☺	✓	☺	☺	☺
tvorenie slov		☐☐	✓	☺	☺	☺
	skladaním	☐☐	✓	☺	☺	☺
	zložené slová	☐☐	✓	☺	☺	☺
spôsoby obohacovania slovnjej zásoby		☐☐	☐☐	☐	✓	☺
	tvorenie slov	☐☐	☐	☐	✓	☺
	preberanie slov	☐☐	☐	☐	✓	☺
skratky		☐☐	☐	✓	☺	☺
nepriame pomenovania (metafora)		☐☐	☐☐	☐	✓	☺
jednoslovné a viacslovné pomenovania (združené pomenovania)		☐☐	☐☐	☐	✓	☺
ustálené slovné spojenie/frazeologizmus		☺	☺	☺	✓	☺
príslovie, porekadlo, pranostika, prirovnanie		✓	☺	☺	☺	☺
slovná zásoba – systematizácia		☐☐	☐☐	☐	☐	✓

Tvarová/morfologická rovina jazyka		5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
skloňovanie		☺	☺	☺	☺	☺
pád – pádové otázky		☺	☺	☺	☺	☺
podstatné mená		☺	✓	☺	☺	☺
	ohybný slovný druh	☐☐	✓☐	☺	☺	☺
	všeobecné – vlastné	☺	☺	☺	☺	☺
	konkrétne – abstraktné	☐☐	✓	☺	☺	☺
	životné – neživotné	✓	☺	☺	☺	☺
	rod	☺	☺	☺	☺	☺
	mužský, ženský, stredný	☺	☺	☺	☺	☺
	číslo	☺	☺	☺	☺	☺
	jednotné, množné	☺	☺	☺	☺	☺
	pád	☺	☺	☺	☺	☺
	nominatív, genitív, datív, akuzatív, lokál, inštrumentál	☺	☺	☺	☺	☺
	vokatív	☐☐	✓	☺	☺	☺
	vzor	✓	☺	☺	☺	☺
	chlap, hrdina dub, stroj	✓	☺	☺	☺	☺
	žena, ulica, dlaň, kosť	✓	☺	☺	☺	☺
	mesto, srdce, vysvedčenie, dievča	✓	☺	☺	☺	☺
	pomnožné	☐☐	☐	✓	☺	☺
	rod pomnožných podstatných mien	☐☐	☐	✓	☺	☺
	podstatné mená mužského rodu	☐☐	☐☐	☐	✓	☺
	zvieracie	☐☐	☐☐	☐	✓	☺
	neživotné zakončené na -r, -l	☐☐	☐☐	☐	✓	☺
	cudzie nesklonné podstatné mená	☐☐	☐☐	☐	✓	☺
	skloňovanie podstatného mena pani	☐☐	☐☐	☐	✓	☺

prídavné mená		✓	👍	👍	👍	👍
	ohybný slovný druh	✓☐	👍	👍	👍	👍
	akostné	✓	👍	👍	👍	👍
	stupňovanie	✓	👍	👍	👍	👍
	vzťahové	✓☐	👍	👍	👍	👍
	privlastňovacie	☐☐	✓	👍	👍	👍
	privlastňovacie: druhové	☐☐	✓	👍	👍	👍
	rod, číslo, pád	👍	👍	👍	👍	👍
	vzor	✓	👍	👍	👍	👍
	pekny, cudzi	✓	👍	👍	👍	👍
		☐☐	✓	👍	👍	👍
		☐☐	✓	👍	👍	👍

Tvarová/morfologická rovina jazyka		5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
zámená		👍	👍	👍	✓	👍
	ohybný slovný druh	☐☐	☐☐	☐	✓	👍
	skloňovanie	☐☐	✓☐	☐	✓	👍
	základný tvar	☐☐	☐☐	☐	✓	👍
	rod, číslo, pád	☐☐	☐☐	☐	✓	👍
	delenie zámen	👍	👍	👍	✓	👍
	osobné – základné, privlastňovacie	👍	👍	👍	👍	👍
	opytovacie	☐☐	☐☐	☐	✓	👍
číslovky	ukazovacie	☐☐	☐☐	☐	✓	👍
		👍	👍	✓	👍	👍
	ohybný slovný druh	☐☐	☐	✓	👍	👍
	skloňovanie	☐☐	☐	✓	👍	👍
	rod, číslo, pád	☐☐	☐	✓	👍	👍
	delenie čísloviek	☐☐	☐	✓	👍	👍
	určité	☐☐	☐	✓	👍	👍
	neurčité	☐☐	☐	✓	👍	👍
	základné	👍	👍	👍	👍	👍
	radové	👍	👍	👍	👍	👍
slovesá	násobné	☐☐	☐	✓	👍	👍
		👍	✓	👍	👍	👍
	ohybný slovný druh	☐☐	☐☐	✓	👍	👍
	tykanie/vykanie	👍	👍	👍	👍	👍
	časovanie	👍	👍	👍	👍	👍
	osoba 1., 2., 3.	👍	👍	👍	👍	👍
	číslo	👍	👍	👍	👍	👍
	čas	👍	👍	👍	👍	👍
	minulý, prítomný, budúci	👍	👍	👍	👍	👍
	zvratné, nezvratné	☐☐	✓	👍	👍	👍

neurčitok					
sloveso byť					
jednoduchý a zložený tvar	☐		✓		
plnovýznamové – neplnovýznamové	☐	✓			
spôsob	☐	✓			
oznamovací, rozkazovací, podmieňovací	☐	✓			
vid	☐	☐	✓		
dokonavý, nedokonavý	☐	☐	✓		

Tvarová/morfologická rovina jazyka	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
príslovky		✓			
neohybný slovný druh	☐	✓			
druhy prísloviek	☐	✓			
miesta, času, spôsobu, príčiny	☐	✓			
stupňovanie prísloviek	☐	✓			
predložky		✓			
neohybný slovný druh	☐	✓ ☐	☐		
väzba s pádom	✓				
vokalizácia	☐	✓			
spojky	☐	☐	✓		
neohybný slovný druh	☐	☐	✓		
častice	☐	☐	☐	✓	
citoslovčia	☐	✓			
neohybný slovný druh	☐	✓			

Syntaktická/skladobná rovina	5. roč.	6. roč.	7. roč.	8. roč.	9. roč.
veta					
jednoduchá veta					
holá	☐	☐	✓		
rozvitá	☐	☐	✓		
rozvitá s viacnásobným vetným členom	☐	☐	✓		
vety podľa obsahu					
oznamovacia					
opytovacia					
rozkazovacia					
želacia					
zvolacia					
slovosled	✓				
hlavné vetné členy	☐	✓			
podmet	☐	✓			

	vyjadrený	□□	✓	👍	👍	👍
	nevyjadrený	□□	✓	👍	👍	👍
	prísudok	□□	✓	👍	👍	👍
	slovesný	□□	✓	👍	👍	👍
	neslovesný; slovesnomenný	□□	✓	👍	👍	👍
	vetný základ	□□	□	✓	👍	👍
vedľajšie vetné členy		□□	□	✓	👍	👍
	predmet	□□	□	✓	👍	👍
	príslovkové určenie	□□	□	✓	👍	👍
	miesta	□□	□	✓	👍	👍
	času	□□	□	✓	👍	👍
	spôsobu	□□	□	✓	👍	👍
	príčiny	□□	□	✓	👍	👍
	prívlastok	□□	□	□	✓	👍
	zhodný	□□	□□	□	✓	👍
	nezhodný	□□	□	□	✓	👍
	prístavok	□□	□	□	✓	👍
zhoda		□□	✓	👍	👍	👍
vetné sklady		□□	✓	👍	👍	👍
	prisudzovací	□□	✓	👍	👍	👍
jednočlenná veta		□□	□	✓	👍	👍
	slovesná	□□	□	✓	👍	👍
	neslovesná	□□	□	✓	👍	👍
dvojčlenná		□□	✓	👍	👍	👍
	úplná	□□	✓	👍	👍	👍
	neúplná	□□	✓	👍	👍	👍
jednoduché súvetie		□□	□	□	✓	👍
zápor v slovenčine		□□	□	□	□	✓
súdržnosť textu		□□	□	□	□	✓
interpunkcia		□□	□	□	✓	👍

Sloh	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
pozdrav	👍	👍	👍	👍	👍
oslovenie	👍	👍	👍	👍	👍
predstavenie sa	👍	👍	👍	👍	👍
privítanie	👍	👍	👍	👍	👍
rozlúčenie	👍	👍	👍	👍	👍
prosba/želanie	👍	👍	👍	👍	👍
poďakovanie	👍	👍	👍	👍	👍
ospravedlnenie – ústne	👍	👍	👍	👍	👍
ospravedlnenie s vysvetlením	👍	👍	👍	👍	👍
vyjadriť súhlas/nesúhlas	👍	👍	👍	👍	👍

blahoželanie – ústne/písomne	👍	👍	👍	👍	👍
adresa	👍	👍	👍	👍	👍
adresa odosielateľa	👍	👍	👍	👍	👍
adresát	👍	👍	👍	👍	👍
pohl'adnica	👍	👍	👍	👍	👍
súkromný list – ústne/písomne	👍	👍	👍	👍	👍
tvorba otázok (žiadosť o informáciu)	👍	👍	👍	👍	👍
rozhovor	👍	👍	👍	👍	👍
začiatok a koniec telefonického rozhovoru	👍	👍	👍	👍	👍
osnova	👍	👍	👍	👍	👍
nápis	👍	👍	👍	👍	👍
nadpis	👍	👍	👍	👍	👍
odsek	👍	👍	👍	👍	👍
rozprávanie – ústne	👍	👍	👍	👍	👍
jednoduché rozprávanie – ústne/písomne	👍	👍	👍	👍	👍
	úvod, jadro, záver	👍	👍	👍	👍
	časová postupnosť v rozprávaní	👍	👍	👍	👍
rozprávanie s prvkami opisu – ústne/písomne	✓	👍	👍	👍	👍
rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba) ústne a písomne	□□	✓	👍	👍	👍
vnútorná kompozícia	□□	✓	👍	👍	👍
	úvod	□□	✓	👍	👍
	zápletká	□□	✓	👍	👍
	vyvrcholenie	□□	✓	👍	👍
	obrat	□□	✓	👍	👍
	rozuzlenie	□□	✓	👍	👍
opis – ústne/písomne	👍	👍	👍	👍	👍
	predmetu	👍	👍	👍	👍
	obrázka/ilustrácie	👍	👍	👍	👍
	osoby	👍	👍	👍	👍
	pracovného postupu	✓	👍	👍	👍
	statický opis	□□	✓	👍	👍
	dynamický opis	□□	✓	👍	👍
	umelecký opis	□□	□	✓	👍
	odborný opis	□□	□□	□	✓
	charakteristika	□□	✓	✓	👍

Sloh	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
umelecký a vecný text	👍	👍	👍	👍	👍
krátke správy	👍	👍	👍	👍	👍
	SMS, e-mail	👍	👍	👍	👍
oznámenie	👍	👍	👍	👍	👍
správa	👍	👍	👍	👍	👍
pozdvánka	👍	👍	👍	👍	👍
plagát	👍	👍	👍	👍	👍

vizítka		👍	👍	👍	👍
kľúčové slová		👍	👍	👍	👍
poznámky/konspekt		👍	👍	👍	👍
výtah		□□	□□	□	✓
koncept		👍	👍	👍	👍
reprodukcia ústna		👍	👍	👍	👍
inzerát		👍	👍	👍	👍
reklama		👍	👍	👍	👍
rétorika		□□	□	□	✓
	artikulácia	□□	□	✓	👍
	sila hlasu	□□	□	✓	👍
	gestikulácia	□□	✓	👍	👍
	mimika	□□	✓	👍	👍
	postoj	□□	✓	👍	👍
cielený rozhovor (interview)		✓	👍	👍	👍
hlavná myšlienka		✓	👍	👍	👍
téma		✓	👍	👍	👍
pointa		□□	□□	✓□	👍
prihláška		□□	□□	□□	✓
úradný list		□□	□□	□□	✓
úradný/štruktúrovaný životopis		□□	□□	□□	✓□
slávnostný príhovor (prívet)		□□	□□	✓□	👍
slávnostný prejav		□□	□□	□□	✓
jazykové štýly		□□	□□	□	✓
	náučný štýl	□□	□□	□	✓
	administratívny štýl	□□	□□	□	✓
	publicistický štýl	□□	□□	□	✓
	rečnícky štýl	□□	□□	□	✓
	hovorový štýl	□□	□□	□	✓
	umelecký štýl	□□	□□	□	✓

Sloh		5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
slohové postupy		□□	□□	□	□	✓
	informačný	□□	□□	□	□	✓
	rozprávací	□□	□□	□	□	✓
	opisný	□□	□□	□	□	✓
	výkladový	□□	□□	□	□	✓
úvaha		□□	□□	□	□	✓
výklad		□□	□□	□	□	✓
diskusia		✓	👍	👍	👍	👍
	argument, dokazovanie	□	✓	👍	👍	👍
	protiargument	□□	✓	👍	👍	👍

dôkaz	□□	✓□	☺	☺	☺
debata	✓□	☺	☺	☺	☺
názor	☺	☺	☺	☺	☺
odosielateľ/vysielateľ	□□	□□	✓	☺	☺
prijímateľ	□□	□□	✓	☺	☺
komunikačná situácia	□□	□□	✓	☺	☺
efektívna komunikácia	□□	□□	✓	☺	☺
asertívna komunikácia	□□	□□	✓	☺	☺
dialóg	□□	✓	☺	☺	☺
projekt	□□	✓	☺	☺	☺
tabuľka	□□	□	✓	☺	☺
názov, hlavička, riadok, stĺpec	□□	□	✓	☺	☺
graf	□□	□	✓	☺	☺

Jazykoveda a národný jazyk		5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
národný jazyk		□□	□□	□	□	✓
	spisovný jazyk	□□	□□	□	□	✓
	nárečia	□□	□□	□	□	✓
jazykoveda		□□	□□	□	□	✓
	náuka o zvukovej rovine jazyka	□□	□□	□	□	✓
	náuka o významovej/lexikálnej rovine jazyka	□□	□□	□	□	✓
	náuka o tvarovej/morfologickej rovine jazyka	□□	□□	□	□	✓
	náuka o skladobnej/syntaktickej rovine jazyka	□□	□□	□	□	✓

Obsahový vzdelávací štandard pre 2. stupeň základnej školy 1.– 4. ročník gymnázií s osemročným vzdelávacím štúdiom

Slovenský jazyk a literatúra

Časť: literárna výchova

Poznámka:

□ označuje pojem, ktorý bude zavedený až v nasledujúcich ročníkoch.

✓ označuje pojem, ktorý sa zavádza v danom ročníku.

☺ označuje pojem, ktorý bol už zavedený a ďalej sa s ním pracuje. **Tučné písmo** – pojmy už boli zavedené na 1. stupni.

Úvod

Obsahový vzdelávací štandard vymedzuje sústavu *poznávacích a čitateľských kompetencií* a súbor *literárnovedných termínov*, ktoré v časovom úseku vymedzenom týmito vzdelávacími štandardmi musia byť *povinne zaradené* do obsahu vzdelávania na každej škole tohto typu v Slovenskej republike.

Súbor literárnovedných termínov obsahuje aj všetky literárnoteoretické pojmy, ktoré boli štandardizované pre 1. stupeň základnej školy (sú zvýraznené osobitným typom písma). Sú už trvalou zložkou obsahu vzdelávania, a preto sa pri nich neuvádza nijaká časová hranica, na zaradenie do obsahu vyučovania na 2. stupni. Sú len informáciou pre učiteľov tohto stupňa základnej školy.

Všeobecné pojmy	5.	6.	7.	8.	9.
	ročník	ročník	ročník	ročník	ročník
autor – spisovateľ – poslucháč	👍	👍	👍	👍	👍
čitateľ – divák	👍	👍	👍	👍	👍
herec	✓	👍	👍	👍	👍
režisér	✓	👍	👍	👍	👍
scenárista	✓	👍	👍	👍	👍
dramaturg	✓	👍	👍	👍	👍
kniha	👍	👍	👍	👍	👍
knižnica	👍	👍	👍	👍	👍
časopis	👍	👍	👍	👍	👍
noviny	👍	👍	👍	👍	👍
rozhlas	👍	👍	👍	👍	👍
televízia	👍	👍	👍	👍	👍
film	👍	👍	👍	👍	👍
text	👍	👍	👍	👍	👍
ilustrácia	👍	👍	👍	👍	👍
scenár	✓	👍	👍	👍	👍
poézia	👍	👍	👍	👍	👍
próza	👍	👍	👍	👍	👍
divadelná hra	👍	👍	👍	👍	👍
bábkové divadlo	👍	👍	👍	👍	👍
bábka	👍	👍	👍	👍	👍
literatúra pre deti	👍	👍	👍	👍	👍
náučná literatúra	✓	👍	👍	👍	👍
encyklopédia	✓	👍	👍	👍	👍
umelecká literatúra	□□	□	✓	👍	👍
dobrodružná literatúra	□□	✓	👍	👍	👍

literatúra faktu	□□	□□	□	✓	👍
vedecko-fantastická literatúra	□□	□□	□	✓	👍
vedecko-populárna literatúra	□□	□□	□	✓	👍
humor	□□	✓	👍	👍	👍

Literárne druhy		5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
epika		□□	□□	□	✓	👍
dráma		□□	□□	□	□	✓
lyrika		□□	□□	□	✓	👍
	prírodná lyrika	□□	□	□	✓	👍
	ľúbostná lyrika	□□	□	□	✓	👍
	spoločenská lyrika	□□	□	□	□	✓
	reflexívna lyrika	□□	□	□	□	✓

Literárne žánre		5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
komiks		👍	👍	👍	👍	👍
bájka		👍	✓	👍	👍	👍
báseň		👍	✓	👍	👍	👍
pieseň		✓	👍	👍	👍	👍
	ľudová pieseň	👍	👍	👍	👍	👍
	populárna pieseň	□□	✓	👍	👍	👍
hádanka		👍	👍	👍	👍	👍
vyčítanka		👍	👍	👍	👍	👍
príslovie		👍	✓	👍	👍	👍
porekadlo		👍	✓	👍	👍	👍
pranostika		👍	✓	👍	👍	👍
rozprávka		👍	👍	👍	👍	👍
	ľudová rozprávka	👍	👍	👍	👍	👍
	autorská rozprávka	👍	👍	👍	👍	👍
	televízna rozprávka	✓	👍	👍	👍	👍
	filmová rozprávka	✓	👍	👍	👍	👍
rozhlasová hra		□□	□	✓	👍	👍
báj		□□	✓	👍	👍	👍
legenda		✓	👍	👍	👍	👍
poviedka		□□	✓	👍	👍	👍
modlitba		□□	□□	□	✓	👍

román		□□	□□	□	✓	👍
	detektívny román	□□	□□	□	✓	👍
	dobrodružný román	□□	□□	□	✓	👍
	biografický román	□□	□□	□	✓	👍
	historický román	□□	□□	□	✓	👍
	dievčenský román	□□	□□	□	✓	👍
	román vo forme denníka	□□	□□	□	✓	👍
poveš'		👍	👍	👍	👍	👍
	ľudová povest'	✓	👍	👍	👍	👍
	autorská povest'	✓	👍	👍	👍	👍
balada		□□	✓	👍	👍	👍
anekdota		□□	✓	👍	👍	👍
aforizmus		□□	□□	□	□	✓
tragédia		□□	□□	□	□	✓
komédia		□□	□□	□	□	✓
činohra		□□	□□	□	□	✓

Štruktúra diela		5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
dej		👍	👍	👍	👍	👍
hlavná myšlienka		👍	👍	👍	👍	👍
téma		✓	👍	👍	👍	👍
literárna postava		👍	👍	👍	👍	👍
	hlavná literárna postava	👍	👍	👍	👍	👍
	vedľajšia literárna postava	👍	👍	👍	👍	👍
rozprávač		✓	👍	👍	👍	👍
	spôsob rozprávania ja-rozprávacie – on-rozprávacie	□	✓	👍	👍	👍
kompozícia literárneho diela		□□	✓□	👍	👍	👍
	vonkajšia kompozícia literárneho diela		□□	□□	□	✓
	nadpis	👍	👍	👍	👍	👍
	odsek	👍	👍	👍	👍	👍
	kapitola	👍	👍	👍	👍	👍
	diel	□□	□	□	✓	👍
	verš	👍	👍	👍	👍	👍
	strofa	👍	👍	👍	👍	👍
	dejstvo	□□	□□	□	□	✓
	vnútorná kompozícia literárneho diela		□□	✓	👍	👍
	úvod	□□	✓	👍	👍	👍
	zápletká	□□	✓	👍	👍	👍
	vyvrcholenie	□□	✓	👍	👍	👍
	obrat	□□	✓	👍	👍	👍
	rozuzlenie	□□	✓	👍	👍	👍

Štylizácia textu	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
dialóg	✓	👍	👍	👍	👍
monológ	□□	□	✓	👍	👍
prírovnanie	👍	👍	👍	👍	👍
zdrobnenina	👍	👍	👍	👍	👍
personifikácia/zosobnenie	✓	👍	👍	👍	👍
metafora	□□	□□	👍	✓	👍
epiteton	✓□	👍□	👍	👍	👍
básnická otázka	□□	□□	□	✓	👍
nonsens	✓	👍	👍	👍	👍

Metrika	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
rým	👍	👍	👍	👍	👍
zdužený	□□	✓	👍	👍	👍
striedavý	□□	✓	👍	👍	👍
obkročný	□□	□	✓	👍	👍
prerývaný	□□	□	✓	👍	👍
rytmus	✓	👍	👍	👍	👍
verš	□□	✓	👍	👍	👍
voľný verš	□□	□	✓	👍	👍
refrén	✓	👍	👍	👍	👍

Anglický jazyk

Učebné osnovy vyučovacieho predmetu anglický jazyk 7. ročník

Predmet: Anglický jazyk

7. ročník (ISCED 2)

Časový rozsah výučby: 99 hodín

Časová dotácia: 3 hodiny týždenne

1. Charakteristika predmetu – jeho význam v obsahu vzdelávania

Vyučovací predmet anglický jazyk má v systéme školského vzdelávania centrálné postavenie, pretože vytvára predpoklady pre zvládnutie komunikačných situácií v cudzom jazyku .

Angličtina nie je štátnym jazykom v Slovenskej republike. V súčasnosti je pre väčšinu obyvateľov Slovenskej republiky prvým cudzím jazykom, je pestrým, vnútorne bohato štruktúrovaným médiom, ktoré mu umožňuje komunikovať o najrozmanitejších javoch ľudského bytia a vedomia. Kvalitné poznanie a praktické ovládanie zákonitostí anglického jazyka podmieňuje pohotovú, funkčne primeranú a kultivovanú komunikáciu jeho nositeľov. Prostredníctvom uvedomenia si miesta anglického jazyka v našej spoločnosti si jednotlivci zároveň uvedomujú a vnímajú nielen svoju národnú identitu a štátnu príslušnosť, ale aj existenciu iných národov a národností v multikultúrnej spoločnosti. Úroveň poznania a praktického ovládania anglického jazyka je tak zároveň zrkadlom začleňovania sa do štruktúr multikultúrnej spoločnosti. Kultivované ovládanie angličtiny zabezpečuje nielen úspešné zvládnutie školského vzdelávania v iných krajinách, ale následne aj ich plnohodnotné uplatnenie v pracovnom zaradení. Jazyk je fenomén, ktorý sprevádza človeka v písomnej alebo ústnej podobe po celý život. Tvorí integrálnu zložku jeho myslenia, je prostriedkom na poznávanie vonkajšieho i vnútorného sveta, na verbálne vyjadrovanie myšlienok, pocitov a nálad, slúži na kontakt a dorozumievanie sa s inými nositeľmi jazyka, pomáha vnímať krásu umeleckého diela. Zároveň reprezentuje svojich nositeľov, predovšetkým ich intelektuálnu, citovú a

mravnú vyspelosť.

Jazykové znalosti, stylistické a komunikatívne zručnosti a čitateľské a literárne zručnosti ako súčasť jazykovej kultúry predstavujú základné znaky vyspelosti absolventa základného vzdelania. Žiaci nadobúdajú také schopnosti a zručnosti, aby sa dokázali orientovať v akejkoľvek bežnej komunikatívnej situácii, vedeli sa vhodne vyjadrovať a svoje poznatky uplatňovali v praktickom živote. Schopnosti, ktoré žiaci získajú v predmete anglický jazyk a sú potrebné nielen pre kvalitné jazykové vzdelávanie, ale sú dôležité aj pre úspešné osvojovanie si poznatkov v ďalších oblastiach vzdelávania. Ovládanie anglického jazyka v ústnej a písomnej forme umožňuje žiakom nielen poznať a pochopiť spoločensko-kultúrny vývoj krajiny, ktorej jazyk sa učia, orientovať sa v prostredí, v ktorom sa daný jazyk aktívne používa, vnímať okolie i seba, vytvárať predpoklady k efektívnej medzilidskej komunikácii, interpretovať svoje reakcie a pocity a dokázať pochopiť svoje postavenie v rozličných komunikatívnych situáciách.

Vzdelávací obsah anglického jazyka tvoria tri oblasti: všeobecné kompetencie, komunikačné jazykové kompetencie, komunikačné zručnosti.

V oblasti Všeobecné kompetencie žiaci nadobúdajú tie kompetencie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností. Všeobecné kompetencie vedú žiakov k uvedomenému získavaniu nových vedomostí a zručností, osvojovaniu si stratégií učenia sa cudzieho jazyka, pochopeniu potreby vzdelávania sa v cudzom jazyku, účinnej spolupráci vo dvojiciach a skupinách, otvorenosti ku kultúrnej a etnickej rôznorodosti, samoštúdiu.

V oblasti Komunikačné jazykové kompetencie žiak nadobúda tie jazykové, sociolingvistické a pragmatické kompetencie, ktoré mu umožňujú konať s použitím konkrétnych jazykových prostriedkov.

V oblasti Komunikačné zručnosti žiaci nadobúdajú zručnosti, ktoré nemožno chápať izolovane, pretože sa navzájom prelínajú a dopĺňajú ; t.j. počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, písomný prejav, ústny prejav – dialóg, monológ.

2. Ciele učebného predmetu:

Rozvíjajúce ciele, spôsobilosti v 7. ročníku ZŠ – kompetencie učiaceho sa na jazykovej úrovni A2

Cieľom vzdelávania v oblasti anglického jazyka na druhom stupni základnej školy je dosiahnuť takú úroveň rečových zručností v danom jazyku, aby žiaci zvládli úroveň A2 (podľa spoločného Európskeho referenčného rámca pre jazyky) ; t.j. používateľ základného jazyka; s príslušnou gramatickou a pravopisnou normou v ústnom i písomnom prejave.

Cieľom vyučovania anglického jazyka v 7. ročníku základnej školy na úrovni A1 je **rozvíjať kľúčové kompetencie; t.j. všeobecné kompetencie, komunikačné jazykové kompetencie a komunikačné zručnosti.**

3. Obsah predmetu:

7. ROČNÍK

Lexika

1. žiak si osvojí 350 - 400 nových slov a slovných spojení, ich výslovnosť, pravopis, rozlišuje synonymá, antonymá, frázové slovesá (starat' sa o...,hľadať,...), skratky, idiómy; tvorenie slov pomocou predpôn a prípon, výber lexiky určujú odporúčané komunikačné situácie a konverzačné témy
2. žiak si osvojí pravopis písania veľkých písmen
3. žiak si dopĺňa slovnú zásobu o lexiku, ktorá je odlišná v britskej a americkej angličtine
4. žiak sa učí používať elementárny výkladový slovník, pohotovo používa dvojazyčný slovník
5. žiak si osvojí výrazy: príslovka miesta, spôsobu, budúci čas, predprítomný čas v AJ.

Morfológia

1. podstatné meno: pravopis množného čísla „-f, -fe, -ves“, počítateľné, nepočítateľné kvalifikovať , nulový člen

2. prídavné meno: nepravidelné, stupňovanie krátkych prídavných mien; pravopis, stupňovanie viacslabičných príd. mien.
3. zámená: opytovacie (prečo, koho, ktorý, aký,...); neurčité (nejaký, nijaký, ostatný,....)
4. číslovky: základné do 1000; radové do 100, násobné
5. príslovky: frekvenčné príslovky
6. predložky: miesta; času ; pohybu
7. slovesá: modálne (mohol by, byť schopný); rozširovať počet zvládnutých pravidelných a nepravidelných slovies podľa kontextu
8. slovesné časy: budúci čas pomocou „budem“, predprítomný čas; vyjadrenie budúcnosti pomocou prítomného času priebehového

Syntax

1. druhy viet podľa modálnosti a obsahu: Otázka na podmet
2. slovosled: podmet, prísudok, predmet, príslovkové určenie spôsobu, miesta, času
3. krátka prídavná otázka: žiaci si osvoja len ako lexikálnu jednotku
4. tvorenie otázky a záporu v prítomnom, minulom aj budúcom čase; pravidlo jedného záporu v anglickej vete

Zvuková a grafická podoba jazyka

1. žiak si osvojí výslovnosť stiahnutých slovesných tvarov a pozná ich aj v grafickej podobe
2. žiak vie rozlíšiť význam slova, ktorý sa mení podľa slovného prízvuku
3. žiak si osvojuje medzinárodnú transkripciu

Komunikačné situácie

1. požiadanie
2. podanie informácie a prijatie informácie

Rečové zručnosti

1. Počúvanie:

a) priame - žiak rozumie komunikácii, ktorá prebieha v triede nielen s učiteľom, ale aj so spolužiakom b) nepriame - žiak vie zachytiť informácie z textu a vie odpovedať na vopred zadané otázky

2. Hovorenie:

- a) žiak sa postupne zdokonaľuje v rôznych formách opisu
- b) v rozprávaní použije minulý a budúci čas
- c) úloha rolí je riadená, žiak imituje osobu a situáciu podľa vopred vybratej témy

3. Písanie:

a) žiak vie napísať jednoduchý životopis podľa vopred danej osnovy

4. Čítanie:

a) forma čítania ostáva ako v nižších ročníkoch, je doplnená o tiché, časovo limitované čítanie s porozumením

Konverzačné okruhy pre 7. ročník

I Kompetencie

Podľa *Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky* pri používaní a učení sa jazyka sa rozvíja celý rad kompetencií. Učiaci sa využívajú nielen všeobecné kompetencie, ale aj celý rad komunikačných jazykových kompetencií, ktoré spolupôsobia v rozličných kontextoch a v rôznych podmienkach. Zapájajú sa do rečových činností, v rámci ktorých vytvára a prijíma texty vo vzťahu k témam z konkrétnych oblastí. Pri tomto procese si učitelia sa aktivujú tie stratégie učenia sa, ktoré sa im zdajú na splnenie úloh najvhodnejšie. Kompetencie pritom definujeme ako súhrn vedomostí, zručností, postojov a hodnôt, ktoré umožňujú osobe konať. Preto základným princípom jazykového vzdelávania na báze kompetencií je zabezpečiť, aby učitelia sa:

- dokázal riešiť každodenné životné situácie v cudzej krajine a v ich riešení pomáhal cudzincom, ktorí sú na návšteve v jeho krajine,
- dokázal vymieňať si informácie a nápady s mladými ľuďmi a dospelými, ktorí hovoria iným jazykom a sprostredkujú mu svoje myšlienky a pocity v jazyku, ktorý si učitelia sa osvojuje,
- viac a lepšie chápal spôsob života a myslenia iných národov a ich kultúrne dedičstvo.

II Všeobecné kompetencie

Učitelia sa na úrovni A2 má osvojené všeobecné kompetencie na úrovni A1 a ďalej si ich rozvíja tak, aby dokázal:

- vedome získať nové vedomosti a zručnosti,
- opakovať si osvojené vedomosti a dopĺňať si ich,
- uvedomovať si stratégie učenia sa pri osvojovaní si cudzieho jazyka,
- opísať rôzne stratégie učenia sa s cieľom pochopiť ich a používať,
- pochopiť potrebu vzdelávania sa v cudzom jazyku,
- dopĺňať si vedomosti a rozvíjať zručnosti, prepájať ich s už osvojeným učivom, systematizovať ich a využívať pre svoj ďalší rozvoj a reálny život,
- kriticky hodnotiť svoj pokrok, prijímať spätnú väzbu a uvedomovať si možnosti svojho rozvoja,
- udržať pozornosť pri prijímaní informácií,

- pochopiť zámer zadanej úlohy,
- účinne spolupracovať vo dvojiciach i v pracovných skupinách,
- aktívne a často využívať doteraz osvojený jazyk,
- pri samostatnom štúdiu využívať dostupné materiály,
- byť otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti.

III Komunikačné jazykové kompetencie

Komunikačné jazykové kompetencie sú tie, ktoré umožňujú učiacemu sa používať konkrétne jazykové prostriedky v komunikácii.

Na uskutočnenie komunikačného zámeru a potrieb sa vyžaduje komunikatívne správanie, ktoré je primerané danej situácii a bežné v krajinách, kde sa cudzím jazykom hovorí. Komunikatívne kompetencie zahŕňajú nasledovné zložky:

1 Jazyková kompetencia

Učiaci sa na úrovni A2 má osvojené jazykové kompetencie na úrovni A1 a ďalej si ich rozvíja tak, aby dokázal používať:

- bežné slová a slovné spojenia nevyhnutné pre uspokojovanie jednoduchých komunikačných potrieb obmedzeného charakteru,
- základné vetné modely a vedel komunikovať o osvojených témach prostredníctvom naučených slovných spojení a výrazov,
- vymedzený repertoár naučených krátkych slovných spojení a výrazov pokrývajúcich predvídateľné základné komunikačné situácie,
- osvojenú slovnú zásobu tak, aby si vedel poradiť v každodennom konaní, ktoré sa týka známych situácií a tém,
- niektoré jednoduché gramatické štruktúry cudzieho jazyka, aj keď sa niekedy dopúšťa základných chýb, ale je mu rozumieť.

2 Sociolingvistická kompetencia

Učiaci sa na úrovni A2 má osvojené sociolingvistické kompetencie na úrovni A1 a ďalej si ich rozvíja tak, aby dokázal:

- komunikovať v bežných spoločenských situáciách,
- jednoducho sa vyjadrovať pomocou základných funkcií jazyka, akými sú napr. výmena informácií, žiadosť, jednoduché vyjadrenie vlastných názorov a postojov, pozvanie, ospravedlnenie atď.,
- udržiavať a rozvíjať základnú spoločenskú konverzáciu prostredníctvom jednoduchších bežných výrazov.

Učiaci sa vie vyjadriť v situáciách jednoduchšej a priamej výmeny informácií, týkajúcich sa známych a bežných vecí a záležitostí, ale z hľadiska limitovanej slovnej zásoby a gramatiky, ktorú si osvojil, je nútený podstatne zjednodušiť obsah svojej výpovede.

3 Pragmatická kompetencia

Učiaci sa na úrovni A2 má osvojené pragmatické kompetencie na úrovni A1 a ďalej si ich rozvíja tak, aby dokázal:

- sformulovať svoje myšlienky v súlade s vyžadovanou stratégiou (zámer, téma, logická následnosť),
- funkčne využívať základné jazykové prostriedky na získavanie informácií, na jednoduché vyjadrenie odmietnutia, túžby, zámeru, uspokojenia, záujmu, prekvapenia, rozčarovania, strachu,
- vytvoriť jednoduchý interaktívny text za účelom výmeny informácií,
- použiť jednoduché výrazové prostriedky na začatie, udržanie a ukončenie krátkeho rozhovoru,
- používať najfrekvencovanejšie konektory na spájanie jednoduchých viet potrebných na vyrozprávanie alebo opis príbehu v logickom časovom slede.

IV Komunikačné zručnosti

Komunikačné zručnosti nemožno chápať izolovane, pretože sa navzájom prelínajú a dopĺňajú (ide o integrované zručnosti)

1 Počúvanie s porozumením

Učiaci sa na úrovni A2 má rozvinuté zručnosti na úrovni A1 a ďalej si ich zdokonaľuje tak, aby za predpokladu, že reč je jasne a zreteľne formulovaná:

- dokázal naplniť konkrétne potreby na základe porozumenia podstaty počutého,
- porozumel slovným spojeniam a výrazom vzťahujúcim sa na bežné oblasti každodenného života,
- porozumel základným informáciám v krátkych zvukových záznamoch, v ktorých sa hovorí o predvídateľných každodenných záležitostiach,
- vedel identifikovať tému vypočutej diskusie,
- porozumel základným bodom v prejave na témy, ktoré sú mu známe,
- rozumel jednoduchým pokynom informatívneho charakteru,
- pochopil vety, výrazy a slová, ktoré sa ho priamo týkajú.

2 Čítanie s porozumením

Učiaci sa dokáže porozumieť krátke jednoduché texty, ktoré obsahujú frekventovanú slovnú zásobu. Učiaci sa na úrovni A2 má rozvinuté zručnosti na úrovni A1 a ďalej si ich zdokonaľuje tak, aby:

- dokázal vyhľadať konkrétne informácie v jednoduchých tlačených materiáloch, akými sú napríklad prospekty, jedálne lístky, programy a časové harmonogramy,
- vedel vyhľadať špecifické informácie v zoznamoch a vybrať z nich potrebné informácie,
- rozumel bežným orientačným tabuliam, označeniam a nápisom na verejných miestach, akými sú ulice, reštaurácie, železničné stanice, atď.,
- pochopil konkrétne informácie v jednoduchších písaných materiáloch, s ktorými prichádza do styku, akými sú napríklad listy, brožúry a krátke články,
- porozumel jednoduché osobné listy,

- z kontextu krátkého prečítaného textu pochopil význam niektorých neznámych slov,
- vedel nájsť potrebné informácie v krátkych časopiseckých textoch.

3 Písomný prejav

Učiaci sa na úrovni A2 má rozvinuté zručnosti na úrovni A1 a ďalej si ich zdokonaľuje tak, aby vedel:

- napísať krátke jednoduché poznámky z okruhu jeho záujmov,
- napísať jednoduché osobné listy,
- zaznamenať krátky jednoduchý odkaz za predpokladu, že môže požiadať o jeho zopakovanie a preformulovanie,
- stručne a krátkymi vetami predstaviť a charakterizovať osoby a veci,
- napísať jednoduché vety a spojiť ich základnými konektormi,
- jednoducho opísať aspekty všedného dňa (ľudia, miesta, škola, rodina, záujmy).

4 Ústny prejav

Ústny prejav - dialóg

Učiaci sa dokáže komunikovať v jednoduchých a bežných situáciách, ktoré vyžadujú jednoduchú a priamu výmenu informácií na známe a bežné témy, ktoré súvisia s prácou a voľným časom. Dokáže zvládnuť krátku spoločenskú konverzáciu, ale nie vždy je schopný ju aj viesť a rozvíjať.

Učiaci sa na úrovni A2 má rozvinuté zručnosti na úrovni A1 a ďalej si ich zdokonaľuje tak, aby dokázal:

- zapojiť sa do krátkych rozhovorov na témy, ktoré ho zauímajú,
- používať jednoduché zdvorilostné formy oslovení,
- sformulovať pozvania, návrhy a ospravedlnenia, reagovať na ne,
- povedať, čo sa mu páči a čo nie,
- požiadať o rôzne jednoduché informácie, služby a veci, alebo ich poskytnúť.

Ústny prejav - monológ

Učiaci sa dokáže podať jednoduchý opis alebo charakteristiku ľudí, podmienok v rodine a v škole, opis každodenných zvyklostí a toho, čo má alebo nemá rád, atď. Vo forme krátkeho sledu jednoduchých slovných spojení a viet.

Učiaci sa na úrovni A2 má rozvinuté zručnosti na úrovni A1 a ďalej si ich zdokonaľuje tak, aby dokázal:

- v jednoduchých pojmoch vyjadriť svoje pocity a vďačnosť,
- jednoduchým spôsobom sa rozprávať o každodenných praktických otázkach,
- komunikatívne zvládnuť jednoduché a rutinné úlohy (role) s použitím jednoduchých slovných spojení a viet,
- vyrozprávať príbeh, podať krátky jednoduchý opis udalostí a činností, zážitkov zo školy a voľnočasových aktivít v jednoduchom slede myšlienok,
- opísať svoje plány a osobné skúsenosti.

V Komunikačné spôsobilosti a funkcie komunikácie

V prvej časti osnov boli pre všetky jazyky rovnako zadefinované jednotlivé všeobecné kompetencie podľa referenčných úrovní.

Samotná koncepcia je vytvorená za účelom konštruovania obsahu podľa presne stanovených kritérií. Jednotlivé časti osnov sú uvedené v

komunikačnom kontexte a v nadväznosti na ostatné časti komunikačných kompetencií, čím vytvárajú komunikačný kontext.

Napríklad **Spôsobilosti** súvisia s komunikačnými situáciami v ústnom aj písomnom prejave a zahŕňajú aj reakcie všetkých účastníkov komunikačnej situácie. **Funkcie** sú chápané ako základné časti komunikácie, ktoré musí žiak ovládať, aby sa mohla komunikácia v cudzom jazyku uskutočniť, pričom s niektorými z nich sa žiak stretne až na vyšších úrovniach, v logickej nadväznosti po zvládnutí základných jazykových funkcií. Časť **Aplikácia funkcie** je zoznamom vyjadrujúcim pragmatické zručnosti, ktorý nie je uzavretý a charakterizuje jednotlivé úrovne. Jeho cieľom je poskytnúť učiteľovi základný rámec pre rozvoj jazykových zručností v súlade s príslušnou úrovňou. Jednotlivé formulácie musia zodpovedať príslušnej úrovni, čím je úroveň vyššia, tým sa možnosti jazykového prejavu rozširujú. Vyššie úrovne jazykového prejavu sú charakteristické úzkou prepojenosťou na všeobecné a sociolingvistické kompetencie. **Jazykové prostriedky** charakterizujú uvedené funkcie a ich ovládanie by nemalo byť samostatným cieľom, ale prostriedkom na správne použitie, resp. vyjadrenie jednotlivých funkcií komunikácie. Časť **Jazykový register** má za úlohu dať do pozornosti základné sledované ciele. V súlade s jednotlivými úrovňami SERR rekapituluje požiadavky kladené na žiaka. Priamo prepája jazykovú a všeobecnú časť osnov a umožňuje tiež tvorcom spresniť svoj prístup a naznačiť cestu na dosiahnutie sledovaných cieľov. Ovládanie **Jazykovej a interkultúrnej dimenzie** umožní žiakovi, aby sa prispôbil od najnižšej úrovne ovládania jazyka zásadám sociálnej kohézie v cieľovej/vých krajine/ách. Patria sem aj interkultúrne kompetencie, t. j. znalosti o rôznych etnických, kultúrnych a sociálnych skupinách žijúcich v európskej spoločnosti a akceptácia ľudí z iných kultúr s ich rozdielnym správaním a hodnotami.

Jazyková a interkultúrna dimenzia vo vyučovaní cudzích jazykov sa dá budovať nielen v škole, ale aj v rámci samovzdelávania na základe využitia autentických materiálov (hudba, literatúra, video, internet, DVD). V školskom prostredí budovanie interkultúrnej kompetencie zahŕňa:

- rozvoj interkultúrnych postojov (otvorenosť, zvedavosť,...),
- vedomosti o sociálnych skupinách a procesoch v spoločnosti,
- schopnosť interpretovať udalosti, dokumenty z vlastnej kultúry a iných kultúr,
- schopnosť kriticky hodnotiť produkty vlastnej kultúry aj iných kultúr.

Najdôležitejšie a pravdepodobne rozhodujúce kompetencie „učiaceich sa“ a „učiteľov“ pri vytváraní a udržiavaní interaktívneho učebného prostredia v škole potom sú:

- kritické myslenie, t. j. schopnosť nachádzať, analyzovať a vyberať informácie využívaním interdisciplinárnych znalostí, rozmanitých zručností a kritického prístupu; prijímanie informovaných rozhodnutí založených na dôkazoch a zmena pozícií zoči voči presvedčivým a pádnym argumentom;
- kreatívne myslenie, t. j. schopnosť nachádzať nové, nezvyčajné spôsoby spájania faktov v procese riešenia problémov, ktoré minimalizujú nežiadúce zovšeobecnenia, predsudky a stereotypy;
- prosociálne a prospoločenské myslenie, t. j. schopnosť analyzovať fakty a problémy a vyberať si v súvislosti s potrebami iných a spoločnosti ako celku, boj proti sebecku a etnocentrizmu; otvorenosť pri komunikácii s inými a schopnosť poučiť sa zo skúseností iných;
- myslenie orientované na budúcnosť, t. j. schopnosť vnímať problémy a hodnotiť rozhodnutia s ohľadom na skúsenosti s cieľom vybudovať spravodlivejšiu budúcnosť.

Chceli by sme zdôrazniť, že jednotlivé spôsobilosti na seba nenaväzujú, ale vytvárajú samostatný základný komunikačný kontext. Z daného dôvodu ich môže učiteľ kombinovať a neustále tak vytvárať nové komunikačné kontexty podľa vyučovacích potrieb žiakov v triede. Časti **Jazykový register a Jazyková a interkultúrna dimenzia** nie sú povinné, ale odporúčané. Učiteľ ich môže dopĺňať podľa potrieb efektívneho jazykového vzdelávania v triede.

5. Organizačné formy, metódy a postupy práce:

V učebnom procese vyučovania – osvojovania anglického jazyka sa uplatňuje komunikatívny prístup. Na 2. stupni ZŠ by mala prevládať uvedomeno-praktická metóda, ktorá integruje učenie sa návykom a uvedomené učenie, vylučuje nefunkčné teoretizovanie, zameriava sa na rozumovú, vôľovú a citovú stránku osobnosti žiaka.

Prvou podmienkou komunikácie je komunikatívna situácia. Situácie ako súčasť učebného obsahu treba plánovať, lebo v rámci nich sa nacvičuje verbálna a neverbálna komunikácia, uskutočňuje sa osvojovanie nových lexikálnych jednotiek a gramatických javov. Najvhodnejšie sú také

autentické situácie, do akých sa žiaci dostávajú v bežnom živote. Autentickými situáciami na vyučovacích hodinách sú rozhovory o prečítaných textoch, o programoch v televízii a rozhlase, o osobných zážitkoch žiakov. V rámci týchto situácií sa nacvičuje aj neverbálna komunikácia: gestá, mimika, vzdialenosť medzi účastníkmi komunikácie, kontakt zrakom a pod. v závislosti od vzťahu medzi partnermi. Na vyučovacích hodinách autentické rozhovory nahrádzajú simulované, inscenované situácie, ktoré možno navodiť pomocou audiovizuálnych pomôcok a motivačnými, resp. uvádzajúcimi rozhovormi. Náležitou motiváciou na takéto rozhovory a besedy je vytváranie takých situácií, v ktorých jeden z účastníkov komunikácie chce získať nové informácie. Vo všetkých situáciách je však dôležité využívať osobné skúsenosti žiakov, najmä tie, ktoré ostatní účastníci komunikácie nepoznajú, a vyžadovať od nich autentické odpovede prirodzené pre reč daného veku žiakov. Podobne je dôležité, aby žiak hral vlastnú úlohu, nie úlohu dospelých, a takto sa naučil verbálne a neverbálne správať v rozličných situáciách týkajúcich sa jeho osobného života. Pri plánovaní situácií by mal učiteľ predvídať a plánovať aj to, aké lexikálne jednotky a vetné štruktúry budú žiaci potrebovať na realizáciu komunikácie.

Ďalšou podmienkou rečovej komunikácie je jednoznačná identifikácia reči: porozumenie reči partnera, porozumenie textu, presnému významu lexikálnych jednotiek a pod. V záujme jednoznačnej identifikácie reči okrem vysvetlenia lexikálnych jednotiek výkladom a opisom v 5. aj v 6. ročníku je vhodné a potrebné aj vysvetlenie prekladom.

Komunikatívny prístup vo vyučovaní vyžaduje prirodzenú sémantizáciu reči. To znamená, že aj lexikálne jednotky, aj potrebné gramatické javy treba znázorňovať a nacvičovať v reálnych situáciách, nie izolovane.

Štvrtou, veľmi dôležitou podmienkou rečovej komunikácie je vhodná motivácia. Podľa názoru psycholingvistov najvhodnejší je taký typ motivácie, pri ktorej žiak chce a má čo povedať partnerovi, chce sa dačo dozvedieť, keď sa hovorí o takých udalostiach a zážitkoch, ktoré niečo znamenajú v jeho živote. Motivácia je vtedy dobrá, keď sa učiteľovi podarí vytvoriť kladný citový vzťah k obsahu vyučovacích hodín, vrátane činností. Je to podmienkou trvalého zafixovania učiva v pamäti. Na úrovni A1 je vhodné striedať činnosti, témy precvičovať formou rozličných činností.

Učebné techniky :

Riadené, resp. kontrolované techniky

1. Techniky na uvedenie žiakov do jazyka: na rozcvičku a uvoľnenie, spev, tanec, relaxačné techniky a pod.
2. Uvedenie žiakov do problematiky: sústredenie pozornosti žiakov na cieľ vyučovacej hodiny, navodenie situácie, otázky, upozornenie na text v učebnici, zvukovú nahrávku, obrázky, mapy atď.
3. Organizačné techniky: štruktúracia vyučovacej hodiny alebo aktivity triedy, organizácia disciplíny, vonkajšie usporiadanie triedy (delenie žiakov na skupiny, presúvanie nábytku a pod.).
4. Vysvetlenie obsahu (učiva) vyučovacej hodiny: gramatického, lexikálneho, sociolingvistického, pragmatického, resp. iných aspektov jazyka.
5. Demonštrácia rolovej hry: učiteľom, vopred pripravenými žiakmi, v učebnici atď., ktorú žiaci majú napodobňovať. Sem patria aj krátke jazykové modely, stručné znázornenie jazykového javu (vzory), minidialógy alebo ustálené rečové zvraty a panely.
6. Prezentácia dialógu alebo rozprávania pre pasívnu recepciu: predčítanie, počúvanie zvukovej nahrávky a pod.
7. Prednes dialógu alebo rozprávania: predvedenie osvojených vedomostí alebo pripravených textov žiakmi v skupinách alebo individuálne doslovnou reprodukciou.
8. Hlasné čítanie.
9. Kontrola žiackych prác, ústnych prejavov atď.
10. Otázky - odpovede, prejav: aktivity vyžadujúce od žiakov okamžitú, pohotovú reakciu na otázky zvyčajne naučenými, očakávanými vetami a odpoveďami. Odporúča sa tu odlišiť tieto otázky a reakcie od otázok zameraných na pravdepodobné, nepredvídané, voľné odpovede a reakcie žiakov.
11. Dril, opakovanie vzorových viet a dialógov, substitúcia a iné mechanické aktivity.
12. Preklad.

13. Písanie na diktát.
14. Odpisovanie (z tabule, z učebnice a pod.).
15. Identifikácia, zisťovanie: žiaci vyberajú - zisťujú a tvoria alebo iným spôsobom identifikujú špecifické formy, funkcie, definície alebo zameranie lekcíe.
16. Spoznávanie: žiaci identifikujú formu a pod. Je to vlastne identifikácia viac - menej bez jazykovej produkcie, napr. žiaci kontrolujú odseky a časti textov, kreslia symboly, triedia a usporadúvajú obrázky a pod.
17. Opakovanie vrátane opakovania formou testu.
18. Testovanie ako forma merania učebných výsledkov žiakov.
19. Zmysluplný (nie mechanický) dril: drilové aktivity vyžadujúce od žiakov výber spomedzi rozličných informácií. Táto aktivita nie je totožná s činnosťou výmeny informácií podľa určenej postupnosti.

Čiastočne riadené, resp. kontrolované techniky

20. Brainstorming
21. Vyrozprávanie príbehov (najmä žiakmi): na základe textov, podrobnejšia súvislá prezentácia príbehu buď učiteľom alebo žiakmi (môže sa prekrývať aj s tzv. motivačnými, uvádzacími technikami alebo prednesom rozprávania, poviedky). Táto aktivita je vhodná aj na udržiavanie pozornosti žiakov, na motiváciu a pod.
22. Otázky a odpovede, vyjadrenia: aktivity vyžadujúce promptné vyjadrenia, voľné odpovede žiakov (napríklad pri kladení otázok informujúci sa nevie, aké má informácie opýtaný).
23. Reťazový dialóg, resp. rozvíjanie dialógu: podľa obrázkov, pohľadníc, mimetizácie a pod.
24. Prenášanie informácií: z jednej formy rečovej činnosti do druhej, napríklad napísanie obsahu vypočutého textu, podľa ústnych inštrukcií dopĺňanie textu alebo diagramu, tabuľky a pod.
25. Výmena informácií: úlohy vyžadujúce dva spôsoby komunikácie, cvičenia na získavanie, zhromažďovanie chýbajúcich informácií, keď

jeden

alebo

ani

jeden

z účastníkov komunikácie nedisponuje potrebnými informáciami na zmysluplnú komunikáciu.

26. Prezentácia príbehu alebo vysvetlenie podnetu, stimulu. Táto aktivita sa od rozvíjania dialógu, resp. reťazového dialógu líši v tom, že nevyžaduje iné stimuly.
27. Príprava: učenie sa žiakov, tiché čítanie, samostatná práca s učebnicou, pracovným zošitom, príprava na prednes v dvojiciach, príprava počúvania s porozumením a pod.

Voľné, neriadené, resp. nekontrolované techniky

28. Rolové hry(hranie roly): relatívne samostatná, voľná aktivita. Nie je totožná s rozvíjaním dialógu, resp. s reťazovým dialógom.
(Reťazové dialógy
v skutočnosti vyžadujú iba minimálnu samostatnú aktivitu žiakov, najmä pri začatí dialógu)
29. Hry: Rozličné formy aktívnych jazykových hier.
30. Riešenie problému.
31. Dramatizácia: plánovaný dramatizovaný prednes hry, príbehu a pod.
32. Simulácia: simulovanie, napodobňovanie životných situácií, aktivity, ktoré vyžadujú interakciu medzi skupinou žiakov a jednotlivcami.
33. Kompozícia: vypracovanie osnovy referátu, písomné rozvíjanie témy, príbehu a pod.
34. Pojmové mapy, slovné diagramy a iné zobrazenia vzájomných vzťahov v rámci preberanej slovnej zásoby

Učebné zdroje:

Učebnice: 7.ročník

-učebnica Project 3 – 3.vydanie (OUP) -pracovný zošit k danej učebnici

Odborná literatúra:

- metodická príručka k učebniciam Project 3 (3.vydanie)
- Didaktika Anglického jazyka (Repka, R.)

Internetové zdroje:

- <http://www.englishraven.com/methodology.html> - metodické materiály
- <http://www.teachingenglish.org.uk/> - metodické materiály
- <http://www.primaryresources.co.uk/> - pracovné materiály
- <http://www.onestopenglish.com> – pracovné a metodické materiály
- <http://www.zborovna.sk> – metodické a pracovné materiály

Odborné časopisy, žiacka literatúra :

- Pedagogická revue, Pedagogické rozhľady
- Svet cudzích jazykov (staršie vydania)
- žiacke časopisy v AJ
- knihy zo žiackej knižnice v AJ

Náučné slovníky:

- prekladové a výkladové ; vrátane žiackeho slovníčka v pracovnom zošite
- slovníky na CD nosičoch, on-line slovníky
- obrázkové slovníky

Materiálno-technické a didaktické prostriedky:

- magnetofón
- CD prehrávač
- školská tabuľa
- tabuľky a prehľady
- nástenné mapy

- flash karty
- softvérové výučbové programy, Power Pointové prezentácie, práca s MS Word
- on-line kurzy, testy, web stránky
- DVD nosiče
- autentické materiály: obrázky, fotografie, pohľadnice, inf. letáky atď.

6. Hodnotenie a klasifikácia predmetu:

- Predmetom hodnotenia a klasifikácie v predmete anglický jazyk je cieľová komunikačná úroveň žiaka v jednotlivých ročníkoch v súlade s platnými učebnými osnovami a vzdelávacími štandardmi.
- Hodnotenie a klasifikácia v anglickom jazyku sleduje základné všeobecné, sociolingvistické a komunikačné kompetencie, ktoré sa prejavujú vo využívaní základných komunikačných zručností: čítanie, písanie, počúvanie, samostatný ústny prejav a rozhovory.
- Pri hodnotení v predmete anglický jazyk sa berú do úvahy tieto aspekty: obsahová primeranosť, plynulosť vyjadrovania, jazyková správnosť a štruktúra odpovede.
- Kritériá klasifikácie musia byť v súlade s požadovanou úrovňou ovládania anglického jazyka a náročnosť sledovaných javov musí zodpovedať náročnosti definovanej v platných učebných osnovách a vzdelávacích štandardoch cieľovej skupiny žiakov.

Formy skúšania a hodnotenia žiakov z anglického jazyka- ústna a písomná.

Ich podiel na celkovom hodnotení je v kompetencii vyučujúceho, ktorý konzultuje tieto kritériá v predmetovej komisii. Povinné sú len vstupné, polročné a výstupné kontrolné práce.

Kontrolné písomné práce, písomné testy, diktáty a ďalšie druhy skúšok rozvrhne učiteľ rovnomerne na celý školský rok tak, aby sa nadmerne nehromadili v určitých obdobiach.

Hodnotenie žiakov je realizované sumatívne i formatívne, teda známkami. Súčasťou hodnotenia práce žiakov na vyučovaní a jeho výsledkov je aj ústne hodnotenie, percentuálne hodnotenie, vystavovanie žiackych prác, prezentovanie žiackych prác.

Zároveň v rámci vyučovacieho procesu využívame humanisticky orientované slovné hodnotenie /pochvala/ i sebahodnotenie žiakov.

Žiakov s poruchami učenia hodnotíme iným spôsobom (s prihliadnutím na ich špecifické poruchy učenia) .

Výkon, ale najmä snahu na hodine, pri príprave oceníme (chválime, verbálne, neverbálne – súhlasným prikývnutím, úsmevom), pretože to pôsobí vysoko pozitívne, povzbudzuje k ďalšiemu úsiliu. Slabší výkon nekritizujeme, nezosmiešňujeme.

Hodnotenie musí mať motivačnú funkciu.

Kritériá hodnotenia žiaka

Pri hodnotení výkonu žiaka v anglickom jazyku sledujeme najmä úroveň jeho rečových zručností t.j.

- počúvanie s porozumením
- čítanie s porozumením
- hovorenie
- písanie

Pri hodnotení berieme do úvahy:

- do akej miery je žiak schopný realizovať komunikáciu v cudzom jazyku,
- do akej miery lexikálne a gramatické chyby narušujú zrozumiteľnosť a dorozumievanie,
- hľadisko jazykovej správnosti pri používaní bežnej slovnej zásoby a frekvencovaných gramatických štruktúr,
- hľadisko stylistickej adekvátnosti – formálnosť a neformálnosť vyjadrovania s ohľadom na situáciu prejavu,
- rýchlosť prejavu a pohotovosť reakcie s prihliadnutím na individuálne rozdiely medzi žiakmi,
- rozsah slovnej zásoby žiaka a jej využitie prostredníctvom gramatických štruktúr.

Hodnotenie ústnej odpovede :

Pri hodnotení ústnej odpovede by sme mali hovoriť o škále akceptovateľnosti a komunikatívnej efektívnosti odpovede. Kritériom by mala byť zrozumiteľnosť. Ak je odpoveď dobrá i napriek gramatickým chybám, žiak spracoval informáciu a zaslúži si za ňu istý kredit.

Pri ústnej odpovedi hodnotíme:

- hranie úloh – dialóg

- opis obrázka
- reprodukcia textu

Pri hodnotení ústnej odpovede nám pomáhajú nasledovné kritériá:

- plynulosť reči – 20%
- výslovnosť a intonácia – 20%

-
- rozsah slovnej zásoby – 20%
  - komunikatívna schopnosť – 20%
  - gramatická presnosť – 20%

Spolu 100% - pri premene na známku postupujeme nasledovne:

100% - 90% výborný (1)

- 89%-70% chválitebný (2)

- 69%-50% dobrý (3)

- 49%-30% dostatočný (4)

- menej ako 29% nedostatočný (5)

Na základe týchto kritérií stanovujeme výslednú známku:

Výborný (1) Dobrá výslovnosť, veľmi málo gramatických chýb, plynulý prejav bez dlhých odmlčaní sa, učiteľ kladie málo otázok, aby si spresnil, či žiak učivu rozumie, odpovede na otázky sú okamžité a vyčerpávajúce.

Chválitebný (2) Miestami chyby vo výslovnosti, niekoľko gramatických chýb, väčšina viet je však správna, v prejave nie je veľa prestávok, je pomerne plynulý, učiteľ položí viac otázok na spresnenie odpovede, odpovede na otázky sú vyčerpávajúce, žiak reaguje pohotovo.

Dobrý (3) Miestami chyby vo výslovnosti, niekoľko gramatických chýb, ktoré spôsobujú problémy pri porozumení, prejav s kratšími

prestávkami, žiak hľadá slová, robí chyby v gramatických štruktúrach, učiteľ kladie viac otázok na spresnenie, žiakove odpovede sú menej vyčerpávajúce.

Dostatočný (4) Častejšie chyby vo výslovnosti, veľa gramatických chýb, ktoré spôsobujú problémy pri porozumení, prejav s dlhšími prestávkami, nedostatočná základná slovná zásoba, obmedzený rozsah gramatických štruktúr, odpovede na otázky nezodpovedajú rozsahu i obsahu učiva, žiak nie vždy vie odpovedať na otázky učiteľa.

Nedostatočný (5) Časté chyby vo výslovnosti, množstvo gramatických chýb, ktoré spôsobujú nezrozumiteľnosť prejavu, nedostatočná slovná zásoba, neschopnosť použiť základné gramatické štruktúry, žiak nevie odpovedať na otázky učiteľa.

Hodnotenie písomného prejavu :

V anglickom jazyku sa ako písomný prejav hodnotí predovšetkým spracovanie konkrétnej

konverzačnej témy, ale i písanie podľa osnovy (žiadosť, objednávka, list priateľovi).

V písomnom prejave hodnotíme:

- spracovanie úlohy – obsah
- presnosť a vhodnosť gramatických štruktúr
  - lexikálnu stránku písomného prejavu
- štylistickú stránku písomného prejavu
- kompozíciu

Hodnotenie:

Výborný (1) Vyčerpávajúca a adekvátne odpoveď na danú tému, správne použité gramatické štruktúry, pestrá slovná zásoba, takmer bez pravopisných chýb, chyby neprekážajú pri zrozumiteľnosti textu, jasná logická výstavba celej práce, prehľadná kompozícia.

Chválitebný (2) Žiak zvládne úlohy vo veľkej miere, ale vynechá alebo pridá informácie, ktoré s témou nesúvisia, väčšinou vhodne použité gramatické štruktúry, dobrá slovná zásoba s malými chybami, zopár štylistických nepresností pri výstavbe textu a spájaní viet, menej prehľadná kompozícia.

Dobrý (3) Vcelku adekvátne odpoveď na danú tému, ale s istými medzerami alebo zbytočnými informáciami, zopár chýb v gramatike a lexike,

miestami nezrozumiteľnosť textu, ale celkovo text zrozumiteľný, viacero chýb v pravopise, stavbe viet a súvetí, menej prehľadná kompozícia.

Dostatočný (4) Spracovaná len časť otázky, veľké medzery v používaní gramatických štruktúr, text vo väčšej miere nezrozumiteľný kvôli chybám v gramatike, slabá slovná zásoba, veľa chýb v stavbe viet a súvetí, neprehľadná kompozícia.

Nedostatočný (5) Neadekvátne odpoveď, len málo sa vzťahujúca k téme, takmer celý text nezrozumiteľný kvôli chybám v gramatike, slabá slovná zásoba, nelogická stavba viet, neprehľadná kompozícia.

Tento systém hodnotenia učiteľ môže použiť i pri domácich úlohách podobného charakteru.

Hodnotenie kontrolných písomných prác a testov:

Maximálny počet dosiahnutých bodov predstavuje 100%. Kontrolné písomné práce a testy sa hodnotia percentom úspešnosti a známka číslom (napr. 93% = 1).

Stupnica hodnotenia kontrolných písomných prác a testov

Percentá %	známka
100 – 90	1
89 – 75	2
74 - 55	3
54 – 40	4
39 -- 0	5

Počet kontrolných písomných prác v každom ročníku: 2 ročne – polročná a výstupná kontrolná písomná práca. Učiteľ môže pripraviť pre

žiacov aj vstupnú previerku, pričom vstupná písomná práca nie je hodnotená známkou, má mať formu spätnej väzby pre učiteľa, ktorý porovnáva vedomosti žiakov z predchádzajúceho ročníka a overuje proces upevnenia poznatkov resp. zabúdania.

Ostatné písomné práce a testy sú v kompetencii vyučujúceho.

Zostavovanie testov:

Testy zostavuje vyučujúci najčastejšie po prebratí lekcie, prípadne po istom gramatickom

jave, v niektorých prípadoch môže zostaviť súhrnný test za dlhšie časové obdobie. Vyučujúci

stavbu testu prispôsobuje prebratému učivu.

Základný test by mal obsahovať:

- úlohy k slovnej zásobe
- gramatickú produkciu – žiaci tvoria časť odpovede sami
- rozpoznávanie gramatických javov – voľba odpovede
- čítanie prípadne posluš s porozumením

Hodnotenie tvorivého písania – tzv. PROJEKTOV :

Tu hodnotíme predovšetkým:

- formu – tvorivosť, kreativitu, fantáziu
- obsah – slovná zásoba, schopnosť vyjadriť vlastné myšlienky prebratou slovnou zásobou a naučenými gramatickými štruktúrami.

V priebehu školského roka žiak vypracuje a odprezentuje dva projekty.

Hodnotenie diktátov:

Stupnica hodnotenia diktátov:

Počet chýb	známka
0 – 1	1
2 – 3	2
4 - 7	3
8 – 10	4
11 - viac	5

- Počet diktátov: 2 ročne

7. Požadovaný výstup žiakov z anglického jazyka na 2. stupni ZŠ je zameraný na rozvoj funkčnej gramotnosti v oblastiach:

čitateľská gramotnosť

prírodovedná gramotnosť

kultúrna gramotnosť matematická

gramotnosť mediálna gramotnosť

globálne vzdelávanie

OSNOVA PRE 7. ROČNÍK ZŠ, úroveň A2.1 SERR-ŠVP, PROJECT 3E/3

KOMPETENCIE		GRAMATIKA		TÉMY	
-Reagovať pri prvom stretnutí -Vypočúť a podať informáciu		-Jednoduchý prítomný čas -Pribehový prítomný čas		-Človek a spoločnosť	
-Predstaviť záľuby a svoj vkus -Nadviazať kontakt v súlade s komunikač. situáciou -Vyjadriť svoj názor		-Jednoduchý minulý čas "to be" -Pravidelné a neprav. slovesá -Tvorenie otázky		-Domov a bývanie -Rodina a spoločnosť -Voľný čas a záľuby -Šport	
-Reagovať na príbeh alebo udalosť -Reagovať na príbeh alebo udalosť -Reagovať na dianie v budúcnosti -Vyjadriť svoj názor		-Vyjadrenie budúcnosti pomocou "will" -Použitie "will" na vyjadrenie rozhodnutia - will vs. going to		-Veda a technika v službách človeka -Mládež a ich svet -Doprava a cestovanie	
-Reagovať na príbeh alebo udalosť -Reagovať na príbeh alebo udalosť		-Pribehový minulý čas		-Krajiny mestá a miesta -Človek a príroda	

<ul style="list-style-type: none"> -Reagovať na dianie v budúcnosti -Vyjadriť svoj názor 		<ul style="list-style-type: none"> tvorenie otázky a záporu a krátke odpovede -Rozdiel medzi priebehovým a jednoduchým minulým časom 		<ul style="list-style-type: none"> -Voľný čas a záľuby -Multikultúrna spoločnosť 	
<ul style="list-style-type: none"> -Vypočúť si a podať informáciu -Reagovať na príbeh alebo udalosť -Vybrať z ponúknutých možností 		<ul style="list-style-type: none"> -Používanie členov - "the" s miestami - "the" a "a/an" 		<ul style="list-style-type: none"> -Cestovanie a doprava -Vzdelávanie a práca -Kultúra a umenie 	
<ul style="list-style-type: none"> -Vyjadriť svoje schopnosti -Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou -Vyjadriť svoju vôľu 		<ul style="list-style-type: none"> -Predprítomný čas -Tvorenie otázky -Použitie "ever" a "never" 		<ul style="list-style-type: none"> -Voľný čas a záľuby, Šport -Človek a príroda -Kultúra a umenie -Vzory a ideály 	
<ul style="list-style-type: none"> -Vnímať a prejavovať svoje city -Stanoviť a oznámiť pravidlá -Reagovať na nesplnenie pravidiel -Reagovať na príbeh alebo udalosť 		<ul style="list-style-type: none"> -Použitie "should" a "shouldn't" "must" "mustn't" "don't have to" - question tag - tvorba prísloviek 		<ul style="list-style-type: none"> -Mládež a jej svet -Človek a spoločnosť -Starostl. o zdravie -Cestovanie -Multikultúr. spoločnosť 	

Nemecký jazyk

Učebné osnovy pre vyučovací predmet druhý cudzí jazyk - nemecký jazyk pre 7.ročník

Názov predmetu	NEMECKÝ JAZYK
Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, spolu 66 vyučovacích hodín
Ročník	siedmy
Škola (názov, adresa)	Základná škola Komenského 135/6, Medzilaborce
Názov ŠkVP	ISCED 2 – základná škola
Názov ŠVP	Škola pre život
Stupeň vzdelania	ISCED 2 – nižšie stredné vzdelávanie
Dĺžka štúdia	3 roky
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk, nemecký jazyk

Charakteristika predmetu - jeho význam v obsahu vzdelávania

Nemecký jazyk patrí do vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia, ktorej cieľom je rozvíjanie komunikatívnych schopností žiakov, pričom sa jazyk chápe ako nástroj myslenia a komunikácie medzi ľuďmi. Dôraz sa kladie na vlastnú tvorbu jazykových prejavov, prácu s informáciami, čitateľskú gramotnosť a schopnosť argumentovať.

Význam nemeckého jazyka spočíva v tom, že je nadregionálnym úradným jazykom v OSN a EU. Je materinským jazykom v Nemecku, Rakúsku, Švajčiarsku a Lichtenštajnsku. Nemecký jazyk má veľmi vysokú úžitkovú a komunikačnú hodnotu, pretože Rakúsko je naším bezprostredným susedom a Nemecko, Švajčiarsko a Lichtenštajnsko ležia v zemepisnej blízkosti. Cestou médií (satelitná televízia, rozhlas, tlačene médiá, internet) a kontaktom s nemecky hovoriacimi turistami deti vnímajú nemčinu ešte predtým, než sa v škole vôbec začínajú učiť nemecký jazyk.

Dobré zvládnutie učiva nemeckého jazyka a najmä jeho komunikatívnych kompetencií vytvára predpoklad na rozvinutie schopnosti úspešne sa uplatniť na trhu práce i v súkromnom živote. Prispieva k pochopeniu a

objavovaní tých skutočností, ktoré presahujú oblasť skúseností sprostredkovaných štátnym jazykom. Poskytuje živý jazykový základ a predpoklady pre komunikáciu žiakov v rámci Európskej únie, umožňuje poznávať spôsob života ľudí iných krajín a ich odlišné kultúrne tradície. Poskytuje prehĺbenie vedomostí a vzájomného medzinárodného porozumenia a tolerancie. Vytvára podmienky pre spoluprácu školy na medzinárodných projektoch.

Časový rozsah predmetu nemecký jazyk je 1 hodina týždenne. Na vyučovacích hodinách budú realizované rôzne formy organizácie vyučovania, napr. frontálna, skupinová, individuálna práca, domáca práca. Uprednostňované budú najmä formy pre žiakov zaujímavé ako súťaže, tajničky, kvízy, hry, myšlienkové mapy, učenie na stanovištiach a pod. Výučba predmetu sa realizuje v triedach, v jazykovej učebni a v rámci možností aj v PC učebni.

Rozvíjajúce ciele, spôsobilosti vychádzajú z kľúčových spôsobilostí

Vyučovanie nemeckého jazyka musí zodpovedať požiadavkám spoločnosti a vzdelávacej úlohe školy - vychovávať žiakov schopných svojprávnou tvoriť život v demokratickej spoločnosti. Nemecký jazyk je v súčasnosti jedným z najžiadanejších cudzích jazykov na Slovensku. Pomáha človeku orientovať sa vo svete a je prostriedkom pre kreatívnu a estetickú tvorbu.

Hlavným výchovno-vzdelávacím cieľom vyučovania nemeckého jazyka je dosiahnuť mierne pokročilú úroveň A1.1 - používateľ základov jazyka (fáza objavovania a oboznamovania sa s jazykom).

Podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky sa pri učení a používaní nemeckého jazyka rozvíjajú všeobecné a komunikačné jazykové kompetencie, ktoré spolupôsobia v rozličných kontextoch a v rôznych podmienkach.

Kompetencie definujeme ako súhrn vedomostí, zručností, postojov a hodnôt, ktoré umožňujú osobe konať. Preto základným princípom jazykového vzdelávania na báze kompetencií je zabezpečiť, aby učiaci sa:

- dokázal riešiť každodenné životné situácie v cudzej krajine a v ich riešení pomáhal cudzincom, ktorí sú v jeho vlastnej krajine,
- dokázal vymieňať si informácie a nápady s mladými ľuďmi a dospelými, ktorí hovoria iným jazykom a sprostredkujú mu svoje myšlienky a pocity,
- viac a lepšie chápal spôsob života a myslenia iných národov a ich kultúrne dedičstvo.

Všeobecné kompetencie sú tie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale ktoré sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností.

Učiaci sa na úrovni A1 rozvíja všeobecné kompetencie tak, aby dokázal:

- získavať uvedomene nové vedomosti a zručnosti,
- opakovať si osvojené vedomosti a dopĺňať si ich,
- uvedomovať si stratégie učenia pri osvojovaní si cudzieho jazyka,
- opísať rôzne stratégie učenia s cieľom pochopiť ich a používať,
- pochopiť potrebu vzdelávania sa v cudzom jazyku,
- dopĺňať si vedomosti a rozvíjať rečové zručnosti, prepájať ich s poznaným, systematizovať ich a využívať pre svoj ďalší rozvoj a reálny život,
- kriticky hodnotiť svoj pokrok, prijímať spätnú väzbu a uvedomovať si možnosti svojho rozvoja,
- udržať pozornosť pri prijímaní poskytovaných informácií,
- pochopiť zámer zadanej úlohy,
- účinne spolupracovať vo dvojiciach i v pracovných skupinách,
- aktívne a často využívať doteraz osvojený jazyk,
- využívať dostupné materiály pri samostatnom štúdiu,
- byť otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti.

Komunikačné jazykové kompetencie sú tie, ktoré umožňujú učiacemu sa konať s použitím konkrétnych jazykových prostriedkov.

Na uskutočnenie komunikačného zámeru a potrieb sa vyžaduje komunikačné správanie, ktoré je primerané danej situácii a bežné v krajinách, kde sa cudzím jazykom hovorí.

Učiaci sa, ktorý dosiahne úroveň A1:

- rozumie známym každodenným výrazom a najzákladnejším frázam, ktorých účelom je uspokojenie konkrétnych potrieb, tieto výrazy a frázy dokáže používať,
- dokáže predstaviť seba aj iných, dokáže klásť a odpovedať na otázky o osobných údajoch, ako napríklad kde žije, o ľuďoch, ktorých pozná a o veciach, ktoré vlastní,
- dokáže sa dohovoriť jednoduchým spôsobom za predpokladu, že partner v komunikácii rozpráva pomaly a jasne a je pripravený mu pomôcť.

1 Jazyková kompetencia

Učiaci sa na úrovni A1:

- používa iba základný rozsah jednoduchých výrazov týkajúcich sa osobných údajov a potrieb konkrétneho typu, má základný repertoár slovnej zásoby izolovaných slov a slovných spojení vzťahujúcich sa na dané konkrétne situácie,

- prejavuje iba obmedzené ovládanie základných gramatických štruktúr a typov viet, ktoré sú súčasťou osvojeného repertoáru,
- ovláda výslovnosť obmedzeného repertoáru naučených slov a slovných spojení zrozumiteľnú pre rodených hovoriacich, ktorí sú zvyknutí komunikovať s cudzincami,
- dokáže odpísať známe slová a krátke slovné spojenia, napríklad jednoduché pokyny alebo inštrukcie, názvy každodenných predmetov, názvy obchodov a bežne používané ustálené spojenia,
- dokáže vyhláskovať svoju adresu, štátnu príslušnosť a ostatné osobné údaje.

Sociolingvistická kompetencia

Učiaci sa na úrovni A1:

- dokáže nadviazať základnú spoločenskú konverzáciu tak, že použije najjednoduchšie spôsoby vyjadrenia zdvorilosti: dokáže pozdraviť aj rozlúčiť sa, predstaviť sa, poďakovať, ospravedlniť sa, atď.

Pragmatická kompetencia

Učiaci sa na úrovni A1:

- dokáže spájať slová alebo skupiny slov pomocou najzákladnejších lineárnych spojovacích výrazov, napríklad „a“ alebo „potom“,
- dokáže zvládnuť veľmi krátke izolované a väčšinou vopred naučené výpovede, ktoré sú poznamenané mnohými pauzami, nevyhnutnými na hľadanie výrazových prostriedkov, na artikuláciu menej známych slov a na pokusy o vhodnejšiu formuláciu.

Komunikačné zručnosti nemožno chápať izolovane, pretože sa navzájom prelínajú a dopĺňajú (integrované zručnosti).

Počúvanie s porozumením

Učiaci sa na úrovni A1:

- dokáže rozoznať známe slová a najzákladnejšie slovné spojenia týkajúce sa jeho samého, jeho rodiny a bezprostredného konkrétneho okolia, keď ľudia hovoria pomaly a jasne,
- rozumie, ak sa hovorí veľmi pomaly a pozorne, a ak dlhšie pauzy poskytujú čas na pochopenie zmyslu,
- rozumie jednoduchým pokynom, ktoré sú pomaly a zreteľne adresované a dokáže porozumieť krátkemu jednoduchému popisu cesty.

Čítanie s porozumením

Učiaci sa na úrovni A1

- rozumie známym menám, názvom, slovám a veľmi jednoduchým vetám, napríklad na oznámeniach a plagátoch alebo v katalógoch, na pohľadniciach,

- rozozná základné slovné spojenia v jednoduchých oznamoch z každodenného života,
- dokáže si pri jednoduchšom informačnom materiáli a krátkych, jednoduchých opisoch urobiť predstavu o obsahu, najmä ak má k dispozícii vizuálnu pomoc,
- rozumie krátkemu jednoduchému písomnému opisu cesty.

Písomný prejav

Učiaci sa na úrovni A1:

- dokáže napísať krátky osobný list alebo pohľadnicu, napríklad pozdrav z dovolenky,
- dokáže vyplniť jednoduché registračné formuláre s osobnými údajmi ako meno, štátna príslušnosť, adresa, telefón a podobne,
- dokáže napísať jednoduché slovné spojenia a vety o sebe a iných ľuďoch, o tom kde žijú a čo robia,
- vie si písomne vyžiadať informácie alebo ich podať ďalej,
- vie napísať jednoduché slovné spojenia alebo vety a použiť v nich spojovacie výrazy ako „a“, „ale“ alebo „pretože“.

Ústny prejav

Ústny prejav – dialóg

Učiaci sa na úrovni A1:

- dokáže komunikovať jednoduchým spôsobom za predpokladu, že jeho partner v komunikácii je pripravený zopakovať alebo preformulovať svoju výpoveď pri pomalšej rýchlosti reči, a že mu pomôže sformulovať, čo sa pokúša povedať,
- dokáže klásť jednoduché otázky a odpovedať na ne z oblasti jeho základných potrieb alebo na známe témy,
- používať jednoduché zdvorilostné formulácie ako pozdrav, lúčenie, opýtať sa niekoho ako sa má,
- vie predstaviť seba a iných a reaguje, keď ho predstavujú,
- rozumie každodenným výrazom, ktoré sú zamerané na uspokojenie jednoduchých konkrétnych komunikačných potrieb a vie reagovať na jednoduché informácie, ktoré sa dozvie,
- rozumie otázkam a pokynom, jednoduchému opisu cesty, vie niekoho o niečo požiadať a niekomu niečo oznámiť.

Ústny prejav – monológ

Učiaci sa na úrovni A1:

- dokáže využívať jednoduché slovné spojenia a ucelenými vetami opísať seba, miesto, kde žije, čo robí a ľudí, ktorých pozná.

Témy, prostredníctvom ktorých rozvíjame kompetencie, obsah, prierezové témy

a prepojenie s inými predmetmi

Prierezové témy

Prierezové témy sú aktuálne témy súvisiace s premenami súčasnej európskej a slovenskej spoločnosti. Pôsobia ako integrujúci prvok učiva a jednotlivých predmetov. Jednou z najdôležitejších prierezových tém vo vyučovaní nemeckého jazyka je **multikultúrna výchova** žiakov. Na hodinách nemeckého jazyka znamená najmä sprostredkovanie takých občianskych a morálnych hodnôt a utváranie takých názorov a postojov žiakov, ktoré sú potrebné na začlenenie sa do života v rámci integrovanej Európy: tolerancia, demokracia, asertívne správanie, sebakontrola, sebahodnotenie, identita, atď. Na rozvíjanie týchto osobnostných kvalít sú vhodné rozhovory, vytváranie rozličných situácií, v rámci ktorých sa žiaci môžu prejavovať, hodnotiť svoje správanie, ako aj správanie svojich spolužiakov, vyjadrujú svoje názory a postoje.

Doplňujúcou témou multikultúrnej výchovy je **európska dimenzia**, ktorá umožňuje realizovať osobnostný rozvoj človeka smerom k humanizmu a demokracii, budovať interkultúrne porozumenie smerom k rešpektovaniu rozdielnosti kultúr, ale aj schopnosť autonómie a globálneho myslenia.

Nevyhnutnou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu je **environmentálna výchova**, prostredníctvom ktorej sa rozvíjajú spôsobilosti žiaka, ktoré sú nevyhnutné pre každodenné konanie a postoje človeka k životnému prostrediu. Environmentálna výchova podporuje aktívny prístup k tvorbe a ochrane životného prostredia a posilňuje pocit zodpovednosti vo vzťahu k zdravému životnému štýlu a k vnímaniu estetických hodnôt prostredia, učí žiaka vnímať život ako najvyššiu hodnotu.

S používaním IKT vo vyučovaní úzko súvisí informačná gramotnosť žiaka a kompetentné zaobchádzanie s rôznymi druhmi médií a ich produktmi. Znalosti, zručnosti a kompetencie potrebné pre primerané, produktívne a bezpečné používanie médií a IKT sú dôležité v poznávacom procese, v práci a každodennom živote. Preto je **mediálna výchova** tiež jednou z prierezových tém.

Ľudský potenciál žiakov, sebareflexiu, sebapoznávanie, sebaúctu, sebadôveru a sebavzdelávanie, rozvíjanie osobných a sociálnych spôsobilostí, osobnostnú integritu, pestovanie pozitívnych medziľudských vzťahov a sociálnych zručností potrebných pre život a spoluprácu rozvíja prierezová oblasť **osobnostný a sociálny rozvoj**.

Súčasťou vyučovania nemeckého jazyka je aj prierezová téma **tvorba projektu a prezentačné zručnosti**, ktorá rozvíja u žiakov kompetencie tak, aby vedeli komunikovať, argumentovať, používať informácie a pracovať s nimi, riešiť problémy, spolupracovať v skupine, prezentovať sám seba, ale aj prácu v skupine, pričom sa žiaci naučia prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne s použitím informačných a komunikačných technológií.

Hodnotenie predmetu

Hodnotenie žiakov je neoddeliteľnou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu.

Má informatívnu, korekčnú a motivačnú funkciu.

Predmetom hodnotenia v nemeckom jazyku sú učebné výsledky, ktoré žiaci dosiahli v súlade s požiadavkami vymedzenými v učebných osnovách, schopnosti používať osvojené vedomosti, získané zručnosti a návyky, ako aj usilovnosť, osobný rast, rešpektovanie práv iných a ochota spolupracovať.

Podklady na hodnotenie a klasifikáciu získavajú vyučujúci:

- sústavným diagnostickým pozorovaním žiaka,
- sústavným sledovaním výkonu a pripravenosti žiaka na vyučovanie,
- rôznymi druhmi skúšok: ústne, písomné, didaktické testy,
- analýzou výsledkov rôznych činností žiaka.

Na hodnotenie žiakov v nemeckom jazyku možno použiť:

1. slovné hodnotenie
2. klasifikáciu známkou
3. bodové hodnotenie
4. percentuálne hodnotenie
5. znakové hodnotenie
6. kombináciu jednotlivých alternatív

Pri integrovanom vzdelávaní žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je potrebné prihliadať na druh a stupeň poruchy a pri hodnotení postupovať podľa platných metodických pokynov.

Žiaci sú hodnotení a klasifikovaní v súlade s Metodickým pokynom č.22/2011R na hodnotenie žiakov základnej školy, ktoré schválilo MŠ SR pod č.:2011-3121/12824:4-921 s platnosťou od 1. 5. 2011.

Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania		
	Metódy	Postupy	Formy práce
L4: SIMON MÁ RÁD INFORMATIKU	motivačné slovné demonštračné dialogické monologické memorovania tvorivej aktivity práce s učebnicou	analýza syntéza indukcia dedukcia porovnávanie	individuálna práca skupinová práca frontálna práca domáca práca súťaže kvíz
L5: POTREBUJEM PERO	motivačné dialogické tvorivej aktivity fixačné diagnostické výkladové demonštračné	analýza syntéza indukcia dedukcia porovnávanie	individuálna práca skupinová práca frontálna práca domáca práca súťaže hádanie slov test hry
L6: MÁŠ ČAS?	dialogické monologické motivačné expozičné samostatnej práce hrania rolí fixačné diagnostické grafické	analýza syntéza indukcia dedukcia porovnávanie	individuálna práca skupinová práca frontálna práca domáca práca súťaže písomné cvičenia triedenie kariet test hry
OPAKOVANIE	dialogické monologické fixačné	dedukcia porovnávanie	test hry

Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje (internet, knižnica, ...)
L4: SIMON MÁ RÁD INFORMATIKU	Georgiakaki, M. – Bovermann, M. – Seuthe, Ch.: Beste Freunde 1, Hueber Verlag, 2015 učebnica pracovný zošit	CD-prehrávač magnetofón multimediálny projektor PC	gram.tabule mapy tabuľky obrazový materiál	internet knižnica slovníky

L5: POTREBUJEM PERO	Georgiakaki, M. – Bovermann, M. – Seuthe, Ch.: Beste Freunde 1, Hueber Verlag, 2015 učebnica pracovný zošit	CD- prehrávač magnetofón multimediálny projektor PC	gram.tabule mapy tabuľky obrazový materiál	internet knižnica slovníky
L6: MÁŠ ČAS?	Georgiakaki, M. – Bovermann, M. – Seuthe, Ch.: Beste Freunde 1, Hueber Verlag, 2015 učebnica pracovný zošit	CD- prehrávač magnetofón multimediálny projektor PC	gram.tabule mapy tabuľky obrazový materiál	internet knižnica slovníky
OPAKOVANIE	Georgiakaki, M. – Bovermann, M. – Seuthe, Ch.: Beste Freunde 1, Hueber Verlag, 2015 učebnica pracovný zošit	CD- prehrávač magnetofón multimediálny projektor PC	gram.tabule mapy tabuľky obrazový materiál	internet knižnica slovníky

ROZPIS UČIVA PREDMETU: Nemecký jazyk				Ročník: siedmy 2 hodiny týždenne, spolu 66 vyučovacích hodín		
Názov tematického celku Témy	Hodiny	Medzipredmetové vzťahy	Očakávané vzdelávacie výstupy	Kritériá hodnotenia vzdelávacích výstupov	Metódy hodnotenia	Prostriedky hodnotenia
L4: SIMON MÁ RÁD INFORMATIKU	10		Žiak má:	Žiak:		
Simonov profil	1	hudobná výchova telesná výchova etická výchova biológia etická výchova hudobná výchova výtvarná výchova	porozprávať o svojom školskom rozvrhu hodín/pláne dňa	porozprával o svojom školskom rozvrhu hodín/pláne dňa	písomné skúšanie	previerka zo slovnej zásoby
Rozvrh hodín Predmety Dni v týždni	1				ústne skúšanie	opis fotografie
Ako sa ti páči...? Časovanie finden Simon má rád infor.	2		vyjadriť svoj názor	vyjadril svoj názor	ústne skúšanie	rozhovor
Postavenie podst.m. a slovesa v oznam.vete	1		hovoríť o jazykových znalostiach	hovoril o jazykových znalostiach	ústne skúšanie	opis obrázka
Inzerát Negat.otázka-doch	1		odpovedať kladne/záporne na otázky	odpovedal kladne/záporne na otázky	písomné skúšanie	test

Nepravid.sloveso sprechen Názvy krajín a jazykov	1	anglický jazyk ruský jazyk			písomné skúšanie	previerka zo slovnej zásoby
Plán týždňa Am+dni v týždni Časovanie haben	1				písomné skúšanie ústne skúšanie	previerka zo slovnej zásoby
Nemecká výslovn. Slovný prízvuk	1				písomné skúšanie	rozhovor
Opakovanie lekcie	1				ústne skúšanie	test

ROZPIS UČIVA PREDMETU: Nemecký jazyk				Ročník: siedmy 2 hodiny týždenne, spolu 66 vyučovacích hodín		
Názov tematického celku Témy	Hodiny	Medzipredmetové vzťahy	Očakávané vzdelávacie výstupy	Kritériá hodnotenia vzdelávacích výstupov	Metódy hodnotenia	Prostriedky hodnotenia
L5: POTREBUJEM PERO	9		Žiak má:	Žiak:		
Program v TV Určitý a neurčitý člen v nominatíve	2	geografia	pomenovať veci/ludí	pomenoval veci/ludí	ústne skúšanie	ústna odpoveď
Hlas princeznej Caraliny	1	biológia	vyjadriť prianie	vyjadril prianie	ústne skúšanie	ústna odpoveď
Potrebujem pero Školské potreby Neurč.člen v akuz.	1				ústne skúšanie	ústna odpoveď
Potrebujem pero Urč.člen v akuz. Slovesá brauchen, kaufen + akuz.	2	etická výchova			písomné skúšanie	písomná odpoveď
Časovanie modál.slovesa mögen Tvorba dialógov	1	výtvarná výchova			projektová práca	prezentácia projektu
Výslovn.spoluhl.ch	1					

(ich-hláska, ach-hláska)					písomné skúšanie	
Opakovanie lekcie	1					test

ROZPIS UČIVA PREDMETU: Nemecký jazyk				Ročník: siedmy 2 hodiny týždenne, spolu 66 vyučovacích hodín		
Názov tematického celku Témy	Hodiny	Medzipredmetové vzťahy	Očakávané vzdelávacie výstupy	Kritériá hodnotenia vzdelávacích výstupov	Metódy hodnotenia	Prostriedky hodnotenia
L6: MÁŠ ČAS?	8		Žiak má:	Žiak:		
Máš čas? Časov.modál.slovesa müssen Slovosled s modál.slovesom	2	etická výchova	dohodnúť si s niekým stretnutie	dohodol si s niekým stretnutie	ústne skúšanie	recitácia básne
Tvorba dialógov: Kedy máš čas?	1	telesná výchova	podať návrh; návrh	podal návrh; návrh	ústne skúšanie	rozhovor
Čít.s poroz.: SMS Čas.údaje, um+čas Časti dňa Am+časť dňa	2	informatika	priať/odmietnuť	prijal/odmietol	ústne skúšanie	rozhovor
Počúvanie s poroz. Čas.modál.slovesa können	1		vyjadriť časové údaje	vyjadril časové údaje	ústne skúšanie	rozhovor
Výslovnosť au, eu	1	geografia			písomné skúšanie	test
Opakovanie lekcie	1					

ROZPIS UČIVA PREDMETU: Nemecký jazyk				Ročník: siedmy 2 hodiny týždenne, spolu 66 vyučovacích hodín		
Názov tematického celku Témy	Hodiny	Medzipredmetové vzťahy	Očakávané vzdelávacie výstupy	Kritériá hodnotenia vzdelávacích výstupov	Metódy hodnotenia	Prostriedky hodnotenia
OPAKOVANIE	6		Žiak má:	Žiak:		
Reálie: Čo robíš v stredu o štvrti?	1	etická výchova	pracovať s rozvrhmi hodín	pracoval s rozvrhmi hodín	ústne skúšanie	recitácia básne
Projekt: Životný štýl slov. tínedžerov	1	telesná výchova	vytvoriť projekt o životnom štýle	vytvoril projekt o životnom štýle	ústne skúšanie	rozhovor
Čít.s porozumením Lessing gymnázium Hannover	1		prečítať text s porozumením	prečítal text s porozumením	ústne skúšanie	rozhovor
Počúv.s porozum.: Správa	1		napísať e-mail	napísal e-mail	ústne skúšanie	rozhovor
Písanie e-mailu	1	hudobná výchova			písomné skúšanie	test
Opakovanie: Toto už vieš	1					

Ruský jazyk

Učebné osnovy pre vyučovací predmet druhý cudzí jazyk – ruský jazyk pre 7.ročník

Názov predmetu: Ruský jazyk

Časový rozsah výučby: 2hodina týždenne, spolu 66 hodín

Ročník: siedmy

Charakteristika vzdelávacieho predmetu:

Predmet „Ruský jazyk“ obsahovo je zameraný na poskytnutie základných predpokladov pre komunikáciu žiakov v rámci EÚ, prispieva k väčšej mobilite v osobnom živote, v ďalšom štúdiu a napokon uplatnením sa na trhu práce. Jednou z najdôležitejších tém je multikultúrna výchova žiakov. V praxi to znamená najmä sprostredkovanie takých hodnôt a utváranie takých názorov a postojov žiakov, ktoré sú potrebné na začlenenie sa do života nielen v Slovenskej republike, ale aj mimo nášho štátu. Tolerancia, demokracia, asertívne správanie, sebakontrola, identita a podobne by mali byť vlastnosti, ku ktorým by multikultúrna výchova mala smerovať. Počas štúdia podľa tohto programu sa žiak dostane z referenčného stupňa A1 a A2 (používateľ základného jazyka) na stupeň B1 až B2 (samostatný používateľ jazyka).

V siedmom ročníku sa učivo skladá z týchto profilujúcich častí, ktoré podmieňujú komunikáciu žiaka v danom cudzom jazyku:

Predazbukové obdobie

Azbukové obdobie

Na zvládnutie týchto požiadaviek žiak aktívne alebo pasívne ovláda 300 lexikálnych jednotiek (slovná zásoba) a používa tieto gramatické štruktúry: privlastňovanie, predložky miesta, neurčitok sloves, predložky času, množné číslo podstatných mien, sloveso „byť“ a „mať“ v prítomnom čase, určovanie času, modálne slovesa, slovesa pohybu.

Ciele vyučovacieho predmetu:

Spoločenské:

1. podpora sebadôvery žiaka, aby dokázal riešiť každodenné životné situácie v cudzej krajine a pomáhal cudzincom vo svojej vlastnej krajine
2. žiak pochopí potrebu vzdelávania sa v cudzom jazyku ako nikdy sa nekončiaci celoživotný proces

Vzdelávacie:

1. získanie zručnosti komunikácie v ruskom jazyku v danom ročníku na referenčnom stupni A1 až A2, čo sa odrazí v jednotlivých komunikačných zručnostiach
2. získanie zručnosti samostatne pracovať s učebnicou, riešiť úlohy v pracovnom zošite
3. v súlade s osvojovaním si lexikálnych jednotiek určených na produktívne a receptívne osvojenie základných gramatických javov nevyhnutných na komunikáciu, osvojovaných formou poučiek a vetných modelov, získať schopnosť porozumieť a tvoriť z gramatickej, pravopisnej a štylistickej stránky správne vety dialógy a súvislé ústne a písomné prejavy.

Výchovné:

1. rozvíjať u žiaka schopnosť spolupráce v triede, schopnosť pracovať vo dvojiciach a v skupinách
2. Prehľbovať a rozvíjať sebahodnotenie a sebapoznávanie žiakov, fantáziu pri tvorbe situácií, replík, dotváraní textov a zapájajú sa do jazykových hier

☐ Žiak je stredobodom vyučovania. Výber tém, textov a sociálnych foriem orientujeme s ohľadom na vek, primerané postoje, zážitky, záujmy a potreby žiaka, ako aj na jeho výkonnostnú úroveň. Vyučovanie cudzieho jazyka pritom úzko nadväzuje na mimoškolské skúsenosti z reálneho života a je zamerané na životné situácie, ktoré v súvislosti s používaním cudzieho jazyka hrajú v súčasnom i budúcom živote dospelujúcich významnú úlohu.

☐ Východiskom učenia sa cudzieho jazyka je predovšetkým prirodzená zvedavosť, spontánnosť, radosť z nových poznatkov, zmyslové vnímanie okolia, motorika a fantázia, ktorá zotrváva, len v priebehu pubertálneho vývinu získava iné formy a je ovplyvňovaná inými záujmami. V súlade s tým zameriavame vyučovací proces na meniace sa vedomie žiaka, na jeho skúsenosti a na neustále sa rozširujúci

rozsah záujmov. Sústreďujeme sa na formy učenia sa pomocou objavovania, pričom žiaka vedíme vo zvýšenej miere k tomu, aby samostatne pristupoval k témam a situáciám a k ich zvládnutiu pomocou cudzieho jazyka.

□ V popredí rovnako sú hravé formy pracovného postupu a vyučovacieho procesu, ktoré čoraz viac zameriavame na praktické tvorivé ciele. Ústny prejav má prednostné postavenie; všetky čiastkové oblasti procesu vyučovania a učenia sa jazyka – sprostredkovanie komunikačných zámerov a prejavov, slovnej zásoby a gramatiky - vychádzajú z neho a potom do neho vyúsťujú. Vo zvyšujúcej sa miere vystupujú do popredia stratégie čítania s porozumením a produktívne písomné aktivity.

□ Dbáme na to, aby bol každý žiak pripravený na reálnu komunikáciu v ruskom jazyku podľa svojich individuálnych predpokladov, pričom berieme do úvahy rozdiely v individuálnych schopnostiach a v správaní.

Správanie a učenie sa žiaka tvorí integrálnu jednotu afektívnych, motorických a kognitívnych komponentov, pričom zohľadňujeme, že na tomto stupni sa postupným vývinom dostáva kognitívny komponent čoraz silnejšie do popredia. Celý proces vyučovania cudzieho jazyka už od základov organizovaný ako celok, pričom v súlade so stúpajúcou mierou uvedomelosti žiaka používame špecializované metodické postupy, najmä v kognitívnej oblasti.

Na vyučovaní vedíme žiaka pomocou vhodných aktivít, sociálnych foriem (napr.práca vo dvojiciach, v skupinách a i.) a cvičení na vyučovaní k rastúcej samostatnosti pri osvojovaní si ruského jazyka. Metodická pestrosť vzbudzuje záujem u žiaka, pričom stúpa aj význam zaradenia moderných komunikačných prostriedkov. Pomocou množstva rôznych, čo najautentickejších situácií a textov na vyučovaní sa žiak učí jazykovo a sociálne primerane komunikovať na základe rôznych podnetov a s rôznymi partnermi. Autentické komunikačné situácie spočívajú vo vzájomnom pôsobení rečových zručností. Ich sprostredkovanie a podpora a ich vzájomná integrácia sa uskutočňuje nepretržitým precvičovaním na vyučovaní.

□ Konkrétne situácie v komunikácii sa zmysluplne spájajú s preberanými témami. Konfrontácia s reáliami ruský hovoriacich krajín podporuje interkultúrne porozumenie, prispieva k interpretácii nášho sveta v protiklade k cudziemu a nielen k hromadenou izolovaných informácií.

□ Hlavným cieľom vyučovania ruského jazyka je komunikácia v cudzom jazyku. Na dosiahnutie toho to cieľa sa nebudeme jazykové chyby opravovať takým spôsobom, ktorý narúša komunikáciu a znižuje radosť žiakov z nej a odstraňujeme ich skôr konštruktívnou metódou.

□ Vyučovací proces pozostáva z opakovania a z preberania nového učiva vo vyváženom pomere, ktorý zodpovedá potrebám žiakov, ich stratégiám učenia sa.

Počúvanie s porozumením

Žiaci porozumejú:

- vety, výrazy a slová, ktoré sa ich bezprostredne týkajú
- hlavné myšlienky nahrávok a textov, ktoré sú im známe a obsahujú
- minimálny počet neznámej slovnej zásoby

Žiaci:

- vedia rozlíšiť v texte základné a rozširujúce informácie
- vedia zachytiť špecifické informácie z textov, ktoré sa týkajú daných tematických okruhov
- vedia odhadnúť z kontextu význam neznámych slov

Čítanie s porozumením

Žiaci vedia:

- vyhľadať hlavnú myšlienku v texte, ktorý má minimálny počet neznámych slov
- vyhľadať špecifické informácie v jednoduchých textoch
- v texte rozlíšiť podstatné informácie od nepodstatných
- vyhľadať relevantné informácie z obrázkov, grafov, tabuliek, ktoré sprevádzajú písaný text

Ústny prejav

Žiaci sa dokážu vyjadriť jednoduchým spôsobom v situáciách, ktoré sú spojené s tematickými okruhmi formou monológu aj dialógu.

Žiaci vedia:

- nadviazať krátky dialóg na tému, ktorá im je blízka
- klásť otázky k danej téme z každodenného života, ktorá im je blízka a tiež odpovedať na otázky
- rozprávať o bežných témach a vymieňať si pritom jednoduché informácie
- jednoduchými vetami opísať seba, svoju rodinu, iných ľudí, spôsob života a ich činnosť v škole
- vyjadriť čas, deň, mesiac, dátum

- jednoducho opísať, čo robili v minulosti
- vyjadriť v krátkosti jednoduchými vetami, názor na daný problém, otázku, ktorá sa týka stanovených tematických okruhov
- zostaviť krátke rozprávanie
- zreprodukovat' obsah krátkeho, jednoduchého textu

Žiaci vedia jednoduchým spôsobom opísať a porozprávať o:

- mieste, kde bývajú
- veciach v ich okolí (napr. o dome, obľúbenej veci)
- svojom dennom režime a ostatných témach týkajúcich sa určených tematických okruhov

Písomný prejav

Žiaci vedia:

- v súlade s pravopisnými normami správne používať dané jazykové prostriedky
- písať jednoduchú korešpondenciu a odpovedať na ňu
- vyplniť jednoduchý formulár (osobný dotazník), uviesť meno, údaje narodení, národnosť, adresu, pohlavie
- opísať osoby, zvieratá alebo veci
- jednoduchým spôsobom opísať udalosti, činnosti a skúsenosti
- napísať jednoduchý text na základe vizuálneho podnetu, napr. obrázku,fotografie...

Formy a metódy práce:

Vychádzať budú z cieľov vyučovacej hodiny, obsahu učiva, vekových a iných osobitostí žiakov a budú prostriedkom motivácie žiakov na vyučovanie a učenie.

1. metódy motivačné: > motivačné rozprávanie,

- > motivačný rozhovor,
- > motivačný problém,
- > motivačná demonštrácia,

2. expozičné metódy: > rozprávanie,

- > vysvetľovanie,
- > rozhovor,

- > beseda,
- > demonštračná metóda,
- > pozorovanie,
- > manipulácia s predmetmi (praktické činnosti, pokusy),
  - > inštrukťáž (vedenie žiakov k chápaniu návodu, podnety k praktickej činnosti),

3 metódy aktívneho učenia: >problémové vyučovanie,

- >projektové vyučovanie,
- >zážitkové učenie (hry, modelové situácie ap.)

4. metódy rozvoja poznávania: >riešenie problémových situácií,

- > tvorba projektov a ich prezentácie,
- > skupinové vyučovanie,
- >práca s knihou,

> samostatné učenie prostredníctvom IKT a experimentovanie využívajúce didaktickej techniky, PC, interaktívnej tabule, projektorov,

5. fixačné metódy: > precvičovanie a opakovanie

Z organizačných foriem budeme uplatňovať vyučovacie hodiny: základné, motivačné, expozičné, fixačné, aplikačné, diagnostické.

Metódy, formy budú veku primerané a musia podporovať záujem o tvorivé činnosti žiakov. Dôraz bude kladený na samostatnosť a zodpovednosť.

V edukačnom procese budeme uplatňovať **medzipredmetové vzťahy** cez prierezové témy.

Stratégia vyučovania:

Prvou podmienkou komunikácie je komunikatívna situácia. Situácie ako súčasť učebného obsahu treba plánovať, lebo v rámci nich sa nacvičuje verbálna a neverbálna komunikácia, uskutočňuje sa osvojovanie nových lexikálnych jednotiek a gramatických javov.

Najvhodnejšie sú také autentické situácie, do akých sa žiaci dostávajú v bežnom živote. Autentickými situáciami na vyučovacích hodinách sú rozhovory o prečítaných textoch, o programoch v televízii a rozhlase, o osobných zážitkoch žiakov. V rámci týchto situácií sa nacvičuje aj neverbálna komunikácia: gestá, mimika, vzdialenosť medzi účastníkmi komunikácie, kontakt zrakom a pod. v závislosti od vzťahu medzi partnermi.

Na vyučovacích hodinách autentické rozhovory nahrádzajú simulované, inscenované situácie, ktoré možno navodiť pomocou audiovizuálnych pomôcok a motivačnými, resp. uvádzajúcimi rozhovormi.

Náležitou motiváciou na takéto rozhovory a besedy je vytváranie takých situácií, v ktorých jeden z účastníkov komunikácie chce získať nové informácie. Vo všetkých situáciách je však dôležité využívať osobné skúsenosti žiakov, najmä tie, ktoré ostatní účastníci komunikácie nepoznajú, a vyžadovať od nich autentické odpovede prirodzené pre reč daného veku žiakov.

Podobne je dôležité, aby žiak hral vlastnú úlohu, nie úlohu dospelých, a takto sa naučil verbálne a neverbálne správať v rozličných situáciách týkajúcich sa jeho osobného života.

V 7. ročníku je ešte potrebná aj doslovná reprodukcia rozhovorov učebnici, ale v ďalšej fáze už možno vyžadovať od žiakov, aby modelové rozhovory v učebnici pretvárali podľa svojich osobných skúseností, prirodzene, s použitím osvojených rečových panelov, modelov a slovnej zásoby východiskových textov. Pri plánovaní situácií učiteľ ruského jazyka by mal predvídať a plánovať aj to, aké lexikálne jednotky a vetné štruktúry budú žiaci potrebovať na realizáciu komunikácie. Ďalšou podmienkou rečovej komunikácie je jednoznačná identifikácia reči: porozumenie reči partnera, porozumenie textu, presnému významu lexikálnych jednotiek a pod. V záujme jednoznačnej identifikácie reči okrem vysvetlenia lexikálnych jednotiek výkladom a opisom v 6.ročníku je vhodné a potrebné aj vysvetlenie prekladom.

Komunikatívny prístup vo vyučovaní vyžaduje prirodzenú sémantizáciu reči. To znamená, že aj lexikálne jednotky, aj potrebné gramatické javy treba znázorňovať a nacvičovať v reálnych situáciách, nie izolovane.

Štvrtou, veľmi dôležitou podmienkou rečovej komunikácie je vhodná motivácia.

Najvhodnejší je taký typ motivácie, pri ktorej žiak chce a má čo povedať partnerovi, chce sa dačo dozvedieť, keď sa hovorí o takých udalostiach a zážitkoch, ktoré niečo znamenajú v jeho živote. Motivácia je vtedy dobrá, keď sa učiteľovi podarí vytvoriť kladný citový vzťah k obsahu vyučovacích hodín, vrátane činností. Je to podmienkou trvalého zafixovania učiva v pamäti. Je vhodné striedať činnosti, témy precvičovať formou rozličných činností.

V procese osvojovania ruského jazyka zohráva veľmi dôležitú úlohu vyučovanie kontrastným spôsobom. Tento spôsob vyučovania vyžaduje, aby sa v prvom rade precvičovali odlišné javy v slovenskom ruskom jazyku: odlišné vyjadrovanie, odlišné vetné štruktúry a gramatické javy potrebné na komunikáciu. Namiesto zbytočných a zdĺhavých výkladov tých javov a pojmov, ktoré žiaci poznajú zo slovenského jazyka, je vhodnejšie opierať sa o vedomosti žiakov získané v slovenskom jazyku, a takto získaný čas využiť na nácvik odlišných javov, na odlišné jazykové stvárňovanie ústnych a písomných prejavov.

V zmysle kritéria dlhodobosti sa gramatické javy nevyučujú lineárne podľa opisnej gramatiky ruského jazyka, ale špirálovite. Po určitých intervaloch a podľa potreby je potrebné sa vrátiť k osvojeným jazykovým prostriedkom s cieľom ich využívania v nových kontextoch.

Aj v zložke literárna komunikácia je potrebný komunikatívny prístup. Ťažiskom práce s literárnymi textami v 6.ročníku je spoznávanie komunikatívnych prvkov v literárnych ukážkach, pozorovanie a estetické vnímanie literárneho textu (reprodukcia obsahu literárneho textu, dramatizácia, hudobná interpretácia, hodnotenie a pod.), utváranie návykov potrebných na čítanie ruskej poézie a prózy a spievanie ruských pesničiek.

Učebné zdroje:

Učebnica Ruský jazyk pre 5.ročník, autorky: PhDr. Elena Kováčiková

Valentína Glendová

Pracovný zošit RJ pre 5.ročník, autorky: PhDr. Elena Kováčiková

Valentína Glendová

Iné zdroje: internet

Matematika a práca s informáciami

Vzdelávacia oblasť Matematika a práca s informáciami, ktorú tvoria vyučovacie predmety **matematika** a **informatika**, je v rámci nižšieho stredného vzdelávania založená predovšetkým na aktívnych činnostiach (práca s objektmi, aplikácia poznatkov v reálnych situáciách). Poskytuje vedomosti a zručnosti potrebné v praktickom živote a umožňuje tak získať matematickú gramotnosť.

Rozvíja logické a kritické myslenie žiakov, ich schopnosť analyzovať a syntetizovať, hľadať vhodné stratégie riešenia problémových úloh (aj v spolupráci v skupine) a overovať ich v praxi. Učí tvoriť hypotézy a tvrdenia podložiť argumentmi. Vedie k presnému vyjadrovaniu myšlienok a postupov a ich zaznamenaniu vo formálnych zápisoch, ktoré slúžia ako všeobecný prostriedok komunikácie. Rozvíja schopnosť žiakov používať prostriedky IKT k vyhľadávaniu, spracúvaniu a uloženiu informácií.

MATEMATIKA

Učebné osnovy pre vyučovací predmet matematika pre 7.ročník

predmet	MATEMATIKA
ročník	siedmy
časová dotácia	5 hodín týždenne / 165 hodín ročne

OBSAH VZDELÁVANIA PREDMETU

Obsah vzdelávania je zadaný nasledovnými tematickými celkami:

- Zlomky. Počtové výkony so zlomkami. Racionálne čísla
- Percentá
- Objem a povrch kvádra a kocky
- Pomer. Priama a nepriama úmernosť
- Kombinatorika

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Tematický celok	Časová dotácia	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Zlomky. Počtové výkony so zlomkami. Racionálne čísla	49	Pojem zlomku, znázornenie zlomkovej časti z celku. Znázornenie zlomkov na číselnej osi. Rovnosť zlomkov. Rozširovanie a krátenie zlomkov. Základný tvar. Porovnávanie a usporiadanie zlomkov s rovnakým čitateľom alebo menovateľom. Sčítanie a odčítanie zlomkov s rovnakým menovateľom. Sčítanie a odčítanie zlomkov prevodom na spoločného menovateľa, krížové pravidlo. Zmiešané číslo. Násobenie a delenie zlomku prirodzeným číslom a zlomkom. Zlomok a desatinné číslo Počítanie so zlomkami prevodom na desatinné číslo (približne a na kalkulačke).	Čítať, zapisovať a porovnávať zlomky. Poznať a funkčne využívať vyjadrenia celok, časť celku zlomkom. Vykonávať základné počtové výkony so zlomkami. Poznať a využívať vzťah medzi zlomkom a desatinným číslom.
Percentá	30	Percento. Základ, časť prislúchajúca k počtu percent, počet percent. Promile. Použitie promile v praxi. Vzťah percent (promile), zlomkov a desatinných čísel. Znázorňovanie časti celku a počtu percent vhodným diagramom. Jednoduché úrokovanie. Riešenie slovných úloh a podnetových úloh.	Vypočítať 1 percento (%) ako stotinu základu. Rozlíšiť, pomenovať a vypočítať základ, hodnotu časti prislúchajúcej k počtu percent a počet percent. Vypočítať 1 promile (‰) ako tisícinu základu. Poznať vzťah medzi zlomkami, percentami a desatinnými číslami. Vypočítať %, 10%, 20%, 25%, 50% bez prechodu cez 1%. Čítať údaje z diagramov (grafov) a zapísať znázornenú časť celku percentom a počtom promile a opačne. Znázorniť na základe odhadu časť celku (počtu percent, počtu promile) v kruhovom diagrame. Vykonávať jednoduché úrokovanie.
Objem a povrch kvádra a kocky	34	Kocka, kváder. Voľné rovnobežné premietanie, obraz kocky a kvádra, viditeľnosť hrán. Telesá zložené z kociek a kvádrov, ich znázorňovanie – nárys, pôdorys, bokorys. Úlohy na rozvoj predstavivosti. Objem telesa, jednotky objemu a ich premena. Objem kvádra a kocky. Sieť kvádra a kocky. Povrch kvádra a kocky. Slovné úlohy s využitím objemu a povrchu kvádra a kocky.	Rozoznať, pomenovať a opísať základné priestorové útvary, nachádzať v realite ich reprezentáciu. Načrtnúť ich aj narysovať. Poznať meracie prostriedky a ich jednotky. Premieňať jednotky obsahu. Vykonať merania a výpočty objemu a povrchu kocky a kvádra. Riešiť geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu.
Pomer. Priama a nepriama úmernosť	37	Pomer, rozdeľovanie celku v danom pomere. Mierka plánu a mapy. Priama a nepriama úmernosť. Jednoduchá trojčlenka (aj zložená). Využitie priamej úmernosti v praxi (kontextové a podnetové úlohy). Znázornenie priamej a nepriamej úmernosti graficky. Graf priamej a nepriamej úmernosti.	Vysvetliť pojmy pomer, prevrátený pomer, postupný pomer. Deliť dané číslo, upraviť dané číslo v danom pomere. Riešiť primerané jednoduché slovné úlohy na pomer rôzneho typu a praktické úlohy s použitím mierky plánu a mapy. Riešiť úlohy z praxe na priamu a nepriamu úmernosť. Riešiť úlohy trojčlenkou. Narysovať graf priamej a nepriamej úmernosti.
Kombinatorika	28	Úlohy na tvorbu skupín predmetov a ich počte z oblasti rôznych hier, športu a z rôznych oblastí života	Vypisovať všetky možnosti podľa určitého systému. Tvoriť systém „objavovať“ spôsob tvorenia všetkých možných riešení.

		<p>(propedeutika variácií). Rôzne spôsoby vypisovania na jednoduchých úlohách (bez podmienok; využiť pravidlo súčtu). Objavovanie možností a zákonitostí. Pravidlo súčinu. Úlohy s podmienkami (propedeutika základných modelov kombinatoriky). Riešenie jednoduchých kombinatorických úloh (na základe hier a pokusov). Riešenie kombinatorických úloh rôznymi metódami (stromový diagram - stromový graf), príprava tabuliek, systematické vypisovanie možností.</p>	<p>Systematicky usporiadať daný počet predmetov (prvkov, údajov) všetkými možnými spôsobmi do skupín. Určiť spoločnú matematickú podstatu v úlohe a počet všetkých možných usporiadaní. Z daného počtu prvkov vybrať menší počet prvkov, tieto vybrané prvky usporiadať a určiť počet takto vybraných a usporiadaných prvkov (bez opakovania aj s opakovaním). Z daného počtu prvkov vybrať usporiadanú skupinu prvkov menšiu ako je daný počet a určiť počet takto usporiadaných skupín prvkov. Zhromažďovať, triediť a systematicky vytvárať všetky možné riešenia. Znázorniť dáta, údaje v tabuľke a stromovým diagramom.</p>
--	--	--	--

KOMPETENCIE

1. používa prirodzené, kladné desatinné a kladné racionálne čísla pri opise reálnej situácie,
2. číta, zapisuje a porovnáva prirodzené, kladné desatinné a kladné racionálne čísla,
3. používa, zapisuje a číta vzťah rovnosti a nerovnosti,
4. zobrazí prirodzené, kladné desatinné a kladné racionálne čísla na číselnej osi,
5. vykonáva spamäti aj písomne základné počtové výkony s prirodzenými, kladnými desatinnými a kladnými racionálnymi číslami,
6. pozná a funkčne využíva rôzne spôsoby kvantitatívneho vyjadrenia celok - časť (prirodzeným číslom, zlomkom, desatinným číslom, percentom),
7. rieši kontextové a aplikačné úlohy,
8. rieši modelovaním a výpočtom situácie vyjadrené pomerom, pracuje s mierkou máp a plánov,
9. objavuje funkčné vzťahy medzi premennými a znázorňuje ich v pravouhle súradnicovej sústave,
10. objavuje rieši úlohy z praxe na priamu a nepriamu úmernosť,
11. znázorňuje údaje na diagrame, z diagramu číta znázornené údaje,
12. rozozná, pomenuje a opíše jednotlivé základné priestorové geometrické útvary,
13. vie vykonať v praxi potrebné najdôležitejšie merania a výpočty povrchu a objemu kocky a kvádra,
14. analyzuje a rieši aplikačné geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu,

15. vie z daného počtu prvkov vybrať skupinu s daným počtom prvkov podľa určeného pravidla a vypočítať počet možností výberu,

16. je schopný orientovať sa v množine údajov,

17. vie posudzovať realitu zo štatistického a pravdepodobnostného pohľadu.

Prierezová téma	Východisko	Zmysel / cieľ	Tematický celok prierezovej témy	Téma prierezovej témy	Téma predmetu	Tematický celok predmetu	Organizačné zabezpečenie
Multikultúrna výchova	Umenie a estetické cítenie	Formovať estetický grafický prejav	Estetická výchova	Estetický prejav	Voľné rovnobežné premietanie, obraz kocky a kvádra, viditeľnosť hrán.	Objem a povrch kvádra a kocky	Praktické aktivity
Regionálna výchova	Povrch krajiny	Určiť rozlohu pohorí a nížin	Členitosť regiónu	Pohoria a nížiny v našom regióne	Mierka plánu a mapy.	Pomer. Priama a nepriama úmernosť	Praktické aktivity

UČEBNÉ ZDROJE

Literatúra

- Matematika pre 7. ročník ZŠ a 2. ročník gymnázií s osemročným štúdiom - 1.časť, J. Žabka, P. Černek, Orbis Pictus Istropolitana, Bratislava, 2010
- Matematika pre 7. ročník ZŠ a 2. ročník gymnázií s osemročným štúdiom - 2.časť, J. Žabka, P. Černek, Orbis Pictus Istropolitana, Bratislava, 2011
- Hravá matematika – pracovný zošit pre 7. ročník ZŠ, Taktik International, s.r.o., 2011
- Vzdelávací štandard s exemplifikačnými úlohami z matematiky pre 2. stupeň základnej školy, Bálint, MŠ SR, 2002

Didaktická technika

- interaktívna tabuľa, dataprojektor, IKT

Materiálne výučbové prostriedky

- pravouhlý trojuholník, uhlomer, kružidlo, kalkulačka

Ďalšie zdroje

- internet, pripravené prezentácie, pracovné listy, skúsenosti

MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI

UČEBNÉ OSNOVY - INFORMATIKA

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom SVP pre informatiku. Charakteristiku a ciele predmetu preberáme v plnom rozsahu z platného Štátneho vzdelávacieho programu, ktorý je zverejnený na <http://www.minedu.sk/data/att/7510.pdf>. Podobne obsahový aj vzdelávací štandard preberáme v plnom rozsahu zo Štátneho vzdelávacieho programu.

STRATÉGIE

Metódy

- motivačné metódy (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, motivačný problém, motivačná demonštrácia)
- aktivizujúce metódy (situačná metóda, kooperatívne vyučovanie)
- expozičné metódy (rozprávanie, vysvetľovanie, rozhovor, demonštračná metóda, inštruktáž)
- problémové metódy (projektová metóda, brainstorming)
- fixačné metódy (metódy opakovania a precvičovania pomocou úloh na pracovných listoch)
- diagnostické metódy (pozorovanie)

Postupy

- analýza, syntéza
- indukcia, dedukcia
- genetický (vývinový) postup, dogmatický postup

porovnávanie, t.j. synkritický postup, podobnosť, t.j. analógia

Formy

- vyučovacia hodina v počítačovej učebni, práca s počítačom
- vyučovacia hodina v učebni s interaktívnou tabuľou
- praktické aktivity
- samostatná práca žiakov, práca žiakov vo dvojiciach, skupinová práca
- samostatné učenie prostredníctvom informačnej a komunikačnej techniky
- experimentovanie (samostatné hľadanie, skúšanie, objavovanie)
- projektové vyučovanie

KRITÉRIÁ HODNOTENIA PREDMETU

Predmetom hodnotenia a **klasifikácie** v predmete Informatika sú:

- úroveň vedomostí preberanej tematiky - hodnotenie slovné, **známkou (ústnou aj písomnou formou)**, čiastkové hodnotenie
- schopnosti a zručnosti použiť nadobudnuté vedomosti pri práci s počítačom - slovné hodnotenie, čiastkové hodnotenie
- úroveň spracovania (obsahu i formy) projektov podľa zadaní v súlade s TVVP - hodnotenie slovné **aj známkou**
- prístup žiaka k práci a činnostiam na vyučovacom predmete - slovné hodnotenie, čiastkové hodnotenie
- usilovnosť a snaha - slovné hodnotenie, čiastkové hodnotenie
- dodržiavanie pracovných postupov - slovné hodnotenie, čiastkové hodnotenie
- tvorivosť, iniciatíva - slovné hodnotenie, čiastkové hodnotenie
- samostatnosť - slovné hodnotenie, čiastkové hodnotenie
- vzťah k predmetu a záujem o predmet - slovné hodnotenie, čiastkové hodnotenie
- zapájanie sa do činností na hodinách - slovné hodnotenie, čiastkové hodnotenie

Vyučujúci na konci klasifikačného obdobia hodnotí žiaka slovom **absolvoval** / **neabsolvoval**:

- Žiak **absolvoval**, ak zvládol aspoň časť preberaného učiva, preukázal záujem aspoň o niektorú zo zložiek predmetu, občasne sa zapojil do činností na hodinách, v danej tematike počas školského roka aspoň čiastočne napredoval.
- Žiak **neabsolvoval**, ak nezvládol ani jednu časť preberaného učiva, nepreukázal záujem o žiadnu zložku predmetu, nezapájal sa do činností na hodinách, v danej tematike počas školského roka nenapredoval.

Formulácie, ktoré sú predpokladom pre **absolvovanie** predmetu:

- Na hodine bol/a aktívny/a.

- Na hodine bol/a snaživý/á.
- Na hodine bol/a tvorivý/á.

Formulácie, ktoré sú predpokladom pre **neabsolvovanie** predmetu:

- Na hodine nepracoval/a.
- Na hodine vyrušoval/a.

Vyučujúci priebežné hodnotenie práce žiakov zapisuje do internetovej žiackej knižky v 3. slovesnej osobe a to minimálne 2x za klasifikačné obdobie.

Záverečná klasifikácia za dané obdobie vychádza z čiastkových hodnotení počas daného obdobia.

Hodnotenie známkou:

Počet percent od	Počet percent do	Známka
100	90	1
89	75	2
74	50	3
49	20	4
19	0	5

Ústne hodnotenie

Je ďalšou formou hodnotenia žiaka. V informatike sa obvykle ústne hodnotí schopnosť žiaka opísať postup riešenia konkrétneho problému, ako aj úroveň teoretických vedomostí. Poskytuje žiakovi spätnú väzbu o stave jeho vedomostí a zručností, účelom ktorej je, aby žiak vedel, v čom sú jeho slabé miesta, o čom má nesprávnu predstavu, v čom vyniká ap. Táto forma hodnotenia neslúži ako podklad ku klasifikácii, má motivačnú funkciu a funkciu spätnej väzby.

Čiastkové hodnotenie

Žiak je hodnotený za nadštandardnú aktivitu na hodine, za samostatnosť, za dodržiavanie pracovných postupov, za tvorivosť a nápaditosť, za záujem o predmet a akokoľvek aktivitu, ktorá súvisí s vyučovacím procesom - napríklad tvorivé nápady, inovatívne, neštandardné postupy riešenia úloh, objavovanie nových súvislostí, riešenie úloh nad rámec povinných úloh. **Za takúto aktivitu je hodnotený hviezdíčkom. Za päť hviezdíčiek je klasifikovaný známkou 1.** Žiak je hodnotený aj za nesplnenie úloh - neodôvodnené nevypracovanie, úplné ignorovanie práce na hodine (napríklad žiak sedí a nerieši úlohy, nezapisuje si preberané učivo, neodovzdá zadanú úlohu určenú na vypracovanie na papieri). **Za takého nesplnenie si úlohy je žiak hodnotený čiernym bodom. Za tri čierne body je klasifikovaný známkou 5.**

Predmet	INFORMATIKA
Ročník	Siedmy
Časová dotácia	1 hodina týždenne / 33 hodín ročne

Tematický celok	Časová dotácia	Výkonový štandard	Obsahový štandard
Reprezentácie a nástroje - práca s grafikou	1	<ul style="list-style-type: none"> digitalizovať grafickú informáciu, zvoliť vhodný formát súboru pre uloženie obrázkov rôznych typov, zakódovať a rozkódovať podľa pokynov rastrový obrázok, navrhnuť postupnosť daných grafických operácií pre dosiahnutie stanoveného výsledku. 	<p>Vlastnosti a vzťahy: obrázky v rastri, formáty súborov a ich vzťah k uloženému obrázku</p> <p>Procesy: kreslenie ako postupnosť príkazov pre vykonávateľa</p>
Reprezentácie a nástroje - práca s textom	4	<ul style="list-style-type: none"> zvoliť vhodný nástroj na prácu s textom, použiť nástroje na vyhľadanie a nahradenie textu, rozlíšiť neformátovaný a formátovaný text, posúdiť vlastnosti textovej informácie podľa stanovených kritérií. 	<p>Pojmy: odrážky a číslovanie, tabuľka</p> <p>Vlastnosti a vzťahy: skryté značky ako súčasť textového dokumentu, obrázok ako súčasť textu, vplyv skrytých znakov na štruktúru aj výsledný vzhľad textu, znaky ako písmená, číslice, špeciálne znaky a symboly, neformátovaný a formátovaný text (t.j., obsahuje aj informácie o zvýrazneniach, písme, odsekoch, zarovnaniach)</p> <p>Procesy: vkladanie tabuľky</p>
Reprezentácie a nástroje - práca s prezentáciami	3	<ul style="list-style-type: none"> používajú nástroje editora na tvorbu a úpravu prezentácií. 	<p>Procesy: manipulácia s poradím snímok, vloženie prepojenia</p>
Reprezentácie a nástroje - práca s multimédiami	5	<ul style="list-style-type: none"> použiť konkrétne nástroje editora na skombinovanie videa, zvuku a textu, rozhodnúť sa pre správne zariadenie pre zaznamenanie zvuku a obrazu, skúmať nové nástroje v konkrétnom editore. 	<p>Pojmy: klip, efekt, prechod, strihanie, časová os</p> <p>Vlastnosti a vzťahy: video ako postupnosť klipov, efektov, prechodov, klip ako zvuk, obrázok, titulok, vzťah medzi rozložením prvkov na časovej osi a výsledkom</p> <p>Procesy: vytvorenie a uloženie záznamu, orezanie, vystrihnutie, umiestnenie klipu</p>
Reprezentácie a nástroje - práca s tabuľkami	4	<ul style="list-style-type: none"> použiť konkrétne nástroje na prácu s tabuľkami, zvoliť a používajú funkcie pre jednoduché výpočty, skúmať nové nástroje v konkrétnom editore. 	<p>Pojmy: tabuľka, riadok, stĺpec, bunka, adresa bunky</p> <p>Vlastnosti a vzťahy: adresa bunky ako pozícia bunky v tabuľke, bunky a typy údajov (číslo, text), vlastnosti bunky ako zarovnanie, farba, veľkosť, okraje bunky, bunky so vzorcami</p> <p>Procesy: pohyb (navigácia) v tabuľke (šípkami, klikaním), vpisovanie údajov, ich upravovanie a zvýrazňovanie, jednoduché výpočty s operáciami sčítania, odčítania, násobenia a delenia, vloženie jednoduchšej funkcie</p>
Reprezentácie a nástroje - informácie	3	<ul style="list-style-type: none"> diskutovať o vlastnostiach jednoduchšej informácie rôzneho typu, voliť vhodnú reprezentáciu reálnej informácie, zakódovať informáciu podľa pokynov do konkrétnej reprezentácie, dekódovať informáciu z jednoduchých reprezentácií, posúdiť kvalitu informácie rôzneho typu na jednoduchšej úrovni, posúdiť vlastnosti súborov rôznych typov (rôzne typy textov, rôzna grafika, zvuk, video), 	<p>Vlastnosti a vzťahy: vzťahy medzi jednotlivými typmi informácie (grafika, text, čísla, zvuk), text a hypertext (napr. na internete, v encyklopédii), možnosť vyhľadávať reťazce (napr. dá sa v texte, a nie v grafike)</p>

		<ul style="list-style-type: none"> vyhľadať a získať informácie v informačnom systéme a databáze (knihnica, el. obchod, rezervácie lístkov...), získať informácie rôznych typov pomocou konkrétnych nástrojov (napr. zoskenovaním, odfotením, nahraním zvuku, videa, ...), rozhodnúť sa pre nástroje na spracovanie informácií (na vyhľadávanie a získavanie, spracovanie informácií a komunikovanie pomocou nástrojov), vyhľadať informácie (v texte, v encyklopédií, v slovníku, v tabuľke). 	
Reprezentácie a nástroje - štruktúry	2	<ul style="list-style-type: none"> orientovať sa v jednoduchej štruktúre - vyhľadávať a získať informácie zo štruktúry podľa zadáných kritérií, organizovať informácie do štruktúr - vytvárať a manipulovať so štruktúrami, ktoré obsahujú údaje a jednoduché vzťahy (tabuľky, grafy, postupnosti obrázkov, čísel,...), interpretovať údaje zo štruktúr - vyvodit' existujúce vzťahy zo zadáných údajov v štruktúre, prerozprávať informácie uložené v štruktúre vlastnými slovami. 	<p>Pojmy: postupnosť, tabuľka (v zmysle frekvenčná, kódovacia, slovník, mriežka)</p> <p>Procesy: práca s grafovými štruktúrami (s mapou, labyrintom, sieťou), práca so stromovými štruktúrami (strom rozhodnutí, stratégií, turnajov, rodokmeň), zapisovanie a vyhľadávanie v jednoduchej štruktúre, zostavovanie štruktúry</p>
Komunikácia a spolupráca - práca s webovou stránkou	1	<ul style="list-style-type: none"> získať informácie z webových stránok a použiť ich vo svojich produktoch (rešpektovať autorské práva). 	Pojmy: webová stránka, informácie
Komunikácia a spolupráca - vyhľadávanie na webe	1	<ul style="list-style-type: none"> vyhľadať rôzne typy informácií na webe, posúdiť správnosť a kvalitu vyhľadaných informácií (výstup vyhľadávania). 	Pojmy: webová stránka, informácie
Komunikácia a spolupráca - práca s nástrojmi na komunikáciu	3	<ul style="list-style-type: none"> komunikovať prostredníctvom konkrétneho nástroja i aplikácie na neinteraktívnu komunikáciu, porovnať klady i zápory komunikácie prostredníctvom chatu a emailu. 	<p>Vlastnosti a vzťahy: chat ako internetový rozhovor, je to iný typ komunikácie ako email</p> <p>Procesy: prijatie a odoslanie správy, výber adresáta, odoslanie viacerým adresátom naraz</p>
Softvér a hardvér - práca so súborami a priečkami	2	<ul style="list-style-type: none"> orientovať sa v štruktúre priečinkov počítača, presúvať, mazať, premenúvať priečinky, vyhľadať súbor alebo priečinok, navrhnuť štruktúru priečinkov, preorganizovať súbory do danej štruktúry priečinkov, 	Vlastnosti a vzťahy: rôzne typy súborov pre rôzne typy informácií (súbor s obrázkom, súbor s textom, súbor s tabuľkou), cesta k súboru a priečinku ako zápis, ktorý určuje umiestnenie súboru a priečinku v štruktúre priečinkov

		<ul style="list-style-type: none"> • zistiť parametre súborov, priečinkov. 	
Softvér a hardvér - práca v operačnom systéme	1	<ul style="list-style-type: none"> • vypnúť nereagujúcu alebo chybnú aplikáciu, • ovládať operačný systém na používateľskej úrovni, • preniesť informácie medzi spustenými aplikáciami pomocou schránky, • použiť nástroje na prispôsobenie si (pracovného) prostredia v počítači, • skúmať nové možnosti operačného systému, • použiť rôznych aplikačný softvér, ktorý je primeraný veku. 	Vlastnosti a vzťahy: schránka ako miesto na krátkodobé uchovávanie alebo prenášanie údajov, operačný systém ako softvér, aplikácia ako softvér Procesy: nastavenie zvuku, pracovnej plochy, klávesnice, používanie nástrojov na simulovanie, modelovanie
Softvér a hardvér - počítač a prídavné zariadenia	3	<ul style="list-style-type: none"> • pracovať s pamäťovými a prídavnými zariadeniami: prenášať, ukladať, kopírovať informácie, • pracovať s prídavnými zariadeniami (napr. naskenovať, vytlačiť dokument, nahráť zvuk, zosnímať obraz fotoaparátom alebo kamerou), • skúmať nové možnosti použitia konkrétneho hardvéru, • porovnať klady a zápory počítačov rôznych typov (napr. stolný počítač, notebook, tablet), • rozlíšiť vstupné a výstupné zariadenia. 	Pojmy: program, procesor, pamäť Vlastnosti a vzťahy: počítač ako zariadenie s procesorom a pamäťou, pamäť si pamätá programy a údaje, pamäť v počítači ako zariadenie na (krátkodobé) uchovanie informácií, disk v počítači ako zariadenie na dlhodobé uchovanie informácií, procesor vykonáva programy (program ako návod pre procesor), tlačiareň, reproduktor/slúchadlá ako zariadenia sprostredkovanie výstupu, skener, digitálny fotoaparát, kamera, mikrofón ako zariadenia na digitalizáciu údajov, rozdiel medzi hardvérom a softvérom

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

KOMPETENCIE

18. vytvára textové dokumenty aj s použitím špeciálnych symbolov a matematických vzorcov
19. pracuje s priečinkami
20. pri práci s počítačom využíva vedomosti o vstupných a výstupných zariadeniach
21. aktívne spracúva informácie z internetu s rešpektovaním autorských práv

PRIEREZOVÉ TÉMY

Prierezová téma	Východisko	Zmysel / cieľ	Tematický celok prierezovej témy	Téma prierezovej témy	Téma predmetu	Tematický celok predmetu	Organizačné zabezpečenie
Mulikultúrna výchova	Občan	Zodpovedný občan	Výchova k občianstvu	Nakupujeme zodpovedne	Projekt v exceli - vianočné nákupy	Informácie okolo nás	Praktické aktivity - fiktívne nákupy na internete, zoznam nakúpeného tovaru, porovnávanie cien
Mulikultúrna výchova	Umenie a estetické hodnoty	Rozvíjať kultúrnosť prejavu	Estetická výchova	Kultúra prejavu	Interaktívna komunikácia	Informačná spoločnosť	Praktické aktivity s internetom

UČEBNÉ ZDROJE

Literatúra

- Blaho, A. a Salanci, Ľ.: Tvorivá informatika - 1. zošit o práci s textom, CD - 2007 -14051/28982
- Blaho, A. a Kalaš, I.: Tvorivá informatika - 1. zošit z programovania, CD - 2005 -5665/8772
- Kalaš, I. a Bezáková, D.: Tvorivá informatika - 1. zošit o číslach a tabuľkách, CD - 2009 - 38851/46310
- Varga, M. a Hrušecká, A.: Tvorivá informatika - 1. zošit s internetom, CD - 2006 - 11016/26870

Didaktická technika

- počítače s pripojením na internet, interaktívna tabuľa, dataprojektor
-

Materiálne výučbové prostriedky

- skener, tlačiareň, digitálny fotoaparát, čítačka pamäťových kariet, USB kľúčik, mobilný telefón, tablet

Ďalšie zdroje

- internet, pripravené prezentácie, pracovné listy, skúsenosti

Človek a príroda

Vzdelávacia oblasť Človek a príroda sa prioritne zameriava na rozvíjanie prírodovednej gramotnosti, ktorá je súčasťou základného vzdelania. Hlavným cieľom vzdelávania v oblasti prírodných vied je hlbšie pochopenie prírodných procesov, k čomu sa dospeje prostredníctvom cielených žiackych činností, v ktorých dominujú bádateľské aktivity. Pre všetky prírodovedné predmety je spoločným cieľom a úlohou budovanie spôsobilostí pre vedeckú prácu, a to najmä spôsobilosti pozorovania, vnímania časových a priestorových vzťahov medzi objektmi a javmi, klasifikácie, merania a predvídania.

Dôležité je hľadanie zákonitých súvislostí medzi pozorovanými vlastnosťami prírodných objektov a javov, ktoré nás obklopujú v každodennom živote a porozumenie ich podstate, čo si vyžaduje interdisciplinárny prístup, a preto aj úzku spoluprácu medzi predmetmi **fyzika, chémia, biológia, geografia**, ale aj matematika. Okrem rozvíjania pozitívneho vzťahu k prírodným vedám sú prírodovedné poznatky interpretované aj ako neoddeliteľná a nezastupiteľná súčasť kultúry ľudstva.

FYZIKA

UČEBNÉ OSNOVY

Vzdelávacia oblasť :	Človek a príroda
Predmet :	Fyzika
Ročník :	Siedmy
Časová dotácia :	Týždenne počet hodín: 1 (počet 1 hodín povinná dotácia v zmysle ŠVP) (počet 0 hodín voliteľná dotácia v zmysle ŠkVP)
	Počet hodín ročne 33 hod.

Charakteristika učebného predmetu:

Základnou charakteristikou predmetu je hľadanie zákonitých súvislostí medzi pozorovanými vlastnosťami prírodných objektov a javov, ktoré nás obklopujú v každodennom živote.

Porozumenie podstate javov a procesov si vyžaduje interdisciplinárny prístup, a preto aj úzku spoluprácu s chémiou, biológiou, geografiou a matematikou. Okrem rozvíjania pozitívneho vzťahu k prírodným vedám sú prírodovedné poznatky interpretované aj ako neoddeliteľná a nezastupiteľná súčasť kultúry ľudstva. V procese vzdelávania sa má žiakom sprostredkovať poznanie, že neexistujú bariéry medzi

jednotlivými úrovňami organizácie prírody a odhaľovanie jej zákonitostí je možné len prostredníctvom koordinovanej spolupráce všetkých prírodovedných odborov s využitím prostriedkov IKT.

Formy aktívneho poznávania a systematického bádania vo fyzike sú si v metódach a prostriedkoch výskumnej činnosti príbuzné s ostatnými prírodovednými disciplínami. Žiaci preto budú mať čo najviac príležitostí na aktivitách osvojovať si vybrané (najčastejšie experimentálne) formy skúmania fyzikálnych javov. Každý žiak dostane také základy, ktoré z neho spravia prírodovedne gramotného jedinca tak, aby vedel robiť prírodovedné úsudky a vedel použiť získané vedomosti na efektívne riešenie problémov.

Pri výučbe je najväčšia pozornosť venovaná samostatnej práci žiakov – aktivitám, ktoré sú zamerané na činnosti vedúce ku konštrukcii nových poznatkov. Dôraz sa kladie aj na také formy práce, akými sú diskusia, brainstorming, vytváranie logických schém a pojmových máp a práca s informáciami.

Okrem objavovania a osvojovania si nových poznatkov a rozvíjania kompetencií fyzikálne vzdelávanie poskytne žiakovi možnosť získania informácií o tom, ako súvisí rozvoj prírodných vied s rozvojom techniky, technológií a so spôsobom života spoločnosti.

Výučba fyziky v rámci prírodovedného vzdelávania má u žiakov prehľbiť aj hodnotové a morálne aspekty výchovy, ku ktorým patria predovšetkým objektivita a pravdivosť poznania. To bude možné dosiahnuť slobodnou komunikáciou a nezávislou kontrolou spôsobu získavania dát alebo overovania hypotéz.

Žiak prostredníctvom fyzikálneho vzdelávania získa vedomosti na pochopenie vedeckých ideí a postupov potrebných pre osobné rozhodnutia, na účasť v občianskych a kultúrnych záležitostiach a dá im schopnosť zmysluplne sa stavať k lokálnym a globálnym záležitostiam, ako zdravie, životné prostredie, nová technika, odpady a podobne. Žiak by mal byť schopný pochopiť kultúrne, spoločenské a historické vplyvy na rozvoj vedy, uvažovať nad medzinárodnou povahou vedy a vzťahoch s technikou.

V štátnom vzdelávacom programe je povinný (minimálny) obsah predmetu fyzika na 2. stupni základnej školy (ISCED 2) rozvrhnutý na 150 vyučovacích hodín (5 hodinová týždenná časová dotácia x 30 hodín). Na každej z týchto hodín sa trieda delí na skupiny podľa príslušných predpisov. Rozloženie vyučovacích hodín do jednotlivých ročníkov je v kompetencii každej školy. Vzhľadom na experimentálny charakter predmetu sa neodporúča fyziku zaraďovať v danom ročníku s časovou dotáciou jedna hodina týždenne, lebo by sa veľmi ťažko podarilo splniť vytýčené ciele na požadovanej úrovni. Navrhuje sa riaditeľom škôl minimálnu týždennú dotáciu predmetu doplniť z voliteľných hodín určených na školský vzdelávací program tak, aby sa vyučovaniu fyziky na 2. stupni základnej školy venovalo aspoň 6 hodín týždenne. Na predmet fyzika nadväzujú v rámci školského vzdelávacieho programu rozširujúce hodiny fyziky a vyučovacie predmety obsahovo a tematicky blízke fyzike.

Ciele učebného predmetu:

A: všeobecné ciele predmetu

Intelektuálna oblasť

- vedieť vysvetliť na primeranej úrovni prírodné javy v bezprostrednom okolí a vedieť navrhnúť metódy testovania hodnovernosti vysvetlení,
- rozvíjať schopnosti myslieť koncepčne, kreatívne, kriticky a analyticky,
- vedieť aplikovať logické postupy a kreativitu v skúmaní javov v bezprostrednom okolí,

- vedieť získať, triediť, analyzovať a vyhodnocovať informácie z rozličných vedeckých a technologických informačných zdrojov,
- využívať informácie na riešenie problémov, efektívne rozhodnutia a pri rozličných činnostiach,
- vedieť rozlíšiť argumenty od osobných názorov, spoľahlivé od nespoľahlivých informácií,
- vedieť obhájiť vlastné rozhodnutia a postupy logickou argumentáciou založenou na dôkazoch,
- vedieť analyzovať vzájomné vzťahy medzi vedou, technikou a spoločnosťou.

Schopnosti a zručnosti

- porovnávať vlastnosti látok a telies pozorovaním aj pomocou meradiel fyzikálnych veličín,
- nájsť súvislosti medzi fyzikálnymi javmi a aplikovať ich v praxi,
- využívať každú príležitosť na rozvíjanie logického myslenia,
- vedieť pripraviť, uskutočniť aj vyhodnotiť jednoduchý fyzikálny experiment,
- dodržiavať pravidlá bezpečnosti práce počas experimentovania,
- trénovať schopnosť sústredene pracovať a trpezlivo sa dopracovať k výsledku,
- vynakladať na dosiahnutie cieľa maximálne úsilie a zvládať prípadný neúspech,
- zdokonaľovať sa v komunikácii so spolužiakmi, vedieť pracovať v skupinách,
- vedieť správne formulovať aj otázky aj odpovede, ale aj počúvať druhých. Dokázať obhájiť svoj názor a nehanbiť sa priznať vlastnú chybu
- riešiť problémové situácie,
- vedieť nájsť, získať a spracovať informácie z odbornej literatúry a iných zdrojov aj ich kriticky zhodnotiť z hľadiska ich správnosti, presnosti a spoľahlivosti.

Postojová oblasť

- naučiť žiakov pristupovať k riešeniu problémov,
- byť otvoreným k novým objavom, vedeckým a technickým informáciám,
- vzbudiť u žiakov záujem o prírodu, prírodné vedy a svet techniky,
- snažiť sa pochopiť fyzikálne zákony a využívať ich vo svojom živote, lebo človek je súčasťou prírody, v ktorej platia fyzikálne zákony,
- osvojiť si a rozvíjať schopnosť cielene experimentovať, lebo experiment je jednou zo základných metód aktívneho poznávania vo fyzike a rozvíja nielen manuálne zručnosti, ale aj rozumové schopnosti,
- vytvárať pozitívny vzťah žiakov k procesu poznávania a zdokonaľovania svojich schopností.

Sociálna oblasť

- uvedomiť si poslanie prírodných vied, ako ľudského atribútu na vysvetlenie reality nášho okolia,
- uvedomiť si možnosti, ale aj hranice využitia vedy a techniky v spoločnosti,
- vedieť kriticky posúdiť úžitok a problémy spojené s využitím vedeckých poznatkov a techniky pre rozvoj spoločnosti,
- vedieť sa učiť, komunikovať a spolupracovať v tímoch,
- vedieť sa rozhodovať,
- byť autoregulatívny napr. pri dodržiavaní pracovnej disciplíny, vlastnom samovzdelávaní,
- mať cit pre hranice vlastných kompetencií a svoje miesto spoločnosti.

B: hlavné ciele predmetu

1. Žiak získa schopnosť pozorovať a skúmať fyzikálne javy vo svojom okolí a na základe osvojených poznatkov ich vysvetliť.
2. Žiak vie zostaviť experiment potvrdzujúci pozorovaný fyzikálny jav, vie pomenovať fyzikálne veličiny, odmerať ich hodnoty a správne zapísať.
3. Žiak získa schopnosť triediť informácie a osvojené poznatky a využívať ich v praktickom živote.
4. Žiak bude rozvíjať environmentálne cítenie.

Prierezové témy:

(rozdelenie do tematických celkov, v ktorom budeme uplatňovať prierezovú tému - názov prierezovej témy + tematický celok)

Mediálna výchova

Spaľovacie motory.
Energetická hodnota potravín.

Osobnostný a sociálny rozvoj

Práca v skupinách, projekty, aktivity
- objektívne zhodnotenie vlastnej práce ako aj práce spolužiakov

Environmentálna výchova

Kyslé dažde.
Ochrana životného prostredia - skleníkový efekt, ozónová vrstva.

Ochrana človeka a zdravia

Bod varu.
Stanovenie energetickej hodnoty potravín formou ich spaľovania.
Kyslé dažde.

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

Praktické meteorologické pozorovania, meteorologická stanica.
Zostrojenie kalorimetra z jednoduchých pomôcok.
Stanovenie energetickej hodnoty potravín formou ich spaľovania.

Kľúčové kompetencie absolventa primárneho vzdelávania v predmete

- identifikovať a správne používať základné fyzikálne veličiny, opísať, vysvetliť alebo zdôvodniť fyzikálne javy pozorované vo svojom okolí, prírode,
- správne sa vyjadrovať verbálne, písomne a graficky k danej téme, vedieť využiť informačné a komunikačné zdroje, vyhľadávať, triediť a spracovávať informácie a dáta z rôznych zdrojov,

- zrozumiteľne prezentovať svoje poznatky, skúsenosti a zručnosti, vedieť spracovať a prezentovať jednoduchý projekt,
- vyjadrovať svoje názory, postoje a skúsenosti, pracovať vo dvojiciach alebo v skupinách, vzájomne si pomáhať, prezentovať a zhodnotiť výsledky svojej alebo skupinovej práce, sebakriticky sa hodnotiť, svoje výsledky, objektívne zhodnotiť prácu spolužiakov,
- používať správne postupy a techniky pri praktických činnostiach, dodržiavať pravidlá bezpečnosti a ochrany zdravia, aplikovať teoretické poznatky a skúsenosti v praktických podmienkach.

Štruktúra kompetencií – spôsobilostí rozvíjaných vyučovaním predmetu:

a) Kompetencie kognitívne – poznávacie

- Formulovať a riešiť problémy, používať stratégie riešenia
- Uplatňovať kritické myslenie
- Nájsť si vlastný štýl učenia a vedieť sa učiť v skupine
- Myslieť tvorivo a uplatňovať jeho výsledky

b) Kompetencie na riešenie problémov

- Vysvetliť niektoré javy pomocou známych zákonov alebo pomocou jednoduchších javov
- Zrealizovať jednoduchý experiment podľa návodu, navrhnúť a zrealizovať jednoduchý experiment, ktorý simuluje určitý jav, alebo dáva odpoveď na určitú otázku.

c) Kompetencie komunikačné

- Tvoriť, prijímať a spracovať informácie
- Vyhľadať informácie
- Formulovať svoj názor a argumentovať

d) Kompetencie interpersonálne

- Akceptovať skupinové rozhodnutia
- Kooperovať v skupine
- Tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín
- Diskutovať a viesť diskusiu o odbornom probléme

e) Kompetencie intrapersonálne

- Ovládať svoje správanie
- Vytvárať si vlastný hodnotový systém

f) Kompetencie pracovné

- Manuálne zručnosti pri príprave pomôcok a experimentov
- dodržiavanie pravidiel bezpečnosti a ochrany zdravia

Vzdelávací štandard z predmetu Fyzika - výkonový a obsahový štandard

1) Teplota. Skúmanie premien skupenstva látok

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p><u>Žiak vie/dokáže:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ opísať pozorované javy pri skúmaní premien skupenstva látok, ✓ navrhnuť k meraniam tabuľku, ✓ zaznamenať časový priebeh teploty pri premenách skupenstva do tabuľky a grafu, analyzovať záznamy z meraní, ✓ objaviť z výsledkov experimentu faktory ovplyvňujúce vyparovanie (počiatočná teplota, veľkosť voľného povrchu kvapaliny, prúdenie vzduchu), ✓ objaviť z výsledkov experimentu rozdiel medzi vyparovaním a varom, charakteristiky varu, ✓ modelovať experimentom zostrojenie teplomera, vznik dažďa, ✓ vyhľadať hodnoty teploty varu, teploty topenia (tuhnutia) látok v tabuľkách, ✓ zrealizovať a vyhodnotiť meteorologické pozorovania a merania, ✓ prezentovať výsledky aktivít pred spolužiakmi. 	<ul style="list-style-type: none"> - meranie teploty, modelovanie zostrojenia Celziovho teplomera, kalibrácia teplomera, - teplota, značka t, jednotka teploty °C, - meranie času, meranie teploty v priebehu času, graf závislosti teploty od času, využitie PC pri zostrojovaní grafov, - čas, značka t, jednotky času s, min, h, - premena kvapaliny na plyn, vyparovanie, podmienky vyparovania, vlhkomer, - var, teplota varu, graf závislosti teploty od času pri vare vody, tlak vzduchu a teplota varu, - premena vodnej pary na vodu, kondenzácia, teplota rosného bodu, - destilácia, modelovanie dažďa, - premena tuhej látky na kvapalnú, kvapalnej látky na tuhú, topenie, tuhnutie, teplota topenia a tuhnutia pre kryštalické a amorfné látky, - graf závislosti teploty od času pri topení a tuhnutí, - meteorologické pozorovania

2) Teplo

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p><u>Žiak vie/dokáže:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ opísať historický prístup k chápaniu pojmu teplo, ✓ overiť experimentom fyzikálnu vlastnosť látok – tepelná vodivosť, ✓ opísať využitie tepelných vodičov a tepelných izolantov v praxi, ✓ dodržať podmienky experimentu, ✓ odhadnúť výslednú teplotu pri výmene tepla medzi horúcou a studenou vodou, ✓ overiť experimentom odovzdávanie tepla kovmi vode, 	<ul style="list-style-type: none"> - historické aspekty chápania pojmu teplo, staršia jednotka tepla cal, - teplo a pohyb častíc látky, teplota, - šírenie tepla vedením, prúdením a žiarením, - tepelné vodiče a tepelné izolanty, - odovzdávanie a prijímanie tepla telesom, kalorimeter, - výsledná teplota pri výmene tepla medzi horúcou a studenou vodou, - výsledná teplota pri odovzdávaní tepla horúcimi kovmi (Cu, Al, Fe) vode, rozdiel dvoch teplôt (Δt),

<ul style="list-style-type: none"> ✓ objaviť z výsledkov experimentu faktory ovplyvňujúce veľkosť prijatého a odovzdaného tepla, ✓ vyhľadať hodnoty hmotnostnej tepelnej kapacity látok v tabuľkách, ✓ riešiť úlohy s využitím vzťahu pre výpočet tepla, ✓ overiť postup stanovenia energetickej hodnoty potravín (napríklad spaľovaním) ✓ získať informácie o energetickej hodnote potravín, ✓ posúdiť negatívne vplyvy spaľovacích motorov na životné prostredie a spôsoby eliminácie týchto vplyvov. 	<ul style="list-style-type: none"> - tepelná rovnováha, - hmotnostná tepelná kapacita, značka c, jednotka $\text{J/kg} \cdot ^\circ\text{C}$, - teplo, značka Q, jednotka J, vzťah $Q = c \cdot m \cdot \Delta t$ - teplo a premeny skupenstva, - energetická hodnota potravín
---	---

Organizačné formy

<i>Základná organizačná forma</i>	<i>Ostatné organizačné formy</i>
<p style="text-align: center;">vyučovacia hodina</p> <p><u>Typy vyučovacej hodiny:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. základného typu, 2. motivačného typu, 3. expozičného typu, 4. fixačného typu, 5. aplikačného typu, 6. diagnostického typu 7. projektového typu 	<p>predmetová olympiáda vedomostné súťaže a kvízy praktické aktivity exkurzie ochrana človeka a prírody</p> <p>volí učiteľ podľa podmienok školy a regionálnych možností, pričom dbá na dodržiavanie zásad bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov</p>

Metódy a formy práce

Pri realizovaní cieľov a úloh z Fyziky ma významné postavenie výber optimálnych vyučovacích metód a organizačných foriem vyučovania:

- motivačné metódy: motivačný rozhovor, motivačný problém, motivačná demonštrácia
- expozičné metódy: vysvetľovanie, rozhovor, inštruktáž
- problémové metódy: heuristická metóda, projektová metóda, praktické aktivity

- fixačné metódy: metódy opakovania a precvičovania

7.ročník

	Hlavná téma:	Obsah:
1.	<p><u>Teplota. Skúmanie premien skupenstva látok</u></p> <p><i>Teplota a čas</i></p> <p><i>Premena kvapaliny na plyn</i></p> <p><i>Premena plynu na kvapalinu</i></p> <p><i>Topenie a tuhnutie</i></p>	<p>Meranie teploty. Teplomer Meranie času. Meranie teploty v priebehu času</p> <p>Vyparovanie Var Tlak vzduchu a var</p> <p>Kondenzácia Modelovanie dažďa</p> <p>Topenie Tuhnutie</p> <p><i>Aktivity – nepovinná časť</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Praktické meteorologické pozorovania, meteorologická stanica (dlhodobá tímová práca a pozorovanie) 2. Vplyv tlaku vzduchu na teplotu varu vody 3. Ochrana životného prostredia
2.	<p><u>Teplo</u></p> <p><i>Výmena tepla</i></p> <p><i>Teplo a využiteľná energia</i></p> <p><i>Spaľovacie motory</i></p>	<p>Predstavy o teple Šírenie tepla. Kalorimeter Výmena tepla medzi horúcou a studenou vodou Výmena tepla medzi kovmi a vodou Ako meriame teplo Látka a teplo. Výpočet tepla Teplo a premeny skupenstva</p> <p>Energetická hodnota potravín Tepelný motor a parný stroj Spaľovacie motory</p> <p><i>Aktivity – nepovinná časť</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zistenie energetickej hodnoty potravín, napr. spaľovanie orieška 2. Tepelné spaľovacie motory 3. Pozorovanie tepelnej výmeny medzi telesom z kovu (železo, hliník, meď) a vodou

Obsah učebného predmetu
Prehľad tematických celkov, časová dotácia

<i>Tematický celok (TC)</i>	<i>7. ročník</i>	
	<i>Povinné</i>	<i>voliteľné</i>
1. Teplota. Skúmanie premien skupenstva látok	14	0
2. Teplo	15	0
3. Spaľovacie motory	4	
Spolu hodín	33	0

BIOLÓGIA

ÚVOD

Vzdelávací štandard predmetu stanovuje nielen výkon a obsah, ale umožňuje aj rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov. Pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek. K vymedzeným výkonom sa priradzuje obsahový štandard, v ktorom je učivo štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Stanovený učebný obsah môže učiteľ tvorivo modifikovať v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov. Vzdelávací štandard je koncipovaný tak, aby učiteľ nepredkladal žiakom len hotové poznatky, ale vytváral im primerané podmienky na aktívne osvojovanie vedomostí. Vytvára priestor, ktorý umožňuje žiakom manipulovať s konkrétnymi predmetmi, pozorovať javy, merať, vykonávať experimenty, vzájomne diskutovať, riešiť otvorené úlohy, praktické a teoretické problémy. Žiacke objavovanie, bádanie, skúmanie sú základnými prístupmi, ktoré umožňujú nielen osvojiť si nové vedomosti, ale aj základy spôsobilostí vedeckej práce a vytvárajú pozitívne postoje k vedeckému spôsobu poznávania sveta.

Vzhľadom na charakter a ciele predmetu sa organizácia vyučovania prispôbi počtu žiakov v triede. Tým sa garantujú vonkajšie podmienky na adekvátnu realizáciu výučby a splnenie výkonového a obsahového štandardu.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Vyučovací predmet biológia je na základnej škole zameraný na poznávanie javov a procesov

prebiehajúcich v prírode vo vzájomných súvislostiach a vedie žiakov k chápaniu prírody ako celku. Sústreďuje sa najmä na tie javy, ktoré bezprostredne ovplyvňujú život človeka. Ich poznanie je východiskom pre formovanie pozitívneho vzťahu k živej prírode, rozvíjanie schopnosti ekologicky myslieť a konať, ako aj pre upevňovanie návykov dôležitých pre zachovanie zdravia.

CIELE PREDMETU

Žiaci

- získajú základnú predstavu o prírode ako výsledku vzájomného pôsobenia jej zložiek,
- pochopia prírodné javy, procesy a objekty vo vzájomných súvislostiach,
- získajú informácie o prírode pozorovaním, pátraním, skúmaním a využitím rôznych zdrojov,
- analyzujú, interpretujú, triedia a hodnotia informácie o organizmoch a prírode,
- používajú správnu terminológiu na opísanie procesov a javov v živej a neživej prírode,
- plánujú, uskutočňujú, zaznamenávajú a vyhodnocujú jednoduché biologické pozorovania a pokusy,
- diskutujú o význame a praktických dôsledkoch vybraných vedeckých objavov,
- aplikujú osvojené spôsobilosti a vedomosti na podporu svojho zdravia,
- chránia prírodu a šetria prírodné zdroje,
- plánujú a realizujú jednoduché projekty v oblasti biológie,
- prezentujú a obhajujú výsledky svojej práce.

Učebné osnovy pre vyučovací predmet biológia pre 7.ročník

Názov ŠVP	Škola pre život
Názov ŠkVP	Školský vzdelávací program Základnej škola, Komenského 135/6, Medzilaborce
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda
Časový rozsah výučby - ŠkVP	2 hodiny/ týždeň 66 hodín/ rok
Ročník	7.
Stupeň vzdelania	ISCED 2
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Dátum schválenia	Plán bol prerokovaný a schválený na zasadnutí PK

Charakteristika učebného predmetu

Učebný predmet umožňuje rozvíjať a prehĺbovať poznatky o živých organizmoch s dôrazom na vzájomné vzťahy organizmov a vzťahy k prostrediu, ako aj človeka k živým a neživým zložkám prostredia. Predmet je zameraný na chápanie živej a neživej prírody ako celku. To predstavuje poznanie konkrétnych prírodných celkov a život organizmov v ich životnom prostredí. Orientuje sa na prejavy života a vzájomné vzťahy organizmov, chápanie základných súvislostí živých a neživých zložiek prírody, ako výsledku vzájomného pôsobenia rôznych procesov. Vedie k schopnosti triediť informácie a poznatky, využívať ich v praktickom živote, rozvíjať aktívny a pozitívny vzťah k prírode, človeku a ochrane jeho zdravia.

Základným štruktúrnym prvkom je špirálovité usporiadanie obsahu v jednotlivých ročníkoch a tematických celkoch. Poznatky sa rozvíjajú na základe princípu od vonkajších k vnútorným štruktúram vo vzájomných vzťahoch a súvislostiach.

Učivo v 7. ročníku nadväzuje na predchádzajúci učebný systém s rešpektovaním vzájomných súvislostí. Štruktúra učiva umožňuje plynulý prechod k pochopeniu človeka ako biologického objektu. Na základe anatomicko-fyziologických poznatkov vedie k pochopeniu princípov individuality, biologickej a sociálnej

podstaty človeka. Usporiadanie učiva umožňuje pochopenie základných spoločenských vzťahov na základe etických noriem, vedie k osvojovaniu si zdravého životného štýlu a k ochrane človeka pred škodlivými vplyvmi.

Ciele učebného predmetu

Ciele sú zamerané na poznávanie živej a neživej prírody ako celku, čo predstavuje:

- poznať a chápať život v prírodných celkoch a život organizmov v nich žijúcich
- poznať väzby organizmov na životné prostredie v prejavoch života a vzájomných vzťahoch ako súčastí celku
- chápať základné súvislosti a vzťahy prírodných objektov, ako výsledok vzájomného pôsobenia prírodných procesov a javov
- chápať základné biologické procesy vo väzbe na živé a neživé zložky prírody
- viesť k schopnosti triediť informácie a osvojené poznatky a využívať ich v praktickom živote

Výchovno-vzdelávacie stratégie

Kompetencie v oblasti prírodných vied:

- poznávať živé organizmy a ich význam v prírode a pre život človeka
- rozvíjať schopnosti a zručnosti pri riešení praktických aktivít, spracovávaní jednoduchých správ z pozorovaní a jednoduchých školských projektov
- rozvíjať zručnosti pri práci s prírodninami a pri terénnych pozorovaniach
- identifikovať a správne používať základné pojmy
- objektívne opísať základné znaky biologických objektov a procesov
- vedieť vysvetliť podstatu javov, procesov a vzťahov
- predpokladať a určiť príčinné súvislosti, pozorovať, experimentovať a odhadovať
- aplikovať poznatky a skúsenosti v praktických podmienkach

Stanovené ciele sa dosahujú rozvíjaním ďalších kľúčových kompetencií žiakov:

1. Kompetencie v oblasti komunikačných schopností:

- A. vecne a správne sa vyjadrovať verbálne, písomne a graficky k danej učebnej téme
- B. vedieť využiť informačné a komunikačné zdroje
- C. vyhľadávať, triediť a spracovávať informácie a dáta z rôznych zdrojov
- D. zrozumiteľne prezentovať svoje poznatky, skúsenosti a zručnosti
- E. vedieť spracovať jednoduchú správu z pozorovania na základe danej štruktúry
- F. vedieť spracovať a prezentovať jednoduchý projekt so zameraním na ciele, metódy, výsledky a ich využitie

2. Kompetencie v oblasti identifikácie problémov, navrhovania riešenia a schopnosti ich riešiť:

- A. navrhovať rôzne riešenia úloh, postupov a prístupov
- B. využívať tvorivosť a nápaditosť, samostatne tvoriť závery na základe zistení, skúmaní alebo riešení úloh
- C. riešiť úlohy zamerané na rozvoj porozumenia a aplikácie

3. Oblasť sociálnych kompetencií:

- A. vyjadrovať svoje názory, postoje a skúsenosti
- B. pracovať vo dvojiciach alebo v skupinách, vzájomne si radiť a pomáhať
- C. prezentovať a zhodnotiť výsledky svojej alebo skupinovej činnosti, vedieť zhodnotiť vlastné výkony a pokroky v učení

4. Kompetencie v oblasti získavať, osvojovať si a rozvíjať manuálne zručnosti:

- A. používať správne postupy a techniky pri praktických činnostiach
- B. dodržiavať pravidlá bezpečnosti a ochrany zdravia
- C. využívať učebné, kompenzačné a iné pomôcky
- D. rozvíjať zručnosti pri práci s prírodninami a pri terénnych pozorovaniach
- E. aplikovať teoretické poznatky a skúsenosti v praktických podmienkach

Stratégia vyučovania

Do obsahu predmetu sú zapracované nasledovné **prierezové témy**:

Ochrana

života a zdravia (OŽZ), Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR), Environmentálna výchova (ENV), Tvorba

projektu a prezentačné zručnosti (TPP), Tvorba projektu a prezentačné zručnosti (TPP), Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR), Protidrogová výchova (PDV). Zaradením väčšieho počtu praktických aktivít a projektu do obsahu vzdelávania rovnomerne počas celého školského roka, chceme poskytnúť priestor na rozvoj kľúčových kompetencií každého žiaka a zároveň posilniť budovanie kladného vzťahu k prírode. Vyhľadávaním informácií podľa individuálnych záujmov žiaka a ich následným spracovaním podľa individuálnych schopností, chceme posilniť dôveru v seba samého a dopriať každému žiakovi zažiť pocit z úspechu. V predmete plánujeme realizovať nasledovné **metódy a formy práce**:

Metódy vyučovania

Pri voľbe vyučovacích metód a foriem prihliada učiteľ na usporiadanie obsahu vyučovania, vlastné činnosti a činnosti žiakov zacielené na dosiahnutie stanovených cieľov a kľúčových kompetencií žiakov.

Voľba metód závisí od obsahu učiva, cieľov vyučovacej hodiny, vekových a iných osobitostí žiakov a aktuálneho materiálneho vybavenia.

1. Motivačné metódy:

Motivačné metódy smerujú k vzbudeniu záujmu žiakov o učebnú činnosť: motivačné rozprávanie (citové približovanie obsahu učenia), motivačný rozhovor (aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov), motivačný problém (upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému), motivačná demonštrácia (vzbudenie záujmu pomocou ukážky).

2. Expozičné metódy:

Expozičné metódy smerujú k vytváraniu nových poznatkov a zručností: rozprávanie (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie), vysvetľovanie (logické systematické sprostredkovanie učiva), rozhovor (verbálna komunikácia formou otázok a odpovedí na vyjadrenie faktov, konvergentných a divergentných otázok, otázok na pozorovanie, posúdenie situácie, hodnotenie javov, rozhodovanie), beseda (riešenie aktuálnych otázok celým kolektívom), demonštračná metóda (demonštrácia obrazov, modelov, prírodnín...), krátkodobé a dlhodobé pozorovanie, pri projektoch, praktických aktivitách a samostatných pozorovaniach (cielené systematické vnímanie objektov a procesov), manipulácia s predmetmi (praktické činnosti, experimentovanie, pokusy, didaktická hra), inštruktáž (vizuálne a auditívne podnety k praktickej činnosti, vedenie žiakov k chápaniu slovnému a písomnému návodu).

3. Problémové metódy:

Heuristická metóda (učenie sa riešením problémov založenom na vymedzení a rozборе problému, tvorbe a výbere možných riešení a vlastnom riešení) a projektová metóda (riešenie projektu, komplexná praktická úloha, problém, téma, ktorej riešenie teoretickou aj praktickou činnosťou vedie k vytvoreniu určitého produktu).

4. Práca s knihou a textom:

Čítanie s porozumením, spracovanie textových informácií, učenie sa z textu, orientácia v štruktúre textu, vyhľadávanie, triedenie, využívanie podstatných informácií.

5. Samostatné učenie sa prostredníctvom IKT:

Samostatné učenie prostredníctvom informačnej a komunikačnej techniky a experimentovanie (samostatné hľadanie, skúšanie, objavovanie).

6. Aktivizujúce metódy:

Diskusia (vzájomná výmena názorov, uvádzanie argumentov, zdôvodňovanie za účelom riešenia daného problému), situačná metóda (riešenie problémového prípadu reálnej situácie so stretom záujmov), kooperatívne vyučovanie (forma skupinového vyučovania založená na vzájomnej závislosti členov heterogénnej skupiny).

7. Fixačné metódy:

Metódy opakovania a precvičovania učiva, (ústne a písomné opakovanie, opakovanie s využitím učebnice a inej literatúry, domáce úlohy...).

8. Pre realizáciu cieľov sú dôležité **praktické aktivity** (samostatná činnosť na základe inštrukcie) – pozorovanie dostupných prírodných procesov na podporu chápania vzájomné vzťahy a ich významu.

Pri realizácii uvedených metód vyučovania kladieme dôraz hlavne na:

- krátkodobé a dlhodobé pozorovanie (pri praktických aktivitách, projekte)
- praktický nácvik zručností pri praktických aktivitách
- predvádzanie – názorné pomôcky, modely, obrazy, prírodniny ...

- uprednostnenie dialogických metód (rozhovor, diskusia, beseda) pred monologickými (rozprávanie, vysvetľovanie, výklad)
- prácu s odbornou literatúrou, prácu s textom
- samostatné učenie sa prostredníctvom IKT
- použite analyticko-syntetických, induktívno-deduktívnych a porovnávacích logických postupov pri vyučovaní
- využitie kognitívnych (hľadanie súvislostí) a zážitkových metód

Organizačné formy

Z organizačných foriem sa uplatňuje :

- výkladová vyučovacia hodina kombinovaná s tvorivou samostatnou prácou žiakov (individuálnou, skupinovú, frontálnou, diferencovanou)
- praktická aktivita, projekt, samostatné pozorovanie
- terénne pozorovanie

Dôraz vo vyučovacom procese kladieme na dodržiavanie didaktickej zásady primeranosti, názornosti, uvedomelosti a aktivity

Hodnotenie a kritériá hodnotenia

Pri hodnotení žiaka sa prihliada na jeho osobnostný rast, ako zvládol učivo, ako vie využiť získané vedomosti v bežnom živote. Hodnotenie pôsobí na žiaka motivačne. Žiaci budú hodnotení podľa aktuálnych metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu.

V hodnotení žiaka v predmete biológia sa využíva:

1.formatívne hodnotenie: toto hodnotenie umožňuje žiakovi odstraňovať nedostatky a učiteľ mu poskytne rady na jeho zlepšenie (**verbálne hodnotenie** žiaka)

2.neformálne hodnotenie: cieľom tohto hodnotenia je zhodnotiť prácu žiaka v skupine alebo v individuálnej práci (**verbálne hodnotenie** žiaka)

3.priebežné hodnotenie:

- klasifikácia praktických aktivít, pozorovaní, projektových prác
- klasifikácia písomných prác po skončení tematického celku alebo skupiny podobných tém
- klasifikácia frontálneho verbálneho skúšania

Najmenší predpokladaný počet známok za polrok:

- ústne skúšanie	- 2
- písomné skúšanie	- 2
- praktické aktivity, projekty, iné	- 2

Stupnica hodnotenia písomných prác:

<u>Známka:</u>	<u>Percentuálna úspešnosť:</u>
výborný – 1	100% - 90%
chválitebný – 2	89% - 75%
dobrý – 3	74% - 50%
dostatočný – 4	49% - 25%
nedostatočný – 5	24% - 0%

Pri realizácii hodnotenia žiaka kladieme dôraz hlavne na:

- **aktívny prístup žiaka**
- vypracovanie projektu – „Zdravý životný štýl“
- praktické aktivity – 5/školský rok
- samostatné pozorovanie – 1/školský rok
- verbálnu formu – orientačné skúšanie
(v rámci motivačnej diskusie, riešenia problému),
uprednostňovať princíp dobrovoľnosti
- písomnú formu – písomné previerky po skončení
tematického celku, alebo skupiny podobných tém
- dobrovoľné referáty, projekty...

Učebné zdroje

- obrazy, modely, prírodniny
- prezentácie na interaktívnej tabuli
- mikroskopické preparáty
- encyklopédie, atlasy
- iná odborná literatúra
- časopisy
- pracovné listy
- IKT
- internet
- DVD
- Učebnice – Mária Uhereková, Ida Hantabálová, Biológia pre 7. ročník základných škôl, Expol Pedagogika 2010 – ešte nie je k dispozícii

Obsah vzdelávania pre 7. ročník:

1. Obsah učebného predmetu – tematické celky
2. Obsahový a výkonový štandard – ŠVP
3. Tematický výchovno-vzdelávací plán – ŠkVP

1. Obsah učebného predmetu – tematické celky:

1. Stavba tela stavovcov
2. Človek a jeho telo
3. Zdravie a život človeka

Praktické aktivity

2. Obsahový a výkonový štandard – ŠVP

Obsahový štandard - ŠVP	Výkonový štandard - ŠVP
Stavba tela stavovcov	
Povrch tela stavovcov. Spoločné a odlišné znaky.	Uviesť príklady stavovcov pokrytých šupinami, perím, srstou. Zdôvodniť odlišnosti kožných útvarov stavovcov. Označiť na ukážke časti vtáčieho pera. Zdôvodniť na príklade stavovca význam sfarbenia podľa prostredia v ktorom žije.
Oporná sústava stavovcov. Pohybová sústava stavovcov. Základné funkcie a význam orgánov.	Zdôvodniť prispôbenie stavovcov životnému prostrediu na ukážke kostry končatín Vysvetliť význam prsnej kosti s hrebeňom u vtákov. Zdôvodniť význam dutých kostí vtákov. Rozlíšiť párnokopytníka a nepárnokopytníka na ukážke kostry končatiny. Pomenovať tkanivá tvoriace svalstvo končatín, vnútorných orgánov, srdca stavovcov. Vysvetliť princíp činnosti dvoch svalov. Uviesť príklad stavovca, ktorý sa pohybuje plávaním, skákaním, plazením, lietaním, kráčaním a behom.
Tráviaca sústava rýb, obojživelníkov, plazov a vtákov. Tráviaca sústava cicavcov. Základné funkcie a význam orgánov.	Opísať na ukážke časti tráviacej sústavy stavovcov. Uviesť príklad stavovca s jedovými zubami. Uviesť význam vysunovateľného jazyka obojživelníkov, plazov, niektorých vtákov. Uviesť význam hrvoľa, žľaznatého a svalnatého žalúdka vtákov. Určiť na ukážke orgány na prijímanie potravy, trávenie a vstrebávanie cicavcov. Priradiť hlodavé zuby a kly k príkladom cicavcov. Určiť bylinožravého, hmyzožravého a mäsožravého cicavca na ukážke chrupu. Uviesť príklad prežúvavého a neprežúvavého cicavca.
Dýchacia sústava stavovcov. Základné funkcie a význam orgánov.	Uviesť príklad stavovca, ktorý dýcha žiabrami a pľúcami. Pomenovať dýchacie orgány žubrienky, dospelého obojživelníka. Porovnať dýchacie orgány ryby, plaza, vtáka a cicavca. Zdôvodniť úhyn ryby, ak je dlhší čas mimo vody. Vysvetliť význam vzdušných vakov vtákov.

Obehová sústava stavovcov. Základné funkcie a význam orgánov.	Opísať význam krvi pre život stavovcov. Opísať význam srdca a ciev pre život stavovcov. Vysvetliť dôvod názvu uzavretej cievnej sústavy. Zistiť rozdiely stavby srdca ryby, obojživelníka, plaza, vtáka a cicavca na ukážke.
Vylučovanie. Močová sústava stavovcov. Základné funkcie a význam orgánov.	Vymenovať odpadové látky v organizme stavovcov. Zdôvodniť význam vylučovania. Pomenovať orgán, v ktorom sa krv stavovcov zbavuje tekutých odpadových látok. Pomenovať na ukážke orgány močovej sústavy stavovcov.
Nervová sústava stavovcov. Základné funkcie a význam orgánov.	Pomenovať sústavy, ktoré zabezpečujú látkovú a nervovú reguláciu. Vymenovať hlavné orgány ústrednej nervovej sústavy. Porovnať na ukážke predný mozog stavovcov. Charakterizovať podnet a nervový vzruch. Uviesť podľa ukážky význam reflexného oblúka. Uviesť príklad nepodmieneného a podmieneného reflexu stavovcov.
Zmyslové orgány stavovcov. Základné funkcie a význam orgánov.	Opísať umiestnenie zmyslových orgánov stavovcov. Uviesť príklad stavovcov s dobrým čuchom. Uviesť príklad uloženia hmatového orgánu stavovca. Vysvetliť význam bočnej čiary rýb. Uviesť príklad stavovca s veľmi dobrým zrakom a sluchom.
Rozmnožovanie stavovcov. Základné funkcie a význam orgánov.	Uviesť príklad pohlavnej dvojtvarosti stavovcov. Pomenovať samčie a samičie pohlavné bunky. Vysvetliť podstatu oplodnenia. Vysvetliť význam rozmnožovania.
Rozmnožovacia sústava stavovcov. Základné funkcie a význam orgánov. Vývin mláďat, starostlivosť o potomstvo.	Opísať na ukážke rozmnožovanie a vývin ryby. Opísať na ukážke rozmnožovanie a vývin obojživelníka. Porovnať rozmnožovanie plaza a vtáka. Opísať na ukážke vývin mláďat cicavcov.
Typické životné prejavy, správanie stavovcov.	Uviesť príklad stavovca aktívneho v noci. Uviesť význam značkovania priestoru. Vysvetliť na príklade inštinktívne správanie stavovca. Uviesť príklad sťahovavého a stáleho vtáka.
Význam stavovcov v prírode a pre človeka.	Uviesť príklad stavovca živiaceho sa hmyzom alebo hlodavcami. Uviesť príklad stavovca, ktorý po premnožení ohrozuje úrodu na poliach a potraviny v domácnosti. Uviesť dopad úbytku dravých vtákov a mäsožravých cicavcov v prírode.

Ochrana stavovcov. Ohrozenia a možnosti ochrany.	Uviesť najčastejšie príčiny úhynu rýb a obojživelníkov. Uviesť príklad ohrozenia životných podmienok vtáka alebo cicavca. Uviesť príklad možnosti ochrany obojživelníkov. Uviesť príklad chráneného obojživelníka, plaza, vtáka a cicavca.
Človek a jeho telo	
Ľudský a živočíšny organizmus. Špecifiká ľudského spoločenstva a ľudskej populácie.	Vysvetliť na príklade význam človeka v ľudskom spoločenstve. Porovnať spoločné a odlišné znaky lebky, chrbtice a končatín ľudského a živočíšneho organizmu. Vysvetliť na príklade podstatu rasizmu a jeho dôsledky.
Povrch tela a kožná sústava	
Koža. Stavba a funkcie kože. Význam pre styk s vonkajším prostredím a vnútorným prostredím.	Pomenovať na ukážke časti kože, ktoré zabezpečujú ochranu povrchu tela, telesnú teplotu, vylučovanie, vodný režim a zmyslové podnety. Pomenovať viditeľné kožné útvary na svojej koži. Uviesť význam kože pre človeka.
Starostlivosť o kožu. Typické poranenia, zásady predlekárskej prvej pomoci.	Sformulovať zásady starostlivosti o kožu a kožné útvary. Zdôvodniť nevhodnosť opaľovania na prudkom slnku. Opísať postup predlekárskej prvej pomoci ošetrenia popáleniny a omrzliny. Predviesť ukážku ošetrenia odreniny alebo pľuzgiera.
Oporná a pohybová sústava	
Kosti. Kostra a jej stavba. Význam kostí a kostry.	Opísať na ukážke stavbu kosti. Ukázať a pomenovať na ukážke hrudník, chrbticu, lebku, stavce, rebrá, hrudnú kosť. Rozlíšiť na ukážke spojenie kostí väzivom, chrupkou, zrastením, kĺbom. Zistiť jednoduchým telesným pohybom časti kostry, ktoré sa na ňom zúčastnili.
Lebka a chrbtica. Stavba a význam.	Určiť na ukážke kostry tri kosti mozgovej časti lebky. Určiť na ukážke kostry tri kosti tvárovej časti lebky. Určiť na ukážke kostry časti chrbtice.
Kostra končatín. Stavba kostry horných a dolných končatín.	Ukázať a pomenovať kosti hornej končatiny na ukážke (vlastnej končatiny). Ukázať a pomenovať kosti dolnej končatiny na ukážke (vlastnej končatiny). Porovnať stavbu kostry ruky a nohy. Zdôvodniť význam nosenia správnej obuvi podľa obrysu správnej a nesprávnej klenby nohy.

Svaly. Svalové tkanivá, činnosť a význam svalov.	Určiť na ukážke základné typy svalového tkaniva. Porovnať činnosť hladkého a priečne pruhovaného svalového tkaniva. Opísať na ukážke kostrového svalu jeho stavbu. Zdôvodniť vlastnosti svalu na príklade ohnutia a vystretia ruky v lakti.
Svaly hlavy, trupu a končatín.	Určiť na ukážke aspoň tri svaly hlavy a krku. Určiť na ukážke aspoň tri svaly trupu. Určiť na ukážke aspoň tri svaly hornej a dolnej končatiny. Predviesť jednoduché cviky na posilnenie svalov hrudníka, chrbta, brucha a končatín.
Význam opornej a pohybovej sústavy. Poranenia kostí a svalov.	Predviesť postup predlekárskej prvej pomoci pri otvorenej a zatvorenej zlomenine. Ukázať postup predlekárskej prvej pomoci pri vytknutí, vykĺbení.
Tráviaca sústava	
Tráviaca sústava. Stavba a činnosť orgánov tráviacej sústavy.	Opísať na ukážke stavbu tráviacej sústavy. Pomenovať viditeľnú časť zuba v ústach. Určiť na ukážke vnútorné časti zuba. Rozlíšiť druhy zubov v chrupe. Porovnať mliečny a trvalý chrup. Uviesť základné procesy v orgánoch tráviacej sústavy.
Zložky potravy. Premena látok a energie. Energetická hodnota potravín.	Uviesť príklad enzýmu a jeho význam. Opísať podstatu trávenia, vstrebávania, látkovej premeny. Vymenovať základné živiny v potrave človeka. Zdôvodniť význam bielkovín, sacharidov (cukrov), tukov, vitamínov, vody, minerálnych látok. Uviesť dva druhy potravín s vysokou a nízkou energetickou hodnotou.
Zásady správnej výživy. Zlozvyky v stravovaní, poškodenia a prevencia ochorení tráviacej sústavy.	Uviesť príklad správneho zloženia stravy pre človeka. Zdôvodniť význam zeleniny a ovocia v strave človeka. Uviesť príklad škodlivosti nadmerného pitia alkoholu na činnosť tráviacej sústavy. Zdôvodniť škodlivosť prejedania. Uviesť následky hladovania človeka. Uviesť význam tráviacej sústavy.
Dýchacia sústava	
Dýchacia sústava. Stavba a funkcia orgánov dýchacej sústavy.	Opísať na ukážke hlavné časti dýchacej sústavy. Rozlíšiť horné a dolné dýchacie cesty. Opísať priebeh výmeny dýchacích plynov v pľúcach.
Dýchanie. Mechanizmus vonkajšieho dýchania. Význam dýchacej sústavy.	Vysvetliť podstatu dýchania. Porovnať zloženie vdychovaného a vydychovaného

	vzduchu. Vymenovať najdôležitejšie dýchacie svaly. Zistiť pohyby bránice a medzirebrových svalov pozorovaním nádychu a výdychu.
Starostlivosť o dýchaciu sústavu. Škodlivosť fajčenia, vdychovania toxických látok.	Zdôvodniť význam čistoty ovzdušia pre človeka. Uviesť názov škodlivej látky v cigaretách. Uviesť príklad účinkov fajčenia na dýchaciu sústavu.
Poškodenia dýchacej sústavy. Zásady prvej predlekárskej pomoci. Význam dýchacej sústavy.	Opísať spôsob pomoci človeku pri zastavení dychu. Opísať na ukážke postup pri umelom dýchaní. Uviesť význam dýchacej sústavy pre život človeka.
Obehová sústava	
Krv. Zložky krvi, vlastnosti, krvné skupiny, darcovstvo krvi. Význam krvi.	Určiť na ukážke zložky krvi a vysvetliť ich význam. Vymenovať krvné skupiny. Uviesť význam transfúzie krvi.
Srdce. Stavba a činnosť srdca, krvný obeh.	Označiť a pomenovať na ukážke časti srdca. Opísať podľa schémy veľký a malý krvný obeh. Uviesť význam srdcových chlopní pre činnosť srdca.
Krvné cievy. Význam a činnosť ciev. Miazgové cievy a slezina. Význam obehovej sústavy.	Rozlíšiť tepny, žily a vlásoknice podľa významu. Uviesť význam vencovitých tepien pre činnosť srdca. Rozlíšiť tepny a žily podľa smeru prúdenia krvi. Poznať význam miazgy pre ľudský organizmus. Opísať význam miazgových ciev. Určiť umiestnenie a význam sleziny. Vysvetliť funkcie obehovej sústavy.
Poškodenia obehovej sústavy. Zásady prvej predlekárskej pomoci pri krvácaní a zastavení činnosti srdca.	Zdôvodniť význam pohybu pre činnosť srdca a ciev. Uviesť príklad ochorenia obehovej sústavy zapríčineného nevhodným spôsobom života. Ukázať na ukážke alebo slovne opísať nepriamu masáž srdca. Opísať postup prvej predlekárskej pomoci pri poranení tepny a žily.
Vylučovanie a močová sústava	
Vylučovanie. Močová sústava. Stavba a činnosť, poškodenia a prevencia ochorení.	Vymenovať odpadové látky vznikajúce pri činnosti ľudského organizmu. Určiť na ukážke umiestnenie obličiek a opísať ich tvar. Ukázať na svojom tele uloženie obličiek. Vysvetliť význam obličiek a močových ciest. Uviesť príklad príčiny ochorenia močovej sústavy. Vymenovať zásady prevencie ochorení obličiek. Zdôvodniť význam pitia tekutín pre funkciu obličiek. Vysvetliť význam močovej sústavy pre človeka.
Regulačné sústavy	

Regulovanie organizmu. Látková a nervová regulácia. Význam regulačných sústav.	Pomenovať spôsoby regulácie organizmu človeka. Pomenovať orgánovú sústavu, ktorá umožňuje nervovú reguláciu. Uviesť význam regulovania činnosti organizmu.
Žľazy s vnútorným vylučovaním. Význam hormónov.	Určiť na ukážke tri žľazy s vnútorným vylučovaním. Uviesť význam inzulínu. Uviesť príklad významu troch žliaz s vnútorným vylučovaním.
Nervová sústava. Stavba a funkcia nervov, reflexná povaha nervovej činnosti.	Opísať význam nervovej bunky. Pomenovať časti reflexného oblúka na schéme. Uviesť príklad reflexnej činnosti človeka. Opísať na ukážke základné časti ústrednej nervovej sústavy. Určiť na ukážke jednotlivé časti mozgu. Vysvetliť význam mozgovej kôry predného mozgu. Uviesť základné časti obvodovej nervovej sústavy.
Zmyslové orgány chuti, čuchu a hmatu. Receptory a zmyslové vnemy.	Vysvetliť význam chuti, čuchu a hmatu pre človeka. Ukázať na svojom tele uloženie orgánov chuti, čuchu a hmatu. Rozlíšiť chuťové, čuchové a hmatové bunky podľa podnetov, ktoré prijímajú.
Zrak. Sluch. Stavba, činnosť a význam zrakového a sluchového orgánu.	Opísať na ukážke stavbu oka. Opísať podľa ukážky podstatu krátkozrakosti a ďalekozrakosti. Opísať na príklade možnosti poškodenia zraku. Určiť na ukážke vonkajšie, stredné a vnútorné ucho. Pomenovať na ukážke časti stredného ucha. Určiť na ukážke uloženie a význam rovnovážneho orgánu. Opísať na príklade možnosti poškodenia sluchu.
Poškodenia zraku a sluchu. Zásady hygieny zraku a sluchu.	Vymenovať zásady starostlivosti o zrakový orgán. Vymenovať zásady starostlivosti o sluchový orgán. Uviesť príklad komunikácie s osobou s poškodeným zrakom lebo sluchom.
Vyššia nervová činnosť. Myslenie, pamäť, reč, schopnosti a vedomosti človeka.	Uviesť príklad podmieneného reflexu. Uviesť príklad nepodmieneného reflexu. Uviesť význam myslenia a reči v živote človeka.
Zásady hygieny duševnej činnosti. Význam nervovej sústavy. Zásady predlekárskej prvej pomoci pri poranení mozgu, chrbtice a miechy.	Vymenovať zásady hygieny duševnej činnosti. Uviesť na príklad správneho režimu dňa. Opísať postup prvej predlekárskej pomoci pri poranení mozgu, chrbtice a miechy. Rozlíšiť protišokovú a stabilizovanú polohu na ukážke.
Rozmnožovanie, vývin jedinca a rodičovstvo	
Rozmnožovacia sústava. Pohlavné bunky, funkcia. Stavba a funkcia reprodukčných orgánov.	Určiť a pomenovať na ukážke ženské a mužské pohlavné orgány. Vymenovať orgány, v ktorých

	sa tvoria ženské a mužské pohlavné bunky. Vysvetliť význam menštruačného cyklu.
Vývin jedinca. Oplodnenie, tehotenstvo a pôrod. Obdobia ľudského života.	Označiť na ukážke pohlavných orgánov miesto splynutia vajíčka a spermie. Uviesť dĺžku trvania tehotenstva. Opísať začiatok, priebeh a koniec tehotenstva. Uviesť uloženie plodu a spôsob jeho výživy. Vymenovať zásady starostlivosti o zdravý vývin novorodenca. Zdôvodniť význam výživy dieťaťa materským mliekom. Uviesť príklad troch znakov dospievania. Uviesť typické znaky troch období ľudského života.
Pohlavné ochorenia. Prevencia pohlavných ochorení a AIDS. Priateľské a partnerské vzťahy, rodina.	Uviesť príklad pohlavnej choroby a možnosti nákazy. Opísať podstatu ochorenia AIDS a možnosti jej predchádzania. Uviesť zásady predchádzania pohlavných ochorení. Uviesť príklad priateľských vzťahov, vzájomnej pomoci mladých a dospelých ľudí. Uviesť na príklade význam rodiny.
Zdravie a život človeka	
Vonkajšie vplyvy na ľudské zdravie. Zdravie a choroba. Nákazlivé ochorenia, očkovanie, prevencia.	Uviesť tri príklady infekčného ochorenia. Charakterizovať výraz imunita a inkubačná doba. Vysvetliť základný princíp očkovania. Uviesť zásady prevencie infekčných ochorení. Vysvetliť na príklade význam dezinfekcie, dezinsekcie a deratizácie.
Toxické a návykové látky. Vplyv na zdravie človeka. Drogové závislosti a ich prevencia.	Uviesť príklad návykovej látky. Vysvetliť na príklade drogovú závislosť. Zdôvodniť na príklade škodlivosť drogovej závislosti zdravie človeka. Uviesť zásady prevencie drogových závislostí.
Vnútné vplyvy na ľudské zdravie. Dedičné vlastnosti a vplyv na zdravie a život človeka.	Uviesť vplyv dedičnosti na zdravie človeka. Uviesť príklad dedičnej vlastnosti človeka. Uviesť príklad dedičného ochorenia.
Schopnosti a osobitosti človeka.	Uviesť príklad významu jedinca v živote spoločnosti. Vyjadriť vlastný názor na význam záujmov, sebapoznávania, vzdelávania a rozvoj zručností pre život človeka.
Životný štýl. Etické a morálne princípy, kultúra medziľudských vzťahov, vzťah človeka k prírode.	Vymenovať základné podmienky života človeka. Zdôvodniť význam striedania práce a odpočinku. Uviesť príklad nesprávnej životosprávy a dôsledkov na život človeka. Uviesť príklad zdravého životného štýlu.

Námety praktických aktivít

Pozorovanie a určovanie kostí (na modeloch, obrazoch, diapozitívach a pod.). Porovnanie stavby a funkcie kostry stavovcov (na modeloch, obrazoch, diapozitívach a pod.). Porovnanie šupiny ryby, pera vtáka a chľpu cicavca. Stavba vtáčieho vajca. Pozorovanie stavby pera vtáka. Prvá pomoc pri zlomeninách a vykĺbení. Prvá pomoc pri zastavení dychu. Prvá pomoc pri krvácaní zo žily a tepny. Prvá pomoc pri zastavení činnosti srdca. Prvá pomoc pri šoku. Činnosť zmyslových orgánov

Námety na samostatné pozorovania (krátkodobé, dlhodobé)

Vonkajšie prejavy dýchania a v pokoji a pri telesnej aktivite. Zmeny tepu v pokoji a pri pohybovej činnosti.

Námety na tvorbu projektov

Režim dňa. Zdravý životný štýl. Škodlivosť fajčenia. Drogy okolo nás. Živíme sa správne?

Medziľudské vzťahy v našej triede.

Kľúčové kompetencie:

1. Kompetencie v oblasti komunikačných schopností:

- A. vecne a správne sa vyjadrovať verbálne, písomne a graficky k danej učebnej téme
- B. vedieť využiť informačné a komunikačné zdroje
- C. vyhľadávať, triediť a spracovávať informácie a dáta z rôznych zdrojov
- D. zrozumiteľne prezentovať svoje poznatky, skúsenosti a zručnosti
- E. vedieť spracovať jednoduchú správu z pozorovania na základe danej štruktúry
- F. vedieť spracovať a prezentovať jednoduchý projekt so zameraním na ciele, metódy, výsledky a ich využitie

2. Kompetencie v oblasti identifikácie problémov, navrhovania riešenia a schopnosti ich riešiť:

- A. navrhovať rôzne riešenia úloh, postupov a prístupov
- B. využívať tvorivosť a nápaditosť, samostatne tvoriť závery na základe zistení, skúmaní alebo riešení úloh
- C. riešiť úlohy zamerané na rozvoj porozumenia a aplikácie

3. Oblasť sociálnych kompetencií:

- A. vyjadrovať svoje názory, postoje a skúsenosti
- B. pracovať vo dvojiciach alebo v skupinách, vzájomne radiť a pomáhať
- C. prezentovať a zhodnotiť výsledky svojej alebo skupinovej činnosti, hodnotiť vlastné výkony a pokroky v učení

4. Kompetencie v oblasti získavať, osvojovať si a rozvíjať manuálne zručnosti:

- A. používať správne postupy a techniky pri praktických činnostiach
- B. dodržiavať pravidlá bezpečnosti a ochrany zdravia
- C. využívať učebné, kompenzačné a iné pomôcky
- D. rozvíjať zručnosti pri práci s prírodninami a pri terénnych pozorovaniach
- E. aplikovať teoretické poznatky a skúsenosti v praktických podmienkach

Školský vzdelávací program pre predmet Biológia je vypracovaný na základe pokynov nasledujúcich dokumentov:

- ŠTÁTNY VZDELÁVACÍ PROGRAM
- UČEBNÉ OSNOVY
- UČEBNÉ ŠTANDARDY

Človek a spoločnosť

Vzdelávaciu oblasť Človek a spoločnosť tvoria učebné predmety **dejepis**, **geografia** s jej **humánnou zložkou** a **občianska náuka** spolu s príslušnými témami, ktoré sú prítomné aj v iných vzdelávacích oblastiach. Cieľom tejto vzdelávacej oblasti je zoznámiť žiakov s vývojom ľudskej spoločnosti, s najvýznamnejšími spoločenskými javmi a procesmi, ktoré sa premietajú do každodenného života a vnímať svet integrujúco vo vzájomnom vzťahu medzi človekom a spoločnosťou v danom geografickom priestore. Poznanie minulosti svojho národa, ako aj národov Európy a sveta, oboznámenie sa so zemepisnými charakteristikami svojej vlasti a regiónov sveta a utváranie pozitívnych občianskych postojov je predpokladom získania občianskych kompetencií, ktoré patria ku

klúčovým vo vzdelávaní. Žiaci cez poznanie najbližšieho prostredia (rodina, škola), ktorého sú súčasťou, získavajú funkčné znalosti a spôsobilosti o svojom najbližšom spoločenskom prostredí, o miestnej obci, regióne i o ostatných regiónoch Slovenska. Žiaci sú vedení k pochopeniu vlastného miesta a úlohy v spoločnosti, ako aj k tomu, aby svojimi postojmi a konaním prejavovali občiansku aktivitu, zodpovednosť k sebe, svojim blízkym a krajine, v ktorej žijú. Vzdelávacia oblasť otvára priestor na kultivovanie individuálnych a spoločenských kompetencií. Učí vidieť veci a javy vo vzájomných súvislostiach, ponúka argumenty, inšpiruje k tvorivému riešeniu otázok a prispieva ku kritickému mysleniu žiakov. Súčasne rozvíja a upevňuje vedomie príslušnosti k európskemu civilizačnému a kultúrnemu prostrediu. Centrálnou kategóriou vzdelávacej oblasti je rozvíjanie, korigovanie a kultivovanie historického vedomia žiakov z potrieb prítomnosti, k čomu prispievajú všetky tri vyučovacie predmety, ktoré ju vytvárajú. Aj preto kľúčovú úlohu zohrávajú medzipredmetové vzťahy, ktoré treba kontinuálne metodicky aplikovať v podobe prierezových modelov vo výučbe jednotlivých predmetov.

DEJEPIS

Učebné osnovy pre vyučovací predmet dejepis pre 7.ročník

Názov predmetu	Dejepis
Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne/33 hodín ročne
Ročník	Siedmy
Škola	ZŠ, Komenského 135/6, 068 01 Medzilaborce
Kód a názov ŠkVP	Škola pre život
Stupeň vzdelania	Nížšie sekundárne – ISCED 2
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	Denná
Vyučovací jazyk	Štátny

Charakteristika predmetu

Dejepis je samostatným predmetom a spolu s humánnou zložkou zemepisu a občianskou výchovou tvorí vzdelávaciu oblasť spoločenskovedných predmetov. Spolu s nimi predstavuje jeden z významných prostriedkov procesu humanizácie žiakov. Pomocou vyučovania dejepisu sa žiaci oboznamujú s vývojom ľudskej spoločnosti najmä z hľadiska aspektu konajúcich osôb, či skupín ľudí a tiež prostredníctvom pohľadov na dôležité formy života spoločnosti v jednotlivých historických obdobiach. Postupne si osvojujú kultúru spoločenskej komunikácie a demokratické spôsoby svojho konania.

Hlavnou funkciou dejepisu je kultivovanie historického vedomia žiaka a uchovanie kontinuity historickej pamäti v zmysle odovzdávania historickej skúsenosti či už z miestnej, regionálnej, celoslovenskej, európskej alebo svetovej perspektívy. Ide predovšetkým o postupné poznávanie takých historických udalostí, dejov, javov a procesov v priestore a čase, ktoré zásadným spôsobom ovplyvnili vývoj slovenskej spoločnosti a premietli sa do obrazu našej prítomnosti. Dejepis na základnej škole kladie dôraz najmä na dejiny 19. a 20. storočia, v ktorých môžeme nájsť z väčšej časti korene súčasných spoločenských javov i problémov.

Vyučovanie dejepisu vedie žiakov k úcte k vlastnému národu, k rozvíjaniu vlastenectva ako súčasť kultivovania ich historického vedomia. Pritom rezonuje i úcta k iným národom a etnikám, rovnako tak rešpektuje kultúrne a iné odlišnosti ľudí, rôznych skupín a spoločenských skupín. Prispieva tak k rozvíjaniu hodnotovej škály demokratickej spoločnosti. Rovnako dôležitosť pripisuje aj demokratickým hodnotám európskej civilizácie.

Ciele predmetu

Za základnú cieľovú kategóriu výučby dejepisu považujeme tvorbu študijných predmetových, medzipredmetových kompetencií – spôsobilostí, schopností využívať kvalitu získaných znalostí v rôznych poznávacích i praktických situáciách, ktoré umožnia žiakom, aby nepristupovali k histórii len ako k uzavretej minulosti, ale aj k rozvíjaniu celej škály kompetencií (spôsobilostí) klásť si v aktívnej činnosti kognitívne rôznorodé otázky, pomocou ktorých sa cez prizmu prítomnosti pýtajú na minulosť a vytvárajú si tak postupne vlastný názor.

Významným prostriedkom k tomu je súbor primeraných školských historických prameňov (aj exemplárne mnohostranných), ktorý sa považuje za integrálnu súčasť didaktického systému výučby dejepisu i dejepisných učebníc na základných školách.

Závažným predpokladom rozvíjania a uplatňovania uvedených cieľových kategórií je prekonávanie transmisívnu výučbu dejepisu, ktorej podstatou je odovzdávanie poznatkov v hotovej podobe prevažne explikačnými (vysvetľujúcimi) metódami a prostredníctvom frontálnej výučby, a v širšej miere

aplikovať prístupy, ktoré kladú dôraz na aktívne učenie, na proces hľadania, objavovania a konštruovania (vytvárania) poznatkov na základe vlastnej činnosti a skúsenosti v interakcii s učiteľom a spolužiakmi v kooperatívnom učení.

Základné predmetové kompetencie (spôsobilosti)

Žiaci sa naučia pochopiť a pracovať :

- **s historickým časom**

- zaraďovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti chronologicky
- zaraďovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti synchronne
- rozpoznať postupne nerovnomernosť historického vývoja
- využívať medzníky ako prostriedok orientácie v minulosti

- **s historickým priestorom**

- rozlišovať miestny, regionálny, národný, globálny historický priestor
- zaraďovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti priestorovo
- rozpoznať podmienenosť medzi historickým priestorom a spôsobom života a obživy človeka, spoločnosti

- **s historickými faktami, udalosťami, javmi a procesmi a ich hodnotiacim posudzovaním**

- vymedziť jednotlivú historickú udalosť, jav, proces, osobnosť
- popísať jednotlivé historické udalosti, javy, procesy, osobnosti na základe určujúcich znakov
- rekonštruovať konanie a postoje ľudí v minulosti
- skúmať konanie ľudí v daných podmienkach a vysvetľovať ho
- určiť príčiny jednotlivých historických udalostí, javov, procesov
- vymedziť dôsledky jednotlivých historických udalostí, javov, procesov
- rozpoznať charakteristické znaky jednotlivých historických období
- rozpoznať základné faktory, ktoré ovplyvňovali historický vývoj

Žiaci získajú základné informácie ako:

- **vyhľadávať relevantné informácie**

- z rôznych zdrojov – textov verbálnych, obrazových, grafických, i z textov kombinovaných
  - z učebníc, cvičebníc, pracovných zošitov, slovníka cudzích slov, atlasov, novín, časopisov, webových stránok
  - z populárnovedeckej literatúry a historickej beletrie

- **využívať tieto informácie a verifikovať ich hodnoty**
  - vo vyberaní informácií
  - v organizovaní informácií
  - v porovnávaní informácií
  - v rozlišovaní informácií
  - v zaraďovaní informácií.
  - v kritickom zhodnotení rôznych zdrojov informácií

- **štruktúrovať výsledky, výstupy a potvrdenia vybraného postupu**
  - v zoradení výsledkov rozpoznaní podstatného od nepodstatného
  - integrovaní výsledkov do chronologického a historického rámca
  - vyhodnocovaní správnosti postupu
  - tvorbe súboru vlastných prác

Uvedený komplex študijných (predmetových) kompetencií (spôsobilostí) sa spresňuje, konkretizuje v učebných požiadavkách v jednotlivých tematických celkoch učebného obsahu v podobe systematizovaného výkonového štandardu.

Výchovné a vzdelávacie stratégie

Dejepisné vyučovanie na základnej škole vychádza z tendencie umožniť žiakom získať kompetencie, ktoré im vytvoria podmienky na aktívny prístup k pátraniu a skúmaniu minulosti. Získané spôsobilosti umožnia žiakom vyhľadávať a pátrať, pýtať sa na jednotlivé historické javy a procesy a tým spôsobom neprístupovať k histórii len ako k uzavretej minulosti.

V procese rozvíjania špecifických predmetových cieľov žiakov najvýznamnejším faktorom je učiteľ. Od toho ako vyučuje dejepis a ako vníma svoju úlohu na vyučovacej hodine závisí aj kvalita rozvíjania uvedených cieľov. Poslaním učiteľa dejepisu je prekonať transmisívnu výučbu, ktorej podstatou je odovzdávanie poznatkov prevažne vysvetľujúcimi metódami. Učiteľ je ten, ktorý má na hodinách dejepisu aplikovať postupy a metódy, ktoré kladú dôraz na aktívny prístup žiakov v procese hľadania, objavovania a vytvárania poznatkov z uplynulých období. Je to proces v ktorom sa má uplatniť žiakova vlastná činnosť, ktorá môže byť individuálna alebo kolektívna (kooperatívna) a ktorá v súlade so skúsenosťami a pod

vedením učiteľa žiakom umožní získanie nových poznatkov ale zároveň aj radosť z procesu poznávania. Má vytvárať možnosti na prácu v malých vzájomne prepojených skupinách ako aj priestor na diskusiu v rámci celej triedy. Učiteľ je ten subjekt vo vyučovaní, ktorý musí zabezpečiť historický materiál a doniesť ho na hodinu dejepisu, umožniť žiakom prístup k rôznym dôkazovým materiálom alebo informovať žiakov o tom, kde priliehavý historický materiál je možné nájsť.

Okrem učebníc významným prostriedkom na realizáciu vyučovania dejepisu je súbor primeraných školských historických prameňov, historické mapy ako aj iné názorné učebné prostriedky (vystrihnuté články z novín a časopisov, karikatúry, grafy a pod).

Moderne vyučovať dejepis nie je možné bez používania počítača a internetu. Z internetu žiaci môžu získať rôzne informácie z dejepisnou problematikou. V tomto procese je veľmi významná úloha učiteľa, ktorý by mal byť skôr príjemným radcom a usmerňovateľom než prísny a neoblomným „staromódnym“ učiteľom. Za zmysluplné a efektívne vyučovanie dejepisu považujeme také vyučovanie, ktoré zabezpečí:

- chronologické preberanie učiva
- synchronne vyučovanie svetových a národných dejín
- adekvátny dôraz na národné dejiny
- návštevu múzeí, galérií a realizáciu primeraných exkurzií
- vyučovanie regionálnych dejín.

Vo vyučovaní dejepisu využívať poznatky, ktoré žiaci získajú z vyučovacích predmetov vlastiveda, geografia, občiansky výchova, slovenský jazyk a využívať aj prierezové témy.

Stratégie vyučovania

Vo výchovno-vzdelávacom procese používať individuálnu aj skupinovú prácu žiakov zvlášť pri tvorbe a realizácii projektov.

Odporúčané metodické formy a metódy: práca s učebnicou, práca s dejepisnou mapou a atlasom, analytické čítanie, riadený rozhovor, dialóg, diskusia, problémová metóda, videoprojekcia, integrované tematické vyučovanie, brainstorming, situačné a inscenačné metódy, rolové hry, dramatizácia, práca s historickým prameňmi, práca s hmotnými prameňmi a ukážkami a i.

Učebné zdroje

Učebnice :

LUKAČKA, J. – TONKOVÁ, M. – KAČÍREK, Ľ: - HANOVÁ, S.: *Dejepis pre 7. ročník základnej školy a 2.ročník gymnázia s osemročným štúdiom*. 1.vyd. Bratislava: SPN, 2011, 103 s. ISBN 978-80-10-02061-4.

Internet

Obsah vzdelávania

Mes.	Tematický celok	Obsahový štandard		Výkonový štandard - výstup	Prierez. téma	Počet hodín
		Téma	Pojmy	Spôsobilosti		
IX.	Predkovia Slovákov v Karpatskej kotline	Príchod Slovanov	pravlast', migrácia	Žiaci sú schopní: - opísať pravlast' Slovanov - uviesť dôvody sťahovania Slovanov - na historickej mape ukázať územia na ktoré sa Slovania nasťahovali - vymenovať západných, južných a východných Slovanov - identifikovať vzťahy medzi Slovanmi a Avarmi - uviesť príčiny vzniku Samovej ríše - zdôvodniť význam Samovej ríše	Multikultúrna výchova – vplyv migrácie na kultúru	6
		Samova ríša	Samo		Osobný a sociálny rozvoj – život jednotlivca v stredoveku Environmentálna výchova – dopad činnosti človeka na prírodu	
		Veľká Morava	kresťanské misie Pribina, Rastislav, Svätopluk	Žiaci vedia: - uviesť dôvody na vznik Veľkomoravskej ríše - opísať vznik Nitrianskeho kniežatstva - vysvetliť význam Veľkomoravskej ríše - zhodnotiť prínos Cyrila a Metoda pre rozvoj našej kultúry a štátnosti	Dopravná výchova – spôsob prepravy v minulosti	
X.		Misia Konštantína a Metoda	Cyril a Metod	- opísať Veľkomoravskú ríšu počas panovania Rastislava a Svätopluka	Rodinná výchova – stredoveká rodina	
		Kultúrny prínos Veľkej Moravy	Kultúra, vzdelanosť, obydlia, zbrane	- opísať kultúru vo Veľkomoravskej ríši - opísať vzdelanosť vo Veľkomoravskej ríši - ukázať na historickej mape rozmach Veľkomoravskej ríše - nakresliť obydlie z doby Veľkomoravskej ríše - rozpoznať zbraň a výstroj vojakov z obdobia Veľkomoravskej ríše	Tvorba projektu a prezentačné zručnosti – Veľká Morava Finančná gramotnosť – druhy platidiel v minulosti Regionálna výchova – Slovensko v čase Veľkej Moravy	

	Slováci v Uhorskom kráľovstve	Vznik Uhorského kráľovstva	dynastie, Štefan I.	Žiaci vedia: - vysvetliť vznik Uhorského kráľovstva - uviesť prínos predkov Slovákov pri vzniku Uhorského kráľovstva - zhodnotiť vládu Štefana I. - zhodnotiť význam Nitrianskeho vojvodstva - analyzovať Zlatú bulu Ondreja II. - vysvetliť, prečo dochádzalo v Uhorsku k neustálemu boju o trón - analyzovať a zhodnotiť spôsob života vo vrcholnom stredoveku a dnes - zdôvodniť hospodársky rozkvet za vlády Karola Róberta - zhodnotiť význam vnútornej a zahraničnej politiky Ľudovíta I. a Žigmunda Luxemburského - opísať vládu Mateja Korvína - opísať kultúru v Uhorsku vo vrcholnom stredoveku, - nájsť obrazový materiál z gotickej cesty - ukázať na historickej mape Uhorské kráľovstvo - napísať krátky životopis vybraného panovníka Uhorska - zhodnotiť význam banských miest na Slovensku - do slepej mapy nakresliť banské mestá ležiace na území Slovenska - napísať krátky text o živote baníkov	Multikultúrna výchova – národy v Uhorsku Osobný a sociálny rozvoj – život jednotlivca v Uhorsku Environmentálna výchova – vplyv činnosti človeka, valasi Dopravná výchova – spôsoby prepravy v minulosti Rodinná výchova – život rodiny v stredoveku Finančná gramotnosť – druhy platidiel v Uhorsku Regionálna výchova – náš región počas Uhorského kráľovstva	10
XI.		Nitrianske údelné vojvodstvo	Postavenie Nitry, začlenenie územia dnešného Slovenska do Uhorského kráľovstva			
		Ondrej II.	Zlatá bula			
		Tatársky vpád	Tatári v Uhorsku			
XII		Matúš Čák Trenčiansky	oligarchovia			
		Rozvoj baníctva v Uhorsku	Hospodársky rozkvet			
		Žigmund Luxemburský	cisár			
I.		Matej Korvín	Čierny pluk, havran v erbe			
		Opakovanie				
		Projekt	Uhorsko v 11.-15.st.			
II.	Obrazy novovekého sveta	Talianske mestské štáty	humanizmus, renesancia	Žiaci sú schopní: - uviesť podstatné znaky úpadku stredovekej spoločnosti - charakterizovať humanizmus - vysvetliť podstatu renesancie - zhodnotiť význam kníhtlače - napísať krátku esej o význame písaného slova - rozlíšiť pojmy objaviteľa a dobyvateľa	Multikultúrna výchova – humanizmus ako pohľad na človeka Osobný a sociálny rozvoj - kalokagathia Dopravná výchova – nové druhy lodnej dopravy	8
		Osobnosti humanizmu a renesancie	Mikuláš Kopernik Leonardo da Vinci Ján Gutenberg			
		Objaviteľské cesty	karavela			

III.		Dobyvačné výpravy	objavenie Ameriky (Krištof Kolumbus) oboplávanie zemegule (F. Magalhaes) kolonializmus	<ul style="list-style-type: none"> - uviesť príčiny zámorských objavov - posúdiť dôsledky zámorských objavov - zhodnotiť význam zámorského obchodu - zakresliť do obrysovej mapy smery objavných plavieb - vysvetliť pojem kolonializmus 	Rodinná výchova – rodinný život v humanizme a renesancii Tvorba projektu a prezentačné zručnosti – zámorské objavy	
		Reformácia a rekatolizácia	Martin Luther Ignác z Loyoly	<ul style="list-style-type: none"> - opísať príčiny vzniku reformácie - analyzovať písomný prameň z problematikou reformácie - vysvetliť dôvody protireformácie 	Finančná gramotnosť – kríza ako dôsledok zámorských objavov	
		Zmeny v spoločnosti	od cechu k manufaktúre mešťan, zámorský obchod	<p>Žiaci vedia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zdôvodniť príčiny hospodárskych zmien v novoveku - porovnať prácu remeselníka v cechu a v manufaktúre - opísať život mešťana - zostaviť správu o spôsobe života remeselníka 	Výchova k ľudským právam – práva Indiánov, Indov, černochoch...	
IV .		Osvietenstvo	Osvietenský absolutizmus, encyklopédia	<p>Žiaci vedia:</p> <ul style="list-style-type: none"> -charakterizovať obdobie osvietenstva -zhodnotiť jeho prínos 		
		Projekt	Novovek	-vypracovať projekt na ľubovoľnú tému z obdobia novoveku	Tvorba projektu a prezentačné zručnosti	
	Habsburská monarchia	Dôsledky bitky pri Moháči	Moháč Turci	<p>Žiaci vedia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opísať moháčsku bitku a jej dôsledky - objasniť postavenie Slovenska v Habsburskej monarchii - charakterizovať postavenie Slovenska v susedstve Osmanskej ríše 	Multikultúrna výchova – vplyv Turkov na Slovensko	7
		Boje v Uhorsku v 17.a 18.st.	Proti-habsburské povstania Boje s Turkami	- uviesť príčiny a dôsledky proti-habsburských povstaní v Uhorsku	Osobný a sociálny rozvoj – práva jednotlivca	

V.		Reformácia v Uhorsku	Šírenie reformácie v Uhorsku	-vysvetliť ako sa utvárala samostatná evanjelická cirkev na Slovensku -vysvetliť príčiny a dôsledky rekatolizácie	Environmentálna výchova – dopady činnosti človeka na prírodu Tvorba projektu a prezentačné zručnosti	
		Bratislava	Bratislava – centrum uhorského kráľovstva	- zostaviť obrazový materiál o Bratislave ako hlavnom a korunovačnom meste Uhorska		
		Osvietenský absolutizmus	Mária Terézia Jozef II.	- zhodnotiť význam reforiem Márie Terézie a Jozefa II. - charakterizovať osvietenský absolutizmus - prezentovať významné slovenské osobnosti napísaním krátkej práce		
		Reformy Márie Terézie a Jozefa II.	reformy			
VI.		Osobnosti Uhorska	Matej Bell Adam F. Kollár			
	Opakovanie	Opakovanie				2
		Prezentácia projektov	Uhorsko v 16.-18. storočí			

Hodnotenie predmetu

Hodnotenie žiakov bude založené na kritériách v každom vzdelávacom výstupe. Cieľom hodnotenia je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky a aké pokroky naopak dosiahol. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce.

Použité budú adekvátne metódy a prostriedky hodnotenia. Hodnotiť sa budú ústne odpovede, písomné práce po jednotlivých tematických celkoch, 2 projekty a prístup žiaka k vyučovaciemu predmetu (2x počas školského roka). Pod prístupom žiaka k vyučovaciemu predmetu rozumieme: nosenie a úpravu pomôcok, vypracovanie domácich úloh a cvičení, aktivitu na hodinách.

Cieľom je ohodnotiť prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami. Pri hodnotení a klasifikácii budeme vychádzať z metodických pokynov pre hodnotenie a klasifikáciu – Metodický pokyn č. 7/2009-R z 28. apríla 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy. Hodnotiť sa bude známku.

Písomné práce budú hodnotené podľa stupnice:

100 % - 90 % - výborný

89,9 % - 75 % - chválitebný

74,9 % - 50 % - dobrý

49,9 % - 25 % - dostatočný

24,9 % - 0% - nedostatočný

Prospech žiaka sa klasifikuje týmito stupňami:

- 1 – výborný
- 2 – chválitebný
- 3 – dobrý
- 4 – dostatočný
- 5 – nedostatočný

Učebné osnovy pre vyučovací predmet dejepis pre 9.ročník

Názov predmetu	Dejepis
Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť
Časový rozsah výučby	3 hodiny týždenne/99 hodín ročne
Ročník	Deviaty
Škola	ZŠ, Komenského 135/6,068 01 Medzilaborce
Kód a názov ŠkVP	Škola pre život
Stupeň vzdelania	Nižšie sekundárne – ISCED 2
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	Denná
Vyučovací jazyk	Štátny

CHARAKTERISTIKA UČEBNÉHO PREDMETU

Dejepis spolu s humánnou zložkou geografie a občianskou náukou tvorí vzdelávaciu oblasť Človek a spoločnosť. Je v nej však samostatným predmetom a spolu s nimi v integratívnych vzťahoch predstavuje jeden z významných prostriedkov procesu humanizácie žiakov. V jeho priebehu si žiaci postupne osvojujú kultúru spoločenskej komunikácie a demokratické spôsoby svojho konania na základe oboznamovania sa s vývojom ľudskej spoločnosti najmä z hľadiska aspektu konajúcich osôb, či skupín ľudí a tiež prostredníctvom pohľadov na dôležité formy života spoločnosti v jednotlivých historických obdobiach.

Hlavnou funkciou dejepisu je kultivovanie historického vedomia žiaka ako celistvej osobnosti a uchovanie kontinuity historickej pamäti v zmysle odovzdávania historickej skúsenosti či už z miestnej, regionálnej, celoslovenskej, európskej alebo svetovej perspektívy. Súčasťou jej odovzdávania je

predovšetkým postupné poznávanie takých historických udalostí, dejov, javov a procesov v priestore a čase, ktoré zásadným spôsobom ovplyvnili vývoj slovenskej spoločnosti a premietli sa do obrazu našej prítomnosti. Pričom kladie dôraz na dejiny 19. a 20. storočia, v ktorých môžeme nájsť z väčšej časti korene súčasných spoločenských javov i problémov.

Takto vedie žiakov k úcte k vlastnému národu, k rozvíjaniu vlastenectva ako súčasť kultivovania ich historického vedomia, v ktorom rezonuje i úcta k iným národom a etnikám, rovnako tak rešpektovanie kultúrnych a iných odlišností, ľudí, rôznych diverzifikovaných skupín a spoločností. Prispieva tak k rozvíjaniu hodnotovej škály demokratickej spoločnosti. Rovnako dôležitosť pripisuje aj demokratickým hodnotám európskej civilizácie.

Predmet kladie dôraz na dejiny 20. storočia. Príčiny, vznik a dôsledky diktatúr v Európe. Oboznamuje so vznikom Česko-Slovenska, s hospodárskym a politickým postavením Slovenska v ČSR a s príčinami, ktoré viedli k zániku ČSR. Vysvetľuje príčiny vypuknutia, priebeh, ukončenie a dôsledky 2. svetovej vojny. Vysvetľuje príčiny vzniku Slovenskej republiky (1939 – 1945), život v nej, SNP, obnovenie ČSR. Oboznamuje s rozdelením sveta na dva mocenské bloky po 2. svetovej vojne, so životom v Česko-Slovensku za železnou oponou a so vznikom Slovenskej republiky v roku 1993. Vysvetľuje fenomény súčasného sveta.

CIELE UČEBNÉHO PREDMETU

Za základnú cieľovú kategóriu výučby dejepisu považujeme tvorbu študijných predmetových, medzi predmetových kompetencií – spôsobilostí, schopností využívať kvalitu získaných znalostí v rôznych poznávacích i praktických situáciách, ktoré umožnia žiakom, aby nepristupovali k histórii len ako k uzavretej minulosti, ale aj k rozvíjaniu celej škály kompetencií (spôsobilostí) klásť si v aktívnej činnosti kognitívne rôznorodé otázky, pomocou ktorých sa cez prizmu prítomnosti pýtajú na minulosť a vytvárajú si tak postupne vlastný názor.

Významným prostriedkom k tomu je súbor primeraných školských historických prameňov (aj exemplárne mnohostranných), ktorý sa považuje za integrálnu súčasť didaktického systému výučby dejepisu i dejepisných učebníc na základných školách.

Závažným predpokladom rozvíjania a uplatňovania uvedených cieľových kategórií je prekonávanie transmisívnu výučbu dejepisu, ktorej podstatou je odovzdávanie poznatkov v hotovej podobe prevažne explikačnými (vysvetľujúcimi) metódami a prostredníctvom frontálnej výučby, a v širšej miere aplikovať prístupy, ktoré kladú dôraz na aktívne učenie, na proces hľadania, objavovania a

konštruovania (vytvárania) poznatkov na základe vlastnej činnosti a skúsenosti v interakcii s učiteľom a spolužiakmi v kooperatívnom učení.

Získať základné vedomosti o dejinách 20. storočia. Osvojiť si rozdiel medzi demokraciou, autoritatívnym režimom a diktatúrou. Chápať príčiny, priebeh a dôsledky 2. svetovej vojny. Popísať život v ČSR v medzivojnovom období, život v čase 2. svetovej vojny a život v Slovenskej republike (1939-1945). Popísať rozdelenie sveta na dva tábory po 2. svetovej vojne, život v ČSR za železnou oponou a vznik Slovenskej republiky v roku 1993. Popísať riešenie problémov súčasného sveta. Rozvíjať u žiakov úctu k vlastnému národu a vlastenectvo ako súčasť kultivovania ich historického vedomia, v ktorom rezonuje i úcta k iným národom a etnikám.

ZÁKLADNÉ PREDMETOVÉ KOMPETENCIE (spôsobilosti)

Žiaci si kladú otázky a použijú ich na osvojovanie daných významov, ktoré súvisia s riešením základných operácií:

► s historickým časom

- zaraďovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti chronologicky,
- zaraďovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti synchrónne,
- rozpoznať postupne nerovnomernosť historického vývoja,
- využívať medzníky ako prostriedok orientácie v minulosti,

► s historickým priestorom

- rozlišovať miestny, regionálny, národný, globálny historický priestor,
- zaraďovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti priestorovo,
- rozpoznať podmienenosť medzi historickým priestorom a spôsobom života a obživy človeka, spoločnosti,

► s historickými faktami, udalosťami, javmi a procesmi a ich hodnotiacim posudzovaním

- vymedziť jednotlivú historickú udalosť, jav, proces, osobnosť,
- popísať jednotlivé historické udalosti, javy, procesy, osobnosti na základe určujúcich znakov,
- rekonštruovať konanie a postoje ľudí v minulosti,
- skúmať konanie ľudí v daných podmienkach a vysvetľovať ho,
- určiť príčiny jednotlivých historických udalostí, javov, procesov,

- vymedziť dôsledky jednotlivých historických udalostí, javov, procesov,
- rozpoznať charakteristické znaky jednotlivých historických období,
- rozpoznať základné faktory, ktoré ovplyvňovali historický vývoj,

Žiaci aplikujú otázky v nových situáciách, v „skúmateľských“ postojoch a pracovných postupoch pri vyšetrovaní, pátraní v školských historických písomných, obrazových, grafických a hmotných prameňoch - stopách po minulosti

- pri vymedzovaní predmetu skúmania,
- pri vytvorení plánu skúmania,
- pri komunikácii v tíme o výsledkoch skúmania,
- pri vytvorení záznamu zo skúmania,

► pri vyhľadávaní relevantných informácií

- z rôznych zdrojov – textov verbálnych, obrazových, grafických, i z textov kombinovaných,
- z učebníc, cvičebníc, pracovných zošitov, slovníka cudzích slov, atlasov, novín, časopisov, webových stránok,
- z populárno-vedeckej literatúry a historickej beletrie,

► pri využívaní týchto informácií a verifikovaní ich hodnoty

- vyberaní informácií,
- organizovaní informácií,
- porovnávaní informácií,
- rozlišovaní informácií,
- zaraďovaní informácií,
- kritickom zhodnotení rôznych zdrojov informácií

► pri štruktúrovaní výsledkov, výstupov a potvrdení vybraného postupu

- zoradení výsledkov,
- rozpoznaní podstatného od nepodstatného,
- integrovaní výsledkov do chronologického a historického rámca,
- vyhodnocovaní správnosti postupu,
- tvorbe súboru vlastných prác.

Uvedený komplex študijných (predmetových) kompetencií (spôsobilostí) sa spresňuje, konkretizuje v učebných požiadavkách v jednotlivých tematických celkoch učebného obsahu v podobe systematizovaného výkonového štandardu.

MEDZIPREDMETOVÉ VZŤAHY

Na hodine dejepisu možno využiť poznatky aj z iných predmetov najmä:

Občianskej náuky

Porovnávať normy spoločenského správania v minulosti a dnes. Pochopiť a rešpektovať kultúrne, náboženské a iné odlišnosti ľudí a spoločností. Chápať fungovanie demokratickej spoločnosti, delenie štátnej moci, právomoci riadiacich orgánov, význam boja za všeobecné volebné právo, vznik politických strán a ich úlohu v spoločnosti.

Matematiky

Porovnať príjmy a výdavky ľudí v danom dejinnom období. Uvedomiť si ako vplýva rozvoj priemyslu na životnú úroveň obyvateľstva i štatisticky nárast počtu obyvateľov. Porovnať rozlohu krajín s územím kolonizovaných krajín. Pochopiť nárast počtu obetí vo vojnách pri zvyšovaní výdavkov na zbrojenie.

Biológie

Pochopiť význam rozšírenia a zavádzania pestovania nových plodín a chovu nových plemien zvierat v našich krajinách.

Fyziky

Ovládať základné fakty zo života významných vynálezcov a chápať princípy fungovania rôznych vynálezov: automobil, spaľovací motor, elektrická energia, rozhlas, televízia, počítač, internet, atómová energia. Význam vynálezov v živote človeka ich pôsobenie na životné prostredie.

Geografie

Porozumieť premenám v krajine, ktoré podmieňuje človek svojou činnosťou. Poznať pôsobiská osobností národných dejín a miesta významných dejinných udalostí.

Slovenského jazyka a literatúry

Kultivovanému vyjadrovaniu vlastných myšlienok, názorov, postojov a ich obhajovaniu Poznať životopisy a tvorbu národných dejateľov. Vedieť pomenovať základné odlišnosti súčasnej slovenčiny od bernolákovčiny a štúrovčiny.

Výtvarnej výchovy

Zoznámiť sa s kultúrou iných národov. Pochopiť význam kultúrnych a umeleckých pamiatok a cez ne sa učiť chápať súčasnú umeleckú tvorbu a prejavy kultúry. Spoznať typické umelecké a kultúrne prejavy ťažiskových epoch vývoja kultúry, vybrané typické diela a autorov svetového i slovenského umenia.

PRIEREZOVÉ TÉMY použité v jednotlivých tematických celkoch:

MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA

Naši predkovia po stáročia spolunažívali s príslušníkmi rôzneho etnického, národného, náboženského a kultúrneho pôvodu v Rakúskej monarchii. Ďalším trendom, ktorý výrazne zvyšoval rozmanitosť kultúr na Slovensku, bola i migrácia príslušníkov vzdialenejších a doposiaľ nepoznaných kultúr a subkultúr. Multikultúrnosť slovenskej spoločnosti však nikdy neznamenal len pokojné spolunažívanie rôznych skupín obyvateľov, ale bola poznačená aj predsudkami a stereotypmi, ktoré sa prejavujú v rôznych podobách neznášanlivosti, rasizmu, či xenofóbie. Viest' žiakov k rešpektovaniu a poznávanou rôznych kultúr , k rozvoju tolerance správania a konania vo vzťahu ku kultúrnej odlišnosti. . Žiaci spoznávajú svoju kultúru aj kultúry, históriu, zvyky a tradície iných národov, ktoré obývali v minulosti územie Slovenska.. Poukazovať na možnosti , že všetci žiaci majú rovnakú príležitosť rozvíjať svoj potenciál

MEDIÁLNA VÝCHOVA

Naučiť žiakov selektívne a kriticky využívať rôzne médiá a vedieť sa orientovať v spleti informácií. Rozvíjať schopnosti kriticky posudzovať mediálne šírené posolstvá, objavovať v nich to hodnotné, pozitívne formujúce ich osobnostný a profesijný rast, ale tiež ich schopnosť uvedomovať si negatívne mediálne vplyvy na svoju osobnosť a snažiť sa ich zodpovedným prístupom eliminovať. Pochopiť úlohu médií v histórii, ich podriadenosť moci, či naopak snahu o nestrannosť.

OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ

Rozvíjať u žiakov osobnostné a sociálne spôsobilosti, ktoré preberajú aj od významných osobností minulosti. Upriamiť ich na kladné typy a eliminovať vplyv záporných. Podporiť rozvoj u žiakov sebareflexiu (rozmyšľať o sebe), sebapoznávania, sebaúcty, sebadôvery a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a seba vzdelávanie, naučiť ich uplatňovať svoje práva, ale aj rešpektovať názory, potreby a práva ostatných. Naučiť ich pestovať kvalitné medziľudské vzťahy, rozvíjať sociálne zručnosti potrebné pre život a spoluprácu, podporovať svojím obsahom prevenciu sociálno-patologických javov v škole (prevenciu šikanovania, agresivity, užívania návykových látok). Naučiť ich kooperovať v skupine, deliť si úlohy a nieť zodpovednosť za vlastné konanie.

ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA

Ozrejmiť žiakom súvislosti medzi vývojom ľudskej populácie a vzťahom k prostrediu v rôznych oblastiach sveta, pochopiť súvislosti medzi lokálnymi a globálnymi problémami a vlastnú zodpovednosť vo vzťahu k životnému prostrediu. Viest' ich k pochopeniu rôznych vplyvov, ktoré determinujú ľudské hodnoty a správanie ľudí v rôznych dejinných obdobiach.

DOPRAVNÁ VÝCHOVA – VÝCHOVA K BEZPEČNOSTI V CESTNEJ PREMÁVKE

Počas exkurzií a vychádzok sa žiaci stávajú účastníkmi cestnej premávky ako chodci, či cestujúci v prostriedkoch hromadnej dopravy. Je samozrejmom súčasťou pripraviť deti na samostatný pohyb v cestnej premávke.

OCHRANA ŽIVOTA A ZDRAVIA

Uvedomiť si zodpovednosť za svoje konanie a predvídať jeho dôsledky na život a zdravie hlavne v mimoriadnych situáciách (dopravné nehody, ekologické i priemyselné havárie, živelné pohromy). Naučiť žiakov poznávať prostredie, v ktorom sa nachádzajú.

TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI

Žiaci vypracujú projekt „Koho by som chcel za svojho predka a prečo?“, a tak preukážu kompetencie komunikovať, argumentovať, používať informácie a pracovať s nimi, riešiť problémy, spolupracovať v skupine, prezentovať sám seba, ale aj prácu v skupine. Naučia sa prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne s použitím informačných a komunikačných technológií.

METÓDY A FORMY PRÁCE – STRATÉGIA VYUČOVANIA

Dejepisné vyučovanie na základnej škole vychádza z tendencie umožniť žiakom získať kompetencie, ktoré im vytvoria podmienky na aktívny prístup k pátraniu a skúmaniu minulosti. Získané spôsobilosti umožnia žiakom vyhľadávať a pátrať, pýtať sa na jednotlivé historické javy a procesy a tým spôsobom neprístupovať k histórii len ako k uzavretej minulosti.

V procese rozvíjania špecifických predmetových cieľov žiakov najvýznamnejším faktorom je učiteľ. Od toho ako vyučuje dejepis a ako vníma svoju úlohu na vyučovacej hodine závisí aj kvalita rozvíjania uvedených cieľov. Poslaním učiteľa dejepisu je prekonať transmisívnu výučbu, ktorej podstatou je odovzdávanie poznatkov prevažne vysvetľujúcimi metódami. Učiteľ je ten, ktorý má na hodinách dejepisu aplikovať postupy a metódy, ktoré kladú dôraz na aktívny prístup žiakov v procese hľadania, objavovania a vytvárania poznatkov z uplynulých období. Je to proces v ktorom sa má uplatniť žiakova vlastná činnosť, ktorá môže byť individuálna alebo kolektívna (kooperatívna) a ktorá v súlade so skúsenosťami a pod vedením učiteľa žiakom umožní získanie nových poznatkov ale zároveň aj radosť z procesu poznávania. Má vytvárať možnosti na prácu v malých vzájomne prepojených skupinách ako aj priestor na diskusiu v rámci celej triedy. Učiteľ umožní žiakom prístup k rôznym dôkazovým materiálom alebo ich informuje o tom, kde príliehavý historický materiál je možné nájsť. Voľba metód závisí od obsahu učiva, cieľov vyučovacej hodiny, vekovej osobitosti žiakov a materiálneho vybavenia.

UČEBNÉ ZDROJE

učebnica Svet v novom storočí ISBN 80-7158-069-4

učebnica Slovensko v novom storočí ISBN 80-7158-067-8

Dejepisná čítanka č. 4 ISBN 80-7158-309-X

alternatívna učebnica Slovensko v 20. storočí ISBN 80-08-02524-7

dejepisný atlas Štáty v premenách storočí ISBN 80-89080-47-2

pracovný zošit Pohrajme sa s históriou ISBN 80-7158-135-6

historické mapy, plány mesta, náučné slovníky, encyklopédie, životopisné knihy, odborné časopisy (Historická revue), články z novín a časopisov, karikatúry, grafy, fotografie, obrazy

PC, DVD, video Dejiny Slovenska, prezentácie, internet, interaktívna tabuľa

HODNOTENIE PREDMETU

Pri hodnotení a klasifikácii budeme postupovať podľa Metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie žiakov ZŠ z 1. mája 2011. Výsledky klasifikácie sa vyjadria piatimi stupňami: 1 – výborný, 2 – chválitebný, 3 – dobrý, 4 – dostatočný, 5 – nedostatočný.

Vo výchovno-vzdelávacom procese sa bude uskutočňovať priebežné a celkové hodnotenie:

priebežné hodnotenie v predmete sa bude uskutočňovať pri hodnotení čiastkových výsledkov a prejavov žiaka na vyučovacích hodinách a bude mať hlavne motivačný charakter; učiteľ bude zohľadňovať vekové a individuálne osobitosti žiaka a prihliadať na jeho momentálnu psychickú i fyzickú disponovanosť. Cieľom hodnotenia je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky a aké pokroky naopak dosiahol. Pri samostatnej práci a aktivite možno hodnotiť prácu žiaka slovným komentárom.

celkové hodnotenie žiaka v predmete sa bude uskutočňovať na konci prvého polroka a druhého polroka v školskom roku a má čo najobjektívnejšie zhodnotiť úroveň jeho vedomostí, zručností a návykov vo vyučovacom predmete. V procese hodnotenia bude učiteľ uplatňovať primeranú náročnosť, pedagogický takt voči žiakovi, rešpektovať práva dieťaťa a humánne sa správať voči žiakovi. Predmetom hodnotenia budú najmä učebné výsledky žiaka, ktoré dosiahol v predmete v súlade s požiadavkami vymedzenými v učebných osnovách, osvojené kľúčové kompetencie, ako aj usilovnosť, referáty a projekty, aktivita pri práci na hodine, práca s poznámkami – obsahová úroveň, výstižnosť, funkčnosť, prístup k predmetu – nosenie pomôcok (učebnica, zošity.....) osobnostný rast, rešpektovanie práv iných osôb, ochota spolupracovať a správanie žiaka podľa školského poriadku. Použité budú adekvátne metódy a prostriedky hodnotenia. Hodnotiť sa budú ústne odpovede, písomne testy, referáty a projekty. Cieľom je ohodnotiť prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami. Predmet dejepis sa bude klasifikovať známku.

Klasifikačná tabuľka	
počet %	známka
100 – 90	1
89 - 75	2
74 - 50	3
49 - 30	4
29 - 0	5

OBSAHOVÝ A VÝKONOVÝ ŠTANDARD

Školský vzdelávací program z dejepisu je dopracovaný na základe Štátneho vzdelávacieho programu na počet hodín 99. (ŠVP 99h = ŠkVP 99h)

Úvodná hodina 1h

Opakovanie učiva z 8. ročníka- 1.sv. vojna 7h

Európa v medzivojnovom období 17h

Česko-Slovensko v medzivojnovom období 10h

Druhá svetová vojna 27h

Svet po 2. sv. vojne 15h

Slovenská republika (1939 – 1945) 12h

Dejiny súčasnosti 10h

GEOGRAFIA

Učebné osnovy pre vyučovací predmet geografia pre 7.ročník

Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť
Názov predmetu	Geografia
Stupeň vzdelania	ISCED2
Ročník	7.ročník
Počet hodín ročne/týždenne	33 hod. / 1 hod
Poznámky	UO totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP

Charakteristika predmetu

Učebný predmet geografia rozvíja u žiakov poznanie o výnimočnosti a jedinečnosti planéty Zem. Pomáha správne pochopiť podstatu javov a procesov, ktoré na Zemi prebiehajú a uvedomiť si princípy, na ktorých je postavená existencia života. Štúdium geografie umožňuje žiakom spoznávať krajinu v celej svojej komplexnosti a zložitosti. Podporuje snahu porozumieť vzťahom medzi jednotlivými zložkami a prvkami krajiny a chápať ich silnú vzájomnú previazanosť.

Základnou zručnosťou, rozvíjanou v geografii, je práca s mapovými podkladmi v tlačenej a digitálnej podobe. Vedieť mapu vyhľadať, čítať, pracovať s ňou, analyzovať jej obsah a interpretovať ho, orientovať sa v nej a podľa nej v neznámom prostredí, tvoria základ geografického myslenia a vzdelávania.

Dôkladné poznanie Zeme je nevyhnutnou podmienkou jej ochrany. Každé miesto na Zemi je osobité. Od iných sa odlišuje typickým podnebím, rastlinstvom, živočíštvom, ale aj obyvateľmi s vlastným jazykom, kultúrou a spôsobom života. Tolerancia žiakov k inakosti predpokladá pochopenie podstaty príčin rôznorodosti a rozmanitosti jednotlivých krajín. Vyžaduje úctu k princípom demokracie a občianskej slobody, ktorých nerešpektovanie môže viesť k vojnovým konfliktom a globálnym katastrofám. Geografia zohráva v tomto smere nezastupiteľnú úlohu. Zdôrazňuje súvislosti a nie vždy jasnú prepojenosť príčin s dôsledkami. Formuje osobnosť mladého človeka upozorňovaním na podobnosť, ale aj zvláštnosti popisovaných regiónov, ktoré porovnáva so Slovenskom, pričom poukazuje na jeho jedinečnosť v kontexte Európy, či sveta.

2 Ciele učebného predmetu

Sú v súlade s cieľmi a obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet geografia, schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/598:2-10A0.

Žiaci

- vyhľadajú, porovnajú, posúdia pravdivosť a zhodnotia dostupné informácie o krajine z rôznych informačných zdrojov,
- získajú schopnosti prezentovať informácie o svetadieloch v rôznych podobách (grafy, tabuľky, schémy, diagramy, fotografie, filmy a pod.),
- budú schopní zdôvodniť rôznorodosť prírodných podmienok na Zemi a ich vplyv na rozmiestnenie obyvateľstva a život človeka v jednotlivých oblastiach,
- prejavia záujem o kultúru a spôsob života ľudí v rôznych častiach sveta,
- pochopia zložitosť krajiny a silnú vzájomnú previazanosť jej prírodných a socioekonomických zložiek
- získajú schopnosti pracovať iniciatívne a tvorivo či už s mapou, samostatne s pomocou literatúry a internetu spracúvajú informácie o jednotlivých regiónoch svetadielov
- spoznajú kultúrne osobitosti vo vybraných regiónoch sveta, učia sa vážiť si iné kultúry pri zachovaní vlastnej identity, obsahom sú aj vybrané kultúrne pamiatky, pri ktorých ocenia ich krásu a uvedomia si potrebu chrániť ich
- vedia čítať mapu, orientovať sa na nej a používať ju pri získavaní informácií o daných lokalitách, nájsť vhodnú mapu na internete,
- sú schopní získavať údaje zo zdrojov, využiť internet, odbornú literatúru, rozvíjať jednotlivé druhy funkčnej gramotnosti.

Požadovaný výstup žiakov z geografie v 6. ročníku

- vymedziť polohu a opísať pobrežie Afriky a Ázie podľa mapy, uviesť príčiny veľkej členitosti povrchu
- komplexne hodnotiť obidva svetadiely z hľadiska ich prírodných a kultúrnych charakteristík
- vysvetliť vplyv pasátov a prúdenie monzúnov na podnebie Afriky, resp. Ázie
- vysvetliť príčiny rozloženia podnebných pásem vo vzťahu k rozloženiu rastlínstva a živočíšstva v Afrike a Ázii, zdôvodniť rozdiely medzi vnútrozemskými a pobrežnými oblasťami
- vymedziť povodia najväčších afrických a ázijských riek a zaradiť ich do úmorí
- zhodnotiť vplyv prírodných podmienok a ďalších faktorov pri osídľovaní svetadielov, uviesť problémy obyvateľov, dôvody ich nerovnomerného rozloženia
- uviesť hospodársku vyspelosť jednotlivých oblastí svetadielov, zdôvodniť rozdiely v hospodárskej vyspelosti štátov
- zdôvodniť príčiny národnostných a náboženských sporov a identifikovať ohrozené regióny,
- lokalizovať najväčšie mestá Afriky a Ázie a zdôvodniť výnimočnosť postavenia najväčších štátov Ázie vo svete,
- odôvodniť zaradenie vybraných pamiatok do zoznamu UNESCO a lokalizovať ich na mape,
- pracovať efektívne s dostupnými zdrojmi - mapa, literatúra, encyklopédie, internet, pripraviť projekt a vedieť ho prezentovať,

3. Obsah vzdelávania

Obsah vzdelávania

V 6. ročníku je obsahový štandard geografie zameraný na komplexné spoznávanie svetadielu **Európa**. V úvode sa na jednej hodine venujeme opakovaniu. Poznatky sú interpretované nielen v teoretickej, ale aj v praktickej rovine a sú poskytované motivačným spôsobom (rozprávanie, rozhovor, problémy), či už formou prezentácií alebo využívaním IKT vo vyučovacom procese.

Vzdelávací štandard

Požadovaný obsahový a výkonový štandard je spracovaný v nasledujúcej tabuľke:

Tem. celok	Časová dotácia	Obsahový štandard		Výkonový štandard	Medzipredmetové vzťahy a prierezové témy
		Téma	Pojem		
1. Úvod	1	Úvodná hodina.		Oboznámenie s vyučovaním v 7. roč., opakovanie poznatkov zo 6. ročníka.	
2. Európa	32	<p>Poloha.</p> <p>Povrch – najväčšie pohoria a nížiny</p> <p>Podnebie – vplyv Severoatlantického prúdu a prevládajúceho západného prúdenia vzduchu na vznik podnebných pásem</p> <p>Vodstvo – vymedziť podľa mapy najväčšie povodia najväčších riek, zaradiť do úmori, vplyv ľadovcov na formovanie Európy</p> <p>porovnať prírodné podmienky východnej Európy s ostatnými európskymi regiónmi, vysvetliť dôsledky dlhodobého vplyvu človeka na pôvodnú prírodnú krajinu v Európe, uviesť dva príklady typických rastlinných a živočíšnych druhov žijúcich v jednotlivých krajinných pásmach Európy,</p> <p>Obyvateľstvo - zhrnúť dôvody starnutia obyvateľov Európy zhodnotiť vplyv prírodných podmienok na nerovnomerné rozmiestnenie obyvateľstva Európy, zdôvodniť náboženskú a národnostnú rôznorodosť obyvateľov Európy, vysvetliť pojem štruktúra obyvateľstva, zdôvodniť nízky podiel obyvateľov zamestnaných v poľnohospodárstve, vysvetliť príčiny vysokého stupňa urbanizácie Európy, v obsahu tematickej mapy rozlíšiť štyri najľudnatejšie oblasti Európy a všetky mestá s viac ako miliónom obyvateľov („čítanie“ mapy),</p>	<p>nultý poludník, časové pásma</p> <p>Škandinávsky, Pyrenejský, Apeninský, Jutský, Balkánsky</p> <p>polostrov, Britské ostrovy, Island, Sicília, Korzika, Sardínia, Kréta, Baleáry, Stredozemné, Severné, Čierne, Baltské more, Lamanšský, Gibraltársky prieliv, Atlantický oceán</p> <p>Alpy, Pyreneje, Karpaty, Apeniny, Škandinávské vrchy, Škandinávské vrchy, Ural, Panónska panva, Mont Blanc, Kaspická preliačina, Etna, Vezuv, Východoeurópska, Francúzska, Pádska, Rumunská, Severonemecká nížina, Volga, Dunaj, Rýn, Loira, Seina, Temža, Labe, Severná Dvina, Don, Ebro, fjordy, Ladožské jazero, Fínska jazerná</p>	<p>Podľa práce s mapou určiť členitosť pobrežia a lokalizovať vybrané objekty na mape, pomocou GoogleEarth určiť vzdialenosť medzi najkrajnejšími miestami Európy. Poznať rozlohu Európy číslom na mil. km².</p> <p>Podľa práce s mapou určiť členitosť pobrežia a lokalizovať vybrané povrchové celky na mape, pomocou GoogleEarth určiť vzdialenosť medzi najvyšším a najnižším miestom Európy. Poznať názov a číselný údaj najvyššieho a najnižšieho miesta Európy.</p> <p>Charakterizovať činnosť vnútorných síl Zeme na zmeny zemského povrchu, opísať rozmiestnenie podnebných pásiem a ich vplyv na rastlinstvo a živočíšstvo. Na mape lokalizovať zóny oblastí sopečnej činnosti, vyhľadať v doplnkovej literatúre a na internete najvýznamnejšie prejavy sopečnej činnosti v Európe. Lokalizovať na mape vybrané rieky, jazerá, mestá. Opísať vplyv Atlantického oceánu na podnebie Európy. Vytvoriť klimadia-gram vybraných oblastí Európy. Podľa obrázkov opísať rastlinné a výškové stupne, objasnenie pojmu fjord. Vytvoriť denník fiktívneho cestovateľa po</p>	<p>SJL, ANJ, DEJ, BIO, INF, MAT</p> <p>MKV, MEV, ENV, OSR, REV, TPPZ</p>

Základná škola, Komenského 135/6, Medzilaborce

		<p>porovnať hospodársku vyspelosť a štruktúru priemyslu piatich rozlohou najväčších štátov Európy, na konkrétnych príkladoch vysvetliť význam EÚ, zaujať postoj k dvom závažným problémom Európy, zdôvodniť zaradenie štyroch pamiatok Európy do Zoznamu kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO a ukázať ich na mape, zhodnotiť výnimočnosť postavenia Nemecka (Francúzska, Spojeného kráľovstva, Ruska) v Európe a vo svete náboženstva.</p>	<p>pahorkatina Moskva, Berlín, Londýn, Paríž, Rím, Brusel, Ženeva, Madrid, Kodaň, Reykjavík</p>	<p>vybraných mestách Európy v rôznych ročných obdobiach.</p>	
		<p>Regióny Európy usporiadať podľa rozlohy a počtu obyvateľov tri najväčšie štáty Európy, vystihnúť tri spoločné a tri rozdielne črty štátov v jednotlivých štátoch Európy Hospodárstvo Cestovanie po prírodných a kultúrnych krásach</p>	<p>južná, juhovýchodná, východná, severná, stredná, západná Európa Česko - Praha, Brno, Plzeň Poľsko - Varšava, Krakov, Wieliczka, Maďarsko - Budapešť, Balaton Nemecko - Berlín, Mníchov, Frankfurt n/Mohanom, Porýnie Rakúsko - Viedeň, Salzburg Švajčiarsko - Bern, Ženeva Spojené kráľovstvo - časti, Londýn, Glagow, Manchester, Stonehenge, Oxford, Francúzsko - Paríž, Marseille, Štrasburg, BENELUX - Brusel, Amsterdam, Haag, Luxemburg, Antverpy Island - Reykjavík, Írsko - Dublin, Dánsko - Kodaň Švédsko - Štokholm, Fínsko - Helsinki, Laponsko Nórsko - Oslo Taliansko - Rím, Neapol, Benátky, Vatikán Španielsko - Madrid, Barcelona, Katalánsko, Zaragoza Portugalsko - Lisabon Grécko - Atény, Solún Chorvátsko - Záhreb Slovinsko - Ľubľana Srbsko - Belehrad Bosna a Hercegovina - Sarajevo Rumunsko - Bukurešť Bulharsko - Sofia Ukrajina - Kyjev, Odesa, Soči oblasti cestovného ruchu: stredomorská oblasť, alpská oblasť, škandinávská oblasť, stredná</p>	<p>Podľa mapy zaradiť vybrané štáty do regiónov - zdôvodniť začlenenie štátov do regiónov z hľadiska prírodných a kultúrnych podmienok. Charakteristika regiónov na základe komplexnej geografickej charakteristiky - prírodné pomery, hlavné mesto, hospodárstvo, možnosti cestovného ruchu (lokalita UNESCO), aktuálne problémy Podľa práce s doplnkovou literatúrou a interneto- vými zdrojmi lokalizovať na mape nepokojné oblasti za posledných 20 rokov (terorizmus, občianske nepokoje) s Podľa práce s GapMinder porovnať stav životnej úrovne v jednotlivých oblastiach Európy a vytvoriť mentálnu mapu znázorňujúcu faktory ovplyvňujúce stav životnej úrovne obyvateľov. Na základe práce s dennou tlačou zistiť krajiny, ktoré nepoužívajú menu euro v rámci Európskej únie. Poznať sídlo najvyšších orgánov Európskej únie a aspoň 2 zástupcov Slovenska v nich.</p>	<p>SJL, ANJ, DEJ, BIO, INF, MAT MKV, MEV, ENV, OSR, REV, TPPZ</p>

			Európa		
4. Zhodnotenie činnosti	2			Zhodnotenie činnosti žiakov z pohľadu učiteľa žiaka.	OSR

4 Stratégia vyučovania

Z didaktických metód vyučovania sa v geografii využije niekoľko variant metód. Ich použitie bude závisieť od témy a štruktúry vyučovacej hodiny. Okrem klasických metód / motivačný rozhovor, vysvetľovanie, rozprávanie, precvičovanie a opakovanie učiva/ sa veľký dôraz kladie na:

- ❖ začlenenie práce s kartografickým materiálom, hlavne mapou, ale i glóbusom, práce s literatúrou- učebnicou a doplňujúcimi zdrojmi,
- ❖ začlenenie skupinovej práce do výučby, podporovať komunikáciu medzi žiakmi a učiteľom,
- ❖ samostatné vyhľadávanie informácií, vedenie žiakov k samostatnej práci pri vypracovávaní projektov,
- ❖ využitie IKT vo výučbe -výukové programy, dataprojektor, počítač, filmy, interaktívne cvičenia,

Výučba bude prebiehať v triede a doplnená bude výučbou v počítačovej učebni a učebni s interaktívnou tabuľou.

5 Prierezové témy a medzipredmetové vzťahy

- osobnostný a sociálny rozvoj (OSR) - spoznávanie oblastí z hľadiska prírodných i kultúrnych podmienok
- environmentálna výchova (ENV) - zásah človeka do prírody, globálne súvislosti
- výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR) - zodpovednosť pri rozhodnutiach
- multikultúrna výchova - akceptovanie kultúrnych rozmanitostí národov, kultúrne dedičstvo
- ochrana života a zdravia - problémy obyvateľov, rozpoznanie nebezpečných situácií, poskytnutie pomoci
- finančná gramotnosť (FIG) - zabezpečenie peňazí pre uspokojovanie životných potrieb, príjem a práca
- regionálna výchova (REV) - osobitosti regiónov, práca s informáciami

Medzipredmetové vzťahy: dejepis, informatika, biológia

6 Hodnotenie predmetu

Použité budú adekvátne metódy a prostriedky hodnotenia. Hodnotiť sa budú ústne odpovede, písomne testy a projekty. Cieľom je ohodnotiť prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami.

Pri hodnotení a klasifikácii budeme vychádzať z metodických pokynov pre hodnotenie a klasifikáciu. Využijeme aj slovné hodnotenie (klady a nedostatky práce žiaka), motivačné hodnotenie a hodnotenie čiastkových úloh. U žiakov budeme rozvíjať správne sebahodnotenie i hodnotenie navzájom.

Písomné odpovede budú hodnotené podľa percentuálnej tabuľky:

100% - 90%	-	výborný
89% - 75%	-	chválitebný
74% - 50%	-	dobrý
49% - 30%	-	dostatočný
29% - 0%	-	nedostatočný

Celková klasifikácia:

Výborný (1)

- žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov
- vie ich pohotovo využívať, nemá problémy s orientáciou na mape
- samostatne, tvorivo uplatňuje získané vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh
- jeho ústny aj písomný prejav je správny, výstižný
- výsledky jeho činností sú kvalitné až originálne.

Chválitebný(2)

- žiak pracuje správne a samostatne s minimálnou pomocou učiteľa
- žiak s menšími nepresnosťami zvláda konkrétnu problematiku a orientáciu na mape
- len s veľmi malými nepresnosťami odpovedá na otázky týkajúce sa danej problematiky
- jeho ústny aj písomný prejav má občas nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti

Dobrý (3)

- žiak má určité medzery v osvojených poznatkoch
- až na podnet učiteľa uplatňuje osvojené vedomosti a dokáže ich s učiteľovou pomocou opraviť, má značné problémy s orientáciou na mape
- výsledky jeho činností sú menej kvalitné.

Dostatočný (4)

- žiak má závažné medzery v celistvosti a úplnosti osvojenia poznatkov, robí podstatné chyby

- nevyjadruje sa pojmovo správne, nevie sa orientovať na mape
- je nesamostatný pri využívaní poznatkov
- jeho ústny aj písomný prejav má vážne nedostatky.

Nedostatočný (5)

- žiak si neosvojil vedomosti a zákonitosti požadované učebnými osnovami,
- má v nich závažné medzery, preto ich nedokáže využívať
- jeho ústny a písomný prejav je nesprávny, nepresný
- vážne nedostatky nedokáže opraviť ani s pomocou učiteľa.

OBČIANSKA NÁUKA**Učebné osnovy pre vyučovací predmet občianska náuka pre
7.ročník**

Názov predmetu	Občianska náuka
Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne/33 hodín ročne
Ročník	Siedmy
Škola	ZŠ, Komenského 135/6, Medzilaborce
Kód a názov ŠkVP	Škola pre život
Stupeň vzdelania	Nižšie sekundárne – ISCED 2
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	Denná
Vyučovací jazyk	Štátny

Charakteristika predmetu

Predmet prispieva k orientácii žiakov v rodinnom a školskom prostredí. Vede ich k poznávaniu svojej obce, regiónu, vlasti a Európskej únie. Umožňuje žiakom pochopiť seba samých a pomáha im v ich socializačnom procese. Učí ich demokraticky myslieť a konať, poznávať svoje práva a povinnosti a obhajovať práva druhých. Poskytuje žiakom základné vedomosti z oblasti štátu a práva a vedie ich k aktívnej občianskej angažovanosti a umožňuje im pochopiť ekonomický život spoločnosti.

Ciele predmetu

Predmet sa cieľmi spolupodieľa na utváraní a rozvíjaní kľúčových kompetencií tým, že vedie žiaka k:

- Podpore vedomia jedinečnosti každého človeka v spoločnosti
- Utváraní vedomia vlastnej identity a identity druhých ľudí,
- Realistickému sebaopoznávaní a sebahodnoteniu
- Akceptovaniu vlastnej osobnosti a osobnosti iných ľudí
- Rešpektovaniu základných princípov demokracie a tolerance,
- Aktívnemu občianstvu a občianskej angažovanosti
- Dodržiavaniu práv a povinností
- Rozpoznávanie stereotypných názorov na postavenie muža a ženy
- Získavanie základných vedomostí o ekonomickom fungovaní spoločnosti
- Uplatňovanie vhodných komunikačných prostriedkov na uplatňovanie vlastných názorov, pocitov, myšlienok,
- K obhajovaniu vlastných postojov a primeranému obhajovaniu svojich práv,
- K rešpektovaniu a uplatňovaniu mravných princípov a pravidiel spoločenského spolunažívania

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií

Komunikatívne a sociálno-interakčné spôsobilosti Pre vytváranie a rozvíjanie kľúčovej komunikačnej kompetencie sú využívané stratégie, ktoré majú žiakom umožniť: · diskutovať o probléme, vyjadriť svoj názor, · vecne argumentovať, · pracovať s rôznymi typmi textov, posudzovať ich vecnú úroveň, · využívať informačné a komunikačné prostriedky, · spoluúčast' pri zostavovaní pravidiel pre prácu, · pracovať v atmosfére úcty a tolerancie, · posilňovať svoju samostatnosť, sebadôveru a sebaúctu, · pracovať v skupine a hľadať v nej svoju rolu.

Interpersonálne a intrapersonálne spôsobilosti

Pre vytváranie a rozvíjanie kľúčovej kompetencie k učeniu sú využívané stratégie, ktoré majú žiakom umožniť: · vyhľadávať a kombinovať informácie z rôznych zdrojov (verbálnych, obrazových, grafických; učebníc, slovníkov, kníh, atlasov, novín, webových stránok...), · poznávať a postupne operovať so všeobecne používanými pojmami, termínmi, znakmi a symbolmi v oblasti občianskej náuky, · využívať poznatky z rôznych predmetov, · zamýšľať sa nad problémami a formulovať vlastné názory a postoje, · hodnotiť vlastnú prácu, · vyhľadávať a triediť informácie podľa zadaných kritérií a efektívne ich využívať v procese učenia, tvorivých činnostiach a v praktickom živote, · plánovať, organizovať a riadiť svoje učenie, posudzovať pokrok a formulovať príčiny neúspechov. Schopnosť tvorivo riešiť problémy Pre vytváranie a rozvíjanie kľúčovej kompetencie k riešeniu problémov sú využívané stratégie, ktoré majú žiakom umožniť: · rozvoj kritického myslenia a logického uvažovania, · vytváranie vlastných názorov na problémové situácie, · hľadanie variantov riešenia problémov a overovanie správnosti riešenia, · pri riešení problémov objavovať paralely v histórii · vyhľadávať informácie vhodné k riešeniu problému, hľadať ich zhodné, podobné a odlišné znaky, · samostatne riešiť problémy; voliť vhodné spôsoby riešenia, · obhajobu vlastných postojov a rozhodnutí.

Kognitívne kompetencie

- žiak dokáže využiť získané základné poznatky na riešenie rôznych pracovných úloh z praktického života, používa pri tom konkrétne a abstraktné myslenie
- vie porovnávať a objavovať vzťahy medzi predmetmi a javmi
- dokáže popísať problém, skúša viaceré možnosti riešenia problému
- chápe význam potreby ochraňovať prírodu pre budúce generácie
- vie využiť svoj vlastný názor a zrealizovať ho
- dokáže využiť svoju kreativitu, skúša nové nápady
- pozná bežné pravidlá spoločenského kontaktu (etiketu)
- správa sa kultúrne, primerane okolnostiam a situáciám
- ovláda základné pravidlá, normy a zvyky súvisiace s úpravou zovňajšku človeka a rešpektuje vkus iných ľudí
- má osvojené základy pre tolerantné a empatické vnímanie prejavov iných kultúr
- dokáže pracovať samostatne s učebnicami, pracovnými zošitmi a pomôckami
- uvedomuje si význam učenia sa pre jeho následné uplatnenie sa na trhu práce

Osobnostné kompetencie:

- dokáže ísť premyslene a vytrvalo k cieľu
- má záujem o poznávanie seba, ostatných ľudí, reality v ktorej žije, spoločnosti a prírody
- zaujíma sa o nové veci
- dokáže spontánne vyjadrovať emócie
- je empatický k starým, chorým a postihnutým ľuďom

- je schopný odhadnúť pocity ostatných a brať ich do úvahy

Sociálne kompetencie:

- vyjadruje sa súvisle ústnou formou adekvátnou primárnemu stupňu vzdelávania a jeho narušenej komunikačnej schopnosti,
- vie prispôbiť svoje správanie, akceptuje druhých ľudí
- dokáže spolupracovať na spoločnej úlohe v skupine, dokáže pracovať aj samostatne
- dokáže počúvať a akceptovať potreby a záujmy iných ľudí
- uplatňuje ústretovú komunikáciu pre vytváranie dobrých vzťahov so spolužiakmi, učiteľmi, rodičmi a s ďalšími ľuďmi s ktorými prichádza do kontaktu
- je tolerantný a ohľaduplný k iným ľuďom, k ich kultúre a vierovyznaniu
- má osvojené základy pre tolerantné a empatické vnímanie prejavov iných kultúr
- cení si a rešpektuje kultúrno-historické dedičstvo

Stratégia vyučovania

Formy práce:

frontálna: – pracuje sa s celou triedou spoločne

samostatná: - frontálna - celá trieda pracuje na rovnakej úlohe

-diferencovaná: - individuálna – žiaci podľa schopností pracujú na úlohách rôznej náročnosti

- skupinová – žiaci pracujú v skupinách podľa schopností

Metódy práce:

- motivačný rozhovor
- motivačné rozprávanie
- motivačný problém
- výklad učiteľa
- demonštrácia učiteľom
- zážitkové metódy učenia- hra, metódy tvorivej dramatiky, didaktická hra, tvorivé metódy

Učebné zdroje

- Učebnica občianskej výchovy, rôzne encyklopédie, knihy, časopisy, názorné pomôcky a ukážky.

Etická výchova

Učebné osnovy pre vyučovací predmet etická výchova pre 7.ročník

Názov predmetu	Etická výchova
Vzdelávacia oblasť	Človek a hodnoty
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín
Ročník	siedmy
Škola	ZŠ Komenského 135/6, Medzilaborce
Názov ŠKVP	Škola pre život

Názov ŠVP	Štátny vzdelávací program pre 2.stupeň základnej školy v Slovenskej republike
Stupeň vzdelania	ISCED 2
Dĺžka štúdia	4 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu

Poslaním povinnej voliteľného predmetu etická výchova je vychovávať osobnosť s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej úcta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálnosť a národné hodnoty zaujímajú významné miesto. Pri plnení tohto cieľa sa neuspokojuje iba s poskytovaním informácií o morálnych zásadách, ale zážitkovým učením účinne podporuje pochopenie a interiorizáciu (zvnútornenie) mravných noriem a napomáha osvojeniu správania sa, ktoré je s nimi v súlade.

Pripravuje mladých ľudí pre život v tom zmysle, aby raz ako dospelí prispeli k vytváraniu harmonických a stabilných vzťahov v rodine, na pracovisku, medzi spoločenskými skupinami, v národe a medzi národmi.

Etická výchova sa prvom rade zameriava na výchovu k prosociálnosti, ktorá sa odráža v morálnych postojoch a v regulácii správania žiakov. Pre etickú výchovu je primárny rozvoj etických postojov a prosociálneho správania. Jej súčasťou je aj rozvoj sociálnych zručností /otvorená komunikácia, empatia, pozitívne hodnotenie iných.../ ako aj podpora mentálnej hygieny, podieľa sa na primárnej prevencii porúch správania a učenia.

Cieľom etickej výchovy ako povinnej voliteľného predmetu v nižšom stupni sekundárneho vzdelávania je:

- poskytnúť žiakom impulzy a pozitívne skúsenosti, ktoré podporujú základnú dôveru, autonómiu a iniciatívu
- umožniť im osvojiť si základné komunikačné zručnosti, základné úkony spoločenského správania, učiť ich pozitívne hodnotiť seba aj druhých, tvorivo riešiť každodenné situácie v medziľudských vzťahoch
- vysvetliť žiakom pojmy empatia, asertivita, spolupráca a prosociálne (sociálne pozitívne) správanie
- umožniť žiakom osvojiť si ďalšie sociálne zručnosti, napr. vyjadrovanie citov, empatie, asertívne správanie
- umožniť žiakom osvojiť si základné postoje, ktoré podmieňujú kultivované dospievanie, učiť ich poznávať sám seba, objavovať svoju identitu, rozvíjať sebaoceňovanie
- spoznávať a osvojovať si práva a povinnosti v rodine, učiť sa kultivovane prejavovať svoj názor, postupne preberať zodpovednosť za svoje rozhodnutia, zároveň však rešpektovať rodičov a viesť s nimi konštruktívny dialóg
- umožniť žiakom uvedomiť si svoju sexuálnu identitu, chápať pozitívne hodnoty priateľstva, lásky, manželstva a rodiny, uvedomiť si riziká spojené s predčasným sexuálnym životom zdôvodniť základné mravné normy, zaujať správny postoj k otázkam súvisiacim so sexualitou
- rozvíjať u žiakov pozitívny postoj k postihnutým, chorým, a iným skupinám obyvateľstva, ktoré potrebujú pomoc a porozumenie
- vysvetliť žiakom základné pojmy súvisiace s voľbou životných cieľov, svetonázorom, náboženstvom, etickými hodnotami a normami

- umožniť žiakom pochopiť základné etické problémy súvisiace s ekonomickými hodnotami, pravdou a dobrým menom
- vysvetliť žiakom základné pojmy súvisiace s ochranou prírody a životného prostredia
- učiť žiakov rešpektovať ľudí s inými názormi, zároveň však ostať sám sebou; formulovať svoje životné ciele, byť odolný voči nevhodným ponukám, ostať slobodný od závislostí, ktoré znehodnocujú a ohrozujú náš život
- rozvíjať u žiakov povedomie vlastnej dôstojnosti a hodnoty ľudskej bytosti, v tomto zmysle byť schopný kriticky hodnotiť masmediálne vplyvy, vychovať kritického diváka.

1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

Ciele	Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard	
	témy		Socio-afektívny	Konatívny
Osvojovanie si základných postoje, ktoré podmieňujú kultivované dospievanie. Učenie sa poznávať sám seba, objavovať svoju identitu, rozvíjať sebaocenenie.	Objavenie vlastnej jedinečnosti a identity Veľkosť a dôstojnosť ľudskej osoby, úcta k človeku. Poznávanie svojich silných a slabých stránok, pozitívne a negatívne vlastnosti. Zdravé sebavedomie. Prijatie samého seba aj so svojimi nedostatkami.	-vie vysvetliť význam poznania silných a slabých stránok osobnosti	-vie vysvetliť význam poznania silných a slabých stránok osobnosti	- v komunikácii i vo vzťahoch prejavuje sebaúctu - vie vyjadriť svoje myšlienky, formuluje ich ako svoj názor
Učenie sa obhájiť svoje práva a názory.	Byť sám sebou, vedieť obhájiť svoje práva a názory Vedieť sa presadiť a obhájiť v rôznych situáciách: opýtať sa prečo, vedieť odmietnuť, vysloviť sťažnosť, vysvetliť svoje názory, požiadať o láskavosť, vysloviť návrh, čeliť manipulácii a tlaku skupiny, alternatívne spôsoby riešenia konfliktov, asertivita a asertívne práva	- vie vysvetliť uplatnenie pojmu asertivita v každodennosti - vie vysvetliť pojem manipulácia	- chápe proces sebaakceptácie - rozumie manipulatívnym spôsobom v správaní svojom i v správaní iných - pozná svoje právo na odmietnutie nevhodnej ponuky a pozná zásady jej uplatnenia	- obhajuje svoje legitímne práva - svoje názory doloží argumentáciou - rozlišuje manipulatívne správanie iných i seba a odmieta ho - v komunikácii uplatňuje prvky asertívnych techník (vedieť povedať nie)
Osvojovanie si pojmov asertivita,	Prosociálnosť ako zložka vlastnej identity Nový vzťah k	-vie vysvetliť slová: nezávislosť a rešpektovanie,	-chápe, že zodpovedná sloboda ho	- v správaní badať posun k prosociálnosti

spolupráca a prosociálne (sociálne pozitívne) správanie.	druhým: nezávislosť a rešpektovanie. Rozvíjanie vlastnej identity v interakcii s druhými. Slobodné prijatie záväzkov a vernosť k nim ako predpoklad zrelosti (napr. prijímanie úloh v rodine, v ťiackom kolektíve, v záujmových skupinách...).	ponúkanie a prijímanie slobody, zodpovednosť - pozná zásady prosociálneho správania - vie pomenovať možnosti prosociálneho správania vo vlastnej rodine	vedie k dobru pre iných i pre seba - chápe pojmy zodpovednosť a vernosť	- je verný zásadám prosociálnosti - postupne preberá zodpovednosť za svoje rozhodnutia
Poznávanie svojich práv a povinností v rodine, učenie sa kultivovane prejavovať svoj názor, postupne preberať zodpovednosť za svoje rozhodnutia, zároveň však rešpektovať rodičov a viesť s nimi konštruktívny dialóg.	Etické aspekty vzťahu k vlastnej rodine Hlbšie poznanie vlastnej rodiny (ako poznám svoju matku, svojho otca, súrodencov...). Uplatňovanie sociálnych zručností v rámci rodiny (byť empatickým, otvorene a citlivo komunikovať, byť asertívnym...). Zdravá a nezdravá kritickosť. Reflexia nad vlastnou kritickosťou v rodine. Pochopenie rodičov a súrodencov, dobré vzťahy v rodine, tolerancia a rešpektovanie authority, vzťahy medzi súrodencami. Rešpektovanie pravidiel hry (práva a povinnosti) v rodine.	- vie pomenovať možnosti prosociálneho správania vo vlastnej rodine	- uvedomuje si svoje práva a povinnosti v rodine a snaží sa chápať ich význam - túži prispieť svojím dielom do dobrého fungovania vlastnej rodiny	- prejavuje snahu vychádzať dobre s členmi vlastnej rodiny - v rodine uplatňuje základné komunikačné zručnosti, požiadať o láskavosť, o odpustenie, vedieť vysloviť návrh - v rodinnom prostredí vie použiť pozitívne hodnotenie, empatiu a tvorivosť v prosociálnom správaní - prejavuje spoluúčasť na rodinnom živote - je schopný reflektovať vlastné pôsobenie v rodine
Spoznávanie svojej sexuálnej identity,	Etické aspekty integrovania sexuálnej zrelosti do	- vie čo je to počatie a prenatálny život človeka - vie vysvetliť	- sexualitu vníma ako veľkú hodnotu -	- o otázkach sexuality hovorí úctivo -

chápanie pozitívnych hodnôt priateľstva, lásky, manželstva a rodiny, uvedomovanie si rizík, spojených s predčasným sexuálnym životom.	kontextu osobnosti Rozvíjanie sexuálnej identity. Vzťahy medzi chlapcami a dievčatami. Priateľstvo a láska. Utváranie predstáv o budúcom partnerovi. "Zázrak života" - počatie a prenatálny život ľudského plodu. Rozpor medzi pohlavnou a psychosociálnou zrelosťou. Predčasný sexuálny styk, jeho príčiny a dôsledky. Pohlavné choroby a AIDS. Následky odtrhnutia sexu od osobného vzťahu a zodpovednosti.	dôvody pre odloženie prvého sexuálneho styku do psychosociálnej zrelosti - vie vysvetliť príčiny a dôsledky predčasného sexu - vie čo sú to pohlavné choroby a AIDS	vníma a stotožňuje sa so svojou sexuálnou identitou - chápe pozitívne hodnoty, ako priateľstvo, láska, manželstvo a rodina - uvedomuje si riziká spojené s predčasným sexuálnym životom - túži po hlbokom vzťahu založenom na úcte a vzájomnej láske	neznáme oblasti si ujasňuje dialógom s rodičmi, alebo učiteľom, - vo vzťahu k inému pohlaviu je pozorný a vnímavý
Rozvíjanie pozitívneho postoja k postihnutým, chorým a iným skupinám obyvateľstva, ktoré potrebujú pomoc a porozumenie.	Vzťah k chorým, starým, postihnutým, mentálne alebo morálne narušeným ľuďom. Rozvoj empatie, komunikácie s vyššie spomínanými ľuďmi. Ochota chápať ich potreby, ale aj vidieť ich možnosti a bohatstvo, ktoré môžu odovzdať ostatným. Tolerancia, rešpektovanie odlišností, generačné rozdiely.	- vie vymenovať obmedzenia a prednosti chorých a osôb so špecifickými potrebami - vie zdôvodniť potrebu i špecifiká komunikácie s osobami so špecifickými potrebami	- uvedomuje si ťažkosti, ktoré prežívajú starí a chorí ľudia a túži im pomôcť	- v kontakte so starými, chorými a s osobami so špecifickými potrebami prejavuje prvky tvorivej prosociálnosti

Technika

Učebné osnovy pre vyučovací predmet technika pre 7.ročník

Vzdelávacia oblasť:	Človek a svet práce		
Predmet:	Technika	Ročník:	7.
Technika - 22 hod / Ekonomika domácnosti - 11 hod.		Počet hodín:	1 týždenne / 33 ročne

1. Charakteristika vyučovacieho predmetu

Oblasť Človek a svet práce zahŕňa široké spektrum pracovných činností a technológií. Vďaka tomuto vedie žiakov k získaniu základných užívateľských zručností a to v rôznych oblastiach ľudskej činnosti. A práve vďaka získavaniu základných zručností v rôznych ľudských činnostiach prispieva k vytváraniu životnej a profesijnej orientácie žiakov.

Celá koncepcia vzdelávacej oblasti Človek a svet práce vychádza z konkrétnych životných situácií. V týchto jednotlivých situáciách žiaci prichádzajú do priameho kontaktu s ľudskou činnosťou a technikou v jej rozmanitých podobách, ale aj širších súvislostiach.

Vzdelávacia oblasť Človek a svet práce sa zameriava na praktické pracovné návyky a dopĺňa celé základné vzdelávanie o dôležitou zložku nevyhnutnú pre uplatnenie človeka v ďalšom živote a v spoločnosti. Tým sa odlišuje od ostatných vzdelávacích oblastí a je ich určitou protiváhou. Je založená na tvorivej spolupráci žiakov.

2. Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom predmetu technika je aj osvojovanie si návykov pracovať bezpečne a schopnosť analyzovať možné riziká pri práci s rôznymi materiálmi a nástrojmi. Okrem iného sa majú žiaci naučiť i základom hospodárskych a komerčných zručností, ako sú napr. plánovanie času, spotreby a nákladov, rozpočtovanie a elementárne účtovníctvo.

Mali by teda získať vedomosti a zručnosti nato aby dokázali zhotoviť jednoduché výkresy a aby ich vedeli zároveň aj čítať. Žiak by mal byť získať schopnosť sám vedieť popísať jednotlivé etapy vzniku nejakého výrobku, pri ktorom by mal byť schopný určiť aj jeho cenu podľa toho z čoho všetkého vzniká cena. Sú to totiž pre bežný život žiakov veľmi dôležité informácie. Bezpochyby medzi dôležité schopnosti ktoré by mal žiak získať patrí, vznik a šetrenie elektrickej energie a mal by dokázať prezentovať jednoduché opravy v domácnostiach.

Cieľom je pripraviť žiakov na život v praxi a na to, aby sa v budúcnosti dokázali uplatniť na trhu práce.

3. Výchovné a vzdelávacie stratégie

Výchovné a vzdelávacie stratégie predmetu vychádzajú z potreby viesť žiakov k pozitívnemu vzťahu k práci a zodpovednosti za kvalitu svojich i spoločných výsledkov práce,

- osvojeniu základných pracovných zručností a návykov v rôznych pracovných oblastiach, k organizácii a plánovaniu práce a k používaniu vhodných nástrojov, náradia a pomôcok pri práci i v bežnom živote, vytrvalosti a sústavnosti pri plnení zadaných úloh, k uplatňovaniu tvorivosti a vlastných nápadov pri pracovnej činnosti a k vynakladaniu úsilia na dosiahnutie kvalitného výsledku,
- autentickému a objektívnemu poznávaniu okolitého sveta, k potrebnej sebadôvere, k novému postoju a hodnotám vo vzťahu k práci človeka, technike a životnému prostrediu,
- chápaniu práce a pracovnej činnosti ako príležitosti k sebarealizácii, sebavzdelávaniu a k rozvíjaniu podnikateľského myslenia,
- orientácii v rôznych odboroch ľudskej činnosti, formách fyzickej a duševnej práce a osvojeniu potrebných poznatkov a zručností významných pre možnosť uplatnenia, pre voľbu vlastného profesijného zamerania a pre ďalšiu životnú a profesijnú orientáciu,
- k rešpektovaniu environmentálnych hodnôt a chápaniu recyklácie materiálov a produktov.

Základné predmetové kompetencie

Všeobecné (univerzálne) kompetencie

- schopnosť riešiť problém, schopnosť uplatňovať tvorivé nápady vo svojej práci,
- schopnosť preberať zodpovednosť, schopnosť byť samostatným, schopnosť hodnotiť a vyjadrovať vlastný názor,
- schopnosť sebapoznania a seba hodnotenia v smere vlastnej profesijnej orientácie,
- schopnosť flexibilne reagovať na zmeny na trhu práce v snahe čo najlepšie sa uplatniť.

Pracovné kompetencie žiaka

- používa bezpečné a účinné materiály, nástroje a vybavenie, dodržiava stanovené pravidlá, plní povinnosti a záväzky, adaptuje sa na zmenené alebo nové pracovné podmienky,
- pristupuje k výsledkom pracovnej činnosti nielen z hľadiska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a spoločenského významu, ale i z hľadiska ochrany svojho zdravia i zdravia druhých, ochrany životného prostredia i ochrany kultúrnych a spoločenských hodnôt,
- využíva znalosti a skúsenosti získané v jednotlivých vzdelávacích oblastiach v záujme vlastného rozvoja i svojej prípravy na budúcnosť, robí podložené rozhodnutia o ďalšom svojom vzdelávaní a profesionálnom raste,
- orientuje sa v základných aktivitách ktoré bude potrebovať k uskutočneniu podnikateľského zámeru a k jeho realizácii, chápe podstatu, cieľ a riziko podnikania, rozvíja svoje podnikateľské myslenie.

4. Obsah vzdelávania vyučovacieho predmetu

Tematický celok / počet hodín	Téma (Obsahový štandard)	Vzdelávací výstup (výkonový štandard)	Medzipredmetové vzťahy	Stratégia vyučovania – metódy a formy práce
Človek a technika – 6 hodín	Technika-technika - vynálezcovia - vynález - človek, príroda spoločnosť - výrobok - myšlienka, konštrukcia, výroba, využitie	Žiak : -vie vysvetliť pojem technika, technické prostredie a technické dielo ako produkt ľudskej činnosti, - vie vymenovať pozitívne a negatívne dôsledky techniky. -pozná najvýznamnejšie objavy a vynálezy 18. – 20. storočia a pozná históriu techniky na Slovensku a najvýznamnejších slovenských vynálezcov -vie vysvetliť pojem technologický postup a opísať všeobecne cestu vzniku výrobku.	Matematika Fyziky ENV	Frontálna výučba Individuálna a skupinová práca žiakov s výkresom -práca na projekte podľa výberu učiteľa - IKT
Grafická komunikácia- 7 hodín	-výkres - náčrt, - druhy čiar - rozmery výkresov, -technické kreslenie, - počítač a technické kreslenie -softvéry na kreslenie	Žiak: -vie realizovať drobný projekt (zhotoviť technický náčrt, aj na pc a vie vybrať vhodný materiál, zvoliť konštrukčné riešenia a spoje, navrhnuť technológie), -vie popísať proces vzniku technického produktu. vytvárať a realizovať technické myšlienky pre vlastné potreby pre potreby školy,	Matematika Fyziky ENV OV	-IKT -skupinové vyučovanie -frontálna výučba -samostatná práca žiakov na projekte
Materiály a technológie- 4 hodiny	Surovina, materiál, polovýrobok, výrobok, Drevo, kovy, plasty a iné technické materiály	Žiak: -pozná základné druhy technických materiálov, -vie rozlíšiť základné druhy technických materiálov - drevo, kovy, plasty, -vie definovať základné náradie na ručné opracovanie dreva, kovu a plastov.	Fyziky Chémia ENV	-skupinové vyučovanie -IKT - individuálna práca žiakov - frontálna výučba

		-vie popísať proces vzniku výrobku zo suroviny.		
--	--	---	--	--

5. Kritériá hodnotenia. Metódy a prostriedky hodnotenia.

Predmet sa hodnotí slovne. Hodnotí sa:

- teoretická časť,
- praktická časť,
- projekt,
- samostatná práca,
- práca s knihou,
- aktivita,
- prístup k predmetu,

6. Učebné zdroje.

Učebnými zdrojmi pri výučbe predmetu Technika sú: učebnice, odborné časopisy, encyklopédie a odborná literatúra, manuály. Prínosom pri vyučovaní je používanie meotaru, PC, internetu a prezentácii na IKT. Bezpochyby má prínos aj využívanie názorných učebných prostriedkov (modely, obrazy, fotografie, ...)

Umenie a kultúra

Obsah vzdelávacej oblasti je realizovaný prostredníctvom predmetov výtvarná výchova a hudobná výchova. Vzdelávacia oblasť vytvára priestor pre pochopenie významu kultúry a umenia v živote človeka a spoločnosti. Učí žiaka vnímať a chápať hodnoty umenia, kultúry a kultúrnej tradície a vyjadrovať sa rôznymi umeleckými prostriedkami vybraných médií vizuálneho, dramatického, hudobného umenia a písaného a hovoreného slova. Primerane veku formuje samostatné a zodpovedné postoje žiakov k súčasnej kultúrnej ponuke, rozvíja kritické myslenie najmä vo vzťahu k masmédiám. Obsah vzdelávacej oblasti tak prispieva k formovaniu vizuálnej, mediálnej, sluchovej, jazykovej a pohybovej gramotnosti a tvorivosti žiaka. Prostredníctvom tematických celkov zameraných na kultúrnu tradíciu a dedičstvo sa žiak oboznamuje s kultúrnou tradíciou svojho regiónu, národa a krajiny, čím sa rozvíja vedomie kultúrnej identity. Formujú sa multikulturálne a komunikačné kompetencie. Prostredníctvom tvorivých výtvarných činností a aktivít sú pre žiakov vytvorené príležitosti na uplatnenie fantázie a predstavivosti, a tým aj priestor na jeho

Základná škola, Komenského 135/6, Medzilaborce
seberealizáciu. V tvorivých, umeleckých alebo hudobných činnostiach majú žiaci možnosť vyjadrovať svoje predstavy, a to vyjadrovacími formami (jazykom) jednotlivých umení.

Výtvarná výchova vedie žiaka k spoznávaniu súčasného umeleckého vyjadrovania sveta, vizuálnej kultúry a kultúrnej tradície svojho regiónu, národa a krajiny. Obsah predmetu je členený do tematických celkov, ktoré kladú dôraz na rozvoj predstavivosti a fantázie, pozorovacích a vyjadrovacích schopností a zručností pri práci s vyjadrovacími prostriedkami vizuálnych umení. V tvorivom procese dochádza ku kvalitatívnej zmene, detskú spontánnosť postupne nahrádza dospelý ekvivalent – duchovná otvorenosť spojená s pribúdaním vedomej operatívnej a názorovej samostatnosti.

Hudobná výchova prostredníctvom hudobných činností rozvíja základné hudobné kompetencie žiaka a usiluje sa o vytvorenie kladného vzťahu k hudbe a hudobnému umeniu.

Výtvarná výchova

Učebné osnovy pre vyučovací predmet výtvarná výchova pre 7. ročník

Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť
Názov predmetu	Výtvarná výchova
Stupeň vzdelania	ISCED2
Ročník	7.ročník
Počet hodín ročne/týždenne	33 hod. / 1 hod
Poznámky	UO totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP

ÚVOD

Vzdelávací štandard výtvarnej výchovy nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah vyučovacieho predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov. Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh – výtvarných zadaní. K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevylučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov. Vzdelávací štandard výtvarnej výchovy ako program aktivity žiakov je koncipovaný tak, aby vytváral možnosti na tie kognitívne činnosti žiakov, ktoré operujú s pojmami, akými sú, hľadanie, pátranie, skúmanie, objavovanie, lebo v nich spočíva základný predpoklad poznávania a porozumenia vo výtvarnej výchove. V tomto zmysle nemajú byť žiaci len pasívnymi aktérmi výučby a konzumentmi hotových poznatkov, ktoré si majú zapamätať a následne zreprodukovať.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Výtvarná výchova je predmet, na ktorom žiaci prostredníctvom výtvarných činností spoznávajú vyjadrovacie prostriedky vizuálnych umení (kresby, maľby, plastiky, fotografie, dizajnu, architektúry, videa a filmu). Všetky ostatné didaktické formy ako používanie učebnice, edukačných materiálov, premietanie filmov a podobne sú len doplnkovými aktivitami (v rámci motivácie alebo následných ukážok, diskusií). Ťažiskom je práca žiakov s výtvarnými materiálmi, technikami a nástrojmi (od ceruzky až po fotoaparát a počítač). Zahŕňa tvorbu od vymyslenia nápadu (čo chcú žiaci vytvoriť), cez nachádzanie formy (ako to vyjadriť), až po realizáciu (schopnosť previesť nápad a formu v materiáli prostredníctvom výtvarnej techniky). Prostredníctvom tohto procesu sa jednak zvyšuje gramotnosť žiakov – schopnosť rozumieť vizuálnym znakom na základe vlastnej skúsenosti, jednak sú uvádzaní do znalosti rôznych foriem súčasnej vizuálnej kultúry i kultúrnej tradície. Žiaci touto formou získavajú dôležité kompetencie porozumenia reklame, filmu a videu, dizajnu, architektúre; fotografiám obrazom a objektom, ktoré ich obklopujú a vytvárajú ich „obraz sveta“.

HLAVNÝ CIEĽ PREDMETU

Žiaci sú prostredníctvom aktívnych činností uvádzaní do vizuálnej kultúry a komunikácie – na úrovni poznania i vlastného vyjadrovania.

CIELE PREDMETU

Žiaci

- spoznávajú vyjadrovacie prostriedky vizuálnych umení – výtvarného umenia, fotografie, dizajnu, architektúry, videa a filmu, rozumejú im a získavajú základnú gramotnosť v ich používaní,
- rozvíjajú si pozorovacie schopnosti, schopnosti reagovať na vizuálne podnety a výtvarne ich spracovávať,
- rozvíjajú tvorbu vlastných myšlienkových konceptov a ich formálnu a technickú realizáciu,
- spoznajú a slovne pomenujú (výraz), formu, námet umeleckých diel a svoj zážitok z nich výtvarne interpretujú,
- poznávajú vybrané typické diela vizuálnej kultúry, reprezentujúce smery moderného a súčasného umenia a historické slohy
- osvojujú si primerané kultúrne postoje, názory a hodnotové kritériá; cez zážitky aktívneho vyjadrovania a vnímania umeleckých diel sú uvádzaní do poznávania hodnôt umenia a kultúry – vo vzťahu k tradícií a na úrovni aktuálneho myslenia a interpretácie.

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> vytvoriť rôzne typy kompozície zo zvolených prvkov 	<ul style="list-style-type: none"> poriadok a chaos – usporadúvanie prvkov v kompozícii náhodná a konštruovaná zostava kompozícia symetrické – asymetrické usporiadanie, rytmus – arytmia, zámerná náhodná kompozícia (automatizmus, improvizácia, neporiadok), geometrická a lyrická abstrakcia, akčná maľba

Výtvarné vyjadrovacie prostriedky

Možnosti zobrazovania videného sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zobraziť jednoduché priestorové vzťahy v perspektíve.	<ul style="list-style-type: none"> • zobrazovanie priestoru • lineárna perspektíva • pozorovanie a konštrukcia • interiér • zobrazenie architektonického tvaru v krajine -exterier • lineárna kresba • Kolorovanie

	<ul style="list-style-type: none"> • renesančné zobrazenia perspektívy(F. Brunelleschi, Massacio, P. della Francesca, L.da Vinci...)
--	--

© Štátny

pedagogický ústav

Podnety výtvarného umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznať podstatné znaky umenia pop-artu, • pomenovať súvislosti a rozdiely medzi vybranými umeleckými štýlmi. 	<ul style="list-style-type: none"> • dadaizmus a pop-art (obrazy, objekty, asambláže) • dadaistický text, dadaistický objekt • ready-made - kompozícia z nájdeného predmetu • pop-art – výtvarné hry s reklamou(ikonografia každodennosti, masmédií, reklamy), zväčšeninou, zmnožením, materiálou zmenou(napríklad mäkká plastika) • nový realizmus (dekoláž, konkrétna poézia, kompresia, akumulácia...)

Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poznať typické znaky renesančného maliarstva, sochárstva a architektúry, • rozpoznať typické prvky vybraných umeleckých slohov – ich súvislosti a rozdiely. 	<ul style="list-style-type: none"> • renesančné umenie (maliarstvo, sochárstvo, technické návrhy, architektúra) • výtvarné reakcie žiakov (napr. renesančná móda, doplnky, stroje, stavby...) • uvedenie do dobovej situácie – príbeh renesančného umelca

© Štátny pedagogický ústav

Škola v galérii

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

<p>Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> slovne a výtvarne interpretovať videné výtvarné dielo 	<ul style="list-style-type: none"> slovo a obraz (porovnanie slovného opisu a zobrazenia toho istého motívu) výtvarná interpretácia umeleckého diela podľa slovného opisu inej osoby a podľa vlastného videnia diela v galérii (alebo reprodukcie) vlastný opis (námetu, témy, príbehu výtvarného diela v galérii - na reprodukcii)
--	--

Podnety architektúry

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozlíšiť charakteristické funkcie architektonického priestoru, rozlíšiť výraz architektonického priestoru, nakresliť návrh architektúry vybraného typu 	<ul style="list-style-type: none"> návrhy architektúr s rôznou funkciou a účelom charakteristika členenia, tvaru a výrazu funkcie architektonického priestoru: priestor pre sústredenie, učenie sa, výtvarné činnosti, pohyb, odpočinok ...; spoločný a súkromný priestor, sviatočný (posvätný) a všedný priestor, vonkajší a vnútorný priestor výraz architektonického priestoru:(napr. stiesnený, smutný, chladný, intímny, príjemný, veľkolepý, slávnostný, veselý...) typy architektonických priestorov

© Štátny pedagogický ústav

Podnety fotografie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> použiť pri fotografovaní vhodnú expozíciu a režim. 	<ul style="list-style-type: none"> fotografovanie krajiny, premeny denného svetla formát, výrez, približovanie, detail a celok ukážky krajinárskej fotografie
--	--

Podnety videa a filmu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> pripraviť krátky scenár a storybord videa. 	<ul style="list-style-type: none"> scenár, príprava videa, klipu (námet, akcia, dej) rozkreslenie kľúčových scén – storybord návrh postáv (výzor, kostým) návrh filmovej scény, kostýmu ku scenáru

Elektronické médiá

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> nakresliť telesá v 3D programe, vytvoriť vlastnú kompozíciu spájaním 3D telies v grafickom programe 	<ul style="list-style-type: none"> telesá v 3D programe (nástroje, Rectangle, Circle, Move, Copy, Push/Pull, Select, Line, Arc, Eraser, Zoom, PaintBucket) kompozície z kvádrov, kociek a valcov, alebo architektúra kopírovanie, spájanie, telies vyfarbovanie telies a priradovanie textúr ukladanie modelov do formátu skp export do formátu jpg

Podnety dizajnu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> navrhnuť tvar úžitkového predmetu. 	<ul style="list-style-type: none"> návrh dizajnu výrobku (napr. automobil, bicykel, domáci spotrebič, počítač, športové náradie ...) tvár vo vzťahu k funkčnosti a vizuálnej zaujímavosti dizajn výrobkov a transportdizajn (dizajn dopravných prostriedkov)

Tradície a podnety remesiel

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> výtvarne interpretovať vybrané typické zvyky alebo pamiatky svojho regiónu 	<ul style="list-style-type: none"> legendy a história regiónu (obce, sociálnej skupiny) pamiatky regiónu a ich príbehy miestne zvyky miestne remeselné tradície, ich história výtvarná interpretácia regionálnych legend, histórie, pamiatok, remeselných tradícií

Synestetické podnety

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: výtvarne vyjadriť subjektívnu vizuálnu predstavu chuťového vnemu	<ul style="list-style-type: none"> vyjadrenie chutí výtvarnými prostriedkami (zobrazujúcim alebo abstraktným spôsobom) koreniny, bylinky, čaje, jedlá a ich farebné (tvarové, materiálové, gestické ...) vyjadrenie

Podnety poznávania sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže:

- vytvoriť grafické znázornenie gramatických pojmov alebo vzťahov,
- porovnávať súvislosti, vzájomné vzťahy medzi výtvarnými znakmi (zobrazeniami) a slovami.

- výtvarné interpretácie gramatických tvarov (napr. slovných druhov, vetných členov, homoným, synonym, opozít ...)
- priradovanie výtvarných znakov ku slovám
- vizuálna poézia(náhrada slov grafickými znakmi, obrazmi, fotografiami, prírodninami alebo objektmi alt. predmetmi)
- pozn. téma súvisí s tematickými celkami: podnety výtvarného umenia (dadaizmus)

Hudobná výchova

Učebné osnovy pre vyučovací predmet hudobná výchova pre 7.ročník

NÁZOV PREDMETU	HUDOBNÁ VÝCHOVA
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín
Ročník	siedmy
Triedy	
Škola	ZS Komeskeho, Medzilaborce
Názov ŠkVP	Škola pre život
Stupeň vzdelania	ISCED 2 - nižšie sekundárne vzdelávanie –
Dĺžka štúdia	3 roky
Forma štúdia	Denná
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk
iné	

1. CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Hudobná edukácia v nižšom strednom vzdelávaní predstavuje kontinuálne, systémové a cieľavedomé pokračovanie hudobnej edukácie primárneho stupňa.

Hudobnú edukáciu možno vymedziť troma prvkami: **hudobné umenie – obsah, hudobné schopnosti (zručnosti, návyky) – cieľ a hudobné činnosti – metóda**, prostriedok rozvoja hudobných schopností, pochopenia princípov hudby, realizácia hudobného umenia. Sekundárnym obsahom predmetu je umenie, estetika, kreativita, sekundárnym cieľom rozvoj kľúčových kompetencií – komplexný rozvoj osobnosti, všeobecných ľudských kvalít.

Hudobná výchova v základnej škole je predmetom umelecko-výchovným a činnostným, na nižšom strednom stupni sa rozširuje o kognitívny rozmer – uvedomelé prenikanie do štruktúry hudobného diela, hudobno-teoretický a hudobno-historický rozmer, ako konklúzia predchádzajúcej hudobnej činnosti, praktickej hudobnej skúsenosti.

2. CIELE PREDMETU

Ciele predmetu sú v súlade s cieľmi vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet Hudobná výchova, schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod č.2015-5129/5980:2-10A0. Ciele predmetu možno rozdeliť na špecifické hudobné ciele, špecifické ciele z oblasti umenia, estetiky a kreativity a sekundárne ciele.

Špecifické hudobné ciele:

Žiaci:

- získajú hudobné schopnosti prostredníctvom hudobných činností,
- realizujú hudobné činnosti na základe nadobudnutých hudobných schopností ,
- na základe vlastnej skúsenosti si osvoja konkrétne poznatky z oblasti hudobnej teórie a histórie,

Špecifické ciele z oblasti umenia, estetiky a kreativity:

- pochopia podstatu umenia, vytvoria si vzťah k umeniu, majú priamu skúsenosť v oblasti špecifických umeleckých, estetických a psychologických kategórií – emocionálna, prežívanie, zážitok, vnímanie krásy, vlastná tvorivosť (improvizácia, kompozícia), na základe čoho dokážu reflektovať umenie, vnímať krásu, rozpoznať hodnotu, vyjadriť sa prostredníctvom umenia,

Sekundárne ciele:

- nadobudnú (prehĺbia) kľúčové kompetencie prostredníctvom hudobného umenia.

3. KLÚČOVÉ KOMPETENCIE

Obsah vyučovacího predmetu Hudobná výchova v 7. ročníku vedie k postupnému osvojovaniu a rozvíjaniu kľúčových kompetencií, ktoré sú v súlade s profilom absolventa nižšieho stredného vzdelávania, schváleného ako súčasť ŠVP pre 2. stupeň ZŠ pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0. Špecifické kompetencie sú v súlade so ŠVP pre predmet Hudobná výchova.

4.- 5. OBSAHOVÝ A VÝKONOVÝ ŠTANDARD

Obsahový a výkonový štandard predmetu je v súlade s obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet Hudobná výchova, schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod č.2015-5129/5980:2-10A0.

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet – ŠVP, 2015, s. 13-17.

Obsah vzdelávania:

1. Opakovanie učiva zo 6. ročníka- 1 hod.

I. Temat. celok – Moderná hudba 20. a 21. storočia /cca 5 hod./:

1. 4 prechádzky a 4 návraty

- Prvá prechádzka: Od klasicizmu k neoklasicizmu – 1 hod.
(*sonátová forma, symfónia*)
- Druhá prechádzka : Neofolklorizmus -1 hod.
(*ľudovosť, L. Janáček: Lašské tance, E. Suchoň: Krútnava, americká h. černochovej, rondo*)
- Tretia prechádzka: Od gregor. chorálu k súčasnej duchovnej hudbe– 1 hod.
(*melizmatický spev-Aleluja, chorál Salve Regina, organ J. S. Bacha, omša, pašie, rekviem*)
- Štvrtá prechádzka: PEL-MEL hudby 20. storočia- 2 hod.
(*Čačaturjan: Šabl'ový tanec, Stravinskij: Cirkusová polka, hud. experimenty, Orff, Britten, Gerschwin*)

Kognitívne ciele:

Získať poznatky, vedomosti a zručnosti v procese komunikácie s hudbou. Nadobudnúť schopnosť prijať, hodnotiť a vážiť si hud. diela a hud. prejavy vlastného národa a iných národov rôznych období. Nadobudnúť schopnosť otvorene prijímať, hodnotiť a vážiť si hudobne diela a hudobne prejavy vlastného národa, iných národov a etník.

Afektívne ciele:

Prostredníctvom precítienia a pochopenia umeleckých diel žiaci dokážu svoj egocentrizmus a do istej miery sa stotožniť s autormi týchto diel (empatia), no zachovať si svoje vlastné názory a postoje (asertivita). Vedieť prežívať výnimočnosť významných umeleckých osobností a hľadať v ich tvorivých osudoch inšpiráciu pre vlastný život. Rešpektovať estetické a etické hodnoty obsiahnuté v hudbe.

Psychomotorické ciele:

Žiaci dokážu na primeranej úrovni realizovať svoje hud. prejavy (vokálne, inštrum., pohybové).

Na primeranej úrovni dokážu využiť nadobudnuté zručnosti pri vyjadrení vlastných myšlienok, pocitov a postojov, a tak prostredníctvom hudby komunikovať s okolitým svetom.

II. Moderná slovenská hudba /cca 1-2 hod./

(Štúdio Slov. rozhlasu, E. Suchoň, G. Dusík, A. Moyzes, J. L. Bella, J. Cikker, M. Sch. Trnav-

ský, V. F. Bystrý, T. Salva: opera Plač, opera, balet zbor, kantáta, I. Hrušovský: zbor Ave Eva,

J. Hatrik: Lístky do pamätníka)

Kognitívne ciele:

Získať poznatky, vedomosti a zručnosti v procese komunikácie s hudbou. Prijat', hodnotiť a vážiť si hud. diela a hud. prejavy vlastného národa. Nadobudnúť schopnosť otvorene prijímať, hodnotiť a vážiť si hudobne diela a hudobne prejavy vlastného národa.

Afektívne ciele:

Precítiť a pochopiť umelecké diela slov. autorov, do istej miery sa stotožniť s autormi týchto diel (empatia), no zachovať si svoje vlastné názory a postoje (asertivita). Vedieť prežívať výnimočnosť významných umeleckých osobností a hľadať v ich tvorivých osudoch inšpiráciu pre vlastný život. Rešpektovať estetické a etické hodnoty obsiahnuté v hudbe.

Psychomotorické ciele:

Žiaci dokážu na primeranej úrovni realizovať svoje hud. prejavy (vokálne, inštrum., pohybové).

Na primeranej úrovni dokážu využiť nadobudnuté zručnosti pri vyjadrení vlastných myšlienok, pocitov a postojov, a tak prostredníctvom hudby komunikovať s okolitým svetom.

III. Temat. celok – Pestrá paleta populárnej hudby /cca 7 hod./

1. Džez na ceste do sveta /cca 2 hod. /

(*Louis Armstrong, Ella Fitzgerald, New Orleans, prac.piesne- worksongy, spirituály, improvizácia, S. Joplin*)

2. Swing / cca 1 hod./

(*Benny Goodman, F. Sinatra, ABBA-I do, I do, i do, Armstrong. Hello, Dolly!, J. ježek: Život*

je jen náhoda, Voskovec a Werich, P. Lipa: Samba na 1 tóne, F. K. Veselý, džezové festivaly)

3. Country a western/ cca 1 hod./

(*H. Vondráčková: Pod tou skálou..., W. Matuška: Ruža z Texasu*)

4. Šansón/ cca 1 hod./

(*G. Bécaud: A rúže kvetou dál, E. Piaf, Ch. Aznavour: La Bohème*)

5. Folk/ cca 1 hod./

(Ej, zalužicki poľo)

6. Nácvik 1 populárnej piesne podľa výberu žiakov- 1 hod.

Kognitívne ciele:

Na základe získaných vedomostí o hudbe, hudobných skúseností a hudobných zručností nadobudnúť schopnosť získané vedomosti a zručnosti uplatňovať pri aktívnom vnímaní a obsahovom sprístupňovaní umeleckých diel a pri elementárnej tvorivosti.

Afektívne ciele:

Dokázať bez predsudkov pristupovať k vnímaniu a rozširovaniu umeleckých hodnôt rôznych kultúr. Rešpektovať estetické a etické hodnoty obsiahnuté v hudbe, vedieť oceniť silu hudby a uvedomiť si jej miesto v živote.

Psychomotorické ciele:

Správne realizovať hudobné prejavy (vokálne, inštrumentálne, pohybové). V intonačnej a sluchovej výchove získať zručnosti a vedieť ich využiť pri svojich hud. činnostiach. Na primeranej úrovni dokážu využiť nadobudnuté zručnosti pri vyjadrení vlastných

myšlienok, pocitov a postojov, a tak prostredníctvom hudby komunikovať s okolitým svetom.

IV. Temat. celok – Prieniky hudobných štýlov 1 /cca 4 hod./

1. Prekračovanie hraníc /cca 1 hod./

(*Američan v Paríži, Rapsódia v modrom, džez v opere- Summertime z opery Porgy a Bess--G. Gerschwina, L. Armstrong a B. Streisand: Hello, Dolly!*)

2. Divadlo, ktoré sa hrá, spieva a tancuje/ cca 3 hod./

(-- opereta, kankán -J. Offenbach. *Orfeus v podsvetí*, G. Dusík: *Rodný môj kraj*, *Modrá ruža* --- kabaret- *Osvobozené divadlo*(*Ježek, Šlitr, Suchý*),
-- muzikál- *Tie ženy -Na skle maľované*, *Cyrano z predmestia*, *Neberte nám princeznú*)

Kognitívne ciele:

Získať poznatky a vedomosti v procese komunikácie hudbou v rôznych štýlových obdobiach a získané vedomosti, poznatky a percepčné zručnosti využívať pri element. hud. tvorení a porovnávaní hudby v minulosti a v súčasnosti. Prostredníctvom hudobných činností získať schopnosť vyjadrovať svoje emócie, vzťahy a postoje, teda komunikovať umeleckými prostriedkami.

Afektívne ciele:

Dokázať bez predsudkov pristupovať k vnímaniu a rozširovaniu umeleckých hodnôt rôznych kultúr. Rešpektovať estetické a etické hodnoty obsiahnuté v hudbe, vedieť oceniť silu hudby a uvedomiť si jej miesto v živote. Spolupracovať (pri kolektívnych hudobných činnostiach a najmä pri hudobno-dramatických činnostiach), mať zodpovednosť za plánovanie a realizáciu spoločnej a vlastnej práce. Vedieť oceniť silu hudby a uvedomiť si jej miesto v zmysluplnom využívaní voľného času.

Psychomotorické ciele:

Správne realizovať hudobné prejavy (vokálne, inštrumentálne, pohybové). V intonačnej a sluchovej výchove získať zručnosti a vedieť ich využiť pri svojich hud. činnostiach. Na

primeranej úrovni dokážu využiť nadobudnuté zručnosti pri vyjadrení vlastných myšlienok, pocitov a postojov, a tak prostredníctvom hudby komunikovať s okolitým svetom.

V. Temat. celok- Rock and roll /cca 1 hod./

(*E. Presley: Love me tender, Beatles, M. Jackson: We are the world, P. Habera: Reklama na ticho, R. Müller: Po schodoch*)

VI. Temet. celok- Prieniky hudobných štýlov 2 /cca 2 hod./

1. Od folku k world music- 1 hod.

(*Hava nagila, Makeba: Pata Pata, Peter Gabriel*)

2. Dobrá noc – inak a naposledy-1 hod.

Kognitívne ciele:

Získať poznatky a vedomosti v procese komunikácie hudbou v rôznych štýlových obdobiach a získané vedomosti, poznatky a percepčné zručnosti využívať pri element. hud. tvorení a porovnávaní hudby v minulosti a v súčasnosti. Prostredníctvom hudobných činností získať schopnosť vyjadrovať svoje emócie, vzťahy a postoje, teda komunikovať umeleckými prostriedkami.

Afektívne ciele:

Dokázať bez predsudkov pristupovať k vnímaniu a rozširovaniu umeleckých hodnôt rôznych kultúr. Rešpektovať estetické a etické hodnoty obsiahnuté v hudbe, vedieť oceniť silu hudby a uvedomiť si jej miesto v živote. Spolupracovať (pri kolektívnych hudobných činnostiach a najmä pri hudobno-dramatických činnostiach), mať zodpovednosť za plánovanie a realizáciu spoločnej a vlastnej práce. Vedieť oceniť silu hudby a uvedomiť si jej miesto v zmysluplnom využívaní voľného času.

Psychomotorické ciele:

Správne realizovať hudobné prejavy (vokálne, inštrumentálne, pohybové). V intonačnej a sluchovej výchove získať zručnosti a vedieť ich využiť pri svojich hud. činnostiach. Na primeranej úrovni dokážu využiť nadobudnuté zručnosti pri vyjadrení vlastných myšlienok, pocitov a postojov, a tak prostredníctvom hudby komunikovať s okolitým svetom.

VII. Opakovanie/ cca 2 hod./

Hudobný kvíz, tajničky, súťaže

VIII. Zahrajme si divadlo: My, vrabčiaci/ 2 hod./

IX. Zaspievajme si/ cca 4 hod./

zvyšné 2 hodiny možno využiť:

- úvodná hodina v septembri – opakovanie piesní, speváckych návykov apod. /1 hod/
- vianočné koledy a zvyky v decembri /1 hod/
- návšteva kult. podujatia

6. PRIEREZOVÉ TÉMY

Prierezové témy sú implementované v predmete Hudobná výchova priebežne v jednotlivých tematických celkoch:

Osobnostný a sociálny rozvoj, Výchova k manželstvu a rodičovstvu, Environmentálna výchova, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova, Ochrana života a zdravia. Prierezové témy predmetu sú v súlade s prierezovými témami pre Hudobnú výchovu, schválenými ako súčasť ŠVP pre 2. stupeň ZŠ pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0.

7. FINANČNÁ GRAMOTNOSŤ

Obsahový a výkonový štandard je doplnený o vzdelávanie v oblasti finančnej gramotnosti. Opiera sa o vládou schválenú stratégiu. V súvislosti s tým bol v roku 2014 aktualizovaný Národný štandard finančnej gramotnosti (NŠFG) .

Témy finančnej gramotnosti sú zapracované do ŠVP na základe metodiky, ktorú schválilo MŠ SR dňa 22. augusta 2014 pod číslom 2014-498/40322:5-10E0 s účinnosťou od 1. septembra 2014.

8. PEDAGOGICKÉ STRATÉGIE:

Názov tematického celku	Stratégie výučby Metódy	Stratégie výučby Postupy	Formy práce
1. <i>Moderná hudba 20. a 21. storočia</i>	Rozprávanie Rozhovor Prakticko-aplikačné metódy Priama skúsenosť so znejúcou hudbou Projektové metódy Skupinová práca Získavanie informácií Výklad	Rôznorodosť doplnkovej literatúry Využitie vhodných didaktických pomôcok Hudobná skladba Získavanie a triedenie informácií	Diskusia Práca s doplnkovou literatúrou a internetom Beseda Demonštrácia názorných pomôcok Hudobná hra, spev Práca s hudobnou skladbou Analýza hudobného diela Skupinová práca Práca vo dvojiciach
2. <i>Moderná slovenská hudba</i>	Rozprávanie Rozhovor Demonštračná metóda Priama skúsenosť so znejúcou hudbou Imitačná metóda Počúvanie hudby Nácvik piesne	Využitie vhodných didaktických pomôcok Hudobná skladba Improvizácia Samostatné štúdium	Hudobná hra, spev Práca s hudobnou skladbou Beseda Samostatná práca s knihou Tvorba projektu Spev
3. <i>Pestrá paleta populárnej hudby</i>	Výklad Prakticko-aplikačné metódy Priama skúsenosť so znejúcou hudbou Rozprávanie Rozhovor Nácvik piesne	Rôznorodosť doplnkovej literatúry Získavanie a triedenie informácií Samostatné štúdium	Hudobná hra, spev Práca s hudobnou skladbou Analýza hudobného diela Inštrumentálna hra
4. <i>Prieniky hudobných štýlov 1</i>	Vysvetľovanie Prakticko-aplikačné metódy Priama skúsenosť so znejúcou hudbou Rozprávanie Rozhovor Nácvik piesne	Rôznorodosť doplnkovej literatúry Získavanie a triedenie informácií	Hudobná hra, spev Práca s hudobnou skladbou Analýza hudobného diela Inštrumentálna hra
5. <i>Rock and roll</i>	Priama skúsenosť so znejúcou hudbou Demonštračná metóda Rozprávanie Rozhovor Nácvik piesne	Rôznorodosť doplnkovej literatúry Získavanie a triedenie informácií	Hudobná hra, spev Práca s hudobnou skladbou Analýza hudobného diela Spev Inštrumentálna hra
6. <i>Prieniky hudobných štýlov 2</i>	Prakticko-aplikačné metódy Priama skúsenosť so znejúcou hudbou Demonštračná metóda Rozprávanie Rozhovor Nácvik piesne	Rôznorodosť doplnkovej literatúry Získavanie a triedenie informácií	Hudobná hra, spev Práca s hudobnou skladbou Analýza hudobného diela Spev Inštrumentálna hra

7. Opakovanie	Prakticko-aplikačné metódy Priama skúsenosť so znejúcou hudbou Rozprávania Rozhovor Nácvik piesne	Rôznorodosť doplnkovej literatúry Získavanie a triedenie informácií Preverka vedomostí Hudobný kvíz	Hudobná hra, spev Práca s hudobnou skladbou Analýza hudobného diela Spev Inštrumentálna hra Skupinová práca
8. Zahrajme si divadlo	Prakticko-aplikačné metódy Priama skúsenosť so znejúcou hudbou Rozprávania Rozhovor Nácvik piesne	Hra na divadlo	Hudobná hra, spev Hudobno-pohybové činnosti Analýza hudobného diela Dramatizácia Inštrumentálna hra
9. Zaspievajme si	Prakticko-aplikačné metódy Priama skúsenosť so znejúcou hudbou Nácvik piesne	Vokálne činnosti	Hudobná hra, spev Práca s hudobnou skladbou Analýza hudobného diela Spev Inštrumentálna hra

Výchovné a vzdelávacie stratégie

Kľúčové kompetencie	Výchovné a vzdelávacie stratégie	Výkon – výstup žiaka v 7.roč.
VV1 Vokálno-intonačné činnosti	Spievať na základe svojich dispozícií intonačne čisto, rytmicky presne so zodpovedajúcim výrazom jednohlasné, dvojhlasné piesne ľudové aj umelé, v durových, molových a modálnych tóninách, pritom využívať získané spevácke, intonačné a sluchové návyky a zručnosti. Intonovať v tonálnom durovom rade (c1 - c2) na solmizačné slabiky. Dokázať posúdiť kvalitu vokálneho prejavu druhých.	Zaspieval čisto, kultivovane najmenej 5 ľudových, umelých piesní iných národov a 8 regionálnych slovenských ľudových piesní. Intonoval v durovom tónorode (c ¹ -c ²) na solmizačné slabiky. Dokázal posúdiť kvalitu vokálneho prejavu druhých žiakov.
VV2 Inštrumentálne činnosti	Dokázať realizovať a vytvárať inštrumentálne sprievody k piesňam, jednoduchou improvizáciou na detských hudobných nástrojoch „podporiť“ charakter, zmeny nálad hudobnej ukážky, zvýrazniť dôležité hudobné myšlienky reprodukovanej hudby. Rytmizácia jednoduchých sprievodov k piesňam na detských Hn v dvoj -, troj -, štvordobom takte, vrátane synkopy, bodkovaného rytmu. Hra jednoduchých sprievodov k piesňam na detských Hn s využitím predohry, dohry, medzihry.	Vedel sprevádzať, vytvoriť hudobný sprievod k piesňam na rytmických a melodických nástrojoch Orffovho inštrumentára.

VV3 Hudobno-pohybové činnosti	Správne reagovať pohybom na znejúcu hudbu, vyjadriť metrum, tempo, dynamiku, pohyb melódie, v súlade s charakterom piesne. Realizovať hudobno-pohybové hry so spevom, vyjadriť náladu a obsah hudby pohybom. Pohybové stvárnenie zmien tempa, rytmu, dynamiky. Taktovanie piesní v 2/4, 3/4 a 4/4 takte.	Vedel reagovať pohybom na hudbu, vyjadriť pohybom charakter, výraz a náladu piesne a znejúcej hudby. Taktoval pri niektorých piesňach. Rozpoznal niektoré tance rôznych štýlových období a žánrov.
VV4 Percepčné činnosti	Orientovať sa v znejúcej hudbe, na základe použitých výrazových prostriedkov hudby. Sluchovo rozlíšiť Hn v orchestri. Dokázať zaradiť a charakterizovať počúvanú skladbu vokálnu alebo inštrumentálnu z hľadiska žánru, postrehnúť výrazné hudobné myšlienky, ich variácie. Dokázať verbalizovať svoj názor, hudobný zážitok. Charakterizovať základné črty daných slohových období na základe počúvaných skladieb - hudba naj- starších čias /stredovek, barok, klasicizmus, romantizmus/, hudba 20. storočia. Charakterizovať základné typy džezovej a populárnej hudby na základe počúvaných skladieb.	Po viacnásobnom vypočutí poznal min. 6 hudobných skladieb a ich autorov. Sluchom rozlíšil Hn v orchestri. Charakterizoval zákl. črty daných sloh. období na základe počúvaných skladieb- hudba najst. čias, stredovek, barok, klasicizmus, romantizmus, hudba 20. st. Charakterizoval zákl. typy džezovej a populárnej hudby na základe počúvaných skladieb.
VV5 Hudobno-dramatické činnosti	Integrovať a komplexne využívať vokálne, hudobno-pohybové, inštrumentálne a percepčné činnosti spojené v dramatickom príbehu. Získať schopnosť empatického a asertívneho správania sa.	Rozvíjal vlastnú hudobnosť v skupinových hudobných činnostiach a aktivitách, využil osvojené hudobné schopnosti, zručnosti a návyky pri spoluvytváraní a prezentácii 1 hudobno-dramatického príbehu.

9. Učebné zdroje:

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálové výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje
1.Moderná hudba 20. a 21. storočia	Encyklopédie	Orffove hudobné nástroje, klavír CD prehrávač metronóm	Učebnica 7.roč./nové vydanie/E. Langsteinová, B. Felix, Mladé letá, BA 2011	Internet
2.Moderná slov. hudba	Encyklopédie	Orffove hudobné nástroje, klavír CD prehrávač	Učebnica 7.roč./nové vydanie/ E.	Internet

			Langsteinová, B. Felix, Mladé letá, BA 2011	
3.Pestrá paleta populárnej hudby	Encyklopédie	Orffove hudobné nástroje, klavír CD prehrávač	Učebnica 7.roč./nové vydanie/ E. Langsteinová, B. Felix, Mladé letá, BA 2011	Internet
4.Prieniky hudobných štýlov 1	Encyklopédie	Orffove hudobné nástroje, klavír CD prehrávač	Učebnica 7.roč./nové vydanie/ E. Langsteinová, B. Felix, Mladé letá, BA 2011	Internet Dejiny hud. umenia
5.Rock and roll	Encyklopédie	Orffove hudobné nástroje, klavír CD prehrávač	Učebnica 7.roč./nové vydanie/ E. Langsteinová, B. Felix, Mladé letá, BA 2011	Internet
6.Prieniky hudobných štýlov 2	Encyklopédie	Orffove hudobné nástroje, klavír CD prehrávač	Učebnica 7.roč./nové vydanie/ E. Langsteinová, B. Felix, Mladé letá, BA 2011	Internet Dejiny hud. umenia
7.Opakovanie	Encyklopédie	Orffove hudobné nástroje, klavír CD prehrávač	Učebnica 7.roč./nové vydanie/ E. Langsteinová, B. Felix, Mladé letá, BA 2011	Internet
8.Zahrajme si divadlo	Encyklopédie	Orffove hudobné nástroje, klavír CD prehrávač	Učebnica 7.roč./nové vydanie/ E. Langsteinová, B. Felix, Mladé letá, BA 2011	Internet
9.Zaspievajme si	Encyklopédie	Orffove hudobné nástroje, klavír CD prehrávač	Učebnica 7.roč./nové vydanie/ E. Langsteinová, B. Felix, Mladé letá, BA 2011	Internet

10. Hodnotenie predmetu HUV

Žiaci sú hodnotení a klasifikovaní v súlade s Metodickým pokynom č.22/2011R na hodnotenie žiakov základnej školy, ktoré schválilo MŠ SR pod č.:2011-3121/12824:4-921 s platnosťou od 1. 5. 2011.

Žiak je skúšaný najmenej 2-krát v polročnom hodnotiacom období, hodnotený priebežne.

Čl.1/ bod 10: Pri hodnotení sa posudzujú získané kompetencie v súlade s UO a schopnosť ich využívať v oblasti:

a, komunikačných schopností, ústne, písomné, hudobno- inštrumentálne spôsobilosti

- b, multikultúrnych kompetencií
- c, manuálnych zručností a ich využítí v praktických hud. činnostiach
- d, umeleckých a psychomotorických schopností.

Predmet HUV je **klasifikovaný na vysvedčení známami**. Pri hodnotení uplatňuje učiteľ voči žiakom primeranú náročnosť, pričom zohľadňuje ich individuálne osobitosti.

Cieľom je dôraz na sebauvedomovanie, sebauvýchovu a sebareflexiu osobnosti žiaka a kultivovanie jeho citu, porozumenia a solidarity pre ochranu prírody i kultúrnych hodnôt. Dôležitou súčasťou je utváranie vlastných postojov prostredníctvom rozmanitých hudobných činností.

Hodnotenie prospechu a správania na HUV:

Prospech žiaka sa **klasifikuje** týmito stupňami:

1 – výborný,	4 – dostatočný,
2 – chválitebný,	5 – nedostatočný
3 – dobrý	

Stupeň 1 (výborný)

Žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich pohotovo využívať pri intelektuálnych, motorických, praktických činnostiach. Samostatne a tvorivo uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí. Jeho ústny aj písomný prejav je správny, výstižný. Grafický prejav je estetický. Výsledky jeho činností sú kvalitné až originálne.

Stupeň 2 (chválitebný)

Žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich pohotovo využívať. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré tvorivo aplikuje pri intelektuálnych, motorických, praktických činnostiach. Uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí samostatne a

kreatívne alebo s menšími podnetmi učiteľa. Jeho ústny aj písomný prejav má občas nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti. Grafický prejav je prevažne estetický. Výsledky jeho činností sú kvalitné, bez väčších nedostatkov.

Stupeň 3 (dobrý)

Žiak má v celistvosti a úplnosti osvojené poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a pri ich využívaní má nepodstatné medzery. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré využíva pri intelektuálnych, motorických, praktických činnostiach s menšími nedostatkami. Na podnet učiteľa uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí. Podstatnejšie nepresnosti dokáže s učiteľovou pomocou opraviť. V ústnom a písomnom prejave má častejšie nedostatky v správnosti, presnosti, výstižnosti. Grafický prejav je menej estetický. Výsledky jeho činností sú menej kvalitné.

Stupeň 4 (dostatočný)

Žiak má závažné medzery v celistvosti a úplnosti osvojenia poznatkov a zákonitostí podľa učebných osnov ako aj v ich využívaní. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú podstatné chyby. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov a hodnotení javov. Jeho ústny aj písomný prejav má často v správnosti, presnosti a výstižnosti vážne nedostatky. V kvalite výsledkov jeho činností sa prejavujú omyly, grafický prejav je málo estetický. Vážne nedostatky dokáže žiak s pomocou učiteľa opraviť.

Stupeň 5 (nedostatočný)

Žiak si neosvojil vedomosti a zákonitosti požadované učebnými osnovami, má v nich závažné medzery, preto ich nedokáže využívať. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú značné chyby. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov, hodnotení javov, nevie svoje vedomosti uplatniť ani na podnet učiteľa. Jeho ústny a písomný prejav je nesprávny, nepresný. Kvalita výsledkov jeho činností a grafický prejav sú na nízkej úrovni. Vážne nedostatky nedokáže opraviť ani s pomocou učiteľa.

Hodnotiť sa bude:

- aktivita a správanie na hodine HUV, vokálny, inštrumentálny a hudobno - pohybový prejav, pravidelná príprava na vyučovanie, ovládanie základov hud. teórie(hud. písmo) a dejín hudby 7. ročníka, grafická úprava zošita, úroveň vokálno-inštrumentálnych činností, zapojenie sa do diskusie po počúvaní hudby, schopnosť vyjadriť vlastný názor, zmysel pre rytmus a tonálne cítenie, vlastná tvorivá činnosť a fantázia- tvorenie rytmických inštrumentálnych sprievodov k piesňam na nástrojoch Orffovej školy, úroveň pripravených referátov z dejín hudby a ich prezentácia pred kolektívom, hudobná originalita pri tvorbe hud. rébusov, tajničiek, krížoviek..., schopnosť pracovať v tíme- pri hre na orchester(tvorba partitúry- skladateľ- dirigent- speváci- hudobníci), tolerancia a vzájomná spolupráca, celková kultúra hudobného prejavu.

Telesná a a športová výchova

Učebné osnovy pre vyučovací predmet telesná a športová výchova pre 7.ročník

Charakteristika učebného predmetu

Predmet telesná a športová výchova poskytuje základné informácie o biologických, fyzických a sociálnych základoch zdravého životného štýlu. Žiak si v ňom rozvíja schopnosti a osvojuje vedomosti, zručnosti a návyky, ktoré sú súčasťou zdravého životného štýlu nielen počas školskej dochádzky, ale i v dospelosti. Osvojí si zručnosti a návyky na efektívne využitie voľného času a zároveň vedomosti o zdravotnom účinku osvojených zručností a návykov.

Telesná a športová výchova spája vedomosti, návyky a zručnosti spojené so zdravím, zdravým životným štýlom, pohybovou a športovou aktivitou využiteľnými nielen počas školskej dochádzky, ale i v dospelosti. Žiaci si vytvoria predstavu o význame pohybovej a športovej aktivity pri upevňovaní aktívneho zdravia a spoznajú účinok vykonávaných cvičení na organizmus. Pri realizovaní obsahu telesnej a športovej výchovy je dôležité rešpektovať individuálne dispozície žiakov, ktoré by mali byť zohľadnené pri plánovaní cvičení, ako aj pri hodnotení žiakov. Významnou súčasťou je motivácia žiakov k dosiahnutiu individuálnych zlepšení vo svojej pohybovej výkonnosti pri akceptovaní ich vlastných predpokladov

Ciele predmetu

Kognitívne ciele: (poznávacie)

- vysvetliť dôvody potreby vykonávania pohybovej činnosti v súvislosti s ochranou vlastného zdravia,
- pochopiť účinok pohybovej aktivity na zdravie s jej aplikáciou v dennom režime,
- využívať vedomosti o potrebe pohybu ako prevenciu pred civilizačnými ochoreniami,
- poznať zásady správnej výživy,
- rozvíjať schopnosti myslieť koncepčne, kreatívne, kriticky a analyticky,
- pochopiť význam aktívneho odpočinku pre odstránenie únavy,
- pochopiť kompenzačný účinok telesných cvičení a poznať vhodné cvičenia na jeho dosiahnutie,
- vedieť získať, triediť, analyzovať a vyhodnocovať informácie z rozličných vedeckých a technologických informačných zdrojov,
- poznať úroveň vlastnej pohybovej výkonnosti,
- využívať každú príležitosť na rozvíjanie pohybových schopností.

Psychomotorické ciele: (výcvikové)

- vedieť získať informácie o situáciách ohrozujúcich zdravie a poskytnúť prvú pomoc na veku primeranej úrovni,
- osvojiť si techniku a pravidlá rôznych športov a športových disciplín,
- zaradiť a využívať športové a pohybové činnosti vo svojom voľnom čase,
- vedieť využiť cvičenia na rozvoj pohybových schopností,
- vedieť diagnostikovať a hodnotiť pohybovú výkonnosť vlastnú i spolužiakov,
- dodržiavať pravidlá bezpečnosti práce pri cvičení,
- vedieť používať náradie a rôzne pomôcky,
- vedieť uplatniť osvojené pravidlá športových disciplín v športovej činnosti,
- prezentovať svoju športovú výkonnosť na verejnosti,
- preukázať pohybovú gramotnosť v rôznych športových odvetviach,
- riešiť problémové situácie,

- vedieť nájsť, získať a spracovať informácie z odbornej literatúry a internetu.

Afektívne ciele: (výchovné)

- mať vytvorený hodnotový systém, v ktorom zdravie a pohyb majú popredné miesto,
- mať príjemný zážitok z vykonávanej pohybovej činnosti a zo športu,
- mať predstavu o svojich pohybových možnostiach,
- využiť svoje vedomosti na zdokonaľovanie sa vo vlastnej športovej výkonnosti,
- vzbudiť u žiakov záujem o prírodu, pravidelné cvičenie a sezónne druhy športov,
- vytvárať pozitívny vzťah žiakov k procesu poznávania a zdokonaľovania svojich schopností,
- preukazovať pozitívny postoj k súťaženiu,
- preukazovať pozitívny vzťah k súperom,
- dodržiavať prijaté zásady v rámci skupiny,
- vedieť súperiť, kooperovať a tolerovať súperov,
- reálne prijímať víťazstvá a prehry v športovej súťaži i v spoločenskom prostredí,
- mať vyformované estetické cítenie pri formovaní telesných proporcií a kultivovaného prejavu osobnosti žiaka.

Kľúčové kompetencie vo vyučovaní telesnej a športovej výchovy

Telesná a športová výchova napriek svojmu špecifickému zameraniu prispieva k rozvoju kľúčových kompetencií :

Komunikačné

- schopnosť porozumieť inej osobe a adekvátne reagovať,
- schopnosť vysvetliť a byť pochopený,
- schopnosť zúčastniť sa verejnej diskusie v rámci športových aktivít,
- schopnosti spolupracovať s ostatnými,

Kompetencia riešiť problémy

- uplatňuje pri riešení problémov vhodné metódy založené na analyticko-kritickom a tvorivom myslení,
- je otvorený (pri riešení problémov) získavaniu a využívaniu rôznych, aj inovatívnych postupov, formuluje argumenty a dôkazy na obhájenie svojich výsledkov,
- dokáže spoznávať pri jednotlivých riešeniach ich klady i zápory a uvedomuje si aj potrebu zvažovať úrovne ich rizika,
- má predpoklady na konštruktívne a kooperatívne riešenie konfliktov,

Kompetencie v oblasti informačných a komunikačných technológií

- schopnosť pripraviť stratégiu,
- schopnosť predvídať a reflektovať na zmeny
- využívať IKT k získavaniu informácií o témach súvisiacich s pohybom a zdravím,
- poznať a využívať aplikácie pre podporu pravidelnej pohybovej aktivity,
- kreatívne, inovatívne a kritické myslenie,

Kompetencia k celoživotnému učeniu sa – učiť sa učiť

- uvedomuje si potrebu svojho autonómneho učenia sa ako prostriedku seberealizácie a osobného rozvoja,
- dokáže reflektovať proces vlastného motorického učenia,
- kriticky hodnotí svoj pokrok, prijíma spätnú väzbu a uvedomuje si svoje ďalšie rozvojové možnosti,

Kompetencie sociálne a personálne

- dokáže na primeranej úrovni reflektovať vlastnú identitu a budovať si vlastnú samostatnosť/nezávislosť ako člen celku/tímu,

- vie si svoje ciele a priority stanoviť v súlade so svojimi reálnymi schopnosťami, záujmami a potrebami,
- osvojil si základné postupy efektívnej spolupráce v skupine/tíme
- uvedomuje si svoju zodpovednosť v tíme, kde dokáže tvorivo prispievať pri dosahovaní spoločných cieľov,
- dokáže odhadnúť a korigovať dôsledky vlastného správania a konania a uplatňovať sociálne prospešné zmeny v medziosobných vzťahoch,

Kompetencie pracovné

- dokáže si stanoviť ciele s ohľadom na svoje profesijné záujmy, kriticky hodnotí svoje výsledky a aktívne pristupuje k uskutočneniu svojich cieľov,
- je flexibilný a schopný prijať a zvládať inovatívne zmeny,

Kompetencie smerujúce k iniciatívnosti a podnikavosti

- dokáže inovovať zaužívané postupy pri riešení úloh, plánovať a riadiť pohybovú činnosť so zámerom dosiahnuť ciele, a to nielen v rámci športovej hry, ale aj v každodennom živote,

Kompetencie občianske

- uvedomuje si základné humanistické hodnoty, zmysel národného kultúrneho dedičstva, uplatňuje a ochraňuje princípy demokracie,
- vyvážene chápe svoje osobné záujmy v spojení so záujmami širšej skupiny, resp . spoločnosti
- uvedomuje si svoje práva v kontexte so zodpovedným prístupom k svojim povinnostiam, prispieva k naplneniu práv iných,
- je otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti,
- má predpoklady zainteresovane sledovať a posudzovať udalosti a vývoj verejného života a zaujímať k nim stanoviská, aktívne podporuje udržateľnosť kvality životného prostredia,
- uvedomuje si a zachováva základné princípy fair play,

Kompetencie vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote a v živote celej spoločnosti,
- cení si a rešpektuje umenie a kultúrne historické tradície,
- správa sa kultivovane, primerane okolnostiam a situáciám,
- je tolerantný a empatický k prejavom iných kultúr.

Zabezpečenie uvedených kompetencií sa uskutočňuje prostredníctvom obsahu, ktorý tvoria základné poznatky o význame pohybových aktivít pre zdravie, prevenciu ochorení, správnej životosprávy, športovej činnosti a jej organizovaní, pohybovej výkonnosti a jej hodnotení a pohybové prostriedky. V predmete telesná a športová výchova sú rozdelené do štyroch častí - **modulov**.

- 1. Zdravie a jeho poruchy**
- 2. Zdravý životný štýl**
- 3. Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť**
- 4. Športové činnosti pohybového režimu**

Tematické celky predmetu

- 1. Atletika**
- 2. Základy gymnastických športov**
- 3. Športové hry**
- 4. Sezonné pohybové činnosti**
- 5. Povinne voliteľný tematický celok**

Tematické celky sú s odporúčanou dotáciou - atletika 15%, základy gymnastických športov rovnako 15%, športové hry 25% a sezónne pohybové činnosti 15%. Povinne voliteľný

tematický celok má dotáciu 30% a v každom ročníku je povinný aspoň jeden voliteľný tematický celok. Cieľom povinne voliteľných tematických celkov je najmä posilniť motiváciu žiakov na vykonávanie pohybovej a športovej aktivity, využiť špecifické podmienky škôl a doplniť základné učivo. Podmienkou zaradenia konkrétneho voliteľného tematického celku je, že tieto pohybové alebo športové aktivity boli súčasťou učiteľovej pregraduálnej prípravy alebo na ne získal trénerské či cvičiteľské vzdelanie. V charakteristike predmetu sú uvedené príklady menej známych športových hier ako bejzbal, ringo, bedminton či pohybové aktivity ako korčuľovanie alebo tanec. Tieto pohybové a športové aktivity môžu byť doplnené na základe vyššie uvedeného pravidla.

Dôležitou súčasťou telesnej a športovej výchovy na 2. stupni základnej školy je realizácia kurzových foriem výučby a to plaveckého kurzu a lyžiarskeho výcviku. Škola je povinná zabezpečiť plavecký výcvik (základný alebo zdokonaľovací, podľa úrovne žiakov), aby žiaci mohli splniť štandard - „preplávať technicky správne s príslušným štartovým skokom a obrátkou 50m (vybraný plavecký spôsob)“. Lyžiarsky výcvik je v prípade dobrých podmienok možné realizovať aj dennou dochádzkou, v prípade lyžiarskeho zázajdu sa zväčša realizuje v trvaní 5-7 dní.

V rámci Sezónnych pohybových činností sa uskutočňujú i cvičenia v prírode v rozsahu 4 hodín v 5. a 6. ročníku a v rozsahu 5 hodín v 7. až 9. ročníku. Realizácia kurzových foriem výučby ako i cvičení v prírode z hľadiska ich obsahu zostáva rovnaká ako v predchádzajúcom programe.

Obsahový štandard	Výkonový štandard
Zdravie a jeho poruchy	
<p>Úloha rozcvičenia pred vykonávaním pohybových činností ako prevencia pred zranením.</p> <p>Cvičenia rozvíjajúce kondičné, kondično - koordinačné, koordinačné schopnosti pre potreby každého tematického celku.</p> <p>Hygiena úborov.</p>	<p>Žiak na konci 2.stupňa základnej školy vie/dokáže:</p> <p>vysvetliť význam rozcvičenia pred vykonávaním pohybovej činnosti,</p> <p>zostaviť a realizovať rozcvičenie pre každý tematický celok,</p>

<p>Dopomoc a záchrana pri cvičení.</p> <p>Prvá pomoc pri drobných poraneniach, praktické poskytnutie prvej pomoci (umelé dýchanie, masáž srdca, protišokové opatrenia, stabilizovaná poloha, ošetrovanie povrchového poranenia, zlomenín, omrzlín, popálenín).</p> <p>Zásady držania tela, správne držanie tela, chybné držanie tela, tonizačný program na správne držanie tela .</p> <p>Základné poznatky z biológie človeka súvisiace a účinkom pohybovej aktivity na vlastný organizmus, redukcia nadhmotnosti, obezity.</p>	<p>dodržiavať hygienické požiadavky pri vykonávaní pohybovej činnosti,</p> <p>aplikovať zásady bezpečnosti, dopomoci a záchrany pri cvičení,</p> <p>poskytnúť prvú pomoc,</p> <p>ohodnotiť správne držanie tela,</p> <p>vysvetliť účinok pohybovej aktivity na ľudský organizmus a na vyskytujúci sa zdravotný problém.</p>
Zdravý životný štýl	
<p>Zásady racionálnej výživy.</p> <p>Pohybový režim, aktívny odpočinok.</p> <p>Negatívne vplyvy fajčenia, alkoholu, nedovolených látok a iných závislostí.</p> <p>Základné poznatky o formách pohybovej aktivity v režime dňa (ranné cvičenie, spontánna pohybová aktivita, racionálne využívanie voľného času a pod.).</p>	<p>Žiak vie :</p> <p>vysvetliť základy racionálnej výživy,</p> <p>charakterizovať a uplatňovať pohybové činnosti podporujúce zdravý životný štýl,</p> <p>charakterizovať nebezpečenstvo závislosti na návykových látkach s negatívnym dopadom na zdravie človeka,</p> <p>uplatňovať rôzne formy pohybovej aktivity v režime dňa.</p>
Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť	

<p>Poznatky o rozvoji a diagnostikovaní pohybovej výkonnosti, diagnostika VMV, normy VMV, zdravotne orientovaná zdatnosť.</p> <p>Poznatky o telesnom vývine a jeho diagnostike.</p> <p>Kondičná príprava, rozvoj základných kondičných a koordinačných schopností, telesné zaťaženie, meranie a vyhodnocovanie údajov o pulzovej frekvencii.</p> <p>Kondičná gymnastika, všeobecný kondičný program, plyometrický program, základná gymnastika, rebriny, lavičky, nízka kladinka, švihadlo, tyč, plná lopta, poradové cvičenia.</p> <p>Skok do diaľky z miesta, člnkový beh 10x5 m, výdrž vzhýbe, ľah-sed za 30 sek, vytrvalostný člnkový beh.</p>	<p>Žiak vie :</p> <p>posúdiť a diagnostikovať úroveň svojej pohybovej výkonnosti,</p> <p>posúdiť a diagnostikovať úroveň telesného rozvoja podľa daných noriem,</p> <p>aplikovať prostriedky na rozvoj pohybových schopností,</p> <p>každoročne preukázať rast úrovne pohybových schopností.</p>
Športové činnosti pohybového režimu	
<p>Odborná terminológia telovýchovných a športových činností.</p> <p>Systematika športov a športových disciplín každého tematického celku, názvoslovie telesných cvičení.</p> <p>Technika preberaných pohybových zručností všetkých tematických celkov.</p> <p>Pravidlá osvojovaných športových disciplín a športov.</p> <p>Dodržiavanie fair-play, organizácia súťaží.</p> <p>Úspechy slovenských a zahraničných športovcov na ME, MS, OH.</p> <p>OH, olympijská symbolika, kalokagatia, fair-play.</p>	<p>používať odbornú terminológiu telovýchovných a športových činností,</p> <p>charakterizovať základné športové disciplíny všetkých tematických celkov,</p> <p>prezenovať optimálnu techniku preberaných pohybových zručností,</p> <p>aplikovať pravidlá pri vykonávaní športových činností,</p> <p>uplatňovať zásady fair-play ako súťažiaci, pomocní rozhodcovia, organizátori, diváci,</p> <p>uviesť príklady úspešných slovenských a zahraničných športových reprezentantov,</p> <p>popísať význam základných olympijských myšlienok.</p>
1. Atletika 15% - 10 hodín	
<p>Technika atletických disciplín, základy techniky atletických činností.</p> <p>Atletická abeceda, nízky a polovysoký štart, švihový a šlapavý beh, rýchly beh do 60 m, vytrvalostný beh, štafetový beh.</p> <p>Skok do diaľky, skok do výšky, hod loptičkou a granátom, vrh guľou.</p>	<p>Žiak vie :</p> <p>prakticky demonštrovať osvojenú techniku základných atletických disciplín.</p>

2. Základy gymnastických športov 15%	- 10 hodín
<p>Rozdelenie gymnastických športov (športová gymnastika, športový aerobik, moderná gymnastika, gymteamy).</p> <p>Športová gymnastika.</p> <p>Prípravné, imitačné cvičenie, metodický postup osvojovania a zdokonaľovania polôh, pohybov, cvičebných tvarov, väzieb, zostavy spoločnej pohybovej skladby.</p> <p>Akrobacia- ľah vznesmo; stojka na lopatkách znožmo, s čelným, bočným roznožením; kotúle vpred, kotúle vzad v rôznych obmenách východiskovej, hlavnej, výslednej polohy, kotúľové väzby, stojka na rukách s rôznou polohou nôh, stojka na rukách –kotúľ vpred, premet bokom, väzby s kotúľom vpred, vzad, stojkou na rukách –kotúľ vpred, podpor stojmo prehnute vzad.</p> <p>Skoky a obraty znožmo, skrčmo prípäťmo, skrčmo roznožmo čelne, bočne, s obratom.</p> <p>Cvičenie na náradí a s náradím</p> <p>hrazda po ramená – zostava minimálne 4 cvičebné tvary: výmyk, toč jazdmo vpred, toč vzad alebo vpred, prešvihy únožmo vpred, vzad, zoskok preskok ,</p> <p>–koza na šírku D, na dĺžku CH, kôň na dĺžku CH: skrčka, roznožka, odbočka</p> <p>- nízka kladina D (do 110 cm) –zostava 2 dĺžky náradia: chôdza,tanečné kroky, predskok, 2 skoky, rovnovážny cvičebný tvar, obrat jednonožne o 180°; ľah vznesmo/kotúľ vpred, zoskok odrazom obojnožne s roznožením čelne , skrčmo prednožmo,</p> <p>-kruhy CH –kmihanie vo vise, vis vznesmo, vis strmhlav, zhyb vo vise</p> <p>-moderná gymnastika D švihadlo –preskoky na mieste, z miesta znožmo, jednonožne, skrižmo, striedavonožne; krúženie</p> <p>–kruhy, osmičky; kmihanie; hádzanie a chytanie</p>	<p>Žiak vie:</p> <p>popísať štruktúru gymnastických športov,</p> <p>prakticky demonštrovať osvojené cvičebné tvary zo športovej a modernej gymnastiky,</p> <p>vytvoriť gymnastické kombinácie v zostave jednotlivca alebo skupiny,</p>

<p>-lopta – kotúľanie a prevaľovanie; odrážanie; hádzanie a chytanie;vyvažovanie</p> <p>-šatka-závoj– oblúky, kruhy osmičky,vlnovky,hádzanie a chytanie</p> <p>-zostava, spoločná pohybová skladba s náčiním na hudbu 30 –60 sekúnd výrazovo-estetické prostriedky gymnastických a aerobikových pohybov.</p> <p>Kondičná zložka, technická zložka gymnastických športov.</p>	<p>zaznamenať chyby v predvedení a v rozsahu pohybu v gymnastických súťažiach.</p>
<p>3. Športové hry 25% - 16 hodín</p>	
<p>Funkcie hráčov v jednotlivých športových hrách, systematika herných činností, herné kombinácie a herné systémy.</p> <p>Hodnotenie herného výkonu hráča i družstva v danej športovej hre.</p> <p>Basketbal - prihrávka, dribling, strel'ba z miesta, z krátkej a strednej vzdialenosti, bránenie hráča bez lopty a s loptou, hrať na dva koše podľa pravidiel.</p> <p>Futbal - prihrávka, tlmenie lopty, strel'ba, obsadzovanie hráča bez lopty a s loptou, hrať podľa pravidiel.</p> <p>Hádzaná - prihrávka jednou rukou od pleca s veľkým náprahom, dribling, strel'ba zhora z miesta, skokom do bránkoviška, obsadzovanie hráča bez lopty s loptou, hrať na dve bránky podľa pravidiel.</p> <p>Volejbal - odbitie horné na mieste, po pohybe, spodné podanie, prihrávka na nahrávača pri sieti, nahrávka, hrať podľa upravených pravidiel (2:2, 3:3).</p>	<p>Žiak vie :</p> <p>pomenovať a popísať funkcie hráčov v obrane i v útoku,</p> <p>vyplniť jednoduchý pozorovací hárok o výkone hráča i družstva,</p> <p> </p> <p>ukázať a v hre (stretnutí) uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca,</p> <p>využiť herné kombinácie a systémy v hre.</p>
<p>4. Sezónne pohybové činnosti 15% - 10 hodín</p>	

<p>Plávanie</p> <p>Základné plavecké zručnosti (dýchanie, vznášanie, splývanie, skok do vody, ponáranie).</p> <p>Plavecké obrátky, štartový skok.</p> <p>Plavecké spôsoby kraul, znak, prsia.</p> <p>Dopomoc unavenému plavcovi, základy záchrany topiaceho.</p> <p>Lyžovanie</p> <p><i>Zjazdové lyžovanie</i> – postoje a pohyby na lyžiach, obraty, chôdza, výstupy, základný zjazdový postoj, zjazd šikmým svahom, brzdenie, oblúky v pluhu, prívrat spodnou lyžou, prívrat hornou lyžou, nadväzované oblúky a jazda cez terénne nerovnosti, základy carvingovej techniky.</p> <p><i>Bežecké lyžovanie</i> – chôdza, základný, striedavý beh, beh s odpičom súpažne, korčuľovanie, výstupy, obraty, brzdenie, odšliapávanie.</p> <p>Pády na lyžiach a vstávanie.</p> <p>Výstroj a výzbroj, príprava a údržba výstroja a výzbroja.</p> <p>Cvičenia v prírode -</p> <p>orientácia na stanovisku podľa buzoly, určovanie azimutu, turistické značky, orientácia podľa mapy, určovanie a výber vybraných smerov presunu, výber, príprava a likvidácia ohnísk, presun mierne členitým terénom s prekonávaním terénnych prekážok.</p> <p>Základné pravidlá ochrany životného prostredia.</p>	<p>Žiak vie :</p> <p>demonštrovať základné plavecké zručnosti.</p> <p>popísať základné obrátky pri zvolenom plaveckom spôsobe a štartový skok, preplávať technicky správne s príslušným štartovým skokom a obrátkou 50 m (vybraný plavecký spôsob),</p> <p>vysvetliť spôsoby dopomoci a záchrany topiaceho,</p> <p>popísať základné techniky jednotlivých jazd oblúkov, brzdení apod.,</p> <p>správne vykonať základné pohyby na lyžiach s prispôbením sa rôznym terénym nerovnostiam resp. prekážkam pri jazde,</p> <p>zvládnuť preteky na jednoduchej slalomovej trati, resp. bežeckej trati v dĺžke 1 – 2 km</p> <p>správne vykonať základné bezpečnostné techniky-pády pri vykonávaní sezónnych činností</p>
--	--

<p>Cvičenia rovnováhy na prírodných prekážkach, nosenie prírodných predmetov jednotlivo, v dvojiciach a iných skupinách (klady, kamene, brvná a pod.), pohybové hry v prírode.</p> <p>Jazda na bicykli, zmeny smeru a rýchlosti jazdy, otáčanie, predchádzanie a jazda zručnosti.</p>	<p>prispôbiť si výstroj a výzbroj potrebný pre vykonávanie jednotlivých sezónnych činností.</p>
<p>5.Povinne voliteľný tematický celok 30% - 20 hodín</p>	
<p><i>Stolný tenis</i> Základné pravidlá, technické údaje, odborná terminológia. Zásady bezpečnosti a úrazová zábrana. Osvojenie si správneho držania rakety. Herné cvičenia mimo stolnotenisového stola i na ňom. Hráčsky steh - základné postavenie hráča, práca nôh a pohyb hráča v hernom priestore. Osvojovanie základnej pohybovej a úderovej techniky / forhend , bekhend a podanie /. Herné hodiny.</p> <p><i>Cvičenie v posilňovni</i> Základy anatómie ľud. tela a význam racionálnej životosprávy pre rast ,stav a rozvoj organizmu. Bezpečnosť pri posilňovaní. Základné cvičenia na všetky svalové skupiny. Cvičenia s vlastným telom a malou záťažou Kruhový tréning.</p>	<p>Žiak vie:</p> <p>využívať prácu nôh, dynamický štart z miesta, rotáciu tela, zlepšovať koordinačné schopnosti a obratnosť,</p> <p>prakticky ukázať herné cvičenia mimo stolnotenisového stola i na ňom, využiť pohybové prostriedky na rozvoj pohybovej výkonnosti,</p> <p>pozná a dodržiava zásady správnej výživy,</p> <p>zaradiť a využívať športové a pohybové činnosti vo svojom voľnom čase,</p> <p>- prejavíť pozitívny postoj k správneho životného štýlu so snahou o sebazdokonaľovanie, práceschopnosť, húževnatosť, disciplínu, zdravé sebavedomie.</p>

Telesná a športová výchova okrem cieľov zameraných na rozvoj pohybových schopností a telesnej zdatnosti zahŕňa i ciele orientované na celkový rozvoj osobnosti žiaka, utváranie pozitívnych postojov k pravidelnej pohybovej aktivite a vnímaniu pohybovej aktivity ako súčasti každodenného režimu žiaka. K tomu by mal prispievať obsah telesnej a športovej výchovy, ktorý by mal zohľadňovať individuálne dispozície žiakov, vytvárať podnetné prostredie, ktoré umožní žiakom sa rovnocenne zapájať do výučbového procesu. Významnými faktormi ovplyvňujúcimi výučbu sú i metódy a formy vyučovania prezentované nižšie ako i možnosti modifikácie tradičných prostriedkov a telesných cvičení.

Metódy a formy vyučovania vzhľadom na výkon

- motivačná metóda,
- rozhovor,
- motivačný rozhovor,
- riadený rozhovor,
- heuristický rozhovor,
- dialóg,
- expozičná metóda,
- fixačná metóda,
- frontálne opakovanie,
- prezentácia,
- výklad,
- praktické cvičenia,
- pochvala a povzbudenie,
- skupinová práca,
- projektové vyučovanie,
- práca s internetom/aplikáciami.

Rozpracovanie prierezových tém vo vyučovaní telesnej a športovej výchovy

V Telesnej a športovej výchove sa významne uplatňujú viaceré prierezové témy. Najvýraznejšie zastúpenie má ochrana života a zdravia, ale integrované sú i ďalšie z nižšie uvedených prierezových tém:

Ochrana života a zdravia

- ochrana života a zdravia v mimoriadnych situáciách, dopravné nehody, živelné pohromy, ekologické havárie, prírodné katastrofy,
- seba ochrana, poskytnutie prvej pomoci,
- rozvoj telesnej zdatnosti, civilná ochrana, zdravotná príprava.

Environmentálna výchova:

- naučiť žiaka chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím vo svojom okolí,
- chápať ochranu životného prostredia na celom svete,
- ochrana, znečistenie ovzdušia, skleníkový efekt, ozónová diera, ultrafialové žiarenie, rádioaktívne žiarenie,
- ochrana, znečistenie vody, katastrofy,
- rozvíjať vzťah medzi človekom a jeho životným prostredím,
- získať jednoduché zručnosti a vedomosti, ktorými pomôže životnému prostrediu (triedenie odpadu)
- látky znečisťujúce životné prostredie,
- ochrana pred škodlivými účinkami návykových látok

Dopravná výchova:

- výchova k bezpečnosti v cestnej premávke,
- dopravná nehodovosť, ekonomické a morálne následky na jednotlivcov i celú spoločnosť,
- vytvárať u žiakov uvedomelý vzťah k disciplinovanosti v cestnej premávke,

- utvárať u žiakov zmysel pre ochranu a pomoc druhému, ktoré si musí osvojovať každý účastník cestnej premávky,
- získať základné vedomosti, zručnosti a návyky zamerané na bezpečné správanie v rôznych dopravných situáciách.

Mediálna výchova:

- zmysluplne, selektívne a kriticky využívať médiá a ich produkty, uvedomovať si aj negatívne vplyvy na rozvoj svojej osobnosti,
- vedieť sa zorientovať vo veľkom množstve informácií,
- poznať pravidlá mediálneho fungovania sveta,
- rozvíjať u žiakov mediálnu kompetenciu.

Tvorba projektov a prezentačné zručnosti :

- naučiť žiakov používať informácie,
- naučiť žiakov vyhľadávať, spracovať informácie,
- naučiť žiakov komunikovať, argumentovať,
- viesť žiakov k riešeniu problému, využívať finančnú gramotnosť,
- poznať sám seba a svoje schopnosti,
- spolupracovať v skupine,
- prezentovať sám seba a prácu v skupine,
- rozvíjať informačné a komunikačné kompetencie.

Multikultúrna výchova:

- rozvoj chápania iných kultúr, akceptácia a rozvoj medzilľudských vzťahov, tolerancie.

Osobnostný a sociálny rozvoj :

- rozvíjanie osobných a sociálnych spôsobilostí
- poskytnutie žiakovi kvalitné vzdelanie
- rozvíjanie sebareflexie (rozmyšľať o sebe), spoznávať sám seba, svoje dobré aj zlé stránky,
- prevzatie zodpovednosti za svoje konanie,
- viesť žiaka ku sebvzdelávaniu,
- poznať svoje práva, rešpektovať názory, potreby a práva ostatných,
- pestovanie kvalitných medziľudských vzťahov,
- prevencia sociálnopatologických javov v škole.

Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra :

- spoznávanie kultúrneho dedičstva našich predkov – významné osobnosti kultúrneho a športového života,
- poznať ľudové tance, piesne a zvyky v regióne,
- venovanie sa produkcii a strave z tradičných potravín.

Kontrola a hodnotenie žiakov na hodinách telesnej a športovej výchovy

Žiak je hodnotený podľa Metodického pokynu č. 22/2011-R z 1. mája 2011 na hodnotenie žiakov ZŠ známkou **výborný (1), chválitebný (2), dobrý (3), dostatočný (4), nedostatočný (5).**

Učiteľ pri kontrolnej činnosti:

- pozitívne hodnotí individuálne zlepšovanie žiaka,

- vytvára pozitívnu atmosféru, najmä citlivým prístupom ku žiakom s menej dobrými športovými výsledkami,
- aktívne zapája žiakov do kontrolnej činnosti,
- každý TC končí záverečnou kontrolou a hodnotením dosiahnutých výsledkov,
- eviduje a vyhodnocuje základné údaje získané kontrolnou činnosťou,
- vytvára vlastnú pohybovú identitu u žiaka, pozná základné prostriedky rozvíjania pohybových schopností a osvojenie pohybových zručností,
- rozvíja kritické myslenie, dokáže pozitívne riešenie k problému, dosiahnuť tvorivý pohybový imidž v zmysle aktívneho zdravého životného štýlu,
- jasne a zrozumiteľne vyjadrovať sa počas telovýchovnej a športovej činnosti,
- vie vyhľadávať informácie o pohybe, zdraví, zdravotných poruchách, športových výsledkoch,
- motivovať žiaka pre dosiahnutie cieľa / športový výkon, dosiahnutie zručnosti
- vie odôvodniť svoje hodnotové postoje a budovať si celoživotné návyky, má schopnosť získavať a systematicky využívať získané poznatky a športové zručnosti,
- viest žiaka k pozitívnemu vzťahu k sebe a iným, objektívne zhodnotiť svoje prednosti a nedostatky,
- rozvíjať kompetenciu sebaovládania, efektívne pracovať v kolektíve, nevytvárať bariéry medzi vekom, sociálnou skupinou, zdravotným stavom a úrovňou výkonnosti žiakov,
- zapájať žiakov do školskej záujmovej a mimoškolskej telovýchovnej, športovej činnosti,
- dodržiavať princípy fair – play, vedieť zvíťaziť, ale i prijať prehru v športovom zápole, uznať kvalitu súpera.

Hodnotenie známku :

Predmetom hodnotenia sú osvojené vedomosti a kompetencie (spôsobilosti, schopnosti a zručnosti) z oblasti atletiky, športových hier, gymnastiky a pohybových hier. Prospech žiakov sa klasifikuje nasledovnými stupňami: 1 – výborný, 2 – chválitebný, 3 – dobrý, 4

– dostatočný, 5 – nedostatočný. Pri hodnotení uplatňuje učiteľ voči žiakom primeranú náročnosť pričom zohľadňuje ich individuálne osobitosti a zdravotné oslabenia.

Okrem oficiálnych spôsobov hodnotenia odporúčame sa zamerať na formatívne hodnotenie žiakov. Vyzdvihovať ich pokroky a dávať im spätnú väzbu, na ktorých oblastiach je potrebné ešte popracovať. Odporúčame rozvíjať kritické sebahodnotenie žiakov, ale aj objektívne hodnotenie spolužiakov (vrstovníkov).

Hodnotenie:

- ústne/písomné,
- kvalitatívne/kvantitatívne,
- krátkodobé/dlhodobé,
- známku/bodové (resp. percentuálne).

Sebahodnotenie učiteľa

Odporúča sa realizovať po každej vyučovacej jednotke. Je zamerané na to, či učiteľ splnil, alebo neplnil ciele, ktoré si vytýčil. V prípade, že neprišlo k naplneniu výchovných a vzdelávacích cieľov na postačujúcej úrovni, prichádza k analýze dôvodov a k stanoveniu opatrení smerujúcich k náprave do žiadaného stavu.

Použité a odporúčané zdroje:

Andonova, D. et al. 2013. *Move and Learn*. Copenhagen: International Sport and Culture. Dostupné: <http://www.moveandlearn.org/>

Antala, B. a kol. 2014. *Telesná a športová výchova a súčasná škola*. Bratislava: NŠC a FTVŠ UK. Dostupné: <http://www.telesnavychova.sk/userfiles/downloads/TSVaSucasnaSkola.PDF>

Designed to move, A physical Activity Action Agenda, Nike, 2012, 125 s. Dostupné: <https://www.designedtomove.org/>

Masaryková, D. 2015. *Súčasnosť a perspektívy telesnej výchovy na Slovensku a v zahraničí*. Trnava: Typi Universitatis Tyrnaviensis.

Physical and Health Education Canada. 2013. Physical Literacy. Dostupné: <http://www.phecanada.ca/pprograms/physical-literacy>

Ružbarská, I. - Turek, M. 2007. *Kondičné a koordinačné schopnosti v motorike detí predškolského a mladšieho školského veku*. Prešov: PU v Prešove, FŠ.

Zapletalová, L. a kol. 2011. *Sekulárny trend v ukazovateľoch telesného rozvoja a pohybovej výkonnosti 11-18 školskej populácie na Slovensku*. Bratislava: Peter Mačura- PEEM, 2011. Č <http://www.statpedu.sk/sk/Inovovany-Statny-vzdelavaci-program/Inovovany-SVP-pre-2-stupen-ZS/Zdravie-a-pohyb.alej>

http://www.statpedu.sk/files/documents/inovovany_statny_vzdelavaci_program/manual/zdravie%20a%20pohyb_metodika%20%2826.8.%29.pdf

Na hodinách telesnej a športovej výchovy budeme využívať dostupné náradie a športové pomôcky, didaktickú techniku, odbornú literatúru, odborné poznatky z novín, časopisov, internetu.

Medzipredmetové vzťahy

Telesná výchova sa uplatňuje na hodinách etickej výchovy, výtvarnej a hudobnej výchovy, kde využíva prirodzený detský pohyb – ako potrebu seba vyjadrenia sa. Na hodinách telesnej a športovej výchovy využijeme poznatky z biológie, fyziky, matematiky, geografie, dejepisu a hudobnej výchovy.

